

TURKIYE BAROLAR BİRLİĞİ

VI. GENEL KURUL TOPLANTISI TUTANAGI

Hatay

5/6 Ocak 1973

BİRİNCİ BİRLEŞİM

Birinci Oturum

Açılma Saati:10.00

- BAŞKAN : Av. M. Nabi İNAL (Hatay)
BAŞKANVEKİLİ: Av. Mahver ÖZTOP (Mersin)
ÜYE : Av. Cemalettin GÜÇDEMİR (Gaziantep)
ÜYE : Av. Mahmut EROĞLU (Adana)

VI. GENEL KURUL DELEGE LİSTESİ

A S İ L

Y E D E K

1. A D A N A

1. İbrahim GÜNAY

1. Saadettin TOKBEY

2. Mahmut EROĞLU

(+)

2. Ziya BİLGE

(+)

2. A D I Y A M A N

3. İdris ALBAYRAK

(+)

3.

4. Mehmet ÖZBAY

4.

3. A F Y O N

5. Mustafa AKALIN

(+)

5. Hamdi HAMAMCIOĞLU

6. Mahir ERKMEN

6. D.Ali ÖZAKINCI

(+)

4. A M A S Y A

7. Zeki GÖNENÇ

(+)

7. Adil ÇITAK

8. Hüseyin Cahit OĞUZ

(+)

8. Bahri PAŞAOĞLU

5. A N K A R A

9. Faruk EREM

(+)

9. Hilmi ÖZARPAT

(+)

10. Rahmi MAĞAT

(+)

10. İlhami GÜVEN

(+)

11. Mehmet NOMER

11. Ziya Erdal GÜÇ

12. Erdoğan BİGAT

(+)

12. Ercüment BEYHAN

13. Kemal SARIİBRAHİMOĞLU

(+)

13. Suat BALLAR

14. Sabahattin BİLGE

(+)

14. Saffet OLGAC

15. Fehmi ÖZÇELİK

(+)

15. Sabri ÖZBEK

16. Ayhan EROL

16. Suat Zühtü ÖZALP

6. A N T A L Y A

17. Zeki ŞEREMET

(+)

17. Talât TUĞ

18. Şemsettin TUĞ

(+)

18. Cahit ASAL

7. A R T V İ N

19. Naci BUDAK

19.

20. Recai KOCAMANOĞLU

20.

8. A Y D İ N

21. Davut SELÇUKİ

(+)

21.

22. Hilmi BECERİK

(+)

22.

9. B A L I K E S İ R

23. Vedat BURCUOĞLU

(+)

23. Sami DUYUM

24. Hürşit KANGAL

(+)

24. O.Nihat ATAÇ

10. B O L U

25. Zeki TÖTÜNCÜOĞLU

25. Doğan İLERİ

(+)

26. Orhan ÇALIŞ

(+)

26. Rıza EKİT

27. M.Zeki YÜCEL
28. Turgut BULUT
29. Ali İhsan YÜKSEL
30. Kubilây ATABEY
31. Burhan Cahit ALTAN
32. Ahmet Hamdi SEZEN
33. Rasim ERDİMLİ
34. M.Atıf ÇELEBİ
35. Behçet ÇOMAKOĞLU
36. İlhan MERTSOY
37. Cevdet YARDIM
38. Şevket BAYSANOĞLU
39. Ehad VARDAR
40. Orhan TULÜMEN
41. Necati ÖZKANA
42. Hayati EKŞİ
43. Cahit SOLAKOĞLU
44. Şerafettin EMİROĞLU
45. O.Remzi SEZER
46. O.Nail İZGİ
47. Zihni KUTLAR
48. Refik DANIŞ
49. Hayati TOPALLI
50. Naci KANDAZOĞLU
51. A.Tekin YURTMAN
52. M.Nabi İNAL
11. B U R S A
(+) 27. İhsan BAKKALBAŞIOĞLU
(+) 28. Emin ERGİN
12. B U R D U R
(+) 29. Memduh BOYACIOĞLU
(+) 30. Hüseyin ÖKTEM
13. Ç A N A K K A L E
(+) 31. Nuri AKSOY
32. Orhan Nahit ALTAN
14. Ç O R U M
(+) 33. Şevket TURPOĞLU
(+) 34.
15. D E N İ Z L İ
(+) 35. Hasan ALTIN
(+) 36. Hamdi SANCAR
16. D İ Y A R B A K I R
(+) 37. Edip ALTINAKAR
38. O. Şevki CİZRELİOĞLU
17. E D İ R N E
(+) 39. Zafer ARIKBAĞ
(+) 40. İlhan SENGELLİ
18. E L Â Z I Ğ
(+) 41. Hasan İLDAN
(+) 42. Kâzım ÖZTÜRK
19. E R Z U R U M
(+) 43. Alâattin KIRITOĞLU
(+) 44. Tahsin TELLİ
20. E S K İ Ş E H İ R
(+) 45.
46.
21. G A Z İ A N T E P
47. Gönül BOSTANCI
48. Cemalettin GÜÇDEMİR
22. G İ R E S Ū N
(+) 49.
(+) 50.
23. H A T A Y
(+) 51.
(+) 52.

53. Ali BAL
54. Hüseyin Avni ARSLAN
55. Enver ARSLANALP
56. M.İskender ÖZTURANLI
57. İlhan EGE
58. Ferruh DERELİ
59. Burhan GÜNGÖR
60. Merih SEZEN
61. Nihat TÜREL
62. Şemi ÜGE
63. Orhan N.Arsal
64. Aydın KAZANCI
65. Yaşar ÖNOL
66. Osman KUNTMAN
67. Emin BALTAOĞLU
68. Necla ERTEL (FERTAN)
69. Tacettin SIRMALI
70. Refik BELGİL
71. Fadıl ALTOP
72. Yusuf ERENĞÜÇ
73. Kemal KAYA
74. İbrahim ÜZENGİCİOĞLU
75. Muhittin ERBAŞ
76. Ömer GÖZÜBÜYÜK
77. Ali DİNÇ
78. Behzat GÜRE
79. İ. Mekki ÜLGEN
80. Hayri ÇOPUROĞLU
81. Ali MAVOĞLU
82. Nuran KORTEK
83. Şinasi YELDAN
24. I S P A R T A
(+) 53. Halil ÖZKAN
(+) 54. Cavit YILMAZ
25. İ Z M İ R
(+) 55. Cengiz İLHAN
(+) 56. Talat ULUSOY
(+) 57. Hulusi SELEK
26. İ S T A N B U L
58. Adil ÇULCUOĞLU
(+) 59. Ferdi ÇELEM (+)
(+) 60. H.Turgut SÖĞÜTLÜ (+)
61. Lemi GÜNAY (+)
62. Orhan DOĞRUDER
63. Celal MENEKLİ
64. Mehmet Ali İKİZER
65. Vedat ÖZEREN
66. Hüsnü İRGEN
67. Cemal ÇELEBİOĞLU
68. Hilmi ERGUN
69. Nejat İKİZ
70. Niyazi BAYRAKTAROĞLU
71. Faruk YALNIZOĞLU
27. K A R S
72. Halis ÖZDEMİR
(+) 73. Adil KURTEL
28. K A S T A M O N U
(+) 74. Nedime GÜNGÖR
(+) 75.
29. K A Y S E R İ
(+) 76. Mehmet HASÇALIK
(+) 77. Nevzat TÜRKTEK
30. K I R K L A R E L İ
78. Nusret BOYACIOĞLU
79. Mehmet DEDEOĞLU
31. K I R Ş E H İ R
80. Sabri ÖZBEK
81. Orhan TOKMAKÇIOĞLU
32. K O C A E L İ
(+) 82. Nezihi ÖZDEMİR
83. Hasan YAZICIOĞLU

. IV .

33. K O N Y A

84. Mehmet KAVAKLILAR
85. A. Fikri SİMAV

(+) 84. M.Erbil KORU
(+) 85. Haydar KOYUNCU

34. K Ü T A H Y A

86. Z.Uygur ÖZKER
87. Himmet ERDOĞMUŞ

(+) 86. Hüsnü DAVUTOĞLU
(+) 87. Ahmet GÜNER

35. M A L A T Y A

88. Talat BARIŞ
89. Rifat AKŞİT

(+) 88. Fahrettin AKSOY
(+) 89. Turan FIRAT

36. M A N İ S A

90. Muvaffak GÜRSOY
91. Şinasi TANDOĞAN

(+) 90. Süreyya PETEKKAYA
(+) 91. Nuri ERGÜN

37. M A R A Ş

92. Selahattin AYDIN
93. Hanefi SAĞOÇAK

(+) 92. Ali HÜDAYIOĞLU
(+) 93. İsmail ALBAYLI

38. M A R D İ N

94. M.Ali ARIKAN
95. İsmail MUNGAN

(+) 94. Celil CAN
(+) 95. Servet İÇİNSEL

39. M E R S İ N

96. Kemalettin SÖNMEZ
97. Mahver ÖZTOP

(+) 96. Şinasi DEVELİ
(+) 97. Fethi ERDEM

40. M U Ğ L A

98. Fevzi ÖZER
99. Hikmet BİLGİN

98. Faruk AKSOY
(+) 99. Tefvik GÜMRÜKÇÜOĞLU

41. M U Ş

100. Şerafettin KAYA
101. Sabahattin SADIR

100. Atila ÖZKAN
101. Vedat ÖZKAN

42. N E V Ş E H İ R

102. M.Zeki TEKİNER
103. A.İhsan AÇIKGÖZ

102.
103.

43. N İ Ğ D E

104. M.Rasih ARISOY
105. Said ŞAHENK

(+) 104. Rasim TUNCER
(+) 105. Hikmet KAHRAMAN

44. O R D U

106. Orhan EROĞLU
107. Selahattin GÜNER

106. A.Sırrı HATTATOĞLU
107. H.Hilmi ÖZTÜRK

45. R İ Z E

108. Cemal ŞİŞMANOĞLU
109. İ.Hakkı ŞİŞOĞLU

108. Sabahattin TANYELİ
(+) 109. İhsan ORHON

46. S A K A R Y A

110. A.Necdet GÜVEN (+) 110. Hüseyin Vahdettin ER
111. Salih SİPAHİER (+) 111. Cevdet Mahir KÖSEMEN

47. S A M S U N

112. Vasıf ÜSTÜN (+) 112. Mediha YILMAZ
113. İhsan SARAÇLAR (+) 113. Nizamettin ATLI

48. S İ N O P

114. Kâmuran DENİZCİ 114. Ülkü DİZDAROĞLU
115. Hasan Ulvi SARABİL (+) 115. Ardan OKAY

49. S İ İ R T

116. Abdulkerim ŞEREFHAN (+) 116.
117. Süreyya ÖNER (+) 117.

50. S İ V A S

118. Bahattin ÖZBERK (+) 118.
119. Ali SÖYLEMEZOĞLU (+) 119.

51. T E K İ R D A Ğ

120. Cavit TURGAY (+) 120. Erdoğan KÖKSAL
121. S.Rehai AKÇAKAYA (+) 121.

52. T O K A T

122. Cemil YOĞURTÇUOĞLU 122. Ö. Raci BAŞBUĞ
123. M.Orhan YILDIZ (+) 123. Kemal KOVALI

53. T R A B Z O N

124. Mahmut KURTULDU (+) 124. Fethi ÇULHA
125. Adil TUĞRUL (+) 125.

54. U R F A

126. Reşit İPEK (+) 126.
127. Fazıl KÜRKÇÜOĞLU (+) 127.

55. U Ş A K

128. Kemal ÖZTÜRK 128. M.Şükrü GEDİK
129. İsmet ÇALIK (+) 129. A. Rıza AKBIYIKOĞLU

56. V A N

130. Salih YILDIZ 130.
131. Tevfik DOĞUŞIKER 131.

57. Y O Z G A T

132. Mustafa DAVUTOĞLU 132. Celal ALP
133. Ünal ALLIOĞLU 133.

58. Z O N G U L D A K

134. Burhan KARAÇELİK (+) 134. Cihat TÜRKBAŞ
135. Mustafa GÜRAY (+) 135. Necati KURDOĞLU

. VI .
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

VI. GENEL KURUL
G Ü N D E M İ
5-6 Ocak 1973

Toplantı Yeri: Şehir Kulübü
Toplantı Saati: 10⁰⁰

- 1- Yoklama
- 2- Birlik Başkanının toplantıyı açışı,
- 3- Bir başkan, bir başkan vekili ile iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçilmesi, saygı duruşu,
- 4- Hatay Barosu Başkanının konuşması,
- 5- Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1972 çalışma raporu, Bilânço, Gelir-Gider ve Giderlerin Bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması,
- 6- 1972 çalışmalarından Birlik Yönetim Kurulunun ibrası,
- 7- 1973 yılı Bütçe ve Kadrosu ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü,
- 8- Yönetim Kurulunda Av.Hikmet Tuncay'ın vefatıyla açılan üyeliğe seçim yapılması hakkında ilke kararı alınması, Genel Kurul seçim yapılmasına karar verdiği takdirde Av.Hikmet Tuncay'ın vefatıyla boşalan Yönetim Kurulu Üyeliğine seçim yapılması ve seçilecek üyenin görev süresinin tespiti.
- 9- Üç Asil, Üç Yedek Denetleme Kurulu Üyesi Seçilmesi.
- 10- Birlik keseneklerinin hesabında hangi tarihte Baroda kayıtlı avukat adedinin esas alınması gerektiğinin yeniden tespitini isteyen Çanakkale Barosunun teklifi,
- 11- Avukatlık ücreti borçlarını ödemeksizin devamlı avukat değiştirenlerin bu kötü ve avukat aleyhindeki tutumlarının önlenmesi için meslek Kurallarına bir madde eklenmesi hakkında Çanakkale Barosu teklifi,
- 12- Yerli ve Yabancı Kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi veya Yönetim Kuruluna yetki verilmesi,
- 13- 1136 sayılı Kanununun 39 ve 117/10. maddelerine göre Yönetim Kurulunun Avukatların resmi kılıkları ile ilgili önerisi,
- 14- Gelecek olağan Genel Kurul Toplantı yer ve zamanının tespiti,
- 15- Dilekler,
- 16- Birlik Başkanının kapanış konuşması.

. VII .
F İ H R İ S T

Gündem Maddesi	K o n u	Sahife
1	-Genel Kurul delege listesi	I - V
-	-Genel Kurul Gündemi	VI
-	-Fihrist	VII
2	-Birlik Başkanının açış konuşması	1
3	-Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi	1 - 3
4	-Hatay Barosu Başkanının konuşması	3 - 4
4	-Genel Kurula gelen telgraflar	4 - 11
5	-Birlik Başkanının Yönetim Kurulu Çalışma Raporunu özetleyen konuşması	11 - 17
5	-Bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tabloları hakkında Sayman Üyenin izahatı	17 - 19
5	-Denetleme Kurulu Raporunun okunması	19
5	-Yönetim Kurulunun 1972 yılı Çalışma Raporu hakkında delegelerin konuşmaları	19 - 97
-	-Genel Kurula gelen telgraflar	98 - 99
5	-Birlik Başkanının Yönetim Kurulu adına eleştirilere cevapları	98 - 135
6	-Başkanlık Raporunun kabulü	135
6	-Yönetim Kurulunun ibrası	135
-	-Genel Kurula gelen telgrafların okunması	136 - 137
7	-1973 yılı Bütçesi ve Bütçe Yönetmeliği hakkında Sayman Üyenin izahatı	138 - 141
7	-1973 Yılı Bütçesinin müzakeresi	141 - 152
8	- <u>Av.Hikmet Tuncay'ın vefatıyla açılan üyeliğe seçim yapılması ile ilgili müzakereler</u>	152 - 160
8	-Seçim yapılması kararı	160
8	-Seçilen üyenin görev süresi ile ilgili karar	161
8	-Yönetim Kurulu Üyesi seçimi	161 - 165
9	-Denetleme Kurulu seçimi	165
10	-Birlik Kesenekleri hakkında Çanakkale Barosunun teklifinin müzakeresi	165 - 169
10	-Çanakkale Barosunun teklifinin reddi hakkında karar	169
11	-Meslek Kurallarına bir madde eklenmesi hakkında Çanakkale Barosunun teklifi	169 - 173
11	-Çanakkale Barosunun Meslek Kurallarına bir madde eklenmesi hakkındaki teklifinin reddine dair karar	173

.VIII.

<u>Gündem</u>	<u>K o n u</u>	<u>Sahife</u>
12	-Yerli ve Yabancı Kongrelere gönderilecek delegelerin seçimi hususunda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi kararı	173
13	-Avukatların resmi kılıkları ile ilgili Yönetim Kurulu önerisinin müzakeresi	173 - 178
13	-Resmi kılığın hazırlanması, uygulama zamanı ve en iyi koşullarla yaptırılması bakımından Yönetim Kuruluna yetki verilmesi hakkında Genel Kurul Kararı	178
14	-Gelecek olağan Genel Kurul Toplantısı yer ve zamanının tesbitinin ve Başkanlık süresi hakkındaki önerinin müzakeresi	178 - 181
14	-Gelecek olağan toplantınının 10 - 11 ve 12 Ocak 1974 tarihinde Ankara'da yapılması ile ilgili karar	181
15	-Genel Kurul Üyelerinin dilekleri	181 - 201
8 - 9	-Yönetim Kurulu Üyesi ile Denetleme Kurulu Üyeleri seçim sonuçlarının açıklanması	201 - 202
16	-Birlik Başkanınının kapanış kapanış konuşması	202 - 205

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın valimiz, pek değerli konuklarımız, aziz delegeler arkadaşlarım;

Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul Toplantısını açmama müsaadelerinizi arz ederim.

Bu yıl aramıza bir yeni baromuz daha, Muş Barosu katıldı. Muş Barosu delegeler arkadaşlarımızı sevgi ile selâmlarım.

İmza yoluyla yapılan yoklamada nisabımızın fazlasıyla mevcut bulunduğunu kaydetmiş durumdayız.

Kanunumuz ve geleneğimiz uyarınca Genel Kurul Başkanlığına Hatay Barosu Başkanı ve delegeler arkadaşımız Nabi İnal önerilmektedir. Oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir. Sağ olun.

-----o-----

BAŞKAN- Efendim, Divan Başkanvekilliği ve Divan Kâtiplikleri için iki önerge var, her iki önerge de aynı mahiyettedir. Başkanvekilliği için Mersin Delegesi Mahver Öztop, Üyelikler için Gaziantep Delegesi Cemalettin Güçdemir ve Adana Delegesi Mahmut Eroğlu talep edilmektedir. Aynı mahiyette olan bu iki önergeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Arkadaşlarımız lütfen Divandaki yerlerini alsınlar.

Çok muhterem delegeler, Başkanlık Divanına bizleri seçmek suretiyle bu kıymetli görevi verdiğinizden dolayı gerek şahsım, gerekse Divan Kurulu arkadaşlarım adına hepimize teşekkür, minnet ve saygılarımızı sunarız.

Efendim gündemin ikinci maddesine göre saygı duruşu yapacağız.

Aziz Atatürk, şehitler, aramızdan ayrılan kıymetli meslektaşlarımız ve bu arada Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Hikmet Tuncay ile Hatay Barosunun 1 sicil numaralı üyesi Orhan Yurtman'ın ruhları için sizleri üç dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşu yapıldı.)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

İSMAİL MUNGAN- Divan Başkanlığı seçimi için söz istiyorum, usulsüz kurulmuştur.

BAŞKAN- Efendim, sayın İsmail Mungan'ın, Divan Başkanlığı seçimi hakkında bir yazılı müracaatı var; yalnız nedenini belirtmemişlerdir. Divan kurulmuştur, teşekkür etmiştir...

İSMAİL MUNGAN- Usulsüz kurulmuştur, söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim, seçim usulsüz yapılmışsa, bunun gelecek toplantıda ciddi bir şekilde görüşülmesi mümkündür.

İSMAİL MUNGAN- Bu hususta söz istiyorum.

BAŞKAN- Bu konudaki teklifi, söz verilip verilmemesi hususunu oylarınıza sunuyorum.Söz verilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler...Kabul edilmemiştir efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Ben muhalifim.

BAŞKAN- Kemal beyin muhalefetiyle reddedilmiştir.

İSMAİL MUNGAN- Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Peki efendim, buyurunuz.

İSMAİL MUNGAN- Sayın misafirler, sayın delegeler;muhterem Divan Başkanımız;

Önce sesim için özür öçilerim, bende ses kısıklığı var, bu bakımdan çok boğuk konuşmaya mecbur kalacağım.

Hepimiz birer hukukçu olarak Türk hukuk camiasını temsilen ve Türkiye'de hukuk nizamının yerleşmesi ve güçleşmesi için yapılan bir çalışma konusu olarak yapılan Başkanlık Divanı seçimi, daha doğrusu seçimsizliği bende büyük bir endişe ve ıstırap yaratmıştır.Hem hukukçuyuz, hem de hukukun gereğini bu toplantıda tatbik etmezsek biz bu memlekete hukukçu olarak nasıl hizmet edebileceğiz? Gördüğünüz gibi imza toplanır, bir önerge gelir, sayın başkan "Başka istek var mı, başka talip var mı?" demeden ve dedirtmeden, "seçilmiştir." demek suretiyle Başkanlık Divanı kurulmuş oluyor. Buna itiraz ettim, söz istedim, sayın Başkan:"1 muhalif reyyle kabul edilmiştir" dediler. Eğer böyle bir başlangıç içindeyssek, bu kongrenin geleceği, yapacağı çalışmalar ve vereceği kararlar Türkiye sathında nasıl bir tesir icra edecek, nasıl müsbet ve müsmir bir netice alacağız arkadaşlar? Zaten çarpışan yok, hizip yok, kavga-gürültü yok, bir parti kongresi değil burası.Burası yüksek bir heyetin huzurunda bir dâva mücadelesi yapmaktadır. Yeni kurulmuş, nüve halinde olan ve henüz dal budak salınmamış, sesini Türkiye çapında duyuramamış bir müesseseyi, daha Başkanlık Divanı seçiminde bu kadar hukuka aykırı, bu kadar usulsüz teşekkül edecek bir Divan Başkanlığına şiddetle alayhtarız, reylerinizle bunu düzeltmenizi ıstırham ederim.

BAŞKAN- Efendim, Divan seçiminde usulsüzlük olduğu yolunda sayın Mardin delegesinin konuşmasını dinlediniz.Bu teklifin aleyhinde konuşmak isteyen var mı?..Buyurunuz.

FADİL ALTOP- Muhterem arkadaşlar, bir seçim yapılacak ve teamül olarak bir usul önümüze gelmiş. Şimdi, seçim yapılmazdan evvel bu usul hakkında, bu teamül hakkında bir itiraz vaki olmuş olsaydı ve bunun dışında da bir teklif olmuş olsaydı Başkanlık muhakkak ki bunu nazarı itibare alacak ve seçimi ona göre yürütecekti. Böyle bir itiraz vaki olmamış, seçim yapılmış, herşey bitmiş, Divan yerini almış, ondan sonra itiraz yapıyor..Bu ne hukuka sığar, ne de mantığa sığar.

Taleplerinin reddine karar verilmesini arz ediyorum.

BAŞKAN- Efendim, Divan seçimi hakkında usulsüzlük yapıldığı yolunda böyle bir iddianın varit olup olmadığını oylarınıza sunuyorum efendim. Divan seçiminde usulsüzlük olduğunu kabul edenler lütfen işaret buyursunlar.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BAŞKANVEKİLİ- Sayın Delegeler, şimdi Hatay Barosu Başkanının konuşmasını dinleyeceksiniz.

NABİ İNAL- Sayın Konuklar, çok kıymetli delegeler;

Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul Toplantısına ve Hatay'a hoş geldiniz.

Hukukun üstünlüğü prensibinin içten savunucuları olan, kamu hizmeti gören avukatların birlik ve beraberlik içinde olduklarını görmekten hepimiz kıvanç duymaktayız.

1969 yılından bu yana Türkiye Barolar Birliğinin kendi kuruluşunu tamamladığı gibi, barolar arasındaki birlik, beraberlik ve yakınlaşmayı sağladığını da hakkiyle izlemekteyiz.

Kamu hizmeti gören avukatların bu görevlerinin zorunlu sonucu olarak kamu imkân ve haklarından tam olarak yararlanamadıkları ve bu konudaki temasların henüz müsbet bir şekilde sonuçlanmadığını burada huzurunuzda belirtmek isterim.

Adaletin ayrılmaz üç organı olan hâkim-savcı ve avukat üçlüsünün çalışmalarında birlik, beraberlik, ahenk ve karşılıklı dayanışma içerisinde bulunmalarının zorunluluğuna içtenlikle inanıyoruz. Aynı birlik, beraberlik, karşılıklı anlayış ve yardımlaşma fikrinin ve aynı içtenliğin diğer organlar tarafından da benimsenmesinin, iyi ve çabuk adaletin gerçekleşmesinde büyük bir faktör olduğunu belirtmek isteriz.

1136 sayılı yasa, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin protokoldaki yerini belirtmiştir. Baroların yerinin il C.Savcısı yanı, Türkiye Barolar Birliğinin yerinin de aynı esri içerisinde C.Başsavcısının yanı olduğu kanunun kesin hükmüdür. Bu hükmün aksamadan tatbik edilmesini yürekten diliyoruz.

Sosyal güvenliğimiz tam anlamıyla sağlanamamıştır. Muhterem Genel Kurulun bu konuda vereceği yön üzerinde çalışmaların devam ettirilmesini diliyoruz. Bunun yanında, tüm avukatları içerisine alacak Avukatlar Yardım Laşma Kurumunun gerçekleşmesinin, sosyal güvenliğimizin tamamlanmasında bir rol oynayacağı inancındayız.

Ankara'nın merkezî bir yerinde yeni bir binaya kavuşan Birliğimizin kısa bir gelecekte bu binayı yeni baştan ve ihtiyaçlarımıza uygun bir şekilde inşa etmesini ve bunun gerekli mâli kaynaklarının çok muhterem Genel Kurulca tesbit ve tayin edilmesini diliyoruz.

Adalet reformunun bir an evvel gerçekleşmesinde sayılamayacak kadar faydalar olduğu inancındayız. Bu çalışmalarda Türkiye Barolar Birliğinin büyük katkılarının bulunacağı inancındayız.

VI. Genel Kurul Toplantısının tüm ulusumuz ve topluluğumuz için olumlu kararlar almasını diler, şahsım ve Hatay Barosu adına hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, gündemimizin beşinci maddesine geçmeden evvel, Genel Kurulumuza gelen bazı telgraflar vardır, onları bilgilerinize sunacağım.

"Kuruluşundan bu yana Türk hukukuna en büyük katkılarda bulunan Türkiye Barolar Birliğinin bütün toplantılarını ve memleketsever çabalarını takdirle izlemekteyim.

Hukuka saygı, itibar ve güç kazandırma gayesine matuf çalışmalarınızın ve bu alandaki değerli hizmetlerinizin her çevrede destek göreceğine ve memnurlukla karşılanacağına inanıyorum. Bu inançla, VI. Genel Kurulun bütün üyelerini en iyi temennilerle selâmlar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı "

(Alkışlar)

"Hukukun üstünlüğü ilkesinin kökleşmesi, demokratik ve sosyal hukuk devleti ülküsünün bütün gerekleriyle gerçekleşmesi uğrunda harcadığınız çabalara yürekten katılıyorum. Bu çabalar tüm hukukçuların aynı ülküde bütünleşerek kamu oyunu oluşturduğu ölçüde değer kazanacaktır.

Genel Kurula başarı dileklerimi, size ve sayın üyelere, konuklara saygılarımı sunarım.

Muhittin Taylan
Anayasa Mahkemesi Başkanı"

(Alkışlar)

"Türkiye Cumhuriyetinin demokratik hukuk devleti ilkesine uygun ve Yüce Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine bir an önce ulaşmasını sağlayıcı hukukî düzene kemaliyle kavuşması yolunda faydalı ve etkili hizmetlerini takdirle izlediğim Türkiye Barolar Birliğinizin VI. Genel Kurul toplantısına gerek şahsım, gerekse Danıştay mensuplarımız adına başarılar diler, Kurul üyelerine içten sevgi ve saygılarımı sunarım.

Prof. İsmail Hakkı Ülgen
Danıştay Başkanı"

(Alkışlar)

"5 Ocak 1973 günü yapılacak olan VI. Genel Kurul toplantısına görevim nedeniyle katılmak olanağını bulamadığımdan üzgünüm.

Olumlu ve fedakâr çalışmalarınızın adalet hizmetine her zamanki gibi yararlı katkılarda bulunmasını diler, Askerî Yargıtay mensupları ve şahsım adına sayın kongre üyelerine ve size saygılarımı sunarım.

Askerî Yargıtay Başkanı

HÂK. Tümğ. Râfet Tüzün

(Alkışlar)

"Hatay'da yapılacak Genel Kurul toplantısı münasebetiyle lütfettiğiniz nazik davetiye için arzı şükran eylerim. Hatay'da bulunduğum sırada sayın Baro Başkanımız tarafından da aynı şekilde davet almak suretiyle sevinmiştim. Adaletin gerçekleşmesindeki etkenliği yanında hukuk hayatımıza ışık tutma niteliği ile de istenen ve beklenenden çok fazlasını veren Barolar Birliğimizin çalışmaları adalet mekanizmasının yararlanacağı değerlerle doludur. Bakanlığım, yenilikler ve ilerilikler getiren çalışmalarınızı şükranla ve saygı ile karşılamaktadır.

Gözbebeğimiz hudut şehrimizdeki toplantınıza katılarak aziz meslek arkadaşlarımla fikirlerinden ilham ve muhabbetlerinden kuvvet almayı çok isterdim. Gönlüm sizlerle, gözlerim çalışmalarınızdadır.

Toplantının Yüce Milletimize hayırlı olmasını diler, başta zatı âliniz olmak üzere değerli meslek arkadaşlarıma içten bağlılık, saygı ve sevgilerimi sunarım.

Fehmi Alpaslan

Adalet Bakanı

(Alkışlar)

" Birliğinizin VI. Genel Kurul Toplantısı münasebetiyle en içten tebrik ve başarı dilekleriyle saygılarımı sunarım.

Prof.Dr.Sabahattin Özbek

Millî Eğitim Bakanı

(Alkışlar)

"Ankara'daki çalışmalarımın yoğunluğu nedeniyle katılamadığım davetinize teşekkür eder, altıncı Genel Kurul çalışmalarınızda başarılar dileğiyle saygılar sunarım."

Prof.Dr.Necmi Sönmez
Köy İşleri Bakanı

(Alkışlar)

"VI. Genel Kurul Toplantısı dolayısıyla nazik davetinize teşekkür eder, Kurula katılan sayın üyelere başarı dilekleriyle saygılarımı sunarım. "

Tuğg.Bedrettin Demirel

(Alkışlar)

"Aziz yurdumuzun hukuk ve adalet yaşantısında yapıcı rolü büyük olan Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurulunu saygı ile selâmlar başarılar dilerim."

Ali Rıza Uzuner
Çalışma Bakanı

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul Toplantısı için en iyi başarı dileklerimi ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Tahsin Özgüç
Ankara Üniversitesi Rektörü."

(Alkışlar)

"Adaleti insanlık onuruyla eş değerde tutan Türk halkına hukukçuların yapabilecekleri en büyük hizmet demokratik hukuk devletinin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Zaman zaman birliği ve huzuru sağlamak bahanesiyle demokrasiden, hukuk devleti kurallarından ve adaletten uzaklaşma eğilimleri ortaya çıkabilir. Oysa hukuk devleti ve adalet toplumda huzurun da, birliğin de temelidir. Ve bu temel ancak demokratik rejim içinde sağlam tutula-

bilir. Bu temelin ve demokrasinin koruyucuları olan değerli Türk hukukularına ve Türkiye Barolar Birliğinin sayın üyelerine başarılar dilerim, saygılar sunarım.

Bülent Ecevit
CHP Genel Başkanı"

(Alkışlar)

"Genel Kurul Toplantınızın memleketimiz ve camianız için hayırlı ve başarılı olmasını diler, saygılarımı sunarım.

Ferruh Bozneyli
Demokratik Parti Genel Başkanı"

(Alkışlar)

"Büyük bir hassasiyetle çalışmalarını izlemekte olduğum Barolar Birliğinin bu kez toplantısını ilimizde yapmış olmasını büyük bir talihi eseri saymaktayım.

Çalkantılar içinde bulunan topluluğumuzun sosyal ve ekonomik dertlerine isabetli teşhis ve adalet çarkına yardımcı Birliğimizin vatan bekçiliğini yapan Hatay ilinin evlâtlarına örnekli bir olgunluluk içinde geçeceğine yürekten inandığım toplantınıza iştirak edememiş olmamın üzüntüsü ile başarılar dilerim, saygılar sunarım.

Sait Reşa
Hatay Milletvekili "

(Alkışlar)

"Meslekî mecburiyetler Genel Kurula katılma şerefinden beni mahrum etti. Alınacak kararların mesleğimizi yücelteceği inancı içerisinde size, değerli şahsınızda Türkiye Barolarının güzide temsilcilerine başarılar sunarım.

Av. Ferruh Dereli"

(Alkışlar)

"Hukukun üstünlüğü kavramını benimseyen Genel Kurulumuzun sosyal hukuk devletinin gelişmesine, hukuk reformlarının bir an önce tahakkukuna çalışacağı, meslek sorunlarımızı ele alacağı ümidi içerisindeyiz.

Genel Kurulumuzun memleketimize ve mesleğimize faydalı çalışmalar yapmasını bekler, üstün başarılar dileriz.

Adana Barosu Başkanı

İbrahim Günay"

(Alkışlar)

"Barolar Birliği VI. Genel Kurulu sayın Başkan ve üyelerini Kocaeli Barosu adına saygı ile selâmlar, alınacak kararların tüm mensuplarımıza ve aziz ulusumuza hayırlı olmasını temenni eder, hukukun üstünlüğünü hâkim kılma çabalarınızın devamını dilerim.

Kocaeli Barosu Başkanı

Cemil Karadadılar"

(Alkışlar)

"Türk hukuku ve Türk hukukçusunun gelişmesi ve toplumdaki gerçek yerini alması yönünde emsalsiz hizmetlere girişmiş bulunan Birliğimizin değerli Başkan ve tüm üyelerine başarılar diler, şükran ve saygılarımızı sunarız.

Manisa Barosu Başkanı

Kenal Emekçi"

(Alkışlar)

"Kongrenizin mesleğimiz ve tüm adliye için faydalı ve başarılı olmasını diler, saygılar sunarım.

Van Barosu Yönetim Kurulu Adına

İkinci Başkan Avukat Ahmet Şahin"

(Alkışlar)

"Birliğinizin Genel Kurul Toplantısının başarılı geçmesini diler, sayın Divan üyeleri ve delege arkadaşlarımıza saygılarımı sunarım.

E rzurum Barosu Başkanı
Dursun İspiroğulları"

(Alkışlar)

"Güzel Hatay'ın Anavatana ilhakı, haklılığın ve hukukun bir zafedir. Birlik Genel Kurulunun orada toplanması da önemli bir mâna ve mahiyet taşımaktadır. Bu nedenle VI. Genel Kurula başarılar diler, bütün Kurul üyelerini şahsınızda en derin saygılarla selâmlarım.

Balıkesir Barosu Başkanı
Av. Sami Duyum"

(Alkışlar)

"Rahatsızlığım sebebiyle iştirak edemediğim Genel Kurul toplantısına başarılar diler, saygılar sunarım.

Ordu Delegesi
Selâhattin Gürer"

(Alkışlar)

"Yurt ve meslek sorunları üzerinde olumlu çalışmalar yapacağına inandığımız VI. Genel Kurula Sivas Barosu adına başarılar diler, saygılar sunarım.

Av. Ayhan İlgün"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurul Toplantısının bütün meslekdaşlara hayırlı olmasını dilerim. Konya Baro mensupları ve şahsım adına başarılar dilerim.

Baro Başkanı Avukat
İhsan Onar"

(Alkışlar)

"Genel Kurul çalışmalarının Türk adaletine yararlı olmasını diler en derin saygılarımı sunarım.

Trabzon Barosu Başkanı
Av. Fethi Çulha"

(Alkışlar)

"Mutlak meşru mazeretim, katılacağım toplantıda bulunmamı engelledi. Genel Kurul toplantısının hayırlı olmasını diler, arkadaşlarıma za saygılarımızı arz ederim.

Ordu Barosu Delegesi
Orhan Eroğlu"

(Alkışlar)

"VI. Genel Kurul Toplantısının bütün meslektaşlarımız için hayırlı ve başarı dolu olmasını diler, başta sayın Başkanımız olmak üzere bütün üye arkadaşlarıma Baromuz mensupları ile şahsımın iyi dilekleri ile saygılarımı sunarım.

Siirt Barosu Başkanı
Fikri Sendur"

(Alkışlar)

"Baro Başkanımız Avukat Ahmet Düzen'in 3.1.1973 günü İstanbul'da vefatı sebebiyle delegesi bulunduğum Genel Kurul Toplantısına iştirak edemeyeceğimi arz eder, bütün meslektaşlarıma ve kongre delegelerine başsağlığı dilerim.

Adıyaman Av. İdris Albayrak"

(Alkışlar)

"Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul Toplantısı münasebetiyle Yüce Kurulun çalışmalarında başarılar dilerim. Yozgat Barosu olarak en derin saygılarımızı sunarız.

Yozgat Barosu Başkanı
Ünal Allıoğlu"

(Alkışlar)

" Devlet avukatlarının haklarının alınmasında Birliğinizce gösterilen olağanüstü çaba takdirle izlenmiştir.

Genel Kurulunuza şahsım ve arkadaşlarım adına üstün başarılar dilerim bu vesile ile saygılarımı sunarım.

Necmettin Üstünalp
Adana-Hatay-İçel Bölgesi
Muhakemat Müdürü"

(Alkışlar)

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- E fendim, Adıyaman Barosu Başkanının vefatı dolayısıyla Genel Kurulda saygı duruşunda bulunulmasını öneriyorum.

BAŞKAN- Efendim, Adıyaman Barosu Başkanının vefatı dolayısıyla sizleri bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşu yapıldı.)

BAŞKAN- Efendim şimdi gündemimizin 5 nci maddesine gelmiş bulunuyoruz.

"Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1972 çalışma raporu, Bilanço, Gelir-Gider ve Giderlerin Bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması."

BAŞKAN- Efendim bu raporlar daha önce sayın delegelere gönderilmiştir. Eğer tasvip buyurulursa bu raporun aynen okunması değil, sayın Birlik Başkanımızca özetlenmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum efendim. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Faruk Erem, buyurunuz.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın delege arkadaşlarımız; Yönetim Kurulunun çalışma raporunun, sanıyoruz ki ellerinize zamanında kavuşabilmesi mümkün olabilmıştır.

Emriniz üzerine ben bu raporun çok kısa bir özetini yapmak istiyorum. Ve bu sırada raporun sizlere postalanmasını takiben meydana gelen bazı yeni durumlara da bu vesile ile değinmek istiyorum.

Bu raporumuzun bazı bölümleri Genel Kurulumuzun eğilimlerini Yönetim Kurulumuzun sezebilmesi amacını da gütmektedir. Önümüzdeki çalışma

dönemi, uyarılarınıza muhtaç bir dönem olacaktır.

Geçen Genel Kurul Toplantısında 1972 yılı için içe dönük çalışmalarına hız verileceği yolunda bir düşüncemizi arzetmiştik. Bu düşüncenin memleket sorunlarına ilgisizliğin başlangıcı olabileceği gibi bir tenkit bize yöneldi. Biz o kanaatle öyle bir fikir ortaya atmamıştık. Şüphe yok ki, meslekî sorunlarımızın dışıkda bütün memleket sorunlarıyla ilgiliyiz. Yalnız, bu sorunlar karşısında alacağımız tutum, meslek kuruluşu olmanın bazı kurallarına bağlı bulunacaktır. Bir konu siyasidir diye onun hakkında fikir beyanından kaçınmayacağız. O halde Türkiye Barolar Birliğinin siyasî konularda nasıl bir tutum içinde olması gerektiğini mukayeseli bir etütle takdirlerinize arz ettik. Tutumumuz orada yazılanlar gibi olacaktır.

Son günlerde, kanunla kurulmuş diğer bazı meslek teşekküllerinin önerilerini aldık ve ön bazı temaslar yapıldı. Bu kuruluşlarla bazı konularda işbirliği yapmamızın mümkün olabileceği düşüncesindeyiz. Fakat bunun için lüzum var mıdır, sorusu akla gelecek. Lüzumlu ve faydalı olabileceği kanısındayız. Şöyle ki:

Sosyal güvenlik açısından onlar BAĞ-KUR'a, biz Sosyal Sigortalara tabiyiz. Onların da BAĞ-KUR'dan, bizim de Sosyal Sigortalardan şikâyetlerimiz vardır. O halde burada ortak bir konu kendini gösteriyor. Bugün kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dünyanın her tarafında mesleklerini sadece bir kazanç vasıtası olarak kabul etmemekte, emeklerinin kamuya daha faydalı olabilmesi için bir hak iddiası ile ortaya atılmaktadırlar. Bu akımı bizim de sürdürmemiz gereklidir, bu da ortak bir sorun olarak düşünülebilir.

Bu kuruluşların menşei, bizimki gibi Anayasamızın 122 nci maddesinden gelmektedir. Bu madde, bu kuruluşların kamu kurumu niteliğinde oldukları, kanunlarının demokratik esaslar içerisinde hazırlanması gerektiğini açıklamıştır.

Bu kurumların bazılarının kanunları 1961 Anayasasından evvel, bizimki gibi bazılarının kanunları sonradır. Bu kanunlar arasında hiç bir insicam yoktur, idarî vesayetin aşırılığı şikâyetleri gerektirmektedir, bu da ortak bir sorundur.

Bu itibarla, adı geçen kuruluşlarla ön ve hazırlayıcı temaslarda bulunduk, fakat bağlayıcı hiç bir anlaşmaya henüz gidilmiş değildir. Yönetim Kurulumuz, atılacak bu adımın gereği veya gereksizliği hakkında Genel Kurulumuzun genel eğilimini öğrenmek ihtiyacındadır. O eğilime göre bir bağlantı kurulacak veya kurulmayacaktır.

Ortak sayılan konular pek iyi bir şekilde tasnif ve tadat edilecek olursa, böyle ortak konulardaki bir dayanışma faydalı olabilecektir. Hemen şunu açıklamak durumundayız ki: Ne bir dış kuruluş, ne bir füzyon içerisinde kendimizi kaybetmek bahis mevzuu değildir. Tek tek sayılacak konularda bir güçbirliği faydalı olabilir. Bu itibarla delege arkadaşlarımızın bu konularda fikirlerini bizlerden esirgememelerini niyaz ediyoruz.

Tutumumuzun genel politikası açısından sosyal güvenlik hakkında tüm memleketi ilgilendiren konu hakkında da bir geniş anlam ve inanca sahip olmak durumundayız. Bugün sosyal güvenliğe kavuşmuş olan kişilerin adedi 3 milyon küsurdur. 37 milyonun dilim dilim sosyal sigortaların genişletilmesi suretiyle tümünü kapsayacak bir tarihi bizlerin görmesi adeta imkânsızdır. Bu itibarla genel sosyal güvenlik hakkında Barolar Birliği düşüncelerini raporu ile takdirlerinize arzemiştir.

Bu arada kendi sosyal güvenliğimiz hakkında raporda ayrıntılı bilgilerin verilmiş olması belki insicamı bozucu gözükabilir. Fakat bunda şöyle bir zorunluk vardı:

Bazı teşekküller bizim haksız bazı faydalar sağlayacağımız iddiasını kendi kuruluşlarında iç politika unsuru olarak kullandılar. Bunun kamu efkârına yayılması endişesi biz yöneticilerde kuvvetle teessüs etti. Fakat bunun yanında, hukuka çok bağlı olan meslektaşlarımızın, acaba biz bir haksızlık içinde miyiz gibi bir kuşkuya kapılmış olduklarını da gördük. Bu itibarla genişçe olan o açıklamamız, böyle bir kuşkunun asla varit olmadığı hakkında kanaatlerini pekleştirmek ve aynı zamanda bazı kuruluşlara da cevap vermek ihtiyacından gelmiştir. Nitekim, Yönetim Kurulumuz bu mülâhazaları ayrı bir kitap halinde derledi; ilgili kişi, komisyon ve makamlara mebzulen tevdi

eyledi. Biz bu konudaki çabalarımıza her tarzda karşı çıkarak devam etmek kararındayız.

Bu arada arkadaşlar, avukatların BAĞ-KUR'a gönderilmeleri gibi birtakım önerilerin de ortaya atıldığını görüyoruz. Hemen açıklayalım ki, ortaya atılan bu tekliflerin hiç birinin hiç bir resmî niteliği yoktur. Fakat elbetteki meslektaşlarımız BAĞ-KUR hakkında da düşüncelere kapılabilirler. Bugünkü sosyal sigorta sistemiyle BAĞ-KUR arasında ne fark olabilir, ilerisi için tedbirli olmak için bugünden neler düşünülmelidir, bunları da inceden inceye tetkik ettik ve elimizdeki raporda buna dair ayrıntılı bilgiler bulunabilecektir.

Ayrıca, gün geçtikçe varlığımız, büyük bir hisse ve değer kazanan Sosyal Sigortalar Kurumunun geleceği hakkında ortaya atılan endişeler ne dereceye kadar varittir, biz bunlar üzerinde de eğilmek lüzumunu hissettik. Gelecekteki emniyetimizin bunu gerektirdiği inançla bu Kurum hakkında derleyebildiğimiz bilgiler ve kendilerine halen göndermiş bulduğumuz öneriler ve alınması gerekli olan tedbirler de raporumuzda yer almıştır.

Arkadaşlar, bir konu bizim dışımızda bazı çevrelerle ciddi bir kuşku yaratabilir gelecekte. O da genel sağlık sigortasıdır. Pirim ve benzeri öylesine mükellefiyetler vardır ki, bizim üzerimizde, tıp mesleği mensuplarının çıkarına bir kanun hazırlanmıştır gibi bir endişeye düştük. Bu itibarla bu çalışmalar hakkında da size bilgiler verebilmeyi ilerisi için faydalı gördük.

1972 yılı içerisinde, öyle sanıyoruz ki memleketimizin hukuk yaşıntısında büyük olay Birinci Türk Hukuk Kongresi olmuştur. Burada hâkim, savcı, avukat, öğretim üyesi bütün arkadaşların bir arada çalışmasının ne kadar semereli olabileceği açıkça ortaya konuldu. Kongre, ikincinin de tertibini Türkiye Barolar Birliğine görev olarak verdi, gereğine daha şimdiden bağlanmış bulunuyoruz.

Baroların ve Barolar Birliğinin idarî vesayet dışında kendi kendilerini idare etmeleri zaruretine ait olan kanun tasarısı Adalet Bakanlığına sunulmuş ve sayın Bakanımızın vaadedici sözleri kaydedilmiştir. Önümüzdeki toplantıya belki de bu konuda başarı ile huzurunıza

gelebiliriz.

Hukuk reformunun ana kanunlar açısından bütün incelemeleri tamamlanmış, tesbit edilen ilkeler gerekli makamlara sunulmuştur.

Değerli meslektaşlarım, lütuf buyurduğunuz maddi katkıların gayet titizlikle harcandığına emin olmanızı özellikle istirham edeceğim. Kuruluşumuzdan, binamızın alınmasına kadar üç seneden az bir zaman geçti. Her ay lütuf buyurduğunuz 10 lira ile üç senede iki milyon lira biriktirdik ve bu binamızı aldık. Bu suretle göçebe bir kuruluş olmaktan tamamiyle kurtulmuş bulunuyoruz. Yönetim Kurulunuz şu konuda da Genel Kurulun eğilimine muhtaçtır:

Bu binanın maketi dahi hazırlanmıştır; üst kat dışarıdan gelen meslektaşlarımıza misafirhane gibi, ikinci kat hücreler halinde hazırlanmış çalışma masaları şeklinde, Temyize, yüksek mahkemelere gelen arkadaşların ihtiyaçlarına, onun altındaki konferans salonu ve diğeri bürolara hasredilecektir. 5 milyon tahmin ediyoruz. Üç senede iki milyon biriktirmiş olan Yönetim Kurulunuzun beş senede bunu da başarabileceğine ümit etmekteyiz. Mümkünse önümüzdeki yıl bütçesine bina inşaat fonu ayırma hususundaki önerilerinizi istirham etmekteyim.

Bültenimizin büyük faydalar sağladığını görmekteyiz. Yalnız, ilk önceleri meslektaşlarımıza gönderdiğimiz bu bültenler, hâkim ve savcılıkların ve diğ. bazı çevrelerin ilgisini çekmiş, halen baskı adedini 15 bine kadar çıkarmışlardır. Bülten başarılı olmuştur, şu anlamda; bizleri seçmek lütfunda bulunduğunuzdan şu güne kadar iki ilkeye tamamiyle sahip çıktık: Açıklık ve içtenlik. Yönetim Kurulunda varılan bütün kararlar, yapılan bütün işler bültende yazılı olarak sizlere sunuldu. Başarılı ve başarısız olduğumuz bütün konuları oraya koyduk ki, hakkımızda vereceğiniz karar daha bilinçli olabilsin.

Bu açıdan, bugün takdim ettiğimiz raporda bazı konulara yer verilmemişse, sırf şu pek kalın olan raporumuzun hacminden biraz azaltmanın zaruretinden ileri gelmiş, amma sizden gizli tutulan hiç bir şey yoktur, bültenler zamanında sizlere takdim kılınmıştır.

Yeni bir dönemin Türk avukatları için başlamakta olduğumu sezmekteyiz. Kanunumuzun yeni bir avukatlık kılığı tesbiti hakkında bir zorunluk getirdiği inancındayız. Adana toplantımızda ittihaz edilen kararın

niteliği de pek sarıh görülemedi. Bir kılık değişikliğinin, bir anlayış değişikliğinin alameti gibi olabilmesinde de bazı faydalar mülâhaza edilebilir. Avukatın kılığının kendine göre bir anlamı da vardır: Evvelâ savunma tekelinin belli kişilerde olduğunu göstermek. Adalet hizmetinde görev karışıklığı büyük sakıncalar doğurur. Bu farkı ortaya koymak ve tek biçim bir kılıkta, avukatlık mesleğinin en büyük mümeyyiz vasfı olan eşitliğin açıkça görünür olması. Bu ilkelere bağlı olarak yeni bir kılığın tertip edilip, titizlikle hazırlanıp bütün barolarımıza yakışabilecek bir şekilde ihzarı hususunda eğer Yönetim Kurulunuza yetki verirsiniz biz bunu önümüzdeki yıl başarabiliriz. Bu hususta bir yetki kararı bizleri sonsuz mutlu kılacaktır.

Meslek kurallarımızın kabul edildiği Adana toplantısından sonra disiplin konularında bu kuralların işlemeye başladığını gördük. Fakat uygulama açısından bazı yetersizliklerin mevcut olduğuna dair şikâyetler de Yönetim Kurulunuza ulaştı. Bu itibarla meslek kurallarının anlamını ortaya koyacak yeni bir çalışma dönemine gürmeyi, zamanı geldiği için, düşünmekteyiz.

Uzun yıllar avukatlık onurunu sırtında taşıyabilmiş, nesiller arası sürekliliği sağlayabilmiş olan, 40 yaşını doldurmuş meslektaşlarımızın onur belgelerinin kendilerine tevdiinê başlamış bulunuyoruz. İlk uygulama İzmir barosunda yapılmış, diğer barolardan da, tarihlerin bildirilmesi ricasında bulunulmuştur.

En son değinmek istediğim konu Devlet avukatlarının statüsüdür. Biz seçildiğimiz zaman, evvelâ Devlet avukatlarının yürütme hiyerarşisi içerisindeki durumları ile mahrum bırakıldıkları maddi olanakları konuları ile karşılaştık. Bugün bu konulardan ikincisini başarı ile sonuçlandırmış olmanın kıvançlı içindeyiz. Bu bizim tam iki sene uğraşmamıza malolmuştur. Sonu başarılıdır.

Evvelki raporlarımızda daima gelecek yıla bıraktığımız bir işin bugün sonuçlanmış olmasını sizler de bizim kadar aynı kıvanç içinde olacağınız için tekrar bu noktaya değinmek ihtiyacını duymuş bulunuyoruz. Fakat birinci konuyu halledemedik. Devlet avukatının idari hiyerarşi içerisinde dâvaları emirle idare etmesi tünden yanlıştır ve dünyanın her tarafında bu terk edildi. Ayrıca Devlet avukatlığı örgütünün

kurulması hususundaki gayretlerimize devam edeceğiz.

Sözlerimi burada bitirirken, ayrı bir organ durumunu temsil ettiğim için, ben Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak Yönetim Kurulundaki bütün arkadaşlarıma teşekkür, minnet ve şükranlarımı huzurunuzda arz etmek durumundayım. Toplantılarımızdan hemen hemen hiç biri, eksiksiz diyebileceğimiz bir nizam içerisinde devam etmiştir. Yine minnet ve şükranla arz etmek durumundayız ki, barolarımızın aidatlarında geri kalan miktar asgariye inmiş ve mâli bütçemiz bu yıl iftihar edilecek bir duruma gelmiştir. Elbetteki bu, sizlerin bizleri denemenizin mahsulüdür. Bir şeyler yapıldığı görülünce yardımlarınız, katkılarınız artıyor.

Yönetim Kurulunuzun ufak-tefek konular hariç hiç bir barodan şikâyetimiz yoktur.

Sözlerimi burada bitirirken, en ağır olmasını temenni ettiğimiz uyarılarınızı, tenkitlerinizi bizden esirgememenizi bir kere daha rica ederiz.

Saygılarımızla. (Sürekli alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, şimdi gündeme göre bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması gerekiyor. Hesaplar 31/12 itibariyle kapandığı için çalışma raporu ile birlikte bunlar gönderilememiştir. Şimdi Rahmi bey bu hususta gerekli izahatı verecekler.

Buyurunuz efendim.

SAYMAN RAHMİ MAGAT- Sayın konuklar, sayın delege arkadaşlarım;

Sayın Başkanımızın da belirttiği gibi, bütçe dönemini 31/12/1972 döneminde kapattığımız için ancak yetiştirebildik; fakat bütün detaylarıyla sizlere ayrıca matbu olarak da sunmuş bulunuyoruz.

Burada kısaca bazı teknik ayrıntılarına temas etmek suretiyle bilgi vermeye çalışacağım. Genellikle bilanço biliyorsunuz aktif ve pasif hesaplarda daha çok teknik hesaba değinmektedir. Onun yerine gelir giderler çizelgesini eğer takip edecek olursak, size detaylı bilgileri sunmak imkânı oluyor.

Bu dönem içinde yönetim gideri olarak 316.509,21 TL. sarfedilmiş bulunmaktadır. Bunların 23.757 lirası Genel Kurul giderlerine, 150.940 lirası Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu, Denetleme Kurulunun toplantıları için sarfedilen yolluklara, 654 lirası temsil giderlerine, 6308 lirası tören ve ağırlama giderlerine, 124.940 lirası da Türk Hukuk Kongresi giderlerine ayrılmış bulunmaktadır.

Bu dönem zarfında büro ihtiyaçlarını karşılamak için araç ve gereçlere 35.347,83 TL. sarfedilmiştir.

Personel giderleri olarak bu dönemde 240.592,30 TL. bir ödememiz olmuştur. Bunun 147.850,81 TL. sı memur ve müstahdem ücretlerine, 26 bin 414 lirası ikramiyelere, 39.590,47 TL. fazla çalışma ücretlerine, 2.621,10 TL. Müstahdem giyim ücretlerine, 2.916,75 TL. personel yolluklarına, 21.199,17 TL. da Sosyal Sigortalar Kurumu primleri için ödenmiş bulunmaktadır.

Ayrıca dışarıdan yaptırdığımız onarım, bakım gibi masraflar karşılığında da 39.352,73 TL. masraf yapmış bulunuyoruz.

Bunun dışında çeşitli masraflarımız olmuştur;

Çeşitli giderler başlığı altında bina alımına kadar sarfettiğimiz kira bedeli 18.789 lira, PTT giderleri 36.409 lira, aydınlatma su ve havagazi giderleri 1.598 lira, demirbaş olarak aldıklarımızın karşılığı 5.111 lira, gazete-dergi ve kitap karşılığında ödemediğimiz 2.328 lira 26 kuruş, yayın giderleri, ki bunun büyük bir kısmını bülten teşkil etmektedir: 103.357,50 TL. Noter harç ve masrafları için 234 lira, damga vergisi için 136 lira, sivil savunma fonuna 4.011,22 TL., yargılama ve icra giderlerine 1.050,20 TL., yardım ve bağışlar olarak (Ki, büyük bir kısmı stajyerlere yardımdır.) 306.100 lira, amortismanlar 54.654 lira ve başkaca gider olarak 17.963,41 TL. Ki, toplam olarak 1.183.544,80 TL. dir.

Bunlardan 2.179.415,70 TL. da giderler olarak buna ilâve edilecektir.

Özet olarak, yapılan fiili ödemelerle karşılaştırdığımız zaman; bize takdim buyurmuş olduğunuz ödeneklerden, yalnız Türk Hukuk Kongresi ile bir iki ufak kaleme 5 er bin lirayı aşmayan bir artış olmuş, diğerleri çoğunlukla tasarruf sağlanmış ve böylece hem binanın alın-

ması için, hem de bize vermiş olduğunuz geniş yetkiye rağmen; asgari masrafla en iyi hizmeti yapmak prensibine sadık kalınarak huzurunuzla, bu binayı almış olmanıza rağmen 405 bin küsur lira bankada nakit paramızla gelmek imkânını sağlamış bulunuyoruz.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Şimdi sıra Denetleme Kurulu raporunun okunmasına gelmiştir.

Buyurunuz efendim.

(Denetleme Kurulu raporu Av.Fehmi Özçelik tarafından okundu.)

BAŞKAN- Efendim, raporlar hakkında söz isteyen sayın delegelerin lütfen isimlerini kaydettirmelerini rica ediyorum.

Raporlar üzerinde ilk söz sayın Kemal Sariibrahimoğlu'nundur.
Buyurunuz efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Muhterem arkadaşlarım, şimdi sayın Hocamın da belirttiği üzere, bâzı konular, rapor çok hacimli olduğu için ıttılâa arz edilememiş, hatta veciz ifadelerle kısaltılmaya çalışılmıştır. Tabii kendilerine teşekkür ederiz, ancak bu, Barolar Birliği Genel Kurul raporudur. Ve bu hukuk tarihine geçecek bir dokümandır. ve bütün Türk avukatlarına ve Türk hukukçularına direktifleri muhtevi bir belgedir. Gayet güzel bir kap, fakat içinde, aynen Hukuk Fakültesinde bazı tembel hocalar (affetsinler) böyle teksir yaparlardı, ne çekerdik sökmek için..Ha, bu sökmeyi gerektirmiyor, güzel yazılmış ama, şimdi bakın bu 211 sayfa, hesap ettim.. Şu küçük kitapçık ise 310 sayfa. Bakınız hacmine, aradaki farka bakın. Hem okumak bakımından güçlük arz ediyor, insan eline alınca "yahu bu kadar kalın bir kitap okunur mu?" diyor. Hem de gerekli zevkle, Barolar Birliğinin veya saygı değer hocamızın bedîf zevklerine uygun bir hava içinde hazırlanmamış olduğu görülüyor.Halbuki bütün bunlar küçücük bir kitapçıkta toplanabilir idi.ve biz de kütüphanemize alır koyardık ve her zaman bizim bir direktif kitabımız anayasamız olarak bunu severek, zevkle okurduk. Onun için ben istirham ediyorum, belki küçük masraflar daha olabilir, ilâvesi gerekebilir, belki de hacim küçüldüğü için ilâve masrafa da lüzum kalmayabilir, gelecek toplantılar için daha derli toplu matbu kitapçıklar halinde bunu takdim ederlerse memnun oluruz, kendilerine müteşekkîr oluruz.

Muhterem arkadaşlarım, sayın hocamın bir iki önerisi oldu, evvelâ biz de o öneriler hakkında kısaca fikrimi ifade etmek isterim.Bu, meslekî kuruluşlarla ilgi hakikaten bizim, 122 nci maddesine göre Anayasanın,paralel şekilde kurulmuş bulunan meslekî teşekküllerle dirsek teması halinde olmamız ve bazı konularda (tabiri caizse) güç birliği yapmamız elbette mesleğin faydasıdır. Birlikten güç doğar. Ama kabul etmek gerekir ki,bizim mesleğin ayrı bir özelliği var. Aslında 122 nci madde içinde baroların da mütalâa edilmiş bulunması bir talihsizliktir.

Ticaret odaları, ziraat odaları, mühendisler odaları, elbette bunlar da bir noktada âmme işi görür, âmmeğe faydalı hizmet görür bunlar da, memleketin millî kuruluşlarıdır; ama biz bir âmme görevi gören adlî bir kuruluşuz. Bizim aslında adliyenin istiklâli faslı içinde yer almamız gerekirdi, maalesef bu mümkün de olmamıştır. Ama bu demek değildir ki, biz bu bilhassa görevlerinin mahiyeti itibarıyla ticarî iş gören teşekküllerle her konuda paralellik içindeyiz..Değiliz, mesleğimizin mahiyeti buna müsaait değil ve 1136 sayılı Kanun da, mümkün olduğu kadar bu özellik belirtilmek suretiyle hazırlanmıştır.

Sosyal sigortalar mevzuunda, memleketin diğer problemleri konularında mesleğimizin ilgisi ölçüsünde bu kuruluşlarla işbirliği yapmamız elbette faydalı, amma bunlar ticarî gayeler taşıdıkları için birtakım ihtilâf-

lara sebep olur. Bunlarla içli dışlı münasebet veya işbirliği halinde bulunmak durumunda görünmemiz, ki bunu da meslek adına, ilgili ve yetkili arkadaşlarımız adına sakıncalı bulurum. Bu işbirliğini mesleğimizin özelliğine ve nezaketine uygun bir incelik içinde arkadaşlarımız yürütürlerse faydalıdır. Bunun dışındaki bir işbirliği zannederim kendileri tarafından da düşünülmüş olmamak gerekir.

Bir de, mâli yük yükleyen, hem de oldukça büyük bir mâli yük yükleyen bir önerim var. Bu da Barolar Birliği binasının yapılmasıdır. Bu da hakikaten son derece lüzumlu, faydalı ve kıvanç verici bir tasarıdır. Arkadaşlar içinde bundan memnun olmayacak kimse tasavvur edemem. Ama 5 milyon tahmin edilip, daha 750 000 lira, hatta daha fazla masraflarıyla borcumuz var, cari masraflarımız var ve Barolar Birliğinin imkânları da kısıtlı.

Şimdi ne yapacağız? Yeni aidat istemek, baroların genel kurullarına gidip yeni bütçeler tanzimi veya bütçelerine yeni ödenekler konması gibi durumlar hasıl olacak ve bu bir milyona yakın borç 5 milyon kadar tahmin edilen inşaat masrafiyle 6 milyon olacak.

Hiç şüphem yok ki, bu geçen zaman içinde iktisadi konjonktürün de etkisiyle en az 10 milyon olacaktır. Aşağısı mümkün değildir, içinden çıkılmaz. Yani hayale kapılmak caiz değil. Keşke paramız olsa da versek. Bu eser hepimizin iftihar ettiği bir eserdir. Ama ben endişe ediyorum; baro yöneticilerin ve baroların bu yükümlülükleri karşılamakta büyük mukavemet ve büyük güçle karşılaşacaklardır. Ve Yüce Heyetinizin verdiği bir kararın yüzde yüz tatbiki gerekir. Bu müessesenin itibarı bunu gerektirir. Ama bu imkânın temin edilememesi takdirinde de gerçekten bir fiyasko olur. Belki verilen karar istikametinde Barolar Birliği Yönetim Kurulu birtakım borçlanmalara ve girişimlere de geçebilir. Yani birtakım sakıncaları var. Yani kabul edin, hepiniz biliyorsunuz, çoklarınız baro yöneticiliklerinde bulunmuşsunuzdur; ruhsat parasını veremediği için aylarca kaydını yaptıramayan namzet arkadaşlarımız olmuştur. Baroya stajyer olarak girebilmek için veremediği 150 lirasını yardım olarak verdiğiniz genç namzet arkadaşlarımız olmuştur. "Hastayım, âlilim, yardıma ihtiyacım var, 300 - 500 lira verin" demiştir, yaşlı arkadaşlarım. Maalesef ya güçle karşılaşmışsınız veya karşılayamamışsınız, içimiz sızlayarak. Hatta Yönetim Kurulundan "Birader ben vereyim." diyenler olmuştur. Ankara Barosundaki kısa idarecilik müddetim içinde bunun çok acı misallerini gördüm. Ki, 2500 kişilik bir barodur. Taşra baroları daha büyük güçlükler içindedir.

Şimdi stajyer arkadaşlarımızın durumu malûm, son derece zor koşullar içinde stajlarını ikmal etmek durumundalar. Bu sene Barolar Birliği bir miktar yardım etti, bir miktar da barolardan meselâ Ankara Barosundan 25-30

kadar stajyer arkadaşına kısıtlı yardım imkânı bulduk.

Gönül ister ki, 1136 sayılı Kanunun direktifi ve Anayasanın sosyal devlet ilkesini tanzim eden hükümleri istikametinde yardıma muhtaç olan, ki büyük ekseriyetinin yardıma muhtaç olduğuna inanıyorum. Çünkü hukukçular umumiyetle ya fakir veyahut orta halli aile çocuklarıdır. Bu yardımı yapamamak durumundayız. Maalesef sosyal devlettir denen devletimiz ve onun mümessili olan zevat ve bakanlarımız devlet bütçesinden böyle bir yardımın bir katkının lüzumuna ne inanmışlardır ne buna dair en ufak bir emir mevcuttur.

Onun için stajyerlerin ve avukatların (Görüntünün aksine) büyük ekseriyeti hakikaten mâli sıkıntı içindeler; hele hele genç avukat arkadaşlar.

Arkadaşlar ben 19 ay 21 gün içinde 400 küsur stajyere ruhsat verdim. Bu kadar büyük bir genç kitle geliyor. Onun için bunlara bir maddi olanak temin edemezken, hani saray küçüğü bir ev yaptırmak, ki halen şimde dört katlı bir binamız var iken ve bir müddet daha bizi idare imkânı mevcut iken, bu bir zorlama gibi oluyor, öyle geliyor bana..Yani yapabilirler, edebilirler, verebilirseniz elbette ben de bu memleketin evlâdı olarak memnun olurum. Vatana, vatanıma bir harç koyanın elini öperim. Bu husustaki görüşüm de budur.

Ayrıca BAĞ-KUR, sanki bizim müstakbel girebileceğimiz bir kapı gibi bir hava gördüm, bu kitapta. Yani olanaklarını anlayalım, bilelim..Ama hani ne olur ne olmaz, biz oraya da girebiliriz havasını verecek ifadeleri burada kullanmak bile doğru değil. Biz, yasa ile Sosyal Sigortalara bağlıyız. 1136 sayılı Yasa ve avukatlara sosyal güvenlik hakkı veren maddeler çok uzun ve kesin mücadelelerin eseridir, görüşlerin ürünüdür. Bir silbaştan'a gidemeyiz. Eğer böyle bir silbaştan'a gitmek eğilimini dahi hissettirirsek karşımızdaki baskı güçleri o kadar güçlüdür ki, bizi bir kalemde silerler.

Belki bugün bazı kötü idare sebebiyle müzayakada bulunduğu biraz da maksatlı şekilde ilân edilen sosyal sigortalardan kopacak olursak, bu hem camiamızın ve hem de Sosyal Sigortalar Kurumunun büyük ölçüde aleyhinde olur. Ben şahsen bu noktada kesin vaziyet almak lüzumuna inanıyorum. Ve hakikaten Barolar Birliği uzun araştırmalar yapmış, bu araştırmalarından dolayı kendilerini tebrik ederim. Bu araştırmalar gerçekten bir noktada Sosyal Sigortalar Kurumunun zorluklarına ışık tutacak huzmeleri sinesinde taşıyor. Ama bu konuda uzun seneler uğraşmış, tetkikat yapmış ve hasbel kader senelerce Parlamentoda bulunmak ve bu konuda kanun teklifi yapmak suretiyle meselenin üzerine eğilmiş bir arkadaşınız sıfatıyla, getirilen hal şekillerinin meseleyi kökünden, temelinden halledecek imkânları taşı-

madığını müşahede etmiş bulunmaktayım. Bunun bugün için 10 milyarları geçen bir mâli portesi var. Binaları, tahvilleri, çeşitli kurumlarla, kuruluşlarla, tüccarda vesairedeki alacaklarıyla ve senelik pirim tahsilâtı 4 milyarı geçiyor. Rapordan görüyoruz ki, bu 1965 lerde 1 milyar 750 bin idi arkadaşlar. Düşünün, 6-7 senede iki mislinin üzerine bir atlayış var. Ve sanayileşme geliştikçe, ve sosyal güvenlik anlayışı cemiyete maledilip üye adedi arttıkça bu, hendesî nisbetlerle artacak ve belki 20 sene sonra 150-200 milyarlık dev bir teşekkül mevcut olacak. Ama kasası bomboş, belki iflâs ettirilmiş halde... Bunun sebebi, nedeni gayet açık;

Arkadaşlar bu Kurumu maalesef zikudret zevat ve iktidar (Her zaman, şu iktidar bu iktidar değil..) kendi politikası istikametinde âstismar etmektedir. Ve bankalara, isterse adı yatırım bankası olsun, mühim değil, bankadır, ticarî maksatla kurulmuştur, bir özel teşebbüstür, iş adamıdır. Ve yine kudretli politikacınının seçim bölgesinde verimsiz otel inşaatlarına vesaireye harcamaktadırlar. Raporda görüyoruz, rapor teknik bakımdan çok güzel hazırlanmış. Sadece tahviller % 9 un altında olduğu için 3 milyar zararı var Kurumun. Eğer % 9 verse, % 9 dan tahvil alsa 3 milyar kârı olacak. Hele hele % 15 le alsa, ki vardır hatırlıyorum, o zaman belki 10 milyar kârı olacak. Bu kısıtlanıyor. Falan bankaya filan bankaya, falan bankaya ve bu % 9 un altında dağıtılan, tahvil namı altında dağıtılan, dondurulan para miktarı 5 milyarın üzerinde. E buna günah arkadaşlar..Ondan sonra çıkılıyor; Kurum ziyan ediyor, iflâs halindedir, pirimleri arttırmak gerekir, birtakım serbest meslek erbabını bu sigortadan çıkarmak gerekir gibi birçokları maksatlı, bazıları da tetkike dayanmayan lâflar oluyor ve maalesef biz adeta Kurumun kasasına haksız olarak el atmış, tabiri caizse beytûlmale el uzatmış bir meslek erbabı olarak görünüyoruz.

Burada raporda da belirtildiği gibi, böyle bir şey bahiskonusu değil ve biz hatta birçok noktalarda birtakım sosyal güvenlik haklarından da mahrum bulunmaktayız. Ve büyük ölçüde de katkımız var.

Şimdi arkadaşlarım, iktidar veya bugün Sosyal Sigortalara hâkim olan sendikacılar, federasyonlar, yani gerçek iktidarlar Sosyal Sigortada neden bu gürültüyü yaparlar? Bu açık:

Buraya bizim gereği kadar kendimizi anlatmamış olmamızdan, anlatamamış olmamızdan, efkârı umumiyeye duyuramamış olmamızdan, ve çoğu da avukatlar bu kuruma girdiği takdirde, 10 bin kûsur üyesi fiilen mücadele edecek unsurlarıyla bu kurumdaki birçok haksızlıklara ve usulsüz sarfiyata ve bu kurumun imkânlarınının hanı yağma gibi dağıtılmasına engel olurlar kurkusudur. İktidar iştirak kabul etmez arkadaşlarım. Ya zorla alırsın, (Yani zor; kanun yoluyla mücadele ede ede) yahut seni çıkarırlar. Şimdi

bu iktidara iştirak edeceğimiz, etmemiz zaruri bulunduğunun idrâki içinde bu gürültüyü koparıyorlar. Ben şahsen size teklif veriyordum şimdi; sayın Barolar Birliğinin, Müdürler kurulunda baroların, avukatların temsilcisinin bulunması; nasıl işçi teşekküllerinin vardır?.. Genel Kurulda temsil edilmemiz hususunda gerekli teşebbüslerin ve hatta gerekse yasal teşebbüslerin yapılmasının çalışmalarına girilmesini ve bunda geç kalınmaması gerektiğine inanıyorum ve teklif ediyorum.

Ayrıca bu paraların, bu büyük milyarların bu şekilde istismar edilmemesi için "Sosyal Bank" adı altında, adı başka da olabilir, ama ben böyle münasip görüyorum; Bir banka kurulması, ki bunun emsali vardır arkadaşlar, Sümerbank kurulmuştur, hem bankacılık muamelesi yapar bir ölçüde, ama esas görevi hayırlı yatırımlardır ve Türkiye'yi bugün dünya çapında tekstil üreten bir devlet haline getirme yolundadır ve hatta getirmiştir denebilir.

Bu Sosyal Bank kısa bir vade içinde bütün paraları, imkânları toplar ve iktisadi esaslar dahilinde bu paraları yatırıma yöneltir. Devletin planı vardır, Planlama Teşkilâtı vardır, ondan da mütalaa alır, dirsek teması yapar, bunu verimli yatırımlara yöneltir. Bu müessesenin de başında sigortalıların, bizlerin, sizlerin ve diğer sigortalıların temsilcileri de bulunur ve hatta ağırlık teşkil eder. Ama bu ne olur arkadaşlar? Bu, bugünkü istismarı büyük ölçüde önler. Birçok temelsiz bankaların belki de iflâsına sebep olur ve hakkı olmadığı halde bu müesseseden para alıp, pirimini, faizini dahi vermeyen birçok insanlar zarar görür ve görmesi gerek zaten. Cemiyetin yaşaması, müessesenin ayakta durması, Türkiye'nin istikbali bakımından da bu haksızların zarar görmesi elzendir arkadaşlar. Ama 20 seneye varmadan 100 milyarlaraya hükmeden çok büyük bir teşebbüs kurulur ve Türkiye'de kalkınma hamlelerinde büyük bir mesafe alınır. Bunu uzun uzun ben vaktiyle tetkik etmiştim, dosyaları da var, dokümanları da; saygı değer yetkililer emrederlerse emirlerine takdim ederim.

Muhterem arkadaşlarım, bu hususu da bir öneri ile takdim ediyorum. Çünkü bizim geleceğimizle yakından ilgili.

Muhterem arkadaşlarım, Barolar Birliği şüphesiz ki güçlerinin yettiği kadar çalışmışlardır. Tenkit kolay, ama iş yapmak biraz zor. Onun için biz de rahatlıkla tenkit edeceğiz, bizi de hoş görürler.

6207 sayılı bir Yardımlaşma Sandığı Kanunumuz var. 1136 sayılı Kanunla sigorta mecburi hale getirilince, 6207 sayılı Kanundaki mecburiyet kalktı. Ve barolar olarak yazdık dedik ki, Barolar Birliği olarak, diğer sandığı olan, olmayan hatta vilâyetler barolarından da fikir sorun, bunları tevhit edin ve bir kanun teklifi halinde bunun Hükmete takdim edin veya hukukçu parlamenterler var, onlar vasıtasıyla kanun teklifi haline getirme çalışmalarına girin. E sefle ifade edeyim arkadaşlar, bu bir neticeye bağlanmamıştır ve askıdadır ve İstanbul'dan sonra en çok üyesi bulunan Ankara'da çok çetin şartlar içinde ayakta durabilmektedir. Bunun mutlaka bir çaresi bulunmalı ve hatta önerim; Türkiye'ye şamil bir birlik halinde, müktesep hakları yine mahfuz tutulsun, İstanbul'un hanları, hamamları var; Ankara'nın az-çok bir şeyi var; ama bir birlik halinde bunun yürütülmesi imkânları ve yasal koşulları hazırlanmalıdır. Yani bu sosyal sigortalar kadar uzun bir gelecekte bizim için yararlı olur kanısındayım. Sonra verdiklerini bildiriyorlar, yönetmeliği 1972 de vermişler, sağolsunlar, oldukça geç olmakla beraber yine de bir şeydir, bu takip edilmelidir. Gerçekten, bilhassa stajyerlerin durumu, avukat arkadaşların birtakım problemleri bakımından büyük güçlükler arzetymekte ve Bakanlıkla zaman zaman çatışmaların sebebi olmaktadır. Ben rica ediyorum, çok gecikmiştir, üç sene, Barolar Birliğinin kurulduğundan bu yana, bu çıkarılmalıdır. Bizim ana meselelerimizdir arkadaşlar, bunlar temele inen meselelerdir. Bunları halledemedik mi biz hukukun üstünlüğünü falan düşünecek halde değiliz. Yani evvelâ bu. Ben onun için bunu rica ediyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bu arada hepimizin kaderi ile ilgili ücret tarifesi hazırlanıyor. Yani dıştan hakikaten çok süslü bir görünüşümüz var. Hele cüppeleri falan da giydik mi?.. Fakat bilhassa genç bilhassa yeni arkadaşlar son derece müşkül durumdadalar ve ücret tarifesi de, benim görüşüme göre iktisadi esaslara tamamiyle zıt hazır-

lanmıştır. Arkadaşlar bugün devlet vergi alır. Kazancı çok olanlardan çok vergi alır. Biz çok kazananın az alıyoruz. 500 binden yukarı % 2 E canım varlıklıya bu kadar büyük imtiyaz ve avukatada bu kadar büyük haksızlık yapılmaz. 30 bin liraya kadar : 10.. Bu parayı vuruyoruz, alıyoruz, tamam.. % 10 tamam, yani fahiş değil.. Ama gittikçe iniyor, 500 binden sonra % 2. E canım şimdi vergide bir esas var; çok kazananın çok alacağını.. Çünkü az kazananın 3 bin lirası ile çok kazananın 300 bin lirası, psikolojik tesir itibariyle, iktisadi yıkıntı itibariyle bir değildir. Ama alıyoruz, maalesef.. Yani bunu mutlak şekilde bir adaletli ölçü haline getirmek zorundayız.

Efendim, avukatlar istediği gibi mukavele yapabilir.. E canım, şu tarifeyi eğer adalet ve iktisat ölçüleri içinde yapar isek, bir çok avukat arkadaşım (Ben inanıyorum) ücret pazarlığı dahi yapmak yapmaya tenezzül etmeyecektir. Çünkü bu tatmin edecektir, kazanırsa bir yerden 3-5 kuruş alacaktır, müvekkilden alabileceği bir kanunî kıstas vardır, asgari de olsa.. Böylece birçokları ücret mukavelesi yapmayı dahi lüzumsuz görecektir ve avukatlık, temelinde, menşesinde, eski Roma'da hepiniz bilirsiniz bir şeref mesleğidir, ücret de şeref ücretidir. E biz buna biraz yaklaşmaya çalışalım. Bugün gerçi koşullar o değildir, ama avukatı da böyle affedersiniz, hani gitmiş pazarda dana satın alıyor gibi pazarlık yapmak icabından mümkün olduğu kadar kurtaralım.

Mahkemelerin tutumu belli.. Misalleri verilmiş; yasal bir hak olarak verdiğimiz, parası bir yerden alınacak ücret kazanıldığı takdirde avukata ait olur maddesinin infaz imkânını ortadan kaldırıyor, Yargıtay İcra İflâs Dairesi. Kaldırıyor.. E, kanuna koyduk bunu, yazdık açık açık.. Kaldırıyor. Şimdi bir taraftan da biz, kendi yaptığımız ücret tarifesinde zengine, güçlüye pirim veriyoruz ve ondan sonra biz hukukun üstünlüğü ve sosyal devlet ilkesinin zaferi için mücadele veriyoruz. Hani affedersiniz, üstüne gerekken mesçide haram arkadaşlar. Evvelâ kendimizi kurtaralım. Yani kendi mesleğini kurtaramayan insanlar, büyük kavgalarda yalnız kalmak durumundadır. Benim görüşüm bu ve istihdam ediyorum Barolar Birliğinden, çünkü maalesef Adalet Bakanlığı

tarifeyi tanzim ediyor, ki ben bunu da teklif ediyorum; bu tarifeyi de Barolar Birliği tanzim etmelidir. Bunun yasal koşullarının hazırlanması için de hep beraber mücadele verelim, tabii öncü Barolar Birliği olacaktır. Bir tabibler odası kendi ücretini tayin ediyor beyim.

Muhterem arkadaşlarım, adlî reform üzerinde de uzun uzun durulmuş birçok kanunlar falan, filân.. Arkadaşlarım, bizim kanunlarımız dünyanın en ileri kanunları. A ma zamanın şartlarına göre elbette reform.. Yani reform diyoruz şimdi, değişiklikler, revizyonlar lâzım. Bununla beraberim. Ama, sayın hâkimlerimiz hiç güvenmesinler, sayın savcılarım sayın idarecilerim hiç güvenmesinler; onların kafalarında ve gönüllerinde yaratılmayan bir reform kâğıt üzerinde kalmaya mahkûmdur. Bugün hiç kanunu olmadığı halde, dünyanın en adaletli tatbikatını yapan memleketler vardır. Çünkü gönüllerine adaleti yerleştirmiş hâkimler var ve bu hâkimlere maddi, manevi olanakların hepsi de verilmiş. Biz de verelim, bu millet verir arkadaşlar.. Adalet mülkün temelidir, diyen, zamanında reisicumhuru, padişahı dahi hâkimin karşısında önünü ilikleyip, divan duran bir milletin hâkimlerine hiç bir şey esirgeyeceğini zannetmiyorum. Esirgememiştir de..Bu noktada mücadele vermek zorundayız. Ve avukatların adeta bir parya muamelesi görmesine de, hâkimler nezdinde, savcılar ve idareciler nezdinde, bütün gücümüzle karşı koymalıyız. (Alkışlar)

Bir savcı veya bir hâkim, avukat arkadaşımıza, yılların tecrübesinin, bilgisinin sahibi arkadaşımıza alenen hakaret edebiliyor. Bu biraz da bir kompleksin ifadesidir. Bundan da vazgeçmeliler. Hepimiz, hepiniz, bütün hukukçular bir dilekçe ile hâkim olabilirdik, belki de onlardan daha yüce mevkilerde bulunurduk. Ama biz bunu demiyoruz, yine karşılarında hürmetle eğiliyoruz. Bize de gerekli saygıyı duymaları zaruridir. Çünkü bizim makamımız da en az kendilerinin ki kadar muhteremdir, muteberdir ve bir de fazladan çok zordur. Bunun idrakine varmaları ve maddi ve manevi olanaklarına da kavuşmaları için hep beraber mücadele vermeliyiz arkadaşlar. Yoksa bundan evvel olduğu gibi, dünyanın en ileri kanunları, 1961 Anayasası gibi dünyanın en ileri Anayasası rafta kalmaya mahkûmdur. Ben bilhassa saygı değer hocamdan

ve arkadaşlarımdan, bu yöne yönelmiş bir reform anlayışının umumi efkârâ maledilmesi ve ilgililere duyurulması için çaba harcanmasını teklif ediyorum.

Muhterem arkadaşlarım, bu stajyerler konusunu tekrar rica ediyorum ve hatta hukuk fakültelerinden ele almamız gerekir bunu. Çünkü tüm hukukçular bizim dâvamızdır. Bütün memleket meseleleri şu hukuk fakültesinde, bilhassa en büyük şanstır, hocamız başımızda, şu derse girmeyen hocalar, birtakım böyle kitabı olmayan hocalar, asistanlara bırakan hocalar.. Çocuklar perişan oluyor, yetişmiyor, yetişemiyor. Oradan başlamalıdır bu mücadelemiz. Hukuk fakültelerini, muasır medeniyet seviyesine erişmiş milletlerin hukuk fakültesi haline getirmeliyiz. Çünkü temel bozuk oldu mu, ölünceye kadar bu bozukluk devam ediyor. Hepimiz şahıslarımızda bunun emsallerini gördük. Bir hoca güçlü mü, o hocanın kitabı, o hocanın kitabı ömür boyu bizim için büyük destek oluyor. Zayıf mı, ömür boyu orada topal kalıyoruz. Ordan başlatmalıyız ve şu 1,5 yıllık yasal angarya stajını değiştirmenin yolunu, imkânını bulmalıyız arkadaşlarım.

Muhterem arkadaşlarım, bir noktayı bir teklif ile bağladıktan sonra sözlerine son vereceğim.

1136 sayılı Kanununun 112 nci maddesinde (hatırlarım, çok uzun mücadelelerle kabul edilmiştir madde) diyor ki: Barolar Birliği başkan ve üyeleri ücret alır. "Alabilir" yok arkadaşlar, alır. Amir hüküm. Ha alır, ihtiyacı yok adamın, allah versin hani, hepimizi nasip etsin ihtiyaçsızlığı; kaldırır atar, fakaraya verir, baroya bağışlar, Kızılay'a verir, herşey eder. Ama alır. Ha neden alır?... Neden barolarda idareciler almaz da, 72 nci madde ile açık hüküm konmuş ta, Barolar Birliği 112 nci madde ile alır...Çünkü barolar kendi bölgeleri içindedir, fazla masrafları, fazla külfetleri olmaz diye düşünölmüştür. Aslında belki bir ölçüde büyük barolarda bu da gerekebilir, ama zaman bunu halledecektir. Ama Barolar Birliğinin merkezi Ankara'dadır, Van'da liyakatli ve hevesli arkadaş vardır, ama parası yoktur. Gelemez parasız.. Ama efendim, gelsin kendisi parasını alsın, ben almıyorum...Ne

karışır?..Ama 10 arkadaş almaz iken, 11 nci arkadaş; "ben alırım" diyemez. Parası da olmadığı için adaylığını koyup seçilmez.Onurlu milletiz hepimiz..Ama bölgeler temsil edilmelidir arkadaşlar. Ben bölgeselcilik zihniyetinin karşısındayım. Kesin olarak karşısındayım, ama müsaade buyurun da, İzmir'in, İstanbul'un, Ankara'nın derdi herhalde Diyarbakır'ın, herhalde Çemişkezek'in, herhalde Van'ın derdi değildir büyük ölçüde..Ayrı özel dertleri vardır, davaları vardır, kavgaları vardır. Ey burada gelip temsil edilmelidir, bu kavgalar, bu davalar, bu görüşler. Anadolu asırlar boyu zaten çekmiştir bu yüzden. Hep İstanbul.. Af buyursun istanbullu arkadaşlar, elbette gelecekler, büyük bir baro, ilim irfan sahibi, bize Avrupa'yı medeniyeti getiren bir belde, iftihar ederiz;ama müsaade etsinler de Van'daki benim avukat **kardeşim** de gelsin burada sesini duyursun, derdini söylesin ve bunun için de 10 arkadaş almadığı halde parayı, kendisi illâ da paraya tamah ediyor, para istiyor durumuna da düşürmeyelim. Alsın arkadaşlar paralarını.. Vergi problemi olabilir, kendileri 10 bin verecekse 15 bin verirler, belki biraz da zarar ederler, fazla para kazanan arkadaş varsa...Ne yapalım?.. Oyuna giren kolunu sallarsın veya bir kısmını vergi verirler, bilmiyorum vergiye tabi ise, incelemedim, gerisini baroya bağışlarlar. Ben rica ediyorum, bugüne kadarki tatbikat, her ne kadar takdire lââik, memnun oluyorum, feragat ediyor hepimiz adına, bununla belki barolara, hepimize faydalı şeyler yapılıyor, ama diğer bir yönden mazarratı çok daha fazladır, biz de kanunu açıkça ihlâl ediyoruz arkadaşlar. Bu maddelerin hepsi, 10-15 senelik teşriî mücadeleler neticesinde, her kelimesi, her maddesi üzerinde uzun mücadelelerle kabul edilmiştir; Kendiliğinden oraya konmamıştır, mucip sebepleri bunlardır, daha da sayılabilir.

Onun için ben rica ediyorum, Birlik Yönetim Kurulu ücretlerini tayin etsin, (Az edebilir, çok edebilir. Takdir kendilerinin.) Yahut Genel Kurul tayin etsin, teklif ediyorum. Ama almayacak arkadaş alsın götürsün barosuna versin, Kızılay'a versin, ne yaparsa yapsın ve bu suretle de, Anadolu'nun geri kalmış bölgelerindeki meslek mensupları-

nin da burada temsili imkânı yaratılsın arkadaşlar.

Saygı değer arkadaşlarım, hepinizi sevgi ile selâmlar ve sizi yordugum için de özür dilerim. Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, şimdi dört tane önerge var; bunların hepsi de, zamanın darlığı nedeniyle konuşmaların kısıtlanmasına dairdir. İki tanesi 10 dakika, bir tanesi 7 dakika, diğeri de 15 dakika ile konuşmaların sınırlandırılmasını öneriyor.

Bu önergeler hakkında, lehte ve aleyhte olmak üzere birer kişiye söz vereceğim.

Buyurun efendim.

İSMAİL MÜNGAN- Muhterem arkadaşlarım, bu kısıtlama önergelerinin aleyhinde konuşurken, biraz önceki sözlerimi de tavzih edeceğim. Bizim Başkanlık Divanına seçilmiş olan arkadaşların şahıslarına karşı bir dediğimiz yoktur. ("Ne alâkası var" sesleri) Bizim Başkanlık Divanına karşı saygımız vardır. Hatta biz teklif edecektik. Ama biz isterdik ki, bir hukuk müessesesi olan Barolar Birliği kongresinde usule uygun bir seçim yapılsın.

BAŞKAN- İsmail bey rica ediyorum, lütfen bu önergelerin aleyhinde konuşun.

İSMAİL MÜNGAN- Sözlerin kısıtlanmaması zaruretini izah ediyorum işte...Bu da Divanla alâkalıdır.

BAŞKAN- Beyefendi Divanla alâkalı değildir, rica ediyorum.

İSMAİL MÜNGAN- Biz konuşmaların kısıtlanmasını kabul etmiyoruz. Önergelerin aleyhinde rey kullanmanızı rica ediyorum.

BAŞKAN- Kısıtlamanın lehinde söz isteyen var mı?..Buyurun.

CAHİT ALTAN- Muhterem arkadaşlar, zamanımız dar, mevzular çok. Da-ima, bundan evvelki toplantılarımızda kısıtlamanın aleyhinde olurlar, konuşulur, 5-6 veya 10 kişi konuştuğundan sonra da mecbur oluruz kısıtlanma lehinde karar vermeye. Çünkü buraya gelen arkadaşlarımızın bir çokları mevzuları maalesef genişleterek arz etmek durumundalar. O mevzuları daraltarak komprime bir şekle sokmak mümkün iken, ve dertlerimizi burada dökmek mümkün iken, bunu genişleterek gınlemek mecburiyetinde

birakılmamız bence hem manasızlık oluyor, hem de sonraki konuşacaklara haksızlık oluyor. Göreceksiniz burada kısıtlama yapmayacağız, bir arkadaş saatlerce konuşacak, neticede zamanımız kalmadı diyeceğiz, beş kişi konuştuğundan sonra daha konuşacak 20 den fazla arkadaş beş dakikalık bir müddet tanıyacağız. Bu haksızlık değil midir arkadaşlar? Mevzuları kısaltabiliriz arkadaşlar, bu mümkündür. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, konu aydınlanmıştır. Müsaade ederseniz bir hususu açıklayayım. Şu ana kadar söz isteyen delege sayısı 30 dur. 10 ar dakikalık konuşma olursa 300 dakika, yani beş saat eder. Öğleden sonraki zamanımız 14 ten 18 e kadar dört saattir. Dolayısıyla bugün öğleden sonraki süre içinde/^{dahi} konuşmalar bitmeyecektir. Eğer uygun görürseniz her iki önerinin ortalaması olan 10 dakikayı...

NECLA ERTEL FERTAN- Heyete tesir etmeyin.

BAŞKAN- Peki efendim, en aykırısından başlayalım. 15 dakikayı kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10 dakikayı oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İttifaka yakın bir çoğunlukla kabul edilmiştir efendim.

Çok muhterem arkadaşlarım, saat 12 yi çeyrek geçiyor. Uygun görürseniz saat 14 te toplanmak üzere bir yemek arası verelim.

Saat 14 te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

(Kapanma Saati: 12,20)

İKİNCİ OTURUM

AÇILMA SAATI: 14,20

BAŞKAN- Efendim, rapor hakkında söz isteyenlere sırasıyla söz veriyorum.

Sayın Kayseri delegesi Ali Dinç, buyurun.

ALİ DİNÇ- Pek muhterem Başkan, konuklar, sayın delege arkadaşlarım;

Kendini Cumhuriyete, demokrasiye, hürriyete, insan haklarına adanmış, bu temel ilkeye inanç içerisinde Antakya şehir kulübünde toplanmış olan Türkiye Barolar Birliğinin dört yaşına basan VI. Genel Kurulunu idrak ederken, Kurul Divanı, Başkanlar, konuk ve delege arkadaşlarımı hürmetle ve muhabbetle selâmlarım.

Başta sayın Birlik Başkanı olduğu halde, teşkilâtın bir yıllık faaliyetlerini tebarüz ettiren Birlik Yönetim Kurulu ve diğer ihtisas kurullarının geniş çapta hazırladıkları 1972 yılına ait raporları, bu dönem içerisinde tertiplenmesinde Birliğimizin önyak olduğu Birinci Türk Hukuk Kongresi, iki milyon liralık binaya sahip oluşu, ticarî mahkemeler kanun tasarısı panel toplantısında Adalet Bakanlığı, Yüksek Hâkimler Kurulu, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü ile olan muhaberatları bütünü ile mütalâa olduğunda, objektif bir metotla Birliğin sosyal güvenliğine, sosyal adalet ekonomisine, meslek kurallarına ilişkin konuları ilmî bir şekilde izaha çalışılmış ve bunlarda başarı elde edilmiş olduğunu müşahede etmiş olduğumdan, raporda eleştirmeye değer bir cihet göremedim.

Bununla beraber, delege arkadaşlarımla rapor üzerindeki eleştirmeleriyle bizleri tenvir ettiklerinde kendilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Şunu da arz etmek isterim ki, Yüce Heyetinize sunulan Birlik organları faaliyet raporları tümü itibarıyla tasviplerinize mazhar olacağı kanısındayım.

Anayasamızdaki sosyal devlet ilkesinin esprisi içerisinde millî refaha hizmet eden, ilkbahar güneşi kadar parlak ve körpe bir kuruluş

olan Türkiye Barolar Birliğinin genel kurulu bu teşkilât çalışmalarının uygunu istikametinde gelişmesi ve ilerlemesi bakımından lüzumlu fikir ve tecrübelerin toplandığı sosyal adalet temsilcileriyle, kıymetli ilim adamlarını bir araya getiren Genel Kurul toplantısında Birlik hizmetlerinin geleceği için faydalı kararlara varılmasını temenni eder, en iyi dileklerle, cümlenizi saygı ve hürmetlerle selâmlarım.

BAŞKAN- Ankara Delegatesi sayın İlhami Güven.

İLHAMİ GÜVEN- Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun çok değerli üyeleri, hepinize saygılar sunarım.

Bendeniz rapor üzerindeki eleştirmelere geçmeden önce, öncelikle Barolar Birliği Genel Kurulu olarak Yüksek Kurulunuzun, çok özür dileşim, Türkiye barolarını temsil etmediği inancı içerisindeyim. Bir imtiyazlı sınıf olarak burada bulunduğumuz inancı içerisindeyim. 114 ncu madde, antidemokratiktir. Anayasanın meslekî kuruluşların arasındaki eşitlik prensibini zedelemektedir. Niçin benim iki yıllık, üç yıllık avukat meslektaş arkadaşım bu kurulda olmasın?.. Eger bir tecrübe meselesi bahis konusu ise, bu tecrübe meselesini barolar kendi Genel Kurullarında seçim yolu ile halletmelidir. Oradaki değerlendirmeleriyle halletmelidirler. Binaenaleyh, ilk defa geliyorum huzurunuzda, bir şans eseri geliyorum. Yedek delege idim Ankara'da, aslî delege şifa dilediğim sayın arkadaşım Mehmet Nomer'in rahatsızlığı dolayısıyla geliyorum. Ve onun için de ancak huzurunuzda bunu, senelerden beri özlediğim bu antidemokratik hususun, maddenin değiştirilmesini ilk planda huzurlarınıza getirmiş bulunuyorum. Bunun da tahakkuku yine 110 ncu maddede Barolar Birliğinin görevine dahildir kanısındayım. Derhal bu hususta teşebbüse geçilirse, hakikaten avukatlar arasındaki eşitsizliği, hegemonyayı ortadan kaldırmış olacağız.

Kanun konusudur, gayet iyi biliyorum, ama bir tasarı ile bunu düzeltmek mümkündür kanısındayım.

Yine görüyoruz ki, en yüksek organımız Barolar Birliğidir, ama 1136 sayılı Kanun yine vesayet sisteminden kurtulamamıştır, Adalet Bakanının gözetimi altındadır. Bunun da kısa zamanda bu vesayetten

kurtulup, güçlü Barolar Birliğinin şahsiyetini ortaya koymakta fayda var kanısındayım ve bu da öncelik taşıyan konularımız içerisinde gelmektedir.

Raporu inceledim. Raporda bir çok meslekî konulara temas edilmiştir. Ama bu arada bir çok, görevini ifaden dolayı tevkif edilen ve hâ-la cezaevlerinde bulunan bir çok meslektaşlarımızın durumlarının ne olduğu sorusu cevapsız kalmıştır arkadaşlar. Bunun da raporda açıklanmasını arzu ederdim.

Yine rapordan edindiğim intibaa göre, rapordan da anlaşılacağı üzere, Barolar Birliğini, çok özür dilerim sayın yöneticilerinden, Yönetim Kurulundan, başta değerli hocam olmak üzere, sayın Başkanımın özür dilerim, şimdiye kadar içe dönük faaliyet yapmışlardır. Ama bu içe dönük faaliyet dahi kifayetsiz kalmıştır. Ben bu yüksek kurulun naçiz bir üyesi olarak ancak delege olduğum zaman Barolar Birliğinin faaliyetini saptayan rapora muttali oldum. Niçin benim aziz kardeşlerim, Türkiye barolarında görev alan aziz kardeşlerim kendi baroları vasıtasıyla temsil edilmiş Barolar Birliğinin faaliyeti raporundan almasın, niçin şu konularımıza yabancı kalsın? Binaenaleyh, teklif ediyorum, diyorum ki, her sene Barolar Birliği Genel Kurulu raporları mutlaka teksir edilmeli, barolara gönderilmelidir; barolar da kendi genel kurullarında bunları teksir edip sayın üyelerine dağıtmalıdır diyorum. Teklif ediyorum arkadaşlar.

Yine Barolar Birliği olarak çok güzel faaliyetler yapılmıştır. Ben buraya gelmeden evvel endişeli idim, açık konuşuyorum. Bu raporla hakikaten güzel bir çalışma içerisinde bulduklarını öğrenmiş bulunuyorum. Bizim bu faaliyetlerimiz niçin dışarıya, kamu oyuna duyurulmuyor? Bir de bu eksik tarafımız var; kamu oyunda mutlaka sesimizi aksettirmeliyiz. Çünkü en güçlü kuruluşunuz, sayın delege arkadaşlarım.

Ayrıca dışa dönük faaliyetlerimizde de her gün, zaten talihsiz meslek diyeceğim, özür dilerim. Yalancılık fıkralarına ismimiz karışır. Bir Sosyal Sigortalar Kurumunda, bir haddini bilmeyen delege çıkar derki, avukatlar cebimize el attı.. Bir yerde de der ki, mal satanlar bunlar.. Bunlar ne hakla gelip te bizden sosyal sigortalarımıza gecekond

gibi kondular der. Ama biz bunlara layık oldukları cevabı veremeyiz, çünkü Genel Başkanımız çok nazıktır, hukuk adamıdır, profesördür, nazik adamdır; talebeliğimde bile nezaketine bizzat şahit olmuş bir öğrencisiyim, iftihar ederim. Ancak Barolar Birliği Genel Başkanı olarak, bundan sonra sayın hocam, sayın Genel Başkanımız Prof. Faruk Erem'den daha cesaretli olmasını huzurunuzda ellerinden öperek kendilerinden rica ediyorum. (Alkışlar)

Arkadaşlar, meslekî sorunlar içerisinde bir çok dertlerimiz var. Barolar Birliği kuruldu, bugün hâlâ bir yapı kooperatifinden yoksunuz. Büyük şehirlerde biz bu acıyı çekiyoruz. Zannetmeyiniz ki bütün avukatlar işini yoluna koymuş, mali dengesini sağlamış, gelirlerini sağlamış avukatlardır. Zannetmeyiniz ki bunlar çoğunlukta; azlıktadır, azınlıktadır. Bunu bilhassa bilmenizde fayda görüyorum. Bugün meslegimizde bir yığınak vardır; hukuk fakültesinin birinci sınıfındaki öğrencilerde avukat olabilmek hakkını tanımak için kanunda yanlış bir hüküm konmuştur ve bir senelik staja tabi tutulmuştur. Bundan dolayı da yığınak yapılmıştır ve yığınak bir kaç sene daha devam edecektir. Binaenaleyh mesleğe yeni atılmak isteyen genç arkadaşlarımız daha şimdiden yoksuluklarla karşı karşıyadır. Binaenaleyh mutlaka ve mutlaka stajyerden başlamak üzere, yeni başlayacak sayın meslektaşlarımıza da imkânlar sağlamak durumundayız. Bunun da Barolar Birliğince etüt edilmesi gerekir kanısındayım.

Sayın delege arkadaşlarım, bir çağır açıldı demin. Eger biz her birimiz burada dertlerimizi getirme imkânına sahip olamazsak, hakikaten barolarımıza karşı görevini yapmanın sorumluluğu içine düşeriz. Bir arkadaşımız bir çağır açtı, affetsinler bendenizi; sosyal adaletten bahsetti, adaletsizliği kendisi yaptı, 40 dakikamızı aldı. Eger biz kendimizi ayarlayarak 15-20 dakika konuşma yapsaydık, mutlaka biz de mahalli dertlerimizi dile getirmek fırsatına ve imkânına kavuşacaktık. Şimdi ise vaktim dolmuş bulunuyor. Onun için sözlerimi tamamlayamadan, size hitap etmenin mutluluğu içinde hepimize saygılar sunar, Baro Genel Kurulunun başarılı olmasını temenni ederim.

Saygılar sunarım efendim, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim şimdi bir önerge var:

"Divan Başkanlığına

Hesapları tetkik komisyonu kurularak, konuşmaların devamınca görev yapmalarını teminen, hesapları tetkik ve rapor vermesine karar verilmesini arz ve teklif ederim, ibraya esas olmak üzere.

İsmail Mungan "

BAŞKAN- Bu konuda lehte ve aleyhte birer kişiye söz vereceğim. Önce lehte konuşmak isteyen var mı?..Yok. Aleyhte konuşmak isteyen?..Buyurun efendim.

FADIL ALTŞP- Sayın Başkanım, çok kıymetli meslektaşlarım; her yıl sayın Gençl Kurulunuz, bu hesapları günü gününe denetleyip bizler adına raporla size duyurmak üzere denetçi heyeti seçiyor. Binaenaleyh verilen hesaplarda denetçi raporu da eklidir. Gayet geniş, müdellel, rakamlar üzerinde geniş incelemeyi ihtiva eden bu rapor karşısında ayrıca hesapların incelenmesini gerektirir bir durum yoktur. Bu nedenle takririn lütfen reddine karar verilmesini arz ve istirham ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim bu konuda bir hesap komisyonu kurulmasını arzu edenler lütfen işaret buyursunlar. Arzu etmeyenler... l muhalife karşı ekseriyetle reddedilmiştir.

BAŞKANVEKİLİ- Şimdi söz sırası Av.Sayın Nabi İnal'da. Buyurunuz.

NABİ İNAL- Çok muhterem delegeler, rapor hakkında kısaca eleştirilerimizi yapmadan önce, Türkiye Barolar Birliğinin sayın Başkan ve yöneticilerine, bir yıl içerisindeki çalışmalarından dolayı teşekkürlerimizi sunmayı bir borç bilirim.

Bizlere gönderilen çalışma raporunda belirtilen ve fikirlerimizin de açıklanmasının istendiği bazı konular hakkında birkaç kelime ile kanaatlarımızı belirtmek isterim.

Kamu niteliğindeki kuruluşların birleşmesi veya birleştirilmesi yolunda bir adım atılmasıyla ilgili teklifi biz şahsen çok erken buluyoruz. Henüz kendi içimizde gerek içe dönük, gerek dışa dönük problemlerimiz çözümlenmiş değildir. Bizler elbirliğiyle çalıştığımız takdirde bu problemleri herhalde çözebilecek güçteyiz. Henüz kendi meselelerimizi

halletmeden diğer kuruluşlarla bir asgari müşterekte dahi olsa bir birleşme yoluna gitmekte şahsen fayda görmüyoruz.

Sosyal Sigortalarla ilgili probleme gelince;

Uzun süredir, hepimizin haksız menfaatler sağladığı, bir nevi sigortanın kapısına elimizi attığımız yolundaki haksız yayınların yersizliği müteaddit neşriyatla, toplantılarla sabittir. Yalnız bir nokta var ki, Sigorta 5 yıl içerisinde bizden alacağı 319 milyona karşılık 5 yıl sonra bize ancak 10 milyon lira verecektir ki, bu paranın asgari vadesiz banka faizini dahi karşılayamayacağını takdirlerinize sunarım.

Yalnız, çalışma raporunda da belirtildiği üzere, sosyal adalet ilkesinden hareket edildiği takdirde, bu pirim usulünden artık vazgeçilmesinin zorunluluğuna biz de inanmaktayız. Bu pirim usulünden bir anda dönüş herhalde mümkün değildir. Sayın Başkandan ve yöneticilerden istirham ediyoruz; hiç olmazsa üçlü bir sisteme, işçi-işveren ve Devlet katkısı olan üçlü bir sisteme dönülmesinin uygun olacağı ve çalışmaların bu yöne teksif edilmesi görüşündeyiz.

Bir de, kendi içimizde kendi sosyal güvenliğimizi sağlama bakımından Yüce Heyetinizin takdir buyuracağı muayyen bir meblâğın her sene verilmesi suretiyle; ölüm, çalışmama ve zarurete düşme hallerinde avukatlarımıza yapılacak asgari yardımların sağlanmasını diliyoruz. Bunun yanında, daha önce de belirtildiği üzere, bir avukatlar yardımlaşma kurumunun kurulmasını sağlayıcı hazırlıkların yapılması ve tüm Türkiye avukatlarını bu sandık içinde toplamak suretiyle Sosyal Sigortaların bize vermediği ve hiç bir zaman veremeyeceği diğer menfaatlerden de faydalandırılmasını ve bu suretle sosyal güvenliğimizin biraz olsun teminat altına alınmasını dilemekteyiz.

Birlik güzel bir binaya kavuşmuştur. Yalnız kavuşmuş derken, yer olarak kavuşmuştur. Merkezî bir yerdedir, fakat hiç bir zaman ihtiyacı karşılayacak durumda değildir. Bilhassa taşradan giden bizler bunun acısını gayet iyi biliriz; pek çok arkadaşımızın, günlerce yol göttikten sonra bir otelde kalamama imkânı nedeniyle Kızılay'ın caddelerinde bir aşağı bir yukarı gittigini izlemiştir. Bu itibarla bir defaya mahsus olmak üzere, yine Yüce Heyetin vereceği kararlar her avukatın yapacağı

teberru ile asgarisi 200 lira olursa 2 milyon para tutar, bu yeni Birlik binasının yapılması için büyük bir meblâğ olur ve diğer yardımlarla da 5 milyonluk binanın yapılabileceği inancındayız.

Ücret tarifesinde avukatlarla iş takipçilerinin aynı seviyede tutulması meslek bakımından yürekler acısıdır. Bir iş takipçisi ile bir avukat, mahkeme huzurunda takip ettiği dâvada aynı ücrete müstahak görülmektedir ki, bu büyük bir adaletsizlik ve hakikaten meslek bakımından acıklı bir durumdur. Bunun da düzeltilmesi için yeni ücret tarifesini hazırlanana kadar olumlu bir teşebbüse geçilmesini diliyoruz.

1136 sayılı Kanununun 164 ncü maddesi maalesef çalışamaz hale gelmiştir. Raporda, bu konuda içtihadı birleştirmeye gidilecektir, denilmektedir. Kanımızca bunda çok geç kalınmıştır, daha fazla geç kalınmadan bir an evvel bu konunun gözömlenmesi ve ücret yönünden haklarımızın teminat altına alınmasını diliyoruz.

Bir de, bilhassa hudut bölgelerindeki baroları ilgilendiren döviz meselemiz vardır. Bir avukat yurt dışındaki bir kişiden, bir yabancından, cezaevindeki bir yabancı uyrukludan vekâlet aldığı zaman, bunun ücretini döviz olarak bozdurmak ve döviz bordrosunu ibraz etmek zorundadır. Etmediği takdirde C.Savcılarını yakasına yapışır ve döviz mahkemesinde sürühür gider bu avukat.

Bunun için, geçen sene Bursa'daki toplantıda sayın Hatay delegesi Tekin Yurtman uyarıda bulunmuştu. Baro Başkanları toplantısında ben de aynı uyarıda bulundum; fakat çalışma raporunda henüz kesin bir sonuca varılmadığını yine üzüntü ile görüyoruz. 14 ve 17 sayılı Kararname'deki tebliğler maalesef Maliye Bakanlığınca, kambiyoca yanlış yorumlanmaktadır. Bu yanlış yorum, hepimizin büyük zararlarını ve hatta bir çok meslektaşımızın mahkûmiyet sebebiyle meslekten menini doğurmaktadır. Bu konuda da bir an evvel olumlu sonuç alınması için teşebbüslerin hızlandırılmasını diliyoruz ve raporda "müracaat edilecektir" deyiminin de "müracaat edilmiş ve netice alınmıştır" şeklinde sonuçlanmasını yürekten arzu ederdik. Maalesef bu olmadı. İnşallah kısa zamanda bu olur.

VI. Genel Kurula saygılar ve sevgiler sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İskender Özturanlı, buyurunuz.

İSKENDER ÖZTURANLI- Sayın Divan, sayın başkanlarım, yönetim kurulu üyeleri, sevgili arkadaşlarım;

Herşeyden önce huzurunuzda, sevgili Birlik Başkanımıza şahsen teşekkür ederim. Bu teşekkürümün sebebi şudur:

IV. Genel Kurul Toplantısında Faruk Erem: "Yapacağımız ve yapamayacağımız siyaset nedir" diye bir soru ortaya attilar ve bunu bir devre sonra açıklığa kavuşturacaklarını söylediler. Geçen yıl Bursa toplantımızda bu, kendileri tarafından açıklığa kavuşturulmadı. Sordüğüm bir soru üzerine bu yıl Başkanlık raporuna siyaset meselesini getirmişlerdir, teşekkürümün sebebi budur.

"Siyasî organları belli bir siyasî yönde sürekli bir şekilde etkilemek amacı güdümediği takdirde siyasetle uğraşmak isnadı altında kalmaz." deniyor raporda. Ve bugün de yaptıkları şifahi görüşmede siyasî diye fikir söylemekten kaçınmayacağız sözlerini biz de tekrar ediyoruz.

Hakikaten siyasidir diye fikir söylemeden kaçınmak bizim için doğru değildir.

Efendim, 1971 yılında bir Anayasa değişikliği karşısında kaldık ve Türkiye Baroları, Anayasa değişikliği konusunda çalışmalar içerisine girdiler, bu çalışmalar Barolar Birliği tarafından değerlendirildi ve bir rapor halinde ilgililere gönderildi ve ulaştırıldı. Bu yıl tekrar Anayasa değişikliği karşısında kaldık; Barolar Birliği bu konuda hiç bir çalışma içerisine girmedi, barolardan da fikir sorulmadı.

Şimdi bana diyecek ki efendim, adalet yılının açılış konuşmasında Birlik Başkanımız bu konuya bir nebze temas ettiler. Ettiler, fakat bu bizim için kâfi değildir. Gene denecek ki; Birlik Başkanı bu konuda gazetelere bir demeç verdiler. Verdiler, fakat bu da yeterli değildir. Gene denecek ki, geçen yıl elimize bir taslak vermişlerdi, biz bu taslak üzerinde çalışma yaptık, bu yıl bir taslak yoktu. Taslak yoktu ama arkadaşlarım, meseleler vardı, problemler vardı ve bu meseleler, bu problemler bizim meselelerimizdi; güvenlik mahkemeleri konusu ve Danış-

tayın yetkileri konusu. Biz bunlar üzerinde bilimsel bir çalışma, objektif bir görüş, resmî bir görüş vermeliydik, bu ihmal edilmiştir.

Raporda, "yasama ile ilişkin çalışmalar" başlığı altında 12 konu ele alınmış. Ama kanunların hazırlanmasında Karayolları Trafik Kanununa kadar; ama benim asıl meselem, Trafik Kanunundan önce bir Anayasa meselesi olmalıdır diyorum.

Bir soru sormuştum geçen yıl Yönetim Kurulundan; Anayasa, bizim muhalefetimize rağmen, bir çok maddelerine muhalefetimize rağmen çıkmıştır, acaba artık biz duracak mıyız, bu konuda bir çalışma içerisine girmeyecek miyiz ve 1136 sayılı Kanun çıktıktan sonra ertesi gün bu kanunun bu kanunun bazı maddelerini değiştirmeye kalkın bir kuruluşun acaba bu meselede de bir çalışma içerisine girip girmeyeceğini sormuştum. Bana verilen cevapta şöyle deniliyordu:

"Anayasa değişikliklerine ait olan bütün maddelerde yazarların karşısına yazılı belgelerle de teşkil edilsin diye çıkan bir kuruluşun bundan sonra da bazı çalışmalar içerisinde olması pek tabiidir."

Bu çalışmaları görmedik. Degil yeni bir Anayasa değişikliği, eskiden değiştirilmiş Anayasa maddeleri hakkında dahi bir çalışma biz bilmiyoruz.

Ne yapılabilirdi diyecüksiniz. Meselâ Anayasanın değiştirilen bir 147 nci maddesi vardır. 16.6.1970 tarihinde Anayasa Mahkemesi bu 147 nci madde üzerinde bir yorumlama yapmıştı, demişti ki; -Bunu arzetmiştik yetkililere o zaman- demişti ki; Anayasa değişikliklerinde Cumhuriyet rejiminin aleyhinde bir vaziyet olursa, biz Anayasayı, Anayasa değişikliğini esas bakımından da denetleriz ve iptal ederiz bu değişiklikleri; fakat geçen seferki değişiklikte 147 nci madde ile Anayasanın yetkisi sadece şekil bakımından denetlemeye inhisar ettirildi. Bir problem çıkarılırdı, Danıştaya gidilirdi, Danıştaydan sonra Anayasa Mahkemesine gidilirdi ve Anayasa Mahkemesinden bir karar istihsal edilebilirdi. Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karar da bir merak konusu idi. Daha hâla da merak konusudur.

Efendim son günlerde bir Dernekler Kanunu çıktı. Bu Kanunda,öz-

gürlükler söz konusu olmaktadır. Adana'da Türkiye Barolar Birliği Türk hukukunun gelişmesinde kendini baş görevli, Türk toplumunun kalkınmasında da kendini görevde ve sorumlulukta ortak saymalıdır, denmişti. Hukukçu, geri kalmış ülkelerde sefalet, cehalet ve eşitlikle mücadele etmelidir. Bunlar giderilinceye kadar hukukçunun mücadelesi devam edecektir, denmişti. Bursa'da bunlar tekrar edildi ve Bursa'da şunlar da söylendi; Yönetim Kurulu tarafından.

"Hukukçular kendi memleketlerinin sosyal ve ekonomik sorunları ile ilgilenmek zorundadırlar. Zira bu sorunların çözümü hukukçuya muhtaçtır." Bu paragraf milletlerarası hukukçular komisyonu raporundan alınmış ve kongre tarafından benimsenmiştir.

Gene Rio toplantısından bir aktarma yapılmıştı 1962 toplantısında, bu da kongremiz tarafından gene benimsenmişti, onlar da şunlardır:

"Az gelişmiş memleketlerde hukukçular hukuk reformunu gerçekleştirmek zorundadırlar. Bu durumda olan ülkelerde sosyal ve ekonomik sorunlar o kadar bileşik hale gelmiştir ki, neyin neyi sömürdüğünü sezebilmek için mutlaka hukukçu olmak lâzımdır."

Bir yana bırakalım arkadaşlar ekonomik ve sosyal sorunları, eşitsizlikle mücadeleyi ve sömürmeyi, sömürülmeyi; Dernek Kanunu ile özgürlükler meselesi karşısında kaldık ta, biz gene sustuk maalesef.

Türkiye Baroları 50 yıldan fazla, Türkiye Barolar Birliği 4 yıldır her türlü tedhişçilik olaylarının karşısındadır ve terörizmin, aktivizmin karşısındadır, hukuka aykırı bütün eylemlerin karşısındadır. Bu artık her kişi tarafından bilinen bir gerçektir. Ama, özgürlükler ve demokratik mücadele söz konusu olduğu zaman, bunları kısıtlayanların da gene karşısında olmalıdır.

Dernekler Kanununun 75 nci maddesiyle bir hüküm getirildi; özel kanunlarında hüküm bulunmayan hallerde, meslekî kuruluşlar da Dernekler Kanununun muayyen maddelerinde yazılı kısıtlamalar içerisine alındı.

Şimdi, öğreniyoruz ki, Barolar Birliğimiz 75 nci maddenin ikinci fıkrasına bizim girmeyeceğimizi resmî makamlara söylemekte ve onlardan bir naktaî nazar istemektedirler.

Arkadaşlarım, bu maddenin içerisine ister girelim, ister girmeyelim, bu madde isterse bize uygulansın, isterse uygulanmasın, biz yalnız kendimizi düşünmek mecburiyetinde olan bir kuruluş değiliz. Mesleğimizin sorunları, memleketimizin sorunları çözülmeyen bir sonuca ulaşamaz. Yüzlerce dernek, binlerce dernek kısıtlı hükümler içerisinde kalacak, biz özgür olacağız ve arşı alâda olacağız. Bu düşünce tarzına benzeniz iştirak etmiyorum arkadaşlar.

Bunlar bileşik kaplar gibidir kanımca; toplum meseleleri, meslek meseleleri..Her ikisi de ya yükselir, ya alçalır. Bunun başka türlü bir izahını düşünmem.

Basın Kanunu tasarısı söz konusu toplumda ve gene de özgürlükler bahis konusu. Bunlar hakkında da herhangi bir davranış içinde değiliz.

Sekiz ay önce Türk Hukuk Kongresi toplandı ve bu Kongrede, Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planlarında adalet hizmetlerine yer verilmediğini, adalet reformuna yer verilmediğini; Üçüncü Kalkınma Plânında adalet hizmetlerinin yer almasının önem taşıdığı belirtildi ve Kongre Barolar Birliği Yönetim Kurulunu, Barolar Birliğini bunun takipçiliği ile görevlendirdi.

Yalnız, plâna geçip geçmemesi meselesi değil, biliyorsunuz ki, İkinci Kalkınma Plânında adli yardıma yer verilmişti; fakat programlara geçirilmedi. Programlara geçirilmeyince de, adli yardım hiç bir surette ortaya getirilmemiş oldu.

Adalet reformu ve adli hizmetler meselesi planda arkadaşlarım, 1995 perspektifi içerisinde mütalaa edilmiş. Birinci bölümde, üçüncü plâna girerken; Türk toplumunun temel sorunları başlığını taşıyan 11 sorun var; Eğitim, Sağlık, Dış Ticaret ve Nüfus gibi...Adalet hizmetleri, adalet reformu orada yer almamış. Finansman dengesi başlığı altında özel kişilere ve Kamu İktisadi Dışbüsbüslere yer verilmiş; fakat adalet hizmetlerine yer orada da yoktur.

İkinci bölümde reformlar kısmı var; sağlanacaktır, yapılacaktır, gerçekleştirilecektir tarzında hiç bir esas olmayan yerde, adalet reformuna yer verilmiştir. Efendim buradan şuraya gelmek istiyorum:

Kesinlikle söylemek gerek ki, plan Meclisten çıkarılırken, saygı

değer yönetici arkadaşlarımız Mecliste Adalet Planında adalet hizmetlerine yer verilip verilmediğini maalesef bilmiyorlar. Takip etmek şöyle dursun, kovuşturmak şöyle dursun, bilmiyorlardı. Kendilerini mazur görmek mecburiyetindeyiz, çünkü Temyiz Mahkemelerinde, Bursa'da, Aydın'da, Manisa'da davalarda koşarken, bu gibi şeyleri ihmal etmek durumunda kalıyorlar; ama arkadaşlarım, memleketimizin problemleri vardır, mesleğimizin problemleri vardır ve bunların çözülmesi gerekmektedir. Çekinmeden söyleyeyim ki, Türk toplumu, Türk adaleti tehlikeli bir düzeydedir ve bizim bu tehlikeli düzeyden Türk toplumunu, Türk adaletini kurtarmak görevimizdir. Onun için kendilerinden, bu konulara daha çok dikkatle sarılmalarını ve bu konulara zaman ayırmalarını rica ediyorum ve şunu da isteyeceğim; raporda yer verilmeyen hususlara, eğer bir bildiri neşredilecekse Genel Kurulunuz tarafından, bu bildiride yer verilsin ve Türk toplumunun, Türk kamu oyunun huzuruna bu şekilde bir anlayış içerisinde çıkalım.

Saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Kemalettin Sönmez, buyurun.

KEMALETTİN SÖNMEZ- Ben sadece giderler üzerinde konuşacağım, geçen sene de konuştum.

Şimdi bu giderler ve gelirler tablosu her sene olduğu gibi bu sene de geç olarak geldi. Halbuki senenin 366 günü sarfiyat yapacağımıza, bunu yılbaşından 15 gün evvel kesmek suretiyle bunları bir bilanço halinde tanzim edip delege arkadaşlara göndermek ve tenkitlerini sağlamak ve bundan istifade etmek mümkün olduğu halde bu sene gene yapılmamıştır.

Şimdi burada nazarı dikkatimizi celbeden bazı hususlar var.

Birincisi, denilmektedir ki; Genel Kurulun, Yönetim Kurulunun, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerine 150 bin küsur lira para verilmiş. Bundan ayrı fasıllarda, yine Yönetim Kurulunun üyelerine bazı noktalarda, mevzularda para verildiği anlaşılmaktadır. Meselâ başkaca çalışma ve yönetim giderleri, hukuk kongresi giderleri gibi bir fasılda ayrıca para verilmiştir. Bunun ne kadarı Yönetim Kurulunun harcırahları ve yollukları teşkil etmektedir, bunun bilinmesi tarafımızdan açıklattı-

rılması istenmektedir.

Şimdi bir de, bazı fasıl ve maddelerde tekerrür var. Meselâ büro araç ve gereçleri deniyor, ayrıca arkasından başkaca araç ve gereçler deniyor.

Geçen sene de söyledim, personel giderleri çok fazladır, bunlara yan gelirler veriliyor, yan gelirlerin memurun çalışmasını teşvik eder mahiyette olması lâzım gelir. Halbuki şurada görüyoruz ki, memur ve müstahdem giderleri olarak 147 bin lira sarfedildiği halde, sırf fazla çalışma mesai ücretleri diyerekten 40 bin lira para verilmiş. Benim bildiğim, memurun normal mesaisinin dışında fazla çalışma saatleri ancak yılbaşına yakın, şu kongrenin hazırlığı sırasında olması lazım gelir. Bu da umumî maaş yekûnu olan 147 bin liranın dörtte birinden daha fazla, üçte birine yakın bir miktarda personele fazla çalışma gideri verilmiştir ki, bu kanaatımızca, bu şeyin fazla suistimal edildiğini değil de, gevşek davranıldığını göstermektedir.

Bir de burada onarım ve bakım giderleri deniyor. Daha bu müessese kurulalı üç sene olmadı, üç sene içerisinde onarım yapılacak ne gibi, ne kadar çürük bir malzeme almışlar ki bunların tekrar onarım ve bakım giderleri için bu kadar, 14 bin küsur lira şey veriliyor.

Ayrıca başkaca hizmetler gibi, insanın kafasında suitefehhüm yaratan bir fasıl var, 25 bin lira sarfedilmiş. Bu kadar fasıl ve madde içerisinde başkaca hizmetler mevzuu içerisinde girebilecek ne gibi şeyler var ki, diğer kalemlere sokamamışlar da başkaca hizmetler faslı altında 25 bin lira sarfetmişler. Bunun da açıklanmasını rica ediyoruz.

Bir de burada yardım ve bağışlar var. Bunu biz anlayamadık, fakat konuşmalarından, bunun stajyerlere verilen paralar olduğu söyleniyor, bunun miktarı açıklanmadı, stajyerlere ne kadar para verilmiş, yardım olarak verilmiş?.. Bir de bağışlar var, biz ne gibi bir bağış yapmışız acaba, bunu bilmek istiyoruz. Arkadaşlar lütfen bunu açıklarlarsa memnun olacağız. Ve aynı zamanda bu yardım ve bağışların mukayeseli tabloda da ayrıca şeyi geçmemiş.

Bu bütçe üzerinde açıklanmasını istediğim, daha doğrusu töhmet

altında bırakmak istemiyoruz, sırf yani açıklanmasını ve bizi tatmin etmesini istediğimiz mevzular bunlar.

Ayrıca faaliyet raporu bakımından şunu söyleyebiliriz ki, şimdi müfettişler bir usul çıkarttılar, icra daireleri ve mahkemelerde ihtiyati hacizlerde elimize herhangi bir surette eskiden talimat alıp götürülebiliyorduk, başka memleketlere götürülebiliyorduk; şimdi müfettişlerin talimatı ile bunlar ancak mektupla gidebiliyor. Halbuki böyle âcil hallerde bizim hemen bunu alıp götürmemiz ve tatbik etmemiz icabeder. Çünkü mal kaçırılabilir; menkul veya gayrimenkul. Bunu avukata bir itimatsızlık olarak telâkki ediyoruz, bunun kaldırılması lâzımdır. Bir avukat herhalde bir sahte imza ile, sahte mühür ile götürüp şey yapacak değildir, eğer yapacak olsa zaten cezasını kendisi çekecektir ve bu da tabii iptal edilmiş bir şey olacaktır. Onun için bu talimatların, bilhassa dışarı gidecek talimatların ve tezkerelerin bize elden verilmesini meneden müfettiş kararının ortadan kaldırılmasını rica ediyoruz. Bu hususta da malûmatları olması lâzımdır, çünkü böyle bir tamim gelmiştir dairelere. Bu tamimle ilgilenip, avukatlara itimatsızlığı ve töhmeti gösteren bu şeyi ortadan kaldırmaları gerekir kanaatindeyiz.

Bir de jübileden bahsettiler, meslekte 40 senesini dolduranlar vesaire şeklinde.. Bunlara da yalnız avukatlık olarak kabul etmemek lâzımdır, bu hususta nazarı dikkatlerini celbediyorum. Meselâ mendenizin sekiz sene hâkimlik hizmeti var, başka arkadaşlarımda da hizmetleri vardır. Binaenaleyh, avukatlığın yanında hâkimlik te nazarı itibare alınmak suretiyle mesleğin ondan itibaren başlatılması lâzım gelir kanaatindeyiz. Bunu da bir şey olarak hatırlatıyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Mehmet Ali Arıkan, buyurunuz.

MEHMET ALİ ARIKAN- VI. Genel Kurulun muhterem üyelerini hürmetle selâmlarım.

Efendim, raporda 60 sahife sosyal sigorta ve sosyal güvenlik konusuna temas ediliyor. Hatta Birlik Yönetim Kurulumuz genel sigorta konusunu da ele almış bulunmaktadır. Ben şahsen kendilerine bu bakımdan

müteşekkirim ve tebriklerimi sunarım.

Bunun dışında, münhal hâkimlikler, adlî araverme, savunma mesleğinin gelişmişliği, ücret konusu, hukuk usulü muhakemeleri kanunu, Bakanlık merkez teşkilatı kanunu, Karayolları trafik kanunu, ana kanunların hazırlanması, Birlik çalışmaları, toplantılar, bina, bülten konusu, barolarla ilişkiler, meslektaşlarımızla ilişkiler, meslektaşlarımızın vaki saldırılar, mukayyet avukatlık meselesi gibi bir çok konular ele alınmış bulunmaktadır. Hiç şüphe yok ki, bu konuların hepsi dolayısıyla bizleri ilgilendiren konular bulunmak bakımından güzel şeylerdir. Ve bu konuların da hal yoluna sokulmuş bulunması bakımından ben yine Yönetim Kurulumuza teşekkürlerimizi alenen sunmak isterim. Yalnız dikkat buyurulursa, doğrudan doğruya bizi ilgilendiren konulardan mukayyet avukatlarla ilgili çalışmalar ve bir de ücret konusu dikkati celbetmektedir. Bunun dışında avukatlık mesleği ile ilgili mühim bir konunun ele alındığını müşahede etmemekteyiz.

Naçizane benim kanaatime göre, avukatların bugün en mühim meselesi, hukukî teminat meselesi olmak lâzım gelir. Bendeniz sosyal teminatın, sosyal güvenlikten ziyade, hukukî bir teminat içinde çalışmak istiyorum. Muhterem arkadaşlarım, hangimizin hukukî teminatımız vardır? Hiç birimizin hukukî bir teminatımız yoktur. Biz hepimiz hâkimlerin başkısı altında çalışmaktayız. Bu bir gerçektir. Eğer müsaade buyurursanız, birkaç misalle bunu ifade etmek isterim.

Yalnız konuya değinmeden önce şu hususa da dikkatinizi çekmek isterim ki, maalesef 1961 Anayasası 1 yıl içinde hâkimleri murakabe kanununun çıkarılmasını önerdiği halde, bu kanun 11-12 yıl gecikme ile ancak geçen yıl çıkarılmış ve bugün gazetelerde okuduğumuza göre müfettişler kurulu vazifeye başlamış bulunmaktadır.

Malûmu âliniz Meclisin yargı organları üzerinde bir murakabe hakkı yoktur. Hükümetin bir murakabesi zaten bahis konusu olamaz, Yüksek Hâkimler Kurulu kurulduktan sonra. Geriye vatandaşın ve bizlerin bir murakabe hakkımız ve silahımız vardır. Vatandaşın ihbarlı şikâyet hakkı vardır, bizim de ihbar ve şikâyet hakkı ile birlikte bir de bir muraka-

be silâhı telâkki edilmek lâzım gelirse reddi hâkim müessesesinden bahsetmek isterim. Ama hâkimler bu silâhlar karşısında sıyrılmasını bilmektedirler ve bunun gayet güzel mukabil bir silâhını keşfetmiş bulunmaktadır. Meselâ, bir hâkimi herhangi bir avukat reddettiği zaman, bir çok yerlerde, bütün hâkimlerin müştemian o avukatın dâvalarından istinkâf ettikleri müşahede edilmiştir. Urfa'da avukat Mustafa İzol arkadaşımız dâva alamamak mevkiine indirilmiştir. Mardin'de, Siirt'de, Diyarbakır'da, Batman'da her zaman bu hadiselerle karşı karşıyayız. Eğer bir avukat aldığı davalardan dolayı bütün hâkimler istinkâf ederse, elbetteki o avukatın vatandaş karşısında avukatlık sıfatını kullanmasına, mesleğini icra etmesine ve dâva almasına imkân kalmaz.

Bunun dışında reddi hâkim müessesesini işletirken, karşımıza hakaret dâvalarıyla çıkmaktadırlar. Mardin'de, Urfa'da bu dâvalar, tarafsızlığı şüpheye düşürücü halden dolayı bir hâkim reddolunduğu zaman elbetteki bu tarafsızlığı şüpheye düşürücü halin nahoş bir tarafı olacaktır. Bu halin sebepleri veya bızatini kendisi izah olunduğu zaman, bunu hakaret olarak telâkki etmektedirler ve dâvalar ikame etmektedirler. E, bunun hak ve adaletle bağdaşan bir tarafı olmamak lâzım gelir. Hepiniz bilirsiniz ki, netice itibariyle bize taraf gözü ile bakılmaktadır. Oysa ki biz taraf degiliz, biz tarafların vekilleriyiz ve bir hizmet, bir vazife babında reddi hâkim yapmaktayız. Bu itibarla reddi hâkimi yaparken ortaya attığımız meseleleri hiç bir zaman hakaret olarak telâkki etmemek ve bu yola başvurup avukatları susturmamak lâzım gelir.

Muhterem arkadaşlarım, raporda 54 ncü sayfada baroların bağımsızlığının sağlanması zaruretini kabul etmekteyiz. Türkiye barolarının ve Barolar Birliğinin idarî vesayet altında tutulmasına devamın artık anlamını kaybettiği görülmektedir. Bu kuruluşların, kararlarında serbest bırakılmaları gereklidir. dendiikten sonra devamla; barolar ve Barolar Birliği yargı denetimi altında kendi kendilerini idare etmek yeteneğine ulaştıklarını isbat etmişlerdir, deniliyor.

Raporun bir başka bölümünde, Adalet Bakanı, bugün sayın Başkanı-

mızın izah buyurdukları gibi, bu hususa matuf bir kanunun Adalet Bakanlığına sunulduğu belirtilmiş bulunmaktadır. Ben aksi tezli savunuyorum. Hâkimlerin baroların murakabesi altında olmasını arzu ederim. Şu beğenmedigimiz sınır komşumuz Suriye ve Lübnan'da, hiç bir avukat, hangi suçtan olursa olsun, yargı organlarının takdiri ile mahkemeye verilemez. Mutlak surette Baro idaresinden, yönetim kurullarından karar almak lâzım gelir. Beyefendiler, hâkimlik teminatının unsuru nedir? 70 lira aslî maaşı alan hâkim teminatlı hâkim oluyor. Ben bunu kabul etmiyorum. Bunun ilimle bağdaşan bir tarafı yoktur. Halbuki hâkim teminatında baroların da mütalaasını almakta zaruret vardır kanısındayım. O bakımdan, baroların yönetimi altında ve mütalaası altında, murakabesi altında bir bakıma hâkimlerin çalışması lâzım geldiği kanısındayım ben.

Muhterem arkadaşlarım, diğer bazı konular var ki, bunlar mesleğimizin çok acı ve açık taraflarını teşkil etmektedir. Bugün Türkiye'de, bilhassa özellikle Doğu bölgelerinden Orta Anadoluya ve Batı Anadoluya emniyet mülâhazasıyla nakledilmiş 3000 in üstünde dâva vardır. Mardin'den Çanakkale'ye kadar dâva takibine gitmek zorunda kalan arkadaşlarımız vardır. Biliyorsunuz ki, Anayasamızın 32 nci maddesi tabii hâkim kavramını ortaya koymuş bulunmaktadır. Hiç bir kimse tabii hâkiminden başka şu veya bu nedenlerle başka bir hâkim önüne çıkarılamaz, der 32 nci madde. 132 nci madde ise, Hükümetin, hiç bir makamın, hiç bir kimsenin adli organlara baskı yapamayacağını, talimat veremeyeceğini, genelge gönderemeyeceğini, emir veremeyeceğini derpiş ediyor. E, bir de bakıyoruz ki, cezaevinin arabası yokmuş, sanıklar cezaevinden mahkemeye getirilirken yolda kaçacaklarmış, katledileceklermiş gibi indî bir mütalaa ile, sanki Devlet koruyucu tedbirleri almaktan âcizmiş gibi, emniyeti, asayişini sağlamaktan âcizmiş gibi basit bir mülâhaza ile dâvalar şuraya buraya nakledilmektedir, Adalet Bakanlığının talebi ile.

Arkadaşlarım, bir de mürettep ağır ceza mahkemeleri konusu vardır. Bu mürettep ağır ceza mahkemelerinde çalışan hâkimlerden herhangi birisinin istinkâfı veya izine gitmesi yüzünden, yine davalar sağa, sola intikal etmektedir. Bu hususta da Birliğimizin çalışmasını ve bu meselelerle ilgisini bekleriz.

Ayrıyeten muhterem arkadaşlarım, ücret konusuna kısaca değinme müsaadelerinizi rica ediyorum. Biliyorsunuz ki, ücret birinci ve ikinci bölge bakımından tanzim edilmiştir. Dogu illeri ve Orta Anadolu bölgeleri ikinci bölge olarak kabul edilmiş ve dün bir ücret tesbit edilmiştir. Oysa ki, naçiz kanaatıma göre, mahrumiyet bölgelerinde çalışan avukatların da hakkını teslim etmek icabeder. Hiç bir fark gözetilmeksizin ücret tarifesinin tesbitinde fayda vardır kanısındayım.

Rahatsız ettiğim için özür dilerim, teşekkür ederim.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Demir Ali Özakıncı, buyurunuz.

DEMİR ALİ ÖZAKINCI- Yüksek huzuruza, Afyon Barosu mensubu bütün arkadaşlarımla ısrarla iletmemi istedikleri sağlık, saygı ve başarı dileklerini iletmekle şeref duyarım.

Yönetim Kurulu raporü ve Başkanlık raporu raporu olarak iki kısma ayrılmış ve Başkanlık raporu, Yasanın 123 ncü maddesinin ışığı altında ve 7 nci maddeye dayanmak suretiyle huzuruza yazılı olarak getirilmiş bulunmaktadır.

Biz bu raporun kısa olduğu ve daha çok 123 ncü madde içinde kalan faaliyetleri bulunmasına rağmen Başkanlığın, yazıya geçmediği ve raporte edilmediği görüşündeyiz.

Üç kısma ayrılan Başkanlık raporunda, siyasi nitelikteki faaliyetlerdeki tutumumuz, diğer kamu kuruluşu niteliğindeki meslekî teşekküllerle birleşme ve sosyal güvenlik kurumu üzerindeki görüşlerini çok, nitelik itibariyle faaliyet ve çalışma raporundan ziyade, birer ilmi makale mahiyetinde görüyoruz.

Çünkü Yasanın 123 ncü maddesinde Başkanlığa verilen görev sekiz bent halinde sıralanmıştır. Bu ele alınan üç konu, faaliyet, yani çalışma niteliğinde olmasa gerek.

Siyasi faaliyetleri Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye baroları, yasa ile yasaklandığı için kat'i surette yapamazlar görüşündeyiz. Siyasi nitelikteki ve muhterem Başkanımız da mutlaka bu hususa temas ediyorlar, tutumumuz şeklinde mütalaa buyuruyorlar. Evet, süreklilik, görev-

den gelme vaziyetleri ve diğer siyasi kurumları etkileyici mahiyette olursa bu siyasidir. Bunun dışında görevimizle ilgili bulunursa siyasi değildir şeklinde ve yasaya aykırı bir tutumumuz olmamış olacaktır, buyurmuşlar.

Biz de diyoruz ki, Aristo mantığına göre, bir şey ya beyazdır, yahut da siyahtır. Hem beyaz hem siyah olamaz. Mademki meslekî kuruluşumuzu tesbit eden ve sınırlayan, Barolar Birliğinin ve baroların görevlerini ve faaliyet sahalarını tahdit eden kanun vardır, kanun kat'i surette siyasi faaliyetleri menetmiştir. Sadece ve sadece kanunun 110 ncu maddesinde Barolar Birliğinin görevlerini izah etmiş, bent bent sıralamış, ayrıca Barolar Birliği Başkanlığının görevlerini ve Yönetim Kurulunun görevlerini de ayrı ayrı tadat etmiştir. Bu bakımdan bir şeyin tabiatına aykırı olmaması görüşünde olduğumuza göre, siyasi faaliyet niteliğindeki tutumlar tamamen dışa dönük olacaktır ve Birliğimizin menfaatlerini daha başta, yeni kurulmuş bulunan Birliğimizin menfaatlerini zedeleyebileceği görüşündeyiz. Bu hususta büyük hassasiyet gösterilmesini arz ediyorum.

Ayrıca, meslek kuruluşları ile birleşebilme heline gelince, bunu da çok erken görüyoruz. Biz her şeyden evvel yeni bir kuruluşu, 1969 yılının Ağustos 10 unda kurulmuş ve faaliyete geçmiş bir organ olarak çok taze, daha yeni yeni filizlenecek bir birlik olduğumuza göre, bunu her şeyden çok korumak zorundayız. Ve içe dönük faaliyetlerimiz varken, bunu da, dışa dönük olarak bu faaliyette geçilmesini çok erken buluyoruz. Evvelâ bir Atlantiğe açılmadan evvel bir transatlantik yaratalım, yani avukatlar arasındaki tesanüdü sağlayalım, sonra baroların kendi aralarındaki birlik ve tesanüdü sağlayalım ve bir de Birlikle, Türkiye Barolar Birliği ile avukatlar ve barolar arasındaki tesanüdü kuvvetlendirelim, iyice sıklaştıralım, ondan sonra transatlantik Atlas Okyanusuna açılmanın hiç bir mahzuru olmayacaktır, görüşündeyiz.

Sosyal güvenlik:

Bu da malûmu ilâm kabilinden bir hale gelmiştir. Son zamanlarda ilgili bakan açıklamıştır; üç veya beş yıl içinde bütün Türkiye sosyal güvenlik kurumlarına kavuşacaktır. Bütün sosyal güvenlik müesseseleri,

BAĞ-KUR, Sosyal Sigortalar ve hatta Emekli Sandığı da birleştirilmek suretiyle bir sosyal güvenlik kurumu kurulacaktır, diye beyanatta bulunmuşlar ve bu yönde de çalışmalar olduğunu bildirdiklerine göre, burada raporte edilmesini de zait buluyoruz.

Bütün baro mensubu arkadaşlarımızın da ısrarla istedikleri husus, faaliyetlerimiz, yaşamız çerçevesinde ve içe dönük, mesleğin menfaatlerini, meslektaşların menfaatlerini siyanet edecek faaliyetleri hızlandırma yolunda olması görüşümdedir.

Barolar tarife bakımından şimdiye kadar ikiye ayrılmıştır. Birinci sınıf ve ikinci sınıf baroların tarifeleri diye.. Biz buna da karşıyız. Baroları sınıflandırmak ve ikiye ayırmak uygun düşmeyecektir. Çünkü, bunun kıstası tüketim maddelerinin ve geçim şartları nazarı itibare alındığına göre, tüketim maddelerinin fiyatları aşağı yukarı şu son zamanlarda, bilhassa ulaşımın bol olduğu zamanlarda bütün Türkiye'de aynı seviyede kalmaktadır. Van'da yaşayan bir arkadaşla İstanbul'da yaşayan bir arkadaş arasında geçim bakımından önemli bir fark kalmamış gibidir. Bu bakımdan, yakında, nisanda meriyete girmesi gereken yeni tarifeyi nizamlarırken bu hususun da nazarı itibare alınması gereklidir ve bilhassa raporda buna değinilmemiştir.

Raporda ele alınmayan bir husus daha var. Son bir iki yılda stajyer arkadaşlarımızın mevcudu artmıştır ve yine Barolar Birliği raporlarında Yönetim Kurulu en büyük neden olarak bu gençlere geçim sahası sağlanması devletin başlıca görevi olduğu halde, bu husus nazarı itibare alınmak suretiyle o arkadaşlara geniş imkânlar sağlanması yönünde faaliyet yapmaları ele alınması gerekiyordu. Bu da ele alınmamıştır.

Yeni avukatlık kanunu üzerindeki çalışmalar etraflı bir şekilde izan edilmemiştir. Türkiye Barolar Birliği ve baroların vesayetten kurtulması hakkında bir çalışma olduğu da raporda görülememektedir. Avukatlara hâkimlik yolunun açılmasını sağlayan kanun tatbik edilmemektedir, Yüksek Hâkimler Kuruluna başvuran meslektaşlarımızın tayinleri yapılmaktadır, fakat kâğıt üzerinde kalmaktadır. Karara bağlanıyor, fakat bir yere tayinleri olmamaktadır. Bu hususta da raporda açık ve seçik

bir hüküm veya bir fasıl göremedik. Bunların da tamamlanmasını arz ediyorum.

Hepinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hurşit Kangal, buyurunuz.

HURŞİT KANGAL- Sayın Başkanlarım, Yönetim Kurulunun sayın Başkanı ve değerli arkadaşlarımız, mesleğimizin seçkin temsilcileri;

Efendim, bundan evvel olduğu gibi, Yönetim Kurulunun raporu yine açıklık, samimiyet ve tenkide açık kısımlarıyla hakikaten takdire değer bir faaliyetin ifadesi olarak görülmektedir. Büyük bir mesai sarfiyle hazırlanmış olduğu gibi, büyük bir mesaiyi de dile getirmektedir. Bu bakımdan teşekkürlerimi şahsen arz ederim.

Bu kısa süre içinde bir iki noktaya değinmek istiyorum. Değirmek istediğim hususlar, Bursa toplantısında şahsen değindiğim bazı hususların yerine getirilip getirilememe derecesi noktasından delege-lik hakkının bana verdiği denetim görevi şeklinde olacaktır.

Evveleminde, Bursa toplantısında hangi konuların politika olacağı ve hangi konuların politika olmayacağı, yani bir diğer deyimle yasaklanan politikadan ne anlaşıldığının bir hukukçular topluluğu olarak tarafımızdan, yani Genel Kurulca ele alınması lüzumuna işaret etmiştik.

Sayın Başkanımız hocamız cevaplarında konunun önemine değinmişler ve bu konu üzerine eğilmek lâzım geldiğini vaat buyurmuşlardı. Bu sene hazırlanan Başkanlık raporunda bu konu kısa ve fakat özlü olarak ele alınmış, itidalli bir dil kullanılmış ve bunun geliştirilebileceği hususu da ayrıca işaret edilmiştir. Şimdi biz bu kısa süre içinde bunun bir tartışma konusu yapılamayacağı kanısındayız. Nitekim benden önce konuşan iki arkadaş, bu konunun gelişmeye muhtaç olduğunu ispatlayacak şekilde beyanlarda bulundular. Şöyle ki: Bir arkadaşımız bir kısım konulara, bu sık kullanılan tabirle, dışa dönük konulara az temas edildiğini beyan ettiler, bir diğer sayın arkadaşım da tamamen aksine bizim bu dışa dönük konularla fazlaca uğraşmamamız, aksine içe dönük konularla uğraşmamız gerektiğini söylediler. Bu da göstermektedir ki, Başkanlık raporunda sayın Başkanımızın özlü olarak ve üç noktada özetlemek suretiyle, kıstas da getirmek suretiyle halletmeye

çalıştığı bu konu gerçekten ele alınmaya ve etüt edilmeye değer bir konudur ve bu pek tabii yalnız bir şüpheli hususun halli değil, bundan sonraki tutumumuzun tesbiti bakımından da önem arzeden bir konudur. Bu konunun özet şeklinde de olsa ışık tutucu birtakım kıstaslara kavuşturulmuş olmasını sevindirici bulurum ve teklif ederim ki, bu konu işlenmekte devam edilsin ve daha salim sonuçlara varılabilsin.

Diğer konu, sosyal güvenliğimizde eksik kalan bir konudur. Yalnız bu konuya, gerek zamanımın darlığı itibariyle ve gerekse bu konuya temasta sakınca varsa cevabı aldıktan sonra dilekler faslında daha etraflı beyanda bulunma hakkımın mahfuziyeti kaydıyla değineceğim. Şöyle ki:

Geçen sene Bursa toplantısında avukatlık çalışmalarımızın müvekkillerle olan münasebetler yönünden vekâlet akti mi, hizmet akti mi olduğu hususundaki tereddütlerin sosyal güvenliğimizle, daha başka bir deyimle sosyal sigortalarla olan münasebetlerimizde birtakım etkileyici tesirleri olduğunu, hatta bunun mâli mercilerle olan münasebetlerimizde dahi etken olduğunu ifade etmiştim. Sayın hocam verdikleri cevapta aynen, raporda buna değinilmemiştir, konuyu derinleştirdik, tetkikatı da, bu konuyu bilen öğretim üyelerinden raporlar almak suretiyle derinleştirdik; fakat varılan sonuç karar olgunluğuna henüz gelmedi. Konunun ilginç tarafı var, bu akit nevileriñden birisinin seçimi, bir grup arkadaşımızın lehine, bir grup arkadaşımızın aleyhine. İşte bu yol kavşagina gelmiş bulunuyoruz. Ve kuvvetle huzurunuzda çıkmamak korkusu şimdilik bu mevzuu dokunmamamızı gerektirdi. Sakıncaları var." şeklinde cevaplandırmışlardı. Şimdi gerçekten, bu konuya açık açık temas etmenin bizim bilmediğimiz bir sakıncası varsa, ben de bunu burada bütün detaylarıyla açıklığa kavuşturmaktan tevakkii ederim. Ancak hemen, Baromdan aldığı vazife ile de beyan etmek isterim ki, konu gerçekten ilginç olduğu kadar, birtakım meslektaşlarımız için de hayati önem taşımaktadır. Pek tabii Sosyal Sigortalar konusunun hayati önemi kabul edilecekse. Yani Sos-

yal Sigortalar içindeki durumumuz meslektaşlarımızın şahıs ve şahıs hayatî önemde konuları ise, bu konunun halledilmesi veya halledilmemesi, şu veya bu yönde halledilmesi gerçekten hayatî bir konu arz etmektedir. Ve sanıldığından da çok meslektaşımızı ilgilendirmektedir. Şahsımı ilgilendiren bir konu olmadığı için konuya daha cesaretle temas etmek imkânını buluyorum. Şimdi tatbikatta artık Sosyal Sigortalar birtakım ücret ilişkileri sebebiyle arkadaşlarımızın Sosyal Sigortalarda topluluk sigortası içinde mütalaa edilemeyeceğini beyan etmekte ve arkadaşlarımızı topluluk sigortasından çıkarmaktadırlar. 10 seneyi doldurmuş olanlara tanınmış olan bu hakkın, belki bazı meslektaşlarımıza, müvekkillerinin kayıtlarının tetkiki esnasında rastlanacak bir durum itibariyle emekliliklerinin yaklaştığı bir anda da başlarına gelebilir ve bu arkadaş, emekli olacağını zannettiği anda haklarının tamamen kaybedilmiş olduğunu görebilir.

Efendim bu mevzua, arzettiğim gibi aldığımız cevaptan sonra dilekler faslında değineceğim. Zamanında az kaldığı için bundan sonraki sözlerimin ancak başlıklarını arz etmekle yetineceğim.

Yine Bursa'da da bahsettiğimiz gibi bültenler zamanında gelmemektedir. Meselâ Balıkesir Barosuna Kasım 1972 den öncekiler gelmemiştir. İlgilerini arz ve rica ederiz.

En mühim meselemiz olarak; Bursa'daki toplantıda da değindiğimiz dergi mevzuunun halledilmemiş olduğunu görüyoruz. Gerçekten topluca ve yeni içtihatları müstemi bir derginin Barolar Birliğimizce çıkarılmasında büyük faydalar vardır. Yoksa birtakım büyük paralar ödeyerek aldığımız kitaplar bizim bu ihtiyacımızı kesinlikle ve hiç bir surette karşılayamamaktadır. Dergi mevzuu üzerine eğilmesini ve geçen sene vaat buyurulan derginin bir an önce çıkarılmasını istiham ediyorum.

Diğer mevzulara temas imkânı maalesef kalmamıştır. Hepinizi saygı ve sevgilerle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İsmail Mungan, buyurunuz.

İSMAİL MUNGAN- Sayın Başkan, muhterem delegeler; Elimize 860

sayfalık bir rapor ve buna ilâveten de mâli bütçe verilmiş ve verilen müddet 10 dakika. Biz bu 10 dakikanın içine neyi sığdıracağız ve vazifemizi yaptığımız huzuru içinde meslektaşlarımızın karşısına nasıl çıkacağız? Ben huzurunuzla konuşmak için çıkmadım, konuşamayacağımı izah etmek için çıktım.

Kendi hesap raporunun tetkikini istemeyen bir Genel Kurul hakkında benim yapacağım hiç bir konuşma yoktur.

BAŞKAN- Sayın Hayati Ekşi, buyurunuz.

HAYATİ EKŞİ- Sayın Başkan, muhterem Yönetim Kurulu, muhterem Divan ve değerli arkadaşlarım; Elâzığ delegesi avukat Hayati Ekşi hepinizi hürmetle selâmlar.

Muhterem arkadaşlarım, raporun baş tarafında da belirtilmiş olduğu veçhile, Birliğimiz kamu niteliğini haiz bir meslekî teşekküldür. Diğer meslekî teşekküllerden bariz farkı, mensuplarının hukukçular olmasıdır. Bu itibarla ben, bizim Birliğimizi diğer teşekküllerden farklı olarak içtimaî ve hukukî hadiseler üzerinde oluşmadan, tekâmül etmeden müessir olmasını vazifesi icabı sayan bir arkadaşınızım. Ve bu noktaî nazarımı, kısa da olsa, zaman zaman konuşmalarımda başka bir ibare ile vazîi kenuna istikamet veren en büyük hukuk müessesesi Barolar Birliğidir diye defaatle arzetmiş idim. İşte Birliğimizin bu nitelikleri muvacehesinde raporda kendi indimce haklı olarak bir nokta aradım. Bu, bir seneden beri Türkiye'nin aktif hukukî bir mevzuu olan af meselesi idi. Maaalesef raporda af meselesine herhangi bir temas yok. Yalnız bir noktayı arzetmek isterim, bunu söylerken, Birliğimiz ve Yönetim Kurulu af lehinde neden mesai sarfetmedi demek istemiyorum. Çünkü af, savunmanın devamı değildir. Niçin af aleyhinde bulunmuyor da demek istemiyorum. Çünkü affın aleyhinde bulunmayı savunma ile ilgili de görmüyorum. Benim af hususundaki noktaî nazarım şudur:

Af, senelerden beri, asırlardan beri hukuk ilminin üzerinde durduğu bir ilim mevzuudur. Ayrıca, af mevzuu, tatbikatta muhtelif hadiseler yaratmış bir mevzuudur. Şimdi, bizim Birliğimizin başında hukuk ilminin, ceza hukuku ilminin yegâne otoritesi saydığımız sayın hoca-

mız var. Binaenaleyh, bu mevzuda Türkiye'de en selâhiyetli insan. Diğer taraftan hepimiz tatbikattan gelmiş, tatbikatın içerisinde olan insanlarız. Tevali eden hakların ne neticeler doğurduğunun da farkındayız. İşte bütün bunlar mecedilerek Birliğimiz behemahal af mevzuuna titrini, damgasını vurmalydı ve vürması lâzımdır. Kanaatım bu.

Vazıı kanunun bu mevzuda varacağı netice bizim görüşümüzü, Birlik olarak bizim lehte veya aleyhte görüşümüzün aksine olabilir, fakat benim kanaatım şudur ki, vazıı kanunun varacağı netice ne olursa olsun, zaman, Birliğimizin bu mevzuda ilân edeceği, mesaisini yapacağı, gene ilân ediyorum; lehte veya aleyhte görüşünü haklı çıkaracaktır.

Bu itibarla dilekler faslında tekrar müzurunuzu işgal etmemek için öndümüzdeki devrede Birliğimizin ilmi, içtimâi ve tatbiki neticelerini nazarı itibare alarak af üzerinde durmasını sayın Yönetim Kurulundan istirham ediyorum.

Bir ikinci noktaya temas edeceğim. O da şu:

Diğer meslekî kamu kuruluşlarıyla olan münasebetlerimiz. Onlarla birleşme yoluna gitmek. Bunda erken demeyeceğim, fakat bendenizin başka bir noktaî nazarı var. Şimdi onlar da bir meslekî kamu kuruluşu, biz de bir meslekî kamu kuruluşuyuz. Aramızdaki fark şu: Bizim mümeyiz vasfımız; memlekette hukuku oluşturan, hukuka istikamet veren bir zümre oluşumuz. Binaenaleyh şu görüşteyim ki, biz onlara değil, onlar bize talip olsunlar. Bu bencil bir görüşün ifadesi değil, yalnız bunun tatbikatta bir misâli var. Genel güvenlik mevzuunda Sosyal Sigortalara girdiğimiz anlarda aleyhinize muazzam bir cereyan vardı. Bugünkü raporumuzda tafsilâtli olarak izah edilmiş olduğu veçhile, bizim onlardan fayda temin etmemiz değil, onların bizden fayda temin ettiği sabit olmuştur. Ve muhakkak ki onlar da bu görüşe, geç te olsa kani olacak ve bize gereken değeri verecektir.

Diğer meslekî teşekküllerle birleşme, yakınlaşma hakkındaki görüşüm de budur.

Maruzatım bundan ibaret, hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Orhan Çalış, buyurunuz.

ORHAN ÇALIŞ- Sayın Kongre Divanı, saygı değer Genel Başkanımız, kıymetli Yönetim Kurulu üyeleri ve sayın kıymetli arkadaşlarım;

Bolu Barosu, Aralık ayında yapmış olduğu toplantıda hepinize selâm ve hürmetlerimizi iletmemizi bizden bilhassa rica ettiler, onların selâm ve hürmetlerini iletirim.

Barolar Birliğinin çalışmasından ziyadesiyle memnun olan Bolu Barosu, bazı hususlarda karşılaştığımız bazı müşkülleri, ki bunların bazıları çalışma raporunun içinde de bulunmakta, o hususlarda daha fazla bir gayret gösterilmesi hususunda arzuları var. Nitekim ceza usulündeki bir değişiklik bahis konusu; fakat bazı ağır ceza mahkemelerinde sanık bulunmadığı zaman avukatın duruşmaya alınmaması hususları, takdire taalluku ve bazı yerlerdeki başka türlü davranışlar sebebiyle arkadaşlara hayatı boyunca üzüntülü olaylara ve davranışlarına sebep olmaktadır.

Trabzonlu bir şoförün Bolu dağında işlediği bir trafik suçundan dolayı duruşmada bulunamadığından, müdafinin duruşmaya alınmaması savunma bakımından da büyük zorluklar çıkarmaktadır. Ağır ceza mahkemelerinde bilhassa bu hususu değinen kısımların ceza usulündeki değişikliklerde yasal metin olarak vekillerin alınmasının teminini bilhassa istirham ediyoruz.

Dış memleketlere bir mektubu taahhütlü olarak üç günde muhatabına varıyor; fakat bir tebligat konusunda asgari dört aydan başlamak suretiyle dış memleketteki bir kimseye senelerce tebligat yapamıyoruz. Bilhassa küçük yerlerdeki tercüme imkânsızlıkları bize bu hususta büyük müşkülât çektirmektedir. Bu tebligat hususunun da nazarı itibare alınmasını istiyoruz.

Büyük barolar, zabıt suretlerinin elde edilmesi hususunda çok büyük imkânlara sahipler. Halbuki birçok yerlerde bu zabıt suretlerini küçük barolarda bizim elde etmemiz imkânsız oluyor. Ya hâkimin, ya kâtibin muhtelif muhalefetleriyle karşılaşıyoruz. Artık bunun yasada, her avukatın girdiği dâvada suret alma imkânının yasaca düzenlenmesi

için bir faaliyet gösterilmesini istirham ediyoruz.

Bizim iç bünyedeki çalışmalarımız çok daha fazladır. Bugünkü şartlar içinde dışa dönük çalışmadan ziyade içe dönük çalışmamızın devam etmesinde şahsen daha fazla fayda mülâhaza etmekteyiz.

Sosyal Sigortalar Kurumu her ne kadar bizim kendi iç bünyelerinde bulunmamızı arzu etmiyorlarsa da, BAĞ-KUR'a geçmek hususu değil, Sosyal Sigortalarda kalalım; fakat öyle tahmin ediyorum ki, bizim Sosyal Sigortalara mali külfet oluşumuzdan dolayı değil, şahıslarımız dolayısıyla bir muhalefet vardır. Bizim mevcut vermiş olduğumuz pirimler karşısında hususi sigorta şirketleri bize daha büyük imkânlar sağlayabilirlerdi. Bu hususlardaki çalışmaların daha aktif olmasını da temenni etmekteyiz.

Avukatlık ücret tarifesinde grupların kaldırılmasının zamanı gelmiş bulunmaktadır. Bu, avukatlar arasında da büyük ayrıcalık yaratıyor. Ve nitekiñ bir vilâyet merkezinde ikinci grupsa, orada takdir edilen ücretle, birinci gruba ayrılmış olan bir vilâyetin ikibin nüfuslu bir kazasındaki ücret tarifesi arasındaki takdir farkı büyük gelişki meydana getirmektedir. Tek bir ücret tarifesinin tanzim edilmesi daha iyi olur.

Münhal hâkimlikler ziyadesiyle mevcuttur. İki sene tek hâkimle idare edilen kazada hukukî imkânsızlıkların meydana getirdiği zorluklar fazlasiyle bizleri tedirgin etmektedir. Bu münhal hâkimlikler hususunda da gayretlerin gösterilmesini bilhassa istirham eder, hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Şinasi Tandoğan, buyurunuz.

ŞİNASİ TANDOĞAN- Sayın Başkan, sayın delege arkadaşlar; benden evvel konuşan arkadaşlar faaliyet raporunun baskısından, tâ iç sayfa-larına ve derinliklerine inmek suretiyle tenkitlerde ve bazı dileklerde bulunmuşlardır. Biz bu dileklere Manisa Barosu olarak aynen iştirak ediyoruz. Yalnız, tenkitlere kat'î surette iştirak etmiyoruz. Bura-ya gelirken, Barodaki arkadaşlarımız bize bir vazife verdiler. Bu va-zifeyi aynen iletmekten şeref duyacağım.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun faaliyetini, gerek gönderilen bültenlerden ve gerekse bazı duyduğumuz, gördüğümüz olaylardan izledik, gördük. Ayrıca raporu da tetkik ettik. Esasen Barolar Birliğinin kurulmasında ön ayak olan arkadaşları takdir ediyorduk. Fakat bugün rahat çalışmamızı sağladığını, bize çok büyük arka olduğunu, huzur verdiğini, kurulmasına ön ayak olan bu arkadaşlara huzurunuzda şükranlarımızı arz etmekten zevk duyduğumuzu arz ederiz.

Manisa Barosunun sevincini, duyduğu hisleri iki kelimeyle ifade etme klâzım gelirse, bugün avukatlık zevkli bir meslek haline gelmiştir denilmektedir. Çok samimi söylüyorum ki, bültenleri sabırsızlıkla eline alan arkadaşların, çalışmaktan mutluluk duyduğunu ifade eden sayın Birlik Başkanımızla, onun enerjik, çalışkan Yönetim Kurulu üyelerine ayrıca şükranlarını arz etmektedirler. İlhamı bizden alan ve arzularımızın yerine getirilmesi için gece gündüz canla, başla çalışkan bu arkadaşları elimizden gelse huzurunuzda omuzlarımıza almamak, kucaklamak isteriz. Yapılan mücadeleleri ve alınan sonuçları elle tutuyor ve gözle görüyoruz. Bundan sonra da arzularımızın yerine geleceğine inanıyoruz. Varolsunlar, sagolsunlar. Kendilerine başarılar diler, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Necla Ertel.

NECLA ERTEL (FERTAN)- Türk vatan daşı adaletten şikâyetçidir diyordu Yargıtay Başkanı, Bu sene adlî yılın açış konuşmasında. Biz ki, Türk vatandaşının şikâyetçi olduğu o adaletin vazgeçilmez bir rüknü ve unsuruyuz. Biz ki, hukukun üstünlüğü prensibini savunuruz. Biz ki, ancak adaletin tecelli ettiği zaman rahat uyku uyuruz. Sabah-tan beri burada içe dönük mü olsun, dışa dönük mü olsun diyoruz hep durmadan. Sigortaya girmişiz, bütün geleceğimizi garanti altına almışız. ("Anlaşılmayan müdahaleler.")

Telâş buyurmayınız efendim, telâş buyurmayınız lütfen. Geçen sene Bursa konuşmalarında, daha konuşucu mikrofon başına geçer geçmez, dinleyici delege meslektaşlarım, onun tahmin ettikleri, düşündükleri bir yere oturttular ve ona göre de konuşmalarına manalar izafe

ettiler daha lâfa başlamadan evvel. Lâfı biter bitmez de ona cevap vermek için söz almak aceleliğini gösterdiler. Rica etsem sizden, bu ön fikirlerinizi, bu size ait yorumları bir tarafa bıraksanız da, delegenin söylediği doğru mudur, değil midir? Bir bunu hesaba katsanız. Zannedirim çok daha doğru bir neticeye varmış oluruz, eger öyle yaparsak tabii.

Burada sayın Barolar Birliğinin Başkanına ve sayın Yönetim Kurulu üyelerine methiyeler düzen arkadaşlarımdan daha az şeyler düşünmüyorum kendileri hakkında. Benim de kendilerine teşekkürlerim var. Kalbim bununla dolu, ama bu, benim delege olarak burada düşündüklerimi söylememe mani olmamalı ve hattâ ve hattâ burada ben o methiyeleri bir tarafa bırakmalıyım ki, bir dahaki sene Barolar Birliğinin sayın Başkanı ve Yönetim Kurulu faaliyetlerde bulunurlarken, temas ettikleri insanlara, benim delegelerim benden neler istemişlerdi, ayaga kalkmışlardı diyebilmek imkânını kendilerinde bulsunlar. Ve de biz onların faaliyetlerine bir yön vermiş olalım.

Çok hızlı hızlı konuşmak zorundayım, çünkü söylemek istediklerimin dörtte birini ya söyleyebileceğim, ya söyleyemeyeceğim. Onun için kusura bakmayın. Belâgate falan vakit tanıyacak zaman yok.

Şimdi, ben derim ki, meseleleri açık seçik ortaya koymak lâzım. Hem öyle birtakım kavram karışıklıklarına falan girmeden. Başka memleketleri bilmem, ama benim memleketimde, benim Türkiye'mde yeterince kavram karışıklığı var zaten. Elinizde bir iddianame alın, bir mahkeme kararı alın, iki insan karşı karşıya gelin bir meclise girin, kimse kimsenin söylediğini anlamaz hale geldi, birtakım kavram değişikliklerinden. Şimdi ben diyorum ki, Barolar Yönetim Kurulu raporunda ve bilhassa Barolar Birliği sayın Başkanı Faruk Erem'in raporunda böyle bir kavram karışıklığı var. Bir kere bunu düzeltelim müsaadenizle. Geçen sene de işaret ettik. İnsanlık doktrini diyorlar mütemadiyen. O cümleyi okumak isterdim burada, ama dediğim gibi, vakit yok. İnsanlık doktrini diye bir doktrin yoktur, dedik. Sayın Başkanımız cevap verdiler, böyle bir doktrin vardır, ben bunu biliyorum. Türkiye'de bunu tanıtmaya çabasında olanlar da vardır. Necla kardeşime bunun için

kitaplar göndereceğim; ama dediler ki, kendilerine has zarafetleriyle; bunu Türkiye'de İnkârın bir faydası da yoktur üstelik, ama katılmamak elbetteki mümkündür, buyurdular. Bütün bir sene bütün felsefî lügatlerini, bütün felsefe doktrinlerini, bütün felsefe profesörlerini doluştım, tekrar ediyorum huzurunuzda; insanlık doktrini diye bir doktrin yoktur efendim. Ben, hümanizmayı kastediyorsanız demiştim sayın Başkanım, ona bir diyeceğim yok, bendenize göndermek lütfunda buldukları kitapların hepsinin altında hümanizma kelimesinin altını, hümanist kelimesinin altını çizmişlerdi ve çok değerli eserlerinin, kitabının başına da "Hümanist doktrin açısından Türk ceza kanunu" adını takmışlar. Hemen işaret etmeliyim ki, hümanizma da bir doktrin değildir, bildiğiniz gibi. Hemen işaret etmeliyim ki, orta çağı yıkıp yeni çağa başlarken türemiş olan hümanistler de bugün aynı değildir, bugün hümanistler de düşüncelerinde değişmişlerdir. Öyle ise, insanlık doktrini.. Şimdi diyorsunuz ki birçoklarınız; çanım ne uzatıyorsun bu konuyu?.. İyi ama, açınız lütfen o sayfaya okuyunuz; o inancılık doktrini fikrine ne bağlanıyor.. Bir tane daha var. Bir tane daha var: "

Ekonomik, demokratik kamu düzeni. Geçen sene de söyledik; ekonomik, demokratik kamu düzeni diye bir deyim yoktur. Böyle bir şeyi kullanmakta, terminolojiyi kullanmakta büyük hatalara düşülmektedir. İsrar ettik, burada çok önemli bir yerde tekrar kullanıyorlar. Bendeniz diyorum ki, bu hiç bir yerde rastlanmayan bir terminolojidir, bir kavramdır, böyle bir kavram yoktur ve kavramsal bir karışıklığa sebebiyet verir bu. Bunun niçin kullanıldığını, o satırları okuyunca çok iyi anlarsınız zaten.

Kamu düzeni, iyi tarif edilmek istenirse eğer, bir ülkede siyasal, ahlâki ve ekonomik bakımdan mutlak toplumsal çıkar olan temel düzen demektir. Bu niteliği itibariyle kamu düzeni kavramı evvelâ takdirdir. Siyasal, ahlâkî ve iktisadi bakımdan hangi düzenlerin mutlak temel sayılacağı ve toplum çıkarını şaşmaz bir doğrultuda temsil ettiği takdire tabi bir tutumdur evvelâ. Muhtevası değişkendir bunun. Zaman ve yer itibariyle kamu düzenine dahil olacak unsurların neler olacağı

önceden kestirilemez, iddia edilemez. Bu kavramın kaypak muhtevası itibariyledir ki, izafiligi dolayısıyla, esasen bu hukukî bir kavram değil, siyasal bir kavramdır ve siyasal bir kavram olduğu dünyaca kabul edilmiştir. Siyasal tercihlerle hukuk tercihlerini birbirine bağlamamak gerektiği içindir ki, kamu düzeni kavramı da ancak pozitif hukukla açıkça teyit edildiği yerlerde değer vermek icabeder. Onun dışında da kullanılmamak gerekir zaten.

Kamu düzeni bir lüks kavramdır. Unsurlara veya uygulama yerine göre çeşitlendirilmesi yanlıştır, çeşitlendirilemez. Örneğin; aile hukukuna ilişkin kamu düzeni veya Anayasal kamu düzeni, ceza hukukuna ilişkin kamu düzeni... Olmaz böyle şey, yanlıştır bütün bunlar. Sadece, bütün bunlar kamu düzeninin bir unsuru olabilirler, onun bir temel vasfı olabilirler.

Farzediniz ki, birden çok evlilik esasını kabul etmiş bir ülkenin aile hukuku normu, Türkiye'de Türk aile hukukuna ilişkin kamu düzenine aykırı olduğu için değil, sadece kamu düzenine aykırı olduğu için uygulanamaz. Bu bakımdandır ki, iktisadi kamu düzeni terimi yanlıştır. Doktrin ve uygulamada, tekrar ediyoruz böyle bir terminoloji yoktur. İktisadi kamu düzeni değil, iktisadi düzen olabilir. Belli bir iktisadi düzenin toplumsal çıkarı şaşmaz bir doğrultuda temsil ettiğini, bu bakımdan da devletin mutlak temeli sayıldığı hallerde bu temel kamu düzeninin sadece bir unsurudur.

İktisadi demokratik kamu düzeni tabiri içindeki demokratik kelimesi esasen ekonominin bu cümle içine girmesine manidir. Mademki burada demokratik kelimesi vardır, öyle ise genel oya dayalı bir müessese mevcuttur.

BAŞKAN- Efendim bir dakikanız var.

NECLA ERTEL (FERTAN)- İnsaf ediniz efendim, daha başlamamıştım bile.

Peki, bundan sarfınazar ediyorum efendim; bu kavramlar yanlıştır, kullanılmaması lâzım gelir. Bunun yanında çok rica ediyorum Barolar Birliğinden ve Barolar Birliği Başkanından; Türkiye'ye bir ta-

rif getirmeleri lâzım, o da hukuk devleti tarifini getirmeleri lâzım. Burada tarife lüzum olmadığı için kısaca değinmiş geçmişler, ondan sonra sosyal devlete atlamışlar.

Bir hukuk devleti tarifinin yapılması lâzım gelir. Bir mahkemede bir savcı kalkıyor diyor ki, sen mademki bir seneden beri burada yargılanıyorsun ve ben mademki iddia makamını işgal ediyorum, öyle ise Türkiye'de hukuk devleti vardır. Orada ona şu cevabı vermiştim, tekrar ediyorum:

Nazi Almanyasında da insanlar yargılandılar, Mussolini İtalyasında da insanlar yargılandılar, orada hukuk devleti mi vardı? Hayır yoktu. Kanun devleti de başka şeydir, hukuk devleti de başka şeydir. Hukuk devleti tanımına bir zaruret vardır, çünkü hukuk devleti savunma hakkı ile yakından ilgilidir. Hukuk devletinin olmadığı bir yerde bizim savunma hakkımızdan söz edilemez. Şu halde bu tarifi yapılması lâzım gelir ve savunma hakkı ve savunma özgürlüğü üzerinde ciddi olarak durulması icabeder.

İnsanlık doktrini densin adına, bizim dediğimiz gibi insancılık densin, insanlık düşüncesi densin, ne denirse densin...Evet, maalesef vaktim kalmadı, hepsini yutmak zorundayım; ama en son şu cümleyi söyleyeceğim, muhakkak söyleyeceğim.

Mademki adı ne olursa olsun siz Protogoras'la beraber her şey insan içindir diyorsunuz ve bazıları belki buna iştirak etmez buyuyorsunuz da, Avrupa devletleri parlamento toplantılarında ayağa kalkmışlar; bırakınız/önerdiğiniz çapraz sorgu usulünü, Türkiye'de kanunlarda mevcut olan sorgu sistemlerinin kullanılmadığından şikâyet ediyorlar. Diyorlar ki, birtakım usullerle sorgular yapılıyormuş..Niçin araştırmıyoruz biz buna? en bu işi araştırmaya yetkili kimse olarak? Ve yoksa eğer böyle bir şey bizim yurcumuzda, niçin dikilmiyoruz, hayır yoktur demiyoruz? Ve ama varsa, biz ki bu kadar insan sevgisiyle doluyuz ve herşey insan içindir diyoruz, o zaman neden buna karşı çıkmıyoruz, neden buna yoktur demiyoruz. Bakınız geçen sene, Barolar Birliği sayın Başkanımızın bir konuşmasında bir cevabında bir cümlesi

vardı. Diyordu ki: Biz 10 200 tane avukatı sinesinde biriktiren bir Birliğiz, biz bu gücümüzle bir baskı grubu olamayız (Estagfurullah, ben ona etken grup demek istiyorum zaten) sayı itibariyle, biz ancak fikirlerimizle bir baskı grubu olabiliriz. Ama avukatlar olarak biz bunu da yapamayız. İşte bundan dolayıdır ki, biz hukuk kongresi yapmaya lüzum gördük. Evet yönetimin sıkı olduğu bir devrede biz bunun için de sıkıyönetim şehrinde bir hukuk kongresi yaptık; ama ben buna isyan ediyorum, hayır efendim sizin bir tekiniz bile bir doğruyu dile getirdiğiniz zaman, karşınızda duracak bir güç yoktur. 10 200 kişi, ama sadece bir doğruyu savunduğu zaman bu kuvvet az bulunamaz. Rica ederim sayın Barolar Birliği Başkanından, bunu böylece bir kere daha düzeltsinler ve tekrarlasınlar. Böyle bir inanca sahip olmadıkça esasen hiç bir şeyin önünde durulamaz. Mesele ya var olmaktır, ya da yok olmaktır. Var olmak doğruları söylemekle mümkündür.

Hepinizi saygı ile selâmlarım ve Başkanlık Divanından özür dilerim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İlhan Ege, buyurunuz.

İLHAN EGE- Sayın Başkanım, sayın geçelgeler, hepinizi hürmetle selâmlarım.

dört
Efendim bendeniz sayın Yönetim Kurulu çalışmalarını/3 grupta rica ediyorum. Biri sayın Başkanın raporu, ikincisi geçen sene de gelen tadilleriyle tüzük tasarısı, üçüncüsü hepimiz gibi Yönetim Kurulunun yakınmaları ve dördüncüsü faaliyetleri idi.

Faaliyetlerinde, Türk Hukuk Kongresi büyük bir aşama olarak, (Başarı olarak olmasa da) yasama çalışmalarını ve Birlik binasını takdirle anmak isterim. Çünkü tenkit ederken mutlak başarıları yerinde takdir etmenin şart olduğu inancındayım.

Arzularımız ve eksik gördüklerimizi de kısaca arz ederim.

Avukatlık Kanununun ilk tasarısı, taslağı mevcuttur. Bu taslağın esas olarak alınmak suretiyle Avukatlık Kanununun silbaştan gözden geçirilmesi ve yeni baştan hazırlanmasının şart olduğu ve bunun yapılmasının bir eksiklik olduğu ve yama şeklinde madde madde tadillerin

fayda getirmeyeceğini, hatta zararı olacağı inancındayım.

Keza ölüm yardımını takdirle karşılarken, Cumhuriyetin 50 nci yıldönümü için bir faaliyete geçilmemiş olmasını ve son devrenin hukuk aşama veya tebeddülleri için çalışmalarını ve Cumhuriyet devrindeki hukuku inceleyen ve hukuk kütüphanesine bir eser getiren bir müsabakanın bir çalışmanın yapılmamış olmasını bir eksiklik olarak görmekteyim ve geç kalınmış olmakla beraber tamamlanabilir.

Yönetim Kurulu sosyal güvenlik mevzuunda çok güzel bir inceleme ve bir açıklama yapıyor. Ama sadece bizim gibi bir izah, bir yakınmadır. Yoksa bir izahın iknası şeklinde olamamıştır; Sosyal Sigortalara karşı Türk-İş'e karşı veya Emekli Sandığına karşı. Bu müesseseler daima avukatları, tökezlenmesi lazım gelen bir varlık olarak mütalaa etmişlerdir.

Keza adli reformun nazara alınmamasından bizim gibi yakınmaktadırlar. Halbuki bu konularda bir çok çalışmaların yapılması lâzım geleceği inancındayım ve yapılmamasını veya az yapılmış olmasını eksiklik olarak görmekteyim.

Keza mesleğin icra tarzındaki noktalara temas edilmeyişi veya hut ta gerekli faaliyetin gösterilmeyişinin üzüntüsünü duymaktayım. Ben şahsen kendi baromda, mahkemeye giderken, iki tarafta dizilmiş nizam askerleri gibi muakkiplerin masalarının arasında utanç duyarak mahkemeye her gün gelen bir avukatım. Ben icrada ve mahkeme koridorlarında daima muakkiplerle omuz omuza bulunmuş bir insanım. Bu yalnız benim baroma münhasır bir dert değil ve mevzuat değişikliği derken elimizdeki mevzuatı ve hükümleri dahi tatbik etmemiş olmanın aczini duymaktayız. Bu, barolara mevdu olduğu kadar, Barolar Birliğinin de üzerinde hassasiyetle eğilmesi lâzım gelen bir noktadır.

Keza raporda bir husus var, der ki: Avukatlar hakkında tahkikat açılmazdan önce Barolar Birliğinin mütalası alınması lâzım; Bakanlık iznine mukaddemdir. Biz bunu vaktiyâ Yönetim Kuruluna arz ederken, kanun değişikliğine değin, Bakanlıkla temas kurmak suretiyle bunun bir teamül şekline getirilmesi ve tababet ve şubat hakkındaki kanunun

misal alınmasının da üzerinde durmuş idik. Her ne kadar bir mevzuat eksikliği olarak huzuruza getirilmiş ise de, bunun biz bir teamül şeklinde, temas kurmak suretiyle temininin mümkün ve faydalı olduğunu ve böylece fuzuli birtakım davalarda avukatın davalı mevkiine düşmesinin önlenmiş olacağı kanısındayız.

Hâlâsa edersek; Barolar Birliği ile birlikte yakınıyoruz, sosyal güvenliğimizden; Barolar Birliğiyle ve Yönetim Kurulu ile birlikte yakınıyoruz kâtiplerin yetersizliğinden, meslek okullarının olmayışından, hukuk reformunun bulunmayışından vesâir vesair..Halbuki biz yakınacağız ve Yönetim Kurulu ise bunları daha dikkatle tatbik edecek realize edecek ve bu hususta gayret sarfedecek.

Ben bu noktaların üzerinde durmakla yetiniyorum. Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Fadıl Altop, buyurunuz.

FADIL ALTOP- Sayın Divan, sayın Başkanım, kıymetli meslektaşlarım;

Yönetim Kurulunun çalışmalarını yakından izleyen bir arkadaşınız olarak kendilerine gayretlerinden dolayı içten teşekkürlerimi sunarım.

Sayın Başkanımın sunuş raporunda ortaya attığı üç yeni konu, ciddi üzerinde uzun uzun işlenmeyi gerektiren nitelikte olduğu için ve sayın Başkanımız bilhassa bu sahada uyarıları beklediğini içtenlikle ifade etmesi karşısında söz aldım.

Evvêlâ neyin siyasi faaliyet, neyin meslekî faaliyet olduğu yönündeki çok kısa, fakat çok özlü, iyi bir incelemeyi gerektiren raporunu hepimize, bütün barolara ışık tutar nitelikte gördüğümü arz ederim.

Diğer kamu kuruluşu birliklerle beraber olmayı, eğer yanlış anlamadıysam, bazı faaliyetlerde birlikte olmayı önerir nitelikte gördüğüm bu konuda, benden önce konuşan arkadaşlarımdan değişik olarak büyük yarar gördüğümü ifade etmek isterim.

Bunun bir de tatbikatı olmuştur. Hatırlarsınız, özel okullar

meselesi, özel mühendislik-mimarlık, eczacılık, kimyagerlik mekteplerinden mezun olanları, bu yüksek mühendis, mimar, kimyager odaları ve birlikleri almamayı kararlaştırmışlardı, bu kararları aleyhine Danıştayda açılan dâvalar maelesef birlikler aleyhine sonuç verdiği sıralarda idi, özel hukuk fakültesi kurulması ortaya atıldı, öncülüğünü, gururla ifade etmek isterim ki İstanbul Barosu karşı çıktı, fakülteleri uyardı, fakülteler bu fikri benimsedi. Bu sırada böyle bir dâva Danıştayda Dâva Daireleri Kuruluna, oradan da Anayasa Mahkemesine gitti ve o sakim kanun iptal edildi. Bunun için derim ki, birliklerin beraber halledecekleri pek çok konular vardır. Diğer birliklerin meslekî özellikleri itibariyle farklılıkları yanında gerek sosyal güvenlik yönünden, gerek yasalarının tadili yönünden bize büyük ihtiyaçları vardır. Bu nedenle ben, bize uzanan bu elleri ceffel kalem itmeyelim, kendilerine yardımcı olalım ve münevver, aydın meslek mensubu arkadaşlardan güçlenerek mücadelemize, müşterek mücadelemize birlikte devam edelim derim.

Sosyal güvenlik yönünden önerdikleri sosyal güvenlik vergisi çok yeni, fakat bütün millet fertlerine uygulandığı zaman göz yaşartacak kadar kıymetli bir öneri. Yalnız, burda da derim ki, aceleye kapılmadan, bu işte ihtisası olan arkadaşları komisyon halinde, grup halinde çalıştırarak bu fikri geliştirip, hakikaten bütün millet fertlerine sosyal güvenliği sağlamakta öncü olalım, malzemesini, fikri yapısını biz kuralım. Bunun şerefiyle Barolar Birliği ilânihaye gürur duysun.

Efendim bütçe tasarısı hakkında gözüme ilişen iki konuya da müsaadenizle değineceğim. Bunlardan bir tanesi yeni bütçe tasarısında stajyerlere ödenek yok. Arkadaşlar geçen sene Bursa kongresini hatırlıyorum; bütçeye konmuş olan 300 bin liranın 50 bin liraya indirilmesi önerildiği zaman Yüksek Heyetiniz bunu kabul etmedi. Şimdi ise hiç yok. Evvelâ burada, Yönetim Kurulu kanunî bir zorunluğa sırt çevirmiş durumda. Saniiyen, diğer barolar, bu yardıma güvenerek yaptıkları bütçelerinde açık verecekler ve nihayet mesleğin henüz başında

birtakım maddi imkânsızlıklar içinde ümidini kıran arkadaşlar bundan yoksun kalacaklardır. Çok cüz'î olmasına rağmen ben İstanbul Barosunda buna görmüş, yaşamış bir arkadaşınız olarak bunu samimiyetle söylüyorum; çok faydalı idi, çok arkadaşı mesleğe bağlıyordu. Ben bütçede, behemahal stajyerlere bir ödenek konmasını istirham ediyorum.

Bunun yanında, teamül halinde gelen disiplin kurulu, denetçiler kurulu, yönetim kurulu ve sayın Başkanımızın hakkı huzur olmamasını yine ben olumlu görüyorum ve savunuyorum. Rica ediyorum, buraya hakkı huzur koymayalım.

Esasen baroların hazırladığı tasarıda hakkı huzur yoktur arkadaşlar. Bu parlamentoda konmuştur, Parleментoda niçin konmuştur, siz hepiniz benden iyi takdir edersiniz, biz buraları, hakkı huzur için hizmete talip olan arkadaşlar değil, meslektaşına hizmet etmekten gurur duyan arkadaşların hizmet gördüğü ocak olarak ilânihaye idame ettirmekte lütfen kararlı olalım.

Bir de muhterem arkadaşlarım, görevli olduğum bir kurul hakkında rapordaki bir eksigi düzeltmek istiyorum.

Barolar Birliği Disiplin Kurulu, raporun tanziminden sonra bir toplantı daha yapmış ve 1972 yılında kendisine gelen 41 işe, eskiden olan dördüncü ve ilâve ederek 44 ünü de karara beğlamış ve elinde dosya bırakmamıştır.

Hepinizi tekrar saygı ve sevgi ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Urfa delegesi Reşit İpek beyin bir ara verme önergeleleri mevcuttur. Divan olarak beş dakikalık bir ara veriyoruz.

(Kaparma Saati : 16,20)

ÜÇÜNCÜ OTURUM

AÇILMA SAATI: 16.30

BAŞKAN- Sayın Zeki Şeremet, buyurun.

ZEKİ ŞEREMET- Antalya delegesi olarak Genel Kurulu saygı ile selâmlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Yüce toplantı gününden evvel tevdi olunan yıllık Yönetim Kurulu raporunu genel olarak olumlu karşılamaktayız. Ancak, senelerden beri üzerinde durulan bazı konuların bu defa da ele alınmadığını müşahede etmiş bulunuyoruz.

Bunlardan birincisi, adalet mekanizmasının işleminde yardımcı olan araç ve malzemenin temini hususu gelmektedir. Bu konuda Birlik ile muhtelif vesilelerle yapılan temaslarda aynı neticeye vardık. Hatta sayın Başkan, bir maddi mesele olarak bu konunun Adana Kongresinde de ele alındığını, daha doğrusu Adalet Bakanlığı bütçesinde ele alınacağını vadedmesine rağmen, o günden bugüne kadar bu konuda hiç bir çalışmaya tesadüf edemedik. Bunun neticeleri önemlidir. Bugün, Türkiye'nin her tarafından gelmiş olan arkadaşlara teker teker sorsak, mahkemelerdeki acıklı durumları acı ile anlatacaklardır. Bunda hiç şüphem yok.

Bütün bunlara rağmen, hiç te zor bir mesele olmamasına rağmen, bu konu nedense ele alınmıyor. Münferit vak'alar üzerinde hassasiyetle durulduğunu ve bu vak'alara çareler bulunduğunu bizzat müşahade ettim. Hakikaten verimsiz çalışmalar da oldu; ama Antalya, yahut Bolu, yahut Kayseri meselesi değil, bütün bir Türkiye meselesidir. Duruşmaya girdiğimiz zaman kâğıt yoktur, daktilo şeridi yoktur, oturacak bir masa yoktur ondan sonra adalet hizmetinin salim görülmesi meselesi ortaya atılıyor. Bu sıkıntılar içinde hiç bir kimsenin sakin ve olumlu bir şekilde çalışacağı tahmin edilemez.

15 gün kadar önce bir görev icabı Adalet Bakanlığı Müsteşarı Antalya'ya geldi; bizimle de çok yakından temas etti, gezdirdim. Bize söyledikleri "çok haklısınız" oldu. Hatta hakimlerden bir arkadaş, "Baro olmasa biz burada çalışamayacağız" dediler. Benim bir avukat olarak, bir vatandaş olarak gücüne gidiyor, hâkimin bizden yardım beklemesi.

Verilmezse ne olacaktır? Verilmezse daha kötü olacak, belki hissi meseleler dahi araya girecek. Binaenaleyh, bütçe Meclise sevk edildiği zaman, ben Birlikten böyle bir faaliyet gelmesini bekledim. Adalet Komisyonunda görüşüldü, yine bir kıpırdama yok, ama fırsat geçmiş değildir, Türkiye bütçesi genel kurula gelecek ve Adalet Bakanlığı bütçesi müzakere edilmeden evvel bu acı gerçekler resmen ortaya atılmalı, etkârı umumiye bu konuda uyarılmalıdır.

İkinci bir noktayı da şu şekilde anlatmak istiyorum:

Avukat-Hâkim ilişkileri meslekî faaliyetler sırasında zaman zaman sertlik halinde devam etmektedir. Zihniyet henüz değişmedi. Avukatlık mesleğini hâkimler kendilerine bir lütuf şeklinde, yani bize onların bir lütfü şeklinde anlamamızı istiyorlar. Bunun karşısına baro olarak çıktık, büyük mücadeleleri oldu. Bir de şu yanı var: Bir avukatın meslekî faaliyeti sırasında işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla zaptı muhakeme altına alınması. Bu, şikâyetler üzerine Bakanlık tarafından yapılan koşturma çok zayıf ve aleyhte oluyor. Barolara gelen lüzumu muhakeme yazıları, mütalaaları gerekçesizdir ve hatta öyledir ki, Bakanın, müsteşarın "Görölmüştür" klişesini havi bir pelür kâğıda yazılmış bir kopya kâğıdı gelir, ne yapacağınızı şaşırırsınız. Bunun sonucu da % 90 o arkadaşımızın mahkemeye gitmesiyle neticelenir.

Binaenaleyh, Baro Başkanları Toplantısında da sayın idare heyetine ve Başkanına hassaten rica etmiştim, genel idare heyeti faaliyet raporunda bu hususta bir çalışma örneğine de rastlayamadık.

İkinci bir konu, yine hâkim-avukat arasındaki ilişkilere müşahhas bir misâl; Arzedeceğim.

Antalya'nın bir ilçesinde 30 seneye yakın görev yapan bir hâkim var. Karşısında da genç bir avukat. Genç avukat ve hâkim daimi mücadele halindedir. Aynı günde dört duruşmada da hâkim şöyle bir ara kararı ile "avukatın mahkemeye sarhoş geldiği anlaşılmasına binaen muayenesi için hükümet tabibliğine sevkine.." karar veriyor ve zorla götürülüyor, muayene oluyor. İki tarafında şikâyet dilekçeleri bize geldi. Pek tabii meslek onuru bakımından hiç kimse bir meslektaşımızın alkol alarak mahkemeye gitmesini tasvip etmez. Kendisini disiplin kuruluna sevk ettik.

Ozadaki muamelesi devam ediyor; hâkim hakkında da gerekli şikâyetin yapılması için evrakı Birliğe gönderdik. Birlik yazmış Hâkimler Kuruluna, Hâkimler Kurulu verdiği cevapta; olayda hâkimin kusurlu bir hali görülmediği için savunmasının dahi alınmasına lüzum yoktur ve mesele kapanmıştır şeklinde bir karar veriyorlar. Bu karar Birliğe geliyor. Kanunda bir avukatı hâkimin tutup ta doktora sevketmesi için bir yetkisi yoktur. Bunun mücadelesi Yönetim Kurulu tarafından yapılmadı. İtiraz ettik, dedik ki; kanunî hükümler şunlardır, binaenaleyh buna göre tekrar Kurul uyarılsın. Bize iki satırlık bir Yönetim Kurulu cevabı geldi; Yüksek Hâkimler Kurulunun bu konuda aldığı karar üzerine yapılacak hiç bir şey yoktur. Biz bunu hayretle karşıladık Bir hâkim tutup ta sen sarhoşsun diye hükümet tabibine sevkediyor. Her zaman, her yerde hepimizin başına gelecek bir meseledir bu. Bunun karşısında bu kadar bigâne kalmanın meslek haysiyeti mücadelesiyle bağdaşamayacağı kanaatindeyim. Kendilerini bu konuda ikaz ediyorum, bu meselenin üzerinde yeniden durulsun.

Hürmetlerimle. (Alkıışlar)

BAŞKAN- Sayın Merih Sezen, buyurun.

MERİH SEZEN- Sayın Başkan, Baro Başkanları ve delege arkadaşlarım ve sayın Yönetim Kurulu Başkanı;

Raporu bir yönden olumlu karşılarım. Çünkü sosyal güvenlik konusunda, ücreti vekâlet konusunda, bina konusunda yapılabilecek şeylerin azamisinin yapıldığı rapordan anlaşılmaktadır. Ben Yönetim Kurulunu ve sayın Başkanını bir yönden daha tebrik etmek isterim. Bugün görüyorum ve anlıyorum ki, dört yıldan beri yurdumuza yerleştirilmeye çalışılan kavramlardan bilhassa herkesin ve bütün resmî ağızların ağzında bulunan hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, insan haklarına dayalı demokratik hukuk devleti terimleri yerleşmektedir, kavram olarak. Bunda Barolar Birliğinin büyük bir katkısı olmuştur. O bakımdan da bir teşekkürde bulunmak isterim.

Şimdi gelelim bu konuya:

Şimdi, raporda insanın maddi dayanağının sosyal güvenlik içerisinde olduğuna değiniliyor. Çok doğrudur. Hatta sayın Barolar Birliği Başkanımızın raporunda bu ileri götürülerek kişiye, tek insana, 30 milyon

Türke aktarılmak isteniyor ki, bu fevkalâde bir olay. Amma bir şeyi hemen hatırlamak lâzım gelir. Acaba insanların eli yağ ve bal içinde olduğu takdirde mutluluk var mıdır, tam mıdır, yeter midir? İşte bu noktadan ben konumuza girmek istiyorum.

Sanırım ki, şöyle bir örnek hemen vereyim; Romalıların en katı devirlerinde bir esiri düşünün; en iyi evdedir, eli yağda baldadır. Her türlü yiyecek, içecek ve ölümüne kadar bakımı teminat altındadır. Amma esirdir. Bu tabii abartılmış bir örnek.

Şimdi geçelim kendi konumuza:

Acaba Barolar Birliğimiz, Türkiyemizin insan haklarının uygulanmasıyla ilgili çok önemli bir döneminde bütün dünyada ele alınan konu olarak maalesef Türkiye'deki bir takım doğru veya yanlış, uygulamadaki aksaklıklar bahsedilmekte iken, bazı sorgu meselelerinde ele alınan yöntemlerin anayasal hakuklara ve çağdaş uygarlıklara aykırı düştüğü ileri sürülmekte iken, biz kendimiz öz memleketimizde öz hukuk meselesi olan öz anayasal problemimiz olan bu meseleye kendi ellerimizle eğer temas etmezsek, başkaları dışarıdan gazel okurlarsa, biz de böylesine suskunluk içinde kalırız.

Ben burada Barolar Birliğini, baroları, kendimizi biraz suçluyorum. Şöyle bir kiram vardır; ya bu olaylar yoktur, somut delillerine kadar biz bunu tesbit ederiz ve dünyaya deriz ki, siz Türkiye hakkında kasten beyanda bulunuyorsunuz. Çünkü anayasal kurallar, kurumlar tam mânasiyle işlemektedir. Hiç kimseye, Anayasanın yasakladığı hiç bir muamele yapılmamaktadır. İşte şu şu şu olaylarda şöyle şöyle davranılmaktadır, biz bunu tesbit ettik. Geliniz, bakınız, görünüz ve susunuz, diyecek durumda olmalı idik. Biz susuyoruz..Bu sustuğumuz müddetç Türkiye'nin bu şekilde dünya meydanında konu olmasına biraz da sebebiyet veriyoruz. Eğer bazı uygulamalarda gereğinin dışındaki bazı muamelelere başlanmışsa, ki olabilir, bunu önlemek te hukukçuların vazifeleridir. Derhal bunlara müdahale etmek.. Müdahale nasıl edilecektir? Kendi elimizdeki hukuksal yöntemlerle, ama durmamasıya mücadele edersek, o zaman bizim bazı şeyleri söylemeye ve kendi kendimizle iftihar etmeye de hakkımız olur. Susmak, tarih açısından, biraz böyle olaylar oluyorsa

buna katılmak demektir. O bakımdan öneride bulunmak isterdim. Bu önerim de şöyle olacaktır:

Ehemmiyetle barolara intikal etmiş, Barolar Birliğine intikal etmiş en küçük âdi veya siyasi, sıkıyönetimsel veya olmayan dâvalarda insan haklarıyla kabili telif olmayan, birtakım cezaî nitelikte olan davranışlar intikal etmişse, hiç bir ayırdetme düşüncesi olmadan, kişiliği ne olursa olsun, suçu ne olursa olsun cezasını çekecektir; fakat insancıl açıdan, insancıl sınırlar içinde, çağımıza uygun uygarlık içerisinde bu işin yapılmasına biz önayak olacağız. O zaman sayın delege arkadaşlarımız, hukukun üstünlüğü, hukuk demokrasisi, uygar demokratik hukuk devleti terimlerini kullandığımız zaman özü ve sözü bir olmuş olur. Yoksa, benim çok tuhafıma gitti, galiba Manisa toplantısında çok iyi bir öneride bulunulmuş, demişler ki bir adalet sarayı yapalım. Türkiye'de adalet sarayı.. Bu da çok güzel bir şey amma, Barolar Birliğinin de buna kattığı birtakım cümleler var. Dünyaya uygar hukuk devletinin bir görüntüsünde bulunduğumuzu belli edecek bir olay olmuş olur. Evet, bu giysilerimizi de yeşile, maviye, kırmızıya boyayalım, hatta atlaslar içinde olalım; ama biz içinde hukuktan, hukukun teminatından yoksun avukatlar iken, biz mahkemelerde müdafaa yapar iken en normal sözcükleri kullandığımızdan dolayı takibata maruz kalırsak, hapislere girersek cüppelerimizin renginin ne kıymeti vardır değil mi arkadaşlar?

İşte, bence avukat sanığı müdafaa ederken, müdafaa mesleğini dokunulmaz bir şekilde ifa etmek durumundadır. Bu yalnız kendi meslekî faaliyeti bakımından değil, aynı zamanda bir insan olan sanığın haklarını, insan haklarını korumak yönünden de bunu böyle yapması lâzım gelirken, görüyoruz ki maalesef, bu bildiğimiz birtakım uygulamalar, arkadaşlarımız mahkemelerde kullandıkları, hepimizin normal olarak kullanmakta olduğumuz bazı sözcüklerden dolayı maalesef takibata maruz kalmaktadırlar, hapistedirler.

E şimdi müdafaasız kalan bir sanık, ki o kişidir, onun özgürlüğü zarardide olmuyor mu? O zaman bazı insanlar tarizde bulunursa ve dünya da bunu mal bulmuş magribi gibi yaygara ile geniş şekilde yaymaya kal-

karsa, özünde haklı olursa biz nasıl haksızsınız diyebiliriz?

Arkadaşlar, önemli bir dönem yaşıyoruz; hukukun üstünlüğü büyük kelime..Hukukun teminatını kişiler üzerinde ve avukatların da müstakil olarak çalışması imkânını temin edelim. Barolar Birliğinden ben bunu istiyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Necati Özkaya, buyurunuz.

NECATİ ÖZKAYA- Efendim Elâzığ Delegatesi Necati Özkaya, Kongremizin sayın ve kıymetli delegelerini saygı ile selâmlar.

Muhterem arkadaşlar, raporu okuduk, tetkik ettik, iyi bir çalışmanın neticesi olarak güzel hazırlanmış. Bu bakımdan Yönetim Kurulunu tebrik ederim.

Yalnız bir nokta dikkatimi çekti, onu da burada söylemeye mecburum. 158 sayfalık rapor tamamiyle Hocanın üslubunu taşıyor. Yani bendeki uyanan kanaat şu: Rapor sayın Hocamız tarafından hazırlanmış. Çalışmalara bakıyoruz, ~~ya~~ yine bu çalışmalarda Hocanın çalışma sistemini görüyoruz.

Şimdi muhterem arkadaşlar, Barolar Birliği çok iyi kurulmuştur ve çok iyi ellerdedir. Ama bir endişemiz var; bütün yük, gerçi biraz sonra hocamız tevazu ile bu çalışmalar Yönetim Kurulundandır diyecekler, ama benim endişemi zail etmeyecek. Endişemiz şu: Günün birinde sayın Hocam bu kuruluşun başından çekilirse acaba yine böyle iyi bir şekilde işleyecek mi, çalışacak mı? Bundan şahsen endişem var. Bu da bize şunu gösteriyor: Biz ekip halinde, heyet halinde çalışmaya hazırlanmaya mecburuz, bu müessesenin istikbali bakımından.

Şimdi arkadaşlarım ben bir konuya temas edeceğim, tahmin ederim bu konu enteresan bir konu. Raporın, avukatların uğradığı saldırılar bölümünü tetkik ettim. 131 nci sayfada bu konuya temas edilmiş; Türkiye'nin muhtelif yerlerinde avukatların uğradığı saldırılarla Birlik meşgul ve yine rapora göre bu konuda Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma ve İçişleri Bakanlığında bir komisyon kurulmuş ve bu konuda inceleme yapılıyor ve neticeleri bize bildirilecek. Ama ne yapıldığı belli değil.

Şimdi arkadaşlar, bütün avukatları yakından alâkadar eden bir konuyu buraya getirmeye mecburum.

Türkiye'nin bir çok yerlerinde avukatların tecavüze uğradığını, dövüldüğünü, polisler tarafından dövüldüğünü okuyoruz. Bunlar günlük gazete havadisleri. Bunun bir benzeri bizim Elâzığ'da cereyan etti. Ama bizim Elâzığ'da cereyan eden hadise, şimdiye kadar iddettiklerimizden daha farklı. Meseleyi müsaade ederseniz kısaca izah edeyim, ondan sonra sayın Yönetim Kurulu bunun hal çaresini bulsun, takip etsin.

Arkadaşlar, hepiniz bilirsiniz; polisin vazifesi Türkiye'de güvenliği sağlamaktır. Elâzığ'da, bundan tahminen 1-1,5 ay kadar önce çok muhterem bir arkadaşımız adliyede, bizzat adliye koridorunda üç polisin tecavüzüne uğradı, tartaklandı, hakaret edildi. Mesele adliyeye intikal ettiği için meselenin detayına girmiyorum, meşhûr suçlar hükümlerine göre mesele mahkemeye intikal etti ve bu üç polisten bir tanesi asliye ceza mahkemesince tevkif edildi. Buraya kadar bir mesele yok, normal. Ve Türkiye'de ilk tartaklanan avukat bizim Elâzığ'da tartaklanan avukat da değil. Ama polisler tarafından asliye mahkemesinin tevkif kararına ağır ceza nezdinde itiraz edildi. Hadise bundan sonra başladı. Yani olayın enteresanlığı bundan sonradır.

Ağır cezaya itiraz edildikten sonra, artık bilmiyoruz, çok kısa bir zaman sonra yüzün üstünde polis, trafik polisi, toplum polisi ve sair hizmetlerde çalışan polisler ve bir o kadar da sivil polis Hükümet binasının önünde toplandılar ve asliye cezanın bu tevkif kararı hakkında, henüz mesele ağır cezada incelenme safhasında iken, bu tevkif kararı aleyhine bir nümayiş yaptılar. Ve bu nümayiş korkunçtu. Yüzün üstünde, hatta diyebiliriz ki ikiyüzün üstünde polis Hükümet binasıyla adliye arasındaki caddeyi doldurdu, bir o kadar polis te koridorlara girdiler ve hatta üçüncü şube müdürü bizzat ağır ceza mahkemesi kâtiplerinden bir tanesine: "Tahliye kararı gecikiyor, eğer daha gecikirse polisler hücum edecekler. Biz olacak hadiseleri önleyemeyiz." demiş.

Bunun akabinden Emniyet Müdürü ağır ceza heyetinin odasına giriyor, ne konuşulduğunu bilmiyoruz, gerçi orada başka yerlerden gelmiş hâkim arkadaşlar var, bir tahkikat konusu yapılırsa bu hâkim arkadaşlar emniyet müdürünün ağır ceza reisiyle ne konuştuğunu belki söyleyeceklerdir. Bunun sonunda ve asliye ceza tarafından tevkif edilen bu polis

tahliye ediliyor.

Şimdi muhterem arkadaşlar, Elâzığ Ağır Ceza Heyetinin; Emniyet Müdürünün baskısı ve tazyikiyle bu tahliye kararını vermiştir diyemiyorum. Belki bu muhterem heyet şahsî kanaatiyle veyahut da dosyanın safahatına göre bu tahliye kararını vermiştir veyahut da bir baskının etrafında vermiştir, bunu burada söyleyemiyoruz ve söylemek de bizim hadimiz değil.

Yalnız mühim olan şu: Türkiye'de asayişî sağlamakla vazifeli olan polis Türkiye'de ilk defa bir nümayiş yapmıştır, baskı ile bir mahkmeden karar almak yoluna gitmiştir. Bu çok acıdır, çok fecidir.

Meseleyi Barolar Birliğine geç intikal ettirdik. Bu geç intikal ettirişimizin sebeplerini burada izah etmiyeceğim, fakat tahmin ediyorum dosya bugünlerde Ankara'dadır. Yalnız biz avukatlar olarak hemen harekete geçtik. Adliye Vekâletine, İçişleri Bakanlığına ve Başbakan'a 52 imzalı telgraf çektik. Şimdi, gerek Adalet Bakanlığı, gerekse İçişleri Bakanlığı kendilerinden beklenen hassasiyeti gösterdiler, meselenin üstüne hemen eğildiler ve Elâzığ vali muavinini bu işin tahkiki ile görevlendirdiler.

Biz, netice itibariyle Elâzığ'daki bu asayişsizlik ve bu nümayişin idareyi de alâkadar ettiği düşüncesiyle yeniden müracaat ettik ve dedik ki bitaraf bir heyetin veyahut da hiç değilse bir mülkiye müfettişinin Elâzığ'a gelip meseleyi tahkik etmesi lâzımdır. Eksik olmasınlar, telgrafımızdan iki gün sonra Elâzığ'a iki mülkiye müfettişi geldi.

Şimdi arkadaşlar, telgrafta 52 arkadaşın imzası vardı. Bunların bir kısmı hadiseyi görmüşlerdir ve bilhassa Elâzığ'daki bütün savcılar ve o anda Elâzığ adliyesinde bulunan bütün hâkimler, zabıt kâtipleri hadiseyi görmüşlerdi. Biz mülkiye müfettişleri tarafından dinlendik, ama maalesef görgüye müstenit bilgisi olan şahıslar dinlenmediler. Ben şahsen görgüsü olan savcıların, hâkimlerin, zabıt kâtiplerinin isimlerini verdim, bunlar dinlenmediler. Yalnız, bilmiyorum Elâzığ Adliyesini göreniniz var mı, bir sigorta binasındadır, alt katı mağazalar ve dükkânlardır, bunlar dinlendi, bunlar da haklı olarak, polisten çekin-

dikleri için bildiklerini söyleyemediler.

Şimdi muhterem arkadaşlar, bizim Barolar Birliğinden istediğimiz husus şu:

Meslekdaşlarımız, arkadaşlarımız karakollara gidemiyorlar. Bir defa polis, hazırlık tahkikatı gizlidir diyor, müvekkille görüştürmüyor. Bu tamamiyle polisin bilgisizliğinden ileri geliyor. Bu polis uyarılmalıdır. Yani avukat hangi safhada müvekkille görüşebilir, veya görüşemez, bunun ilgili bakanlık tarafından bildiri veya bir tamimle polislere bildirilmesi lâzım. Biz Barolar Birliğinden bunu bekliyoruz. Çünkü polis bu yanlış bilgi ile mücehhez olduğu müddetçe buna benzer olaylar cereyan edecektir.

Bunu burada huzurunuzda arz ediyorum. Barolar Birliğinden istihah ediyorum, Türkiye'de ilk rastlanan ender bir olaydır; polislerin Adliyeden bir karar çıkartması için baskı yapmasını benim şahsen aklım ve havsalam almıyor.

Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Naci Kandazoğlu, buyurunuz.

NACİ KANDAZOĞLU- Giresun Delegatesi Naci Kandazoğlu hürmetlerini sunar.

Muhterem delege arkadaşlarım, Yönetim Kurulunun hazırlamış olduğu rapor hakikatleri aksettirmesi ve olayları kapsamaması bakımından takdire şayan değerli bir belgedir. Ancak, Yönetim Kurulu raporu ile, ondaki ilkeler ile, biz 1973 bütçesi arasında ufak bir çelişki gördük, bunu arzetmek istiyorum.

Gerçi arzetmek istediğim birinci konu İstanbul delegesisi arkadaşım tarafından ifade edilmiştir, ben bunu kısaca izah edeceğim, diğer konuya geçeceğim.

Tâ Birinci Kongreden bu yana Kongre delegelerinin teklifi ve Yönetim Kuruluna verilen direktifler önünde oluşturulan bir ilkemiz vardır arkadaşlar: Meslekî dayanışma. Bu ilke elbetteki meslekî çalışmalarımızın temelini teşkil ediyordu.

Meslekî dayanışma muhtelif safhalar arz eder. Ben bunun sadece mâli yönüne değinen bir hususu açıklayacağım. Geçen sene 1972 bütçesinin

den stajyer avukatlara yapılması gereken 300 bin liralık tahsisat bu seneki bütçeden kaldırılmıştır. Buy raporda yer alan ana ilkenin tamamıyla zıttı bir tutumdur, bunu bir delege olarak eleştiririz.

İkincisi, muhterem Başkanımızın buradaki konuşmalarında, satın alınan Birlik binasının yeniden yapımı veyahut da onarılması için beş milyon lira bir paraya ihtiyaç olduğundan bahsedildi. 1973 yılı bütçesini tetkik ettim, 1 küsur milyon lira bu seneki hisseden, 1 küsur milyon lira da geçmiş yıldan devreden alacaklar adı altında ve diğer gelirlerle birlikte bütçe bağlanmış, gelir kısmı bağlanmış. Sarfiyat kısmı detaylarıyla gösterilmiş ve yekûn olarak 1974 yılına 3000 küsur liranın devredildiği gösterilmiş. Arkadaşlar biz her sene 3000 küsur lira devredersek bu 5 milyon lirayı nerden temin edeceğiz? Muhterem Yönetim Kurulu mâli raporda buna dair hiç bir işaretle bulunmamış, buna bir kaynak gösterilmemiş. Ben muhterem Yönetim Kurulundan ve muhterem Başkandan, bunun üzerine eğilmelerini ve buna bir çare bulunmasını istiyorum. Bilhassa stajyer avukatlara yapılması gereken yardımlar konusunda bir imkân sağlanmasını talep ediyorum.

Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hayati Topallı, buyurunuz.

HAYATİ TOPALLI- Tüm değerli meslektaşlarım; Yönetim Kurulumuzun ve sayın Başkanımızın çalışmalarının içe dönük, dışa dönük olduğu konusundaki ihtilâflara kısmen temas edeceğim. Ben Yönetim Kurulumuzun içe dönük, yani kendi problemlerimize, adalet hizmetlerine dönük çalışmalarında hiç bir noksanlık görmem, aksine bunların olabileceği kadar, azami seviyede başarılmış çabalar olduğunu kabul ederim. Fakat Barolar Birliğinden kanun koyucunun asıl istediği şey bu değil, Türk hukukuna hizmet etmek olmalı idi. Fertler gibi toplulukların da bir alışkanlığı var, galiba önce kendi meselelerimizi hallediyoruz, sonra dışa dönük çalışmalara yöneliyoruz.

İnsanların mizacındaki özelliklerden gelen bu hususu bir kusur da saymam. Hukuka hizmet için bir çabaya da girişilmiştir. Bunu Türk Hukuk Kongresinin toplanmasıyla gördük. Naçizane bu Kongrede bir delege olarak ta bulundum, bir takım çabalarımız oldu. Hukuk kongresinin metodo-

loji yönünden bazı aksak ve insan mantığına uygun düşmeyen tarafları da vardı. Bunları bendeniz şahsen sayın Başkana yazdığım özel bir mektupla belirttim. Elbette önümüzdeki toplantılarda daha iyi metotlar uygulan- sın diye bunu yazdım, nazara alacaklarını ümit ederim.

Şahsen, Türk hukukunda çok önemli bazı şeyler araştırma çabası içinde bulundum; onlardan birkaçını arzedersem, geniş ihtilâtları dola- yısıyla ilgilendiğiniz birçok konuya da temas eden tarafları olduğunu göreceğinizi zannederim.

Hukuk, bünyesi icabı, keyfi strüktürü icabı deyiniz, muhafazakâr- dır. Neden? Çünkü, meriyetteki kanunları, nizamları, bunların uygulanma- sını savunacaktır. Hukuk ahlâkının sonucu bu. Hukuka reformu, ancak di- ğer ilim dallarının donelerinden faydalanmak suretiyle sökabiliriz. Bu- nun başında ekonomi gelir, tarih gelir, politika gelir, idare gelir v.s. Ekonomi en başta gelir. Acaba bizim hukukumuza ekonominin en belli başlı hakikatlerini sokabilmiş miyiz, bunu size arz etmek istiyorum.

Paradan bahsetmek suretiyle konuya girmek isterim. Her hukukî ihtilâfı, hatta cezaî olayları da paraya dayamak mümkün. Kanunlar yapı- lırken, öyle sanırım ki, paranın satın alma güzünde husule gelen deĝişik- likler nazara alınmış deĝildir. Bunun ihtilâflarını görmeyeniniz olmaz. Meselâ bir köylü vatandaş bir alacak dâvasında alacağını almıştır, sene- lerce çabadan sonra almıştır, dönüp hâkime demiştir ki: Efendim hâkim bey ben bu parayı o zata ödediğim zaman bununla 20 koyun alınırdı, şimdi bununla iki koyun bile alınmaz. Hukukumuza, bu para deĝişikliĝinin oto- matikman nazarı itibare alınmasını sağlayıcı bir hüküm koymuş muyuz? Koy- mamışsak, acaba bu ihtiyaç mıdır, deĝil midir?

Memleketimizde sık sık devalüasyonlar yapılmaktadır. İktisat il- mi der ki, her devalüasyon, devalüasyon terimini kullanırken, bu bir za- ruri operasyon oluyor, bunu zaruri kılan enflasyonist uygulamaların tü- münü terkettiğini kabul ediyor. Ekonomi der ki, her devalüasyon gayri âdil bir vergidir. Bizim ülkemizde devalüasyonların normal bir şey oldu- ğunu ilim adamları, kendisine itimat etmemiz lâzım gelen kişiler beyanla- rıyla söylemişlerdir. Meselâ Timbergen demiştir ki: "Türkiye'de bu şart- lara göre 3-4 yılda bir devalüasyon zaruridir." Eger bunu bilfarz iki

misline çıkarırsanız o zaman çok başarılı bir ekonomik politika götüğünüzü söyleyebilirsiniz."

Şimdi olaylar da bunu teyit eder, 3-4 yılda bir devalüasyon zaruri hale gelir ve yapılır.

Şimdi, devalüasyonlardan etkilenen kişiler vardır, zümreler vardır. Bizim hukukumuz devalüasyonu derpiş etmiş midir? Hiç sanmam. Çünkü işin derinliğine girersek, bazı davalar vesilesiyle Yargıtay'ın çeşitli dairelerinde bunu ifade ettiğim halde nazara aldıramadığımı söylemek isterim.

Şimdi, bunun sakıncaları pek çok. Belki ülkemizdeki kredi sistimalleri/^{ne} kredi depasmanları/^{na da} sebeb oluyor. Düşününüz ki, periyodik bir şekilde devalüasyonlar yapılacağını düşünen açık gözler imkân buldukça bankaların kredilerine musallat olacaklardır. Vasat müsait olmazsa zaten şu ihtimal olmaz.

Meselâ 10 sene evvel bir bankadan 100 bin lira alan bir kişiyi düşünün. Bu parayı bir gayrimenkule yatırmış olsaydı, 10 sene içinde de iki devalüasyon kaydedilmiş ise, belki aldığı gayrimenkul üç milyon yahut bir milyon olacaktı..Fakat bizim millî bankalarımız bile bu sürecin sonunda aynı parayı alıyor. Adamın iktisabı kendi yedinde kalıyor. Bu boşluğu hukukla doldurmadığımız sürece, galiba siyasetimize de bu intikal edecek, belki bundan sonraki iktidarların mensupları da yine genelgeler neşredebcekler; bana,yakınlarıma kredi açmayın, falan fglân diyecekler amma, bu uygulamalar devam edebilecek.

Şimdi, bu para değerindeki düşmeler; öyle zannedirim ki, normal tasarruf sahiplerinin himmetleri mahsulü olan tasarrufları da hiç mesabesine indirecektir. Sigorta sahiplerinin akdettikleri, paranın değerli zamanında ödedikleri prime mukabil, meselâ 20 sene sonra ümit ettikleri parayı hiç mesabesine indirecektir.

Meselâ kooperatiflere ortak olup da paranın değerli zamanında sermaye ödeyen ortak bu kooperatiften çekilirse, eğer alabilirse düşük bir para almış olacaktır. Bu adaletsizliği gidermek lâzım geldiği konusuna ilişmek istedim.

Çok şey söyleyecektim, ama zamanım doldu, özür dilerim.(Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, zamanın geçmiş olması dolayısıyla toplantının yarına ertelenmesine dair Divan Başkanlığına verilmiş bir önerge var. Yalnız konuşmacılar beş tanedir. Bu programa göre bu konuşmacıların biteceği kanaatindeyiz.

MUSTAFA AKALAN- Önergeyi geri alıyorum.

BAŞKAN- Önerge geri verilmiştir.

Sayın Orhan Arsal, buyurunuz.

ORHAN N. ARSAL- Sayın Başkanım, Divan, Genel Kurul üyesi arkadaşlarımız, sayın delegeler;

Evvêlâ benim sayın Başkanım'dan, nazım geçtiği için şikâyetçi olduğumu söyleyeceğim. Bu toplantı böyle iki güne sığmaz. 10 dakikalık beyanlar, harcırah olarak aldığımız paraları kendi barolarımıza sadece bir külfet tahmil etmekten ibaret kılıyor ve biz vazifelerimizi yapmamış delegeler olarak, bu turistik seyahatten sonra kongreyi de eğlendirmiş olmak kanaatiyle dönüp gidiyoruz. Böyle şey olmaz. Eğer bu ciddi bir müessese ise bize, bıkcıncaya kadar konuşma hakkı tanınması lâzım. Türkiye'nin tarihinin en dramatik devirlerini yaşadığı bir dönemde biz avukatlık oyunu oynamamamız. Özür dilerim, benim bu sözlerimin biraz ufunet taşımamasından. Çünkü beni tahrik eden bir husus var.

Arkadaşlarımız fikirlerini açıklayamadılar. Ben de zaten açıklayacak müddeti bulamayacağım, raporun tenkidine geçemeyeceğim, onun hakkındaki duygularımı söyleyemeyeceğim, fikirlerimi beyan edemeyeceğim. Çünkü vaktim yok. Yalnız, ben İzmir'i çok severim, hele İskender arkadaşımı pek çok severim. Onun söylediği bir cümle ile ve oradan başlayarak fikirlerimi açmaya çalışacağım.

İzmir Baro Başkanı delege arkadaşımız diyor ki, Türk adaleti tehlikeli bir düzeydedir. Bilmiyorum, bu tehlikenin derecesini, tam bir idrak ile mi söylemiştir? Herhalde benden daha iyi bunu kavradığını ve benden daha güzel söylediğini biliyorum ve kendisini bütün samimiyetimle tebrik ediyorum. Hakikaten Türk adaleti çok tehlikeli bir düzey içindedir. Çünkü elimdeki Türkiye Barolar Birliği bülteninde gördüğüm ve Ankara'da adliyenin açılış töreni gününde, adliyenin en yüksek makamını o gün için işgal etmekte bulunan bir zatın nutkunun

Ben, ceza hukuku profesörü olan arkadaşımdan, sevgili kardeşimden, o gün orada hazır bulunduğu zaman bu nutku dinledikten sonra bir cevap verme tenezzülünde bulunmadan, eğer şapkası yanında ise, değilse çantasını alıp çıkmasını isterdim. Çünkü bir hukuk, adaletin açılış gününde adaleti yok eden fikirler öne sürülemez. Biz Hotantolu değiliz, biz Türküz, köle de değiliz. Biz kendi millî varlığımızı, kendi hükümetimizi kendi reyimizle iktidara getirir, onu murakabe eder, en yüksek mevkie gelen insanların dahi hesabını sorar ve veririz. Vere-
mezsek zaten yaşamak değmez, geberip gideriz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Mustafa Akalın, buyurunuz.

MUSTAFA AKALIN- Sayın Barolar Birliği Başkanı, sayın Divan Başkanı ve muhterem arkadaşlar;

Bugün başlamış olan Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul toplantısında hava şu ana kadar elektriklenmemiş ve bazı maksatlı konuşmalar yapılmak istenmişse de yapılamamış olması hasebiyle, işin o yönüne temas etmekten tevakki ederek, gerçekten Barolar Birliği Başkanının konuşması ve Yönetim Kurulunun raporu üzerinde durmak istiyorum. İşi başka safhaya aktarmaktan içtinap ediyorum. ('Bravo' sesleri, alkışlar)

Hemen, müsaadenizle ifade etmek istiyorum ki, sayın Barolar Birliği Başkanı muhterem hocanın raporunu biz, üzülmeye ifade edeyim ki tatmin edici bulamadık. Daha ziyade bu rapor, sayın Başkanın konuşması burada daha tatmin edici idi, rapor sorumlu, zorunlu, bilinçli, olanaklı, saptamaklı, doğallı, koşullu tabirlere pek iltifat etmiş olduğunu gördüğümüz rapor daha ziyade ilmî bir makale niteliğinde bulunuyordu ve kısa idi. Ama bu demek değildir ki, sayın Barolar Birliği Başkanı faaliyet göstermemiştir, çalışmaları kısır olmuştur, yardımı pek dokunmamıştır mânasına değildir. Öyle zannediyorum ki, elbetteki diğer Yönetim Kurulunun raporuna katkısı büyük olmuştur, orada belki daha ziyade ağırlığını koymuştur; ama ilmî bir makale yazarcasına bizim karşımıza bir rapor olarak, başkanlık raporu olarak çıkmıştır. Bu ifade ettiğim gibi biraz kısadır. Bundan sonraki raporlarında umarız ki, bu yeni uydurmaca, hukuk terimlerine uymayan tabirlere pek iltifat etmezler.

Muhterem arkadaşlarım, Yönetim Kurulunun faaliyet raporuna gelince; Yönetim Kurulu, hepimiz aynı meslek içinde olduğumuz ve barolar da çoğumuz yönetim kurullarında vazife almış ve filhal vazife görmüş olarak takdir ederiz ki, zamanının mühim kısımlarını ayırıp fisebü-lillah sırf baroların işlerini ve Türkiye Barolar Birliğine verilen hizmetleri görebilmek için kıymetli zamanlarını bizler için harcamış olduklarını ve bu imkânsızlıklar içinde gerçekten hizmet etmiş bulduklarını kabul etmek zorundayız. Bu, faaliyet raporunda dercedilmiş, ona teşekkür ederiz. Ancak, faaliyet raporu, hemen kısaca ifade edeyim; birçok arkadaşlar beyan ettiler, bilhassa Arıkan beyefendi temas buyurdular, onu tekrar etmek istemiyorum, aynı şekilde fikirlerine iştirak ediyorum. Baro, kocaman bir elimizde Barolar Birliği raporu, Yönetim Kurulu raporu, bakıyoruz falan sayfadan falan sayfaya 28 sayfa konmasın oraya, faaliyet raporu değil o, başka şeylerden bahsediyor. Diyor ki, yabancı ülkelerdeki kanunların eleştirilmesi; 87 nci sayfa da 15 sayfa.. Ek 1 de Avukatlık Yönetmeliği 28 sayfa. Ek 2 de ilke kararları 25 sayfa. Bilgiler, belgeler, vesaire vesaire.. Bunlar faaliyet raporunun eki değil. Geçen sefer de aynı tenkitte bulunduk, kabartmasın.

Yine, ilk konuşmacı arkadaşımız Kemal Sarıbrahimoğlu'nun temas ettiği gibi, küçücük, yani faaliyet raporunu cebimizde hatta taşıyabileceğimiz, çantamıza sığmıyor, elimizde taşıyoruz.. Her şey bastırılıyor, imkânlarımız var. Bu da daha küçültülsün, diğer teferruat atılsın.

Keza raporun içinde dercettiği birçok noktalar var, bunlara da lüzum görmüyoruz. Bu, şekil bakımından.

Diğer yönden, arkadaşlarımız yine temas ettiler; Yönetim Kurulu, bizim 1136 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde derpiş edilmiş, barolar ne ile meşgul olur, Barolar Birliğinin durumu nedir? Bu, kamu hizmeti gördüğünü 1 nci maddede derpiş eden, bizim, avukatların durumunu mademki bir kamu hizmeti görüyoruz kamu görevlisi olarak nitelendirmiş, bizim bu durumumuzu hâkimlere, idarecilere ve Türkiye'deki bütün teşekküllere saydırmamız gerekir. Bu yolda gerçek faaliyet gösterilmesi,

buna önem verilmesi lâzım. Diğer hizmetler yapılıyor, yani onları, hizmetlerini âmenna kabul ettik. Bizim saygı göstermemiz için lâzım gelen faaliyeti göstermeleri lâzım.

Muhterem arkadaşlar, staj meselesine temas edeceğim iki cümle ile. Baro Başkanı olarak Afyon'da görüyoruz; stajyerler, diğer yerlerde de öyledir herhalde, altı ay mahkemedeki stajyerliği şöyle böyle geçiyor, avukat yanındaki stajyerliğini de avukat, adam sende diyor, üç aylık bir rapor, üç aylık bir rapor, çok faaliyeti mükemmeldir, iyi lâyiha yazar, şu yapar bu yapar.. Halbuki geziyor, başka yerlerde dolaşılıyor. Buna çare bulmalıyız, yani bir şey yapamıyoruz. Buna bir çare bulmalıyız.

Kısa kısa geçiyorum.

1136 sayılı Kanununun 19 ncu maddesi, hepiniz biliyorsunuz bir rapor verilir; bu adam nasıldır?.. Verdi.. Birinci raporu verdi, dedi ki bu adam, bu stajyer ticaretle meşgul değil, falan filan amma, şöyle adamdır, ahlâken pek mazbut değildir, şudur budur dese ne faydası olacak? Kaldı ki bu raporu veren herkes, otomatikman yazılmış, bas imzayı ver baro başkanına geçsin gitsin...Bu da lüzumsuz bir madde gibi gelir bana, değiştirilmesi için tezekkür edilmesi lâzım.

Yanında staj gören avukatın da bunlara dikkat etmesi, gerçek raporunu hakikaten çalıştırıp vermesi lâzım.

BİR DELEGE- Bunları temenniker.faslında söyle..

MUSTAFA AKALIN- Bunlar yok efendi.. Raporu yok, onun için temenni değil işte.

Yine bir arkadaşımız temas ettiler, hâkimlerle olan durumumuzu. Geçen sefer de temas ettim, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda, hangi safhada avukatın dosyayı tetkik edebileceği malûm. 143 ncü maddenin 3 ncü fıkrasında, ilk tahkikat sırasında dahi ehli ibra raporunun ve keşif raporunun (86 ncı maddeye atıf yapıyor, 186 ya.) tetkik edilebilir. Bir hâkim çıkıyor, efendim tetkik ettirmem. Niye? Bu gizlidir. Beyefendi kanunda sarahat var; birinci fıkra şu, ikinci şu, üçüncüsü de...Raporu tetkik ederim ben, edilmesi lâzım..Hayır ettirmiyorum.Kim diyor bunu? Bize profesörümüz böyle öğretti diyor. Kim senin profesö-

rün? Alacakptan.

Binaenaleyh yazıyoruz, Adalet Bakanlığından tamim geliyor, diyoruz ki bak tamim geldi, okutacaksın. "Ben Adalet Bakanlığını tanımam.." E kimden getireyim? Yüksek Hâkimler Kurulundan getireyim mi? "Onu da tanımam.." Kimi tanıyacaksın?.. Bunu tanıtmak lâzım. Ona, bu kanunu böyle anlaması için gereğini yapmak lâzım.

164 ncü maddede ücreti vekâlet meselesi var, ona arkadaşlar kısmen temas etmişler raporlarında; fakat çaresini yazmamışlar. Raporun 71 nci sayfasında temas edilmiş; 164 ncü maddede ücreti vekâletin avukata ait olacağı yazılı olduğu halde, kanun bu, Büyük Millet Meclisinden geçmiş, İcra İflâs Dairesi "Hayır" diyor, bu avukata ait değildir, iş sahibine aittir diyor. E?.. Olur mu yahu kanun bu.. Kanuna biz saygılı olmalıyız. Bunun da daha üzerinde durmak lâzım.

Vaktim bitti, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Emin Baltaoğlu, buyurunuz.

EMİN BALTAOĞLU- Sayın Başkanlarım, sayın meslekdaşlarım;

Barolar Birliği raporunu büyük bir zevk ve heyecanla okudum.

Esasen yakından izlediğim Barolar Birliği çalışmaları umduğumuzdan daha verimli ve daha bizi tatmin eder durumdadır. Kendilerine huzurlarınızda teşekkür etmeyi büyük bir zevk bilirim.

Şunu ilâve etmek isterim ki, hiç bir çalışma tam olamaz. Elbetteki bazı noksanlıkları olacaktır. Bizler, en ufak bir noksanlığı gördüğümüz zaman yine tatmin edilmemiş durumdayız. Bu noksanlıkları dile getirmek, kendilerine hem teşekkür etmek, hem teşvik etmek bizim vazifelerimizdir. Sayın Hocamız da konuşmalarına başlarken, toplantıyı açarken, kendilerinin noksanlıklarını veyahut ta henüz ikmal edemedikleri işleri bizim dile getirmemizi istemiş bulunuyorlardı. O sebebledir ki, bazı noktalara değinmekte fayda bulmaktayım.

Raporun Başkanlık Raporu kısmında sayın Hocamız Barolar Birliğinin hukuk düzeni üzerindeki çalışmalarının siyasî bir çalışma olup olmadığı üzerinde geniş ütütlede bulunmuşlar.

Şunu gözden kaçırmamak lâzımdır ki, toplum daima gelişme halindedir. Kurulmuş olan hukuk düzeni gelişen topluma uymak zorunluğun-

dadır. Gelişen toplumun yeni hukuk düzenine, yeni prensiplere, yeni formüllere ihtiyacı vardır. Bunları araştırmak, bulmak ve yerine getirmek, hukuku uygulamak mevkiinde olan Barolar Birliğinin görevlerinden biridir. Barolar Birliğinin, Adalet Bakanlığıyla birlikte memleketin hukuk düzeninde duyulan ihtiyacı karşılamak için her türlü çalışma yapmak tamamen mesleğin verdiği bir yetkidir ve hiç bir zaman bir kanun hazırlamak, bir tasarı teklif etmek, hukuk düzeninin toplumun ilerleyişine uydurulmasına çalışmak siyasî bir çalışma değil, her bakımdan ilmf bir çalışmadır. Bu bakımdandır ki, çalışmalarda, siyasî olup olmadığını düşünmeden hukukun gerektirdiği düzeni yerine getirmek için çalışmak hepimizin görevidir.

Raporun sosyal güvenlik kısmında hemen birinci cümlesinde, sosyal sigortalar kurumu ile aramızda önemli bir anlaşmazlık bulunmadığı belirtilmektedir. Üzülerek söyleriz ki, Sosyal Sigortalar Kurumu ile aramızda önemli gelişmeler vardır. Anlaşamadığımız çok önemli noktalar vardır. Kısaca açıklamama müsaade buyurun, çünkü vaktimiz dar, biliyorum, hepiniz de çok yorgunsunuz.

Sosyal Sigortalar Kurumunda, bilhassa 40 yaşından sonra bu sigorta kapsamına girmiş olan arkadaşlarımız, meslekte eğer 10 senelik kıdemleri varsa, 5 sene daha pirim ödedikleri takdirde 15 sene sigortalı imiş gibi emekliye sevkedilmeleri gerekir. Fakat Sosyal Sigortalar Kurumu, daha bizim kendileri ile ilk sözleşmeyi yapmaya başladığımız zamanda, akla gelmeyecek engelleri çıkartmaya çalıştılar. Avukatlar gibi bir topluluğun sigorta kapsamına alınmasına geniş bir cephe aldılar. Bunda ne maksat düşündüklerini şimdi açıklamakta bir fayda görmüyorum.

Uygulamaya geçtiğimiz zaman, geçenlerde İstanbul Barosuna avukatların 10 senelik hizmetlerini gösteren süre belgelerinden büyük bir kısmını iade ettiler. Bu iade gerekçelerinde de, evvelce herhangi bir şekilde Emekli Sandığı ile, Sosyal Sigortalar ile veya Barolar yardım sandığı ile ilişkisi olan avukatlar 10 senelik süreden istifade edemez dediler. Durum Barolar Birliğine bildirildi, Barolar Birliği gerekli teşebbüsleri yaptı, Sosyal Sigortalar Kurumunun verdiği cevap

yine aleyhimizde. Orada, emeklilik ilgisinin yedek subaylıkta dahi kurulmuş olduğunu, binaenaleyh yedek subaylık yapmış olan bir avukatın ancak yedek subaylıktaki süreden emekliliğinin hesap edilmesinin gerektiğini, bu sebeble 10 senelik hizmetten istifade etmesine imkân bulunmadığı bildirilmiştir.

Şimdi, 5 senelik süre dolduktan sonra emekliliğini bekleyen bir çok arkadaşlarımız sigortaya müracaat ettiklerinde, kendilerine birinci söylenecek söz, evvelâ baro ile ilişkini kes, ondan sonra senin emekliliğini düşünürüz diyecekler. Arkadaşımız baro ile ilişkisini kesecek, tekrar sigortaya gittiğinde; senin evvelce yedek subaylığın var, iki veya bir sene yedek subaylık yaptım, beş sene de pirim ödedin, henüz altı sene oldu, 15 seneyi doldurduktan sonra seni emekli edeceğiz diyecekler. İşte bundan daha büyük bir çelişki mi olur? Biz henüz bu ihtilafları halletmiş durumda değiliz. Kanunda getirilecek açıklıklarla ancak bu mesele halledilebilir; Sosyal Sigorta ile bunu halletmemiz imkânsız bir durumda.

Emekli Sandığı ile yine aynı ihtilâflar devam etmekte. Bu sebebledir ki, bu ilişkiler üzerinde dikkatle durmak, çalışmak gerekir. Yoksa ilerde bir çok arkadaşlarımız tamamen mağdur durumda kalacaklardır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun, avukatların sigortaya girmesiyle bir çok zararlara uğradığı yolunda aleyhimize yapılmış pek çok dedikodular var. Özür dilerim bu kelimeyi kullandığım için; fakat başka türlü bunu ifade edecek bir şey bulamıyorum.

Avukatların sigortaya girmesi, raporda da görüldüğü gibi, ödedikleri pirim ve alacakları emekli maaşları karşılaştırıldığı zaman sigortanın, avukatlardan aldığı pirimin faizini dahi emekli maaşı olarak vermeyecekleri, ana para kendilerinde kaldığı ve arkadan çağ gibi pirimler geldiği halde, faizin dahi yarısından azını ancak avukatlara iade edebilecekleri kesinlikle anlaşılmaktadır.

Bu husus yine diğer barolarımızın da yardımlarını gerektiren bir noktadır. Elimizde istatistikî bilgilerimiz maalesef noksan. Ben evvelce de Barolar Birliğinden rica ettim; bütün barolar üç ayda bir

ödedikleri pirimin yekûnunu (Başka bir şey istemiyoruz, bir tek yekûnunu) Barolar Birliğine bildirsinler ve her sene bütün baroların ödedikleri pirim yekûnu nedir, sigorta kapsamına tabi kaç arkadaşımız vardır, bunu bilirsek hesaplarımızı yapmakta ve sigortaya veyahut da onun perdesi altında bizim aleyhimize çalışan kimselere karşı cevap vermek imkânlarımız daha kuvvetli olur ve kendimizi daha açıklıkla, kesinlikle savunmuş bulunabiliriz.

Sosyal Sigortalar Kurumunun bu sene kendisinin hazırlatmış olduğu bir rapor var. Meşhur Zelenka raporu. Bu raporda Sosyal Sigortalar Kurumuna avukatların girmiş olması, diğer sigortalı kimselerin borçlanma ile bazı çalışma sürelerini değerlendirmeleri dolayısıyla sigortanın iflâsa gitmekte olduğu neticesine varılmış.

Bendeniz, sayın Faruk Erem üstadımızın emirleriyle bu rapor üzerinde bu adli tatili tamamen çalışma ile geçirdim. Yapmış olduğum bütün aktuarya hesaplarında ve ihtimali hesaplar neticesinde Sosyal Sigortalar Kurumunun durumunu tesbit edebilmeyi ancak o raporda verilen rakamlara dayandırmak zorunluğunda kaldım. Raporun bizzat kendisinin vermiş olduğu rakamlar neticesinde, Sosyal Sigortalar Kurumu zarara gitmek, iflâs etmek şöyle dursun, sermaye terakümündedir. Fakat bu rapor niçin alındı? Sosyal Sigortalar Kurumu, avukatlar gibi bir zümrenin bu topluluk içine girmesinden daima korku içindedir. Kendilerinin yönetimlerindeki bazı aksaklıkların veyahut da usulsüzlüklerin avukatlar tarafından deşilmesinden deşifre edilmesinden korktukları için, Sosyal Sigortaları büyük bir tehlike ile karşı karşıya bulunmuş gibi göstermek hevesinde ve bunun için bir taraftan avukatlara karşı cephe almakta, bir taraftan da hakikaten sosyal güvenliğin hukukî mânada, terminoloji olarak sosyal güvenliğin gerektirdiği bütün çalışanların bütün hizmetlerinin değerlendirilmesine karşı kendilerine iş hacminin artmaması için böyle bir perdenin arkasına sığınmak hevesinde bulunmuşlardır. Bu sebebledir ki, alınmış olan bu rapor da tamamen hissî ve hazırlanmış olan maksada bağlı bir rapordan ibarettir. Herhangi bir tehlike söz konusu değildir.

İstanbul Barosunda bu konuda yapılan çalışmalar neticesinde Sosyal Sigortaların bize karşı olan tutumu hepimizin ümidini kırmaktadır. Fakat her ne olursa olsun, sosyal güvenlik mefhumu, onların zannettiği gibi işçi sigortaları mefhumu değildir. Artık bugün toplumda işçi sigortaları mefhumu kalmamıştır. Birinci Beş Yıllık Planda, bütün çalışan grupların sigorta kapsamına alınması, güvenliklerinin temin edilmesi kabul edilmiş. İkinci Beş Yıllık Planda aynı hüküm kabul edilmiş ve Üçüncü Beş Yıllık Planda yine bu konuya değihilmiştir ve bunun neticeleri olarak BAĞ-KUR meydana getirilmiş, bir kısım çalışanlar o yoldan sigorta kapsamına alınmak istenilmiştir. Avukatların da BAĞ-KUR'a geçip geçmemeleri söz konusu olduğunda şu neticeyi gördük ki; BAĞ-KUR Kanununda bütün çalışanların sigorta kapsamına alınması ana prensiptir, fakat çalışanların çalıştıkları durum itibariyle şimdilik genel sigorta kapsamına alınmadıkları için geçici olarak BAĞ-KUR'a alınmış, bilâhare bunların ana sistem olan sosyal sigortalara alınması prensip olarak kabul edilmiştir, deniliyor. Biz bugün esasen ana sistemin içinde olduğumuza göre, buradan ayrılıp geçici bir sisteme geçmek, oradan tekrar ana sisteme dönmek faideden başka, sigorta işlerini karıştırmaktan ayrı bir netice temin etmeyecektir.

Vaktim kalmadı, hepinizden özür diler, saygı ile selâmlarım.

(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Hilmi Özarpat, buyurunuz.

HİLMİ ÖZARPAT- Çok sayın delege arkadaşlarım ve çok kıymetli Hatay Barosu mensubu meslekdaşlarım; hepinizi sonsuz sevgi ile selâmlarım.

Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurulunu, tarihi Milâttan 4000 yıl evveline kadar dayanan bu medeniyet ve kültür şehrinde tertip etmiş olmasından dolayı duyduğum sevincin sonsuzluğunu yüksek huzurlarınızda arz etmekle beraber, bu kutsal topluluk huzurunda 1939 ların heyecanını tekrar duymuş olmaktan dolayı da mutluluğumu ayrıca arz ederim.

Sayın arkadaşlarım, Yönetim Kurulunun raporunu ve Başkanlık raporunu bendeniz de hepiniz gibi okudum. Leh ve aleyhte söylenecek pek

çok şeyler vardır. Fakat sayın Genel Kurul konuşmalar bakımından zaman tahdidi koymuş olduğu için, sizlere fikirlerimi kısa zamanda daha çok arzede bilmek için bir çare düşündüm, daha çok notlarıma müracaat etmekte bu çareyi buldum. Bundan dolayı bendenizi mazur görünüz.

Her iki raporda da avukatların sosyal güvenlikle ilgili konularında yapılan çalışmalara çok geniş yer verilmiş ve bu uğurda yapılan mücadeleler ve yapılmakta olan çalışmalar ilmi metotlarla izah edilmiştir. 1954 yılından beri bu dâvanın takipçisi olan naçiz bir arkadaşınız olarak Barolar Birliği Yönetim Kuruluna evveleminde sonsuz minnet ve şükranlarımı arz ederim. Demiş İstanbul delegesi sayın Emin beyefendinin dediği şekilde; Sosyal Sigortalarla ve Emekli Sandığı ile olan prensip anlaşmazlıklarında bir an evvel avukatların lehine neticeler alınmasını da ayrıca temenni ederim.

Sayın arkadaşlarım, BAĞ-KUR bizim gireceğimiz bir müessese değildir. Zira gerek 1962 senesinde neşredilmiş bulunan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânına göre, ve gerek 1972 de neşredilmiş olan Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planına göre, sosyal güvenlik kurumları kademeli olarak bir sistem içinde birleştirilecektir, kaydı vardır. O halde netice itibariyle bütün emekli sandıkları, sosyal güvenlik müesseseleri bir kurumda birleştirilecek ise, neden biz Sosyal Sigortalardan alınıp ta BAĞ-KUR'a verilmek, sonra da BAĞ-KUR'dan alınıp tekrar genel sosyal sigortalara aktarılmak isteniyoruz? Bu itibarla bu fikrin üzerinde durmayı bile bendeniz müzuli bulmaktayım.

Raporda, Türkiye'de savunma mesleğinin gelişimi ile ilgili metinler hazırlandığı yer almakta. Birinci kitapta, bize de takdim edildi bugün, görmüşsünüzdür; eski metinler, yürürlükten kalkmış metinler; ikinci kitapta da yürürlükteki metinlerin yer alacağı izah ediliyor ve bu meyanda 1136 sayılı, 1238 sayılı Kanunlarla bunların gerekçelerinin iki Anayasa Mahkemesi kararının, avukatlık ücret tarifesinin bu metne konacağı söyleniyor. Halbuki savunma mesleğindeki gelişme veya gerileme ile ilgili bugün pozitif hukukta mevcut bir çok metinler daha var. Bunlar da bu çıkarılacak kitabın içine alınmalı ki, düzeltilmesi için çareler arayalım veya ibret dersi alalım.

Bu meyanda 350 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki 1596 sayılı Kanunu zikredebiliriz. Bu kanunla, askerî usulün, duruşmanın inzibatı hakkındaki 143 ncü maddesi değiştirilmiş ve müdafaa hakkı bu değişiklikle temelinden sarsılmıştır. Bilhassa 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 18 nci maddesine göre savaş hali hükümlerinin uygulanmakta olduğu sıkıyönetim dönemini de içine alan, savaş hali için sevkedilmiş bulunan hüküm, savunma hakkını hemen hemen bertaraf edici mahiyettedir.

Adı geçen 143 ncü maddenin son fıkrası aynen şöyle demektedir:

"Duruşmanın inzibatını bozan sanık ve müdafileri o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere askerî mahkeme başkanı salondan çıkartır. Birden ziyade duruşmadan çıkarılan sanık ve müdafiler bir daha aynı dâva ile ilgili duruşmalara katılamazlar."

Nerede kaldı Anayasasının kutsal saydığı müdafaa hakkı? Nerede Barolar Birliğinin bu konudaki mücadelesi? Bunları biz raporda görmek isterdik.

Görülüyor ki bu hüküm, askerî kazada savaş ve sıkıyönetim hallerinde savunma hakkını hemen hemen hiç mesabesine indirmektedir. Barolar Birliğinin bu konu ile, bundan sonra olsun yakinen mücadele etmesini temenni etmekteyiz.

Yine bu mevzu ile ilgili olmak üzere şunu da arz edeyim:

Sıkıyönetim Kanununun 21 nci maddesi, bu kanunda yazılı suçlardan dolayı haklarında sıkıyönetim komutanlığınca kovuşturma yapılabilmesi için izin alınması gerekenler arasında avukatları saymamak suretiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 58 nci maddesinde bahis konusu olan Adalet Bakanlığının izni müessesesini de kaldırmış bulunmaktadır. Bugün görevlerine taallûk etse dahi suçlar, avukatlar hakkında doğrudan doğruya takibat yapılabilir. Bu da savunma hakkına darbe teşkil eden bir hükümdür, Barolar Birliğinin bütün üzerinde de durması lâzım gelir kanaatındayım.

Raporda idarî mahkemeler kanun tasarısı hakkındaki panele de yer verilmiştir. Bu itibarla idarî mahkemeler konusunda ele alınmasının unutulduğunu tahmin ettiğim çok önemli bir konuya temas etmekte yarar görmekteyim. O da şudur:

Malûmları olduğu üzere 1488 sayılı Kanunla T.Cumhuriyeti Anayasasının 140 ncı maddesine şöyle bir fıkra eklenmiştir: "Askerî kişilerle ilgili idarî eylem ve işlemlerin yargı denetimini Askerî Yüksek İdare Mahkemesince yapılır." Bu hükmün tatbiki cümlesinden olmak üzere Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluş ve işleyişi ile ilgili 1602 sayılı Kanun çıkarılmıştır, 4 Temmuz 1972 de.

Bu Kanununun 20 nci maddesi:

"Her ne kadar Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin askerî kişileri ilgilendiren ve askerî hizmete ilişkin idarî eylem ve işlemlerden doğan uyuşmazlıklara bakacağını yazmakta ise de, Üçüncü Dairenin görevini tayin eden 24 ncü maddenin (b) fıkrasında aynen şu hüküm mevcuttur: -Zaten ben de bunu söylemek istiyorum.

"Askerî hizmetin ifası dolayısıyla askerî görevin kural ve gereklerine uyulmadığı iddia edilerek üçüncü şahıslar tarafından askerî kişiler aleyhine şahsî kusur isnadıyla açılacak tam yargı dâvalarına Üçüncü Daire bakar."

Görülüyor ki, bu hüküm hem Anayasadaki idarî kazaya ait 140 ncı maddeye, hem de idarî kazanın esprisine aykırı olduğu gibi, adlî kazanın görevine de bir müdahale teşkil etmektedir.

Bu hükümle, asliye hukuk mahkemesinin görevine giren bazı tazminat dâvaları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin görevi içine alınmıştır. Bunun ne demek olduğunu takdirlerinize arz ederim. Bu hüküm yaşadığı müddetçe, bizim, Barolar Birliği olarak, Türk hukukçuları olarak Anayasanın üstünlüğünden, hukukun üstünlüğünden bahsetmemize imkân olmasa gerektir.

Vaktim bittiği için sözlerime burada son verir, feragatkâr çalışmalarından dolayı başta sayın hocamız Faruk Erem olmak üzere Barolar Birliği Yönetim Kuruluna sonsuz minnet ve şükranlarımızı arz eder, hepinizi saygı ile selâmlarım sayın arkadaşlarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Kûbilây Atabey, buyurunuz.

KUBİLAY ATABEY- Çok kıymetli, seçkin delege arkadaşlarım, sayın Divan ve Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, nazik ve centilmen ev sahibi Hatay Barosu arkadaşlarım;

Barolar Birliği dört senedir devam edegelen Genel Kurul toplantıları, Baro Yönetim Kurulunun muhtelif vilâyetlerdeki yaptığı temaslar neticesi, üyelerimizin temayülüne uygun olarak bazı prensip kararlarına varmış bulunmaktadır. Bu prensip kararlarını, bize tevdi edilen çalışma raporunun ikinci sayfasının alt kısımlarında görmekte bir huzursuzluğu gidermenin, bir kavga ve anarşi yaratmayı önlemenin mutluluğunu duymaktayım. Birliğin amacı Birliğin görevleriyle saptanmıştır, demiş ve Birliğin görevlerini saymıştır. Bilâhare Birliğin siyasetle uğraşmaması asıldır demiş ve bunun haddini tayin etmiştir.

Bu şekilde bir meslekî teşekkül olarak yapmamış lâzım gelen işleri tesbit eden Yönetim Kurulu artık bundan sonraki çelişme ve çekişmelere meydan bırakmayacaktır. Ve rapor da bu görüş içerisinde hazırlanmıştır; efradını câmi, ağıyarını mâni bir şekilde, meslekî dertlerimize, yani içe dönük bir şekilde hazırlanmıştır. Biz avukatların istikbaliyle, menfaatleriyle ilgili bu görüş ve düşünüş içinde hazırlanan raporu tasvip ettiğimizi arz ederim.

İşte bu görüşle konuşmamı, raporda gördüğüm bazı eksik yönlere tevcih etmeyi uygun buldum.

Efendim, gene raporda 33 ncü sayfada, malûm avukatların sosyal güvenlikleri ile ilgili olarak ele alınan mevzularda, Barolar Birliği açısından pirim haddinin arttırılmasına, yaş haddinin yükseltilmesine karşı çıkmak daha isabetli görülebilir, denilmiş. Hemen ilâve edilerek: Bununla beraber yaş haddi açısından bazı tereddütler varit olabilir, denmiş ve bir liste verilmiş. Bu listeye göre, görülüyor ki, 60 yaş ve civarı ekseriyetle emeklilik için kabul edilmiş bir yaştır denmiş. Gene ilâve edilmiş: Bununla beraber, haklı sonuçlara varmak için memleketlerin özellikleri de ihmal edilemez.

İşte bu temel sözden hareket edersek, Türkiye'de 60 yaşının

avukatların emekliliği için geç bir yaş olduğunu kabul etmek zarureti vardır. Fakat benim anlayışıma göre, Barolar Birliği 60 yaş görüşünü benimsemiş bulunmaktadır. Halbuki 23-24 yaşında mesleğe başlayan bir avukat en az 55 yaşında (Mevcut 506 sayılı kanuna göre) emekli olacağına göre, 30 seneyi aşan bir zaman mesleği icra etmek zorundadır.

Diğer devlet memurları ise 25 meslek yılını doldurunca emekli olabilmektedirler.

Şimdi, bizim 55 yaş da emeklilik için biraz uzunca bir süredir düşüncesindeyim. Avukatlık sadece bir daire memuru gibi saat 9,00 dan akşam 17,00 ye kadar mesai sarfını gerektiren bir meslek değildir. Duruşmalar dışında, mahkemeler bittikten sonra yazıhanelerimizde belki gece yarılara kadar çalışırız, lâyiha hazırlarız. Bunun dışında evimize geliriz, yemekte dâvalar aklımızdadır, rüyamızda gene dâvaları görürüz. Binaenaleyh, avukat devamlı bir meslekî yorgunluk içerisinde.

506 sayılı Kanunda yıpratıcı mesleklerin 50 yaşında emekli olabilecekleri, meselâ maden işçileri, kabul edilmiştir. İşte avukatlığın da yıpratıcı meslek olarak kabulü ile, hiç olmazsa 50 yaşında emekli olmalarının temininin düşünülmesi gerekir. Bu hususta Barolar Birliğinin ilerdeki çalışmalarını umarım.

Gene raporda deniliyor ki, emeklilik maaşı ile avukat geçi-nemez. Şimdi, zannederim ilâve bir madde ile emekli olduktan sonra mesleğe devam etmek hakkı var. Bu aynı zamanda bizim diğer meslekdaşlarımız arasında (Yani savcı ve hâkim) bir denge de sağlıyor. Bugün bir hâkim emekli olduktan sonra bir taraftan emekli maaşını alır, bir taraftan da yazıhane açar ayrıca para kazanır. Halbuki avukat emekli olduktan sonra yazıhane açamazsa arada bir dengesizlik oluyor demektir. Bu itibarla erken emekli olmak bir mahzur teşkil etmeyecektir.

Efendim, bu emeklilik yaşı hakkındaki maruzatımı burada kestikten sonra gene raporda belirtilmemiş olmakla beraber, sayın hocamız Faruk Erem'in sözlü izahlarında arzettiği, bu Barolar Birliğine alınan bina ile ilgili bir görüşümü sunmak isterim.

Sayın hocamız dediler ki, bina için önümüzdeki yıl bütçesine inşaat fonu ayırmamız hususundaki önerilerinizi bekleriz. Bazı arkadaşlarımız bu bina için inşaata geçmek zamanı erkendir, bunu karşılayacak paramız yoktur düşüncesinde bulundular.

Halbuki Barolar Birliğinin şerefine, haysiyetine yaraşır bir binaya sahip olması ve mensubu olan biz avukatları Ankara'ya gittiğimizde gayet rahatlıkla ve kolayca ağırdayabilecek bir binaya kavuşması şarttır ve âcildir. Ama bütçe durumumuz buna imkân vermemektedir. En az 5 milyon liralık bir para tedariki, bugünkü mâli gücümüzle en az üç seneyi gerektirmektedir.

Ben bu hususta şöyle bir düşünce takdim ediyorum:

Arsamız Kızılay'da ticarî bir semttedir. Burada dükkânlar çok kıymetlidir ve paralıdır. Belki kendileri de düşünmüşlerdir; yapılacak kat durumuna göre zeminde ve bodrumda dükkânlar yapmak suretiyle bu dükkânları da kiraya vermek, üç veya beş yıllık kira paralarını peşin almak suretiyle tahmin ederim 1-2 milyon civarında bir para temini mümkündür.

Bir de, üye arkadaşlarımızın ileride misafir olarak kalacakları zaman ödeyecekleri bedele mukabil avans olarak 100'er lira falan bir para vermek suretiyle 1-2 milyon lira daha temin edilebilir. Bu işe acele el koymak mümkündür.

Vaktim dolmuş bulunuyor, hepinizi hürmet ve saygı ile selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, rapor hakkında söz isteyenler bitmiştir. Toplantıya yarın saat 9,00 da devam edilmek üzere... (10,00 olsun, sesseri)

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, değerli meslektaşlarım; yapılan tenkitlerin bir kısmı esaslı temel fikir aykırılıklarına dayanmakta, bir kısmı Yönetim Kuruluna verilecek direktifler anlamını taşımaktadır.

Yönetim Kurulu olarak biz şu anda bütün bunların açıklamasını yapacak durumdayız. Sadəcə zamanın geçmiş olmasıyla dolayısıyla

yarına kadar bize mehil vermeniz istirhamında bulunmak mecburiyetini kendimizde hissediyoruz. İster şimdi, ister yarın, ne zaman isterseniz emrinize amadeyiz.

Sağolunuz.

BAŞKAN- Sayın Birlik Başkanının, zamanın geçmiş olması sebebiyle, tenkitlere yarın cevap vermek hususunda mehil talepleri var. Bu hususta...

BİR DELEGE- Saat 10,00 da olsun.

BAŞKAN- İstirham ediyorum, saat 9,00 da olsun, çok sıkışıyoruz. Lütfen biraz gayret edelim.

Yarın saat 9,00 da toplanmak üzere...

("9,30 olsun" sesleri)

Peki efendim. Yarın saat 9,30 da toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

(Kapanma Saati: 18,05)

İKİNCİ BİRLEŞİM

BİRİNCİ OTURUM

6 Ocak 1973 Cumartesi

Açılma Saati: 9. 00

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, toplantıyı açıyorum.

Dün gelmiş bazı telgraflar var, müsaade ederseniz onları okuyalım:

" Türkiye Barolar Birliği kuruluşundanberi çağdaş dünya hukukunun olumlu yönde gelişen görüşlerini yansıtmaları ve hukukun üstünlüğü prensibini savunmaları ve diğer faaliyetleri yurdumuz hukukunda etkilemeleri itibarıyla büyük değer taşımakta ve önemle izlenmektedir. İş icapları mümkün kılsaydı aranızda bulunmak benim için büyük bah-tiyarlık olacaktı.

Şahsınızda toplantıya katılan değerli üyelere saygılarımı sunar, başarılar dilerim.

Cevdet MENTEŞ

Yargıtay Birinci Başkanı"

" Hatay'da yapılacak olan VI. Genel Kurul toplantısı dolayısıyla vaki nazik davetinize teşekkür eder, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve Bakanlığımdeki yoğun çalışmalar üzerine davetinize icabet edemediğimden üzüntülerimi bildirir, VI. Genel Kurul toplantısında memleketimiz ve Birliğinizin sayın üyelerine sevgi, selâm ve saygılarımı sunar, başarılar dilerim.

Mesut EREZ

Sanayi ve Teknoloji Bakanı"

" Hava muhalefeti sebebiyle yoldan dönmek zorunda kaldım. Barolar ve müntesipleriyle, meslek menfaat ve ifa ettiğimiz kamu hizmetlerine ışık tutacak paralelde gideceğiniz samimi ve ciddî toplantınıza başarılar diler, bütün temsilcilere Kırşehir Barosu ve münte-

siplerinin saygılarını sunarım.

Kırşehir Temsilcisi
Av. Sabri Mülazimoğlu"

" Ranatsızlığım nedeniyle bizzat izleyemediğim Genel Kurulumuzun Türk hukukuna ve hukukçusuna yararlı olmasını diler, başarılı geçeceğine inanarak, toplantıya katılan değerli üyelere saygılar sunarım.

Ankara Barosu Başkanı
Av. Yekta Güngör Özden"

" Genel Kurul üyelerini Urfa Barosu adına saygı ile selâmlar, Barolar Birliğinin memleket sorunlarına dönük çalışmaları yanında, meslekî faaliyetlerini şükranla anar, Genel Kurulunuza muvaffakiyetler dilerim.

Urfa Barosu Başkanı
Av. Adil Rastgeldi"

BAŞKAN- Şimdi gündeme göre, sayın Birlik Başkanı Faruk Erem, dünkü eleştirilere cevap verecektir.

Buyurun.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanımız, aziz delege arkadaşlarım;

Dünkü oturumda çok anlamlı, iyi düşünülmüş uyarıcı, pek mükemmel tenkitlere hedef olduk. Âdeta, tabiri caizse, huzurunuzda yargılandık. Son sözün sanıkta olmasının ne kadar isabetli bir kural olduğunu insan kendinde deneyince, daha fazla inanıyor. Bununla beraber, son sözün sanıkta olması herhalde âdeta mütehassıs hâkimlerin önünde yargılanmak gibi bir koşula bağlı, ki biz o mutluluğu duyuyoruz.

Genel Kurulumuzun bu toplantısındaki uyarılar da, evvelki uyarılarınız gibi önemle nazara alınacaktır. Bursa toplantısındaki önerilerinizden hiç birinin sükutla geçiştirilmiş olduğu iddia edilmedi. Bu yılki toplantılarınızda bir sene içerisinde imkân bulabildiğimiz oranda gerçekleştirilecektir.

Konuşmalar sırasında kişilerin yerilmesi de tecelli etti. Ben, bu toplantının seviyesini kaybetmemesinde kendimi baş sorumlu kabul ediyorum. Bu itibarla, bu konulardaki cevabım da ölçülü olacaktır.

Kişisel fikirlerin yerilmesine gelince: Aramızda büyük fikir ay-

rılıklarının dogdugunu üzdüğüyle gördüm. Bu konularda ne kadar açıklama yapsam zannederim ki, birleşmemiz mümkün olamayacaktır. Ben, kendi uzmanlık diyebileceğim sahadada dahi birçok konularda en azından üç defa fikir değiştirdiğimi hayretle görüyor ve evvelki kitaplarım elimde olsa yok etmek için çaba harcıyorum, ama 60 yaşına geldikten sonra fikirler o kadar katılaşıyor ki, intibak kolay olmayacak.

Söz sırasına göre cevap vermek âdeta gelenek haline geldi. Yalnız ilk konuşan arkadaşların imkânları sonraki tekerrürlerle daha da genişlemiş olması nedeniyle, sona kalan arkadaşlara biraz kısa cevap verirsem, bu, vaktinizi almamaktan ileri gelecektir.

Biz Yönetim Kurulu olarak bir yıl içerisinde 11 arkadaş ancak bulabildiğimiz konulara el attık. Bursa toplantısından sonra hemen bir genelge gönderdik bütün barolarımıza ve kendilerinden bu yılki çalışmalarında Genel Kurulumuzun direktifleri hakkında hangi konulara eğilmemiz gerektiğini rica ettik. 5 baromuzdan cevap geldi. Eger biz takviye görseydik bu yılki tenkitlerin hiçolmazsa yarısından kendimizi de kurtarabilirdik.

Çok değerli meslektaşım, meslegimize hizmeti büyük Kemal Sarılibrahimoğlu, raporun tarzı tanziminden ve teksirin kusurlarından bahis buyurdular. Elbette haklıdırlar. Hele bizler gibi kitaba biraz düşkün kimselerin herşeyin kitap halinde basılmasını isteyeceği pek tabii. Bir zorunluk olmasaydı teksirle gelmezdik. Zorunluk 7 500 liralık bir farka dayanıyor. Bir tasarruf içinde olmak mecburiyetimiz size okunması güç, teksir edilmiş bir metni dağıtmaya bizi zorladı. Zira, 300 adet baskı bahis mevzuudur ve hem size bunları erken göndermek, hemde sene sonuna kadar yeni çıkabilecek olaylarında bu rapora girmesini istemek zaman bakımından da bizi müşkülât içerisinde bırakıyor. Teksir, hem ekonomik, hem zaman unsuru açısından bize daha elverişli gözüktü. İleride maddî olanaklarımız artacak olursa, elbetteki kitap tercih edilecektir. Eger bu raporların, tarihî vesike dediler, bu kıymette telâkki buyuruyorsa, bundan kıvanç duyarız. Paramız olduğu zaman tıpkı bültenlerin ilk nüshalarında yaptığımız gibi, bunları da o halde basarız. Yani, bu kusurumuzun tedavisi pek de imkânsız değil.

Konuşmalar sırasında diğer teşekküllerle temas hususuna değindi-
ler. Yalnız, çok dikkatli ve ölçülü olmamız icabettiği yolundaki uyarı-
ları hakikaten çok isabetli. Biz de o kadar tedbirliyiz ki, kendi başı-
mıza iş yapmadık, size danışmaya geldik. Acaba, bu ileride ne kadar ted-
birli olacağımıza dair bir karine değil midir? Nitekim, bunda da isabet-
li uyarıları minnetle, şükranla karşılaşıyoruz. Çünkü, hatalı adımı at-
tıktan sonra dönmek güç olacaktır.

Bu arada derdin Anayasanın 122 nci maddesinde yazılı kamu niteli-
ğindeki meslek kuruluşları arasında yer almış olmamızdan ileri geliyor.
Arkadaşlar, bu talihsizlik daha ziyade Anayasadan değil, Avukatlık Kanu-
nundan geliyor. Yani, burada biz siyasi bir oyuna geldik. Ve ilk önce i-
tiraf edelim ki, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olmanın bir
terfi olduğunu sandık. Oyun bu işin içine girdikten sonra anlaşıldı. Mak-
sat, idarî vesayetin kanuni temelini hazırlamak imiş. Bu nedenle bu husus
Yönetim Kurulunun günahı ile hiçe alakâlı değil.

Anayasa yapılacağı sırada biz o zaman Ankara'da bir Komisyonda ça-
lışmaya çağırılmıştık. Büyük bir ısrarla Ankara Barosu Anayasada bizim yar-
gı bölümünde yer almamız icabettiğini savundu, fakat inanın kapı kapı do-
laştık ve başarı sağlayamadık. Bu nedenle şimdi biz 122 nci maddenin an-
lamını aşan bir kanun içinde olduğumuz kanısındayız. O nitelikteki kurum
olsak dahi Avukatlık Kanununun bu hükümleri üzerinde mutlaka durulacak-
tır. Çünkü, o kanun, Anayasanın o maddesi bu çeşit kurumların kanun ve
çalışma esaslarının demokratik nitelikte olacağını tasrih etmek durumunda
kalmış. Bizim Avukatlık Kanunu ise, daha doğarken içtenlikten uzak kala-
bilmiştir.

Bununla mer'i Avukatlık Kanununun eskisine kat kat üstün olduğunu
asla inkâr etmiyorum. Her bakımdan üstündü, fakat bir köprübaşı öylesine
tutulmuştu ki, bizleri bugün idarî vesayet altına soktu ve bizler haya-
tımızda hiç siyaset adamı olmadık. Binaenaleyh, bu konuda biz kendimizi
sorumlu tutmuyoruz.

Diğer ticari gayelerle uğraşan derneklerle, kurumlarla inanın te-
masa dahi geçmiş değiliz. Sadece dürüstlüğü ve memleketseverliliğiyle ta-
nınmış 5 kuruluş bize el uzattı. Biz de onlara... Bu kuruluşların ortak

sorunları hakkında maruzatta bulunmuştum. Ticari nitelik bu birliklerde asla bahis mevzuu değildir, ama bir geçim aracı olan meslekle, kamuya bir şeyler katması icabeden meslek kuruluşları birbirinden çok ayrı tutulabilir. Bununla beraber uyarılar çok dikkatli olmamızı gerektirdiği için, yinede faydalı olabilmıştır.

Başta böylebir endişenin izhar buyrulacağını çok iyi bildiğimiz için sözlü açıklamada da bulunduk ve tekrar ediyoruz, bağliyoruz. Bir üst kuruluş aklımızın kenarından geçmemiştir. Birbaşka kuruluşta erimeyi düşünmüş dahi değildir. Çok belli konularda herbiri ayrı ayrı öğretim görmüş bu çeşit mensuplarını kapsayan kurumlarla temasa geçmemiz bir, tabir uygun değil, ama başkasını bulamıyorum, bir güç birliği faydalı olabilir. Bütün bu konuşmalardan bu yola gitmeyin diye bir yasagınızı tebellüğ ettiğinizi sanmıyorum. Zannediyorum ki, bu denemelere bir süre devam etmemiz müsaadesi sizlerden bize verilmiş gibidir.

Bina meselesinde Kemal kardeş bir fiyasko, tabir kendilerine ait, intimalından bahis buyurdular. Şu ana kadar biz bu terimi kendimize konurmayacak bir tutum içine girebildik. Bundan sonra da aynı titizlikle sizin vekarınıza uygun tutumda olacağımız aşikârdır.

Aidat artırılması gibi bir zorunluk içinde kalacağımızdan bahis buyurdular. Bu teklifi yaparken asla 10 liraya 10 kuruş ilâve gibi bir düşünce aklımızdan geçmedi. Göreceksiniz, bu olacaktır.

Stajiyerlere yardım konusunun bizleri sizlerden daha az üzdüğünü tahmin edebileceğinizi hiç sanmıyorum. Tek tek barolara başvuranlarla, Barolar Birliğine başvuranların bir adedini ve durumunu düşünseniz, bizim ne durumda olduğumuzu kolaylıkla kabul buyurursunuz. Açıkca ifade etmek durumundayız ki, eğer Genel Kuruldan geçmeseydi, Türkiye Barolar Birliği bütçesine koyduğumuz meblağın kanunsuz dahi olduğu kolaylıkla iddia edilebilirdi. Çünkü, kanunumuz Barolar Birliğine bir fonun kurulmasının esaslarının tesbitiyle, barolara bildirilmesinden söz etmekte, malî bir yardımı Birlikten istememektedir. Biz sizlere korka korka o tarihlerde bütçemizden bir fasıl getirdik, kabul ettiniz. Bugün ancak bir sene devam edebilecek sıkışık bir durumumuz var, amma buna rağmen emir buyurursanız

ufak bir komisyon, Sayman üyemizin katılması ile herhangi bir rakamı koyabilir. Bu husustaki tasarrufunuz elbetteki pek geniştir.

Kemal Sarıbrahimoğlu, bu ihtiyacı karşılamak için Hükümet yardımından söz ettiler. Hükümet yardımı hakkında sembolik bir 1 lira bütçemizde yer almaktadır. Hükümetten bunu alma çabası içerisindeyiz. Siz fasıl açtığınıza göre, bize çalışmak düşer. Fakat Hükümetin bize ne verebileceğini söylemek herhalde Yönetim Kurulunun ciddiyetine yakışmayacak. Yalnız, emin olun ki, çalışıyoruz.

Bag-Kur hakkında açıklamalarda bulunmamızın dışta, oraya geçmek gibi bir yanılma doğurabileceğinden endişe ettiler. Biz bu maksatla o saptırlara yer vermedik. Maksadımız şu idi: Gerek Barolardan, gerekse meslektaşlarımızdan biz Bag-Kur'a geçecek miyiz, geçeceksek ne olur, sualleri yağmur gibi yağdı. Biraz sonra temas edeceğim üzere, bu bölümü değerli bir arkadaşım uzun bir etüd neticesinde kaleme aldı. Yönetim Kurulu bunları benimsedi. Bir tehlikeyi görmemezlikten gelmek mi, yoksa onun ne olduğunu bilmek mi yerindedir? Biz ikinci şıkkı tercih ettik. Fakat açıkça söyleyeyim ki, Yönetim Kurulunuz bizim Bag-Kur'a geçmemize engel olabilecek güçtedir.

Tip sözleşmenin macerası çabuk unutuldu, ama o günleri yaşayanlar bilir. Biz o günkü gücümüzden eksik düştüğümüzü sanmıyorum, Biraz daha güçlenmedikse...

Sosyal Sigortalar Kurumunun batmak üzere olduğu bizim dışımızdaki çevrelerce çok yayıldı. Ve arkadaşlarımız ümitsizliğe düştüler. O halde biz Sosyal Sigorta Kurumu hakkında sizlere objektif bilgiler vermek mecburiyetindeydik. Sosyal Sigortalar Kurumunun ayakta kalmasında bizim de artık çıkarımız vardı. Bu nedenlerle yapabildiğimiz kadar tedbirleri de kaleme aldık ve sizlere arzettiğim, Kemal'in de, isabetli diye iltifak buyurduğu o tedbirler yetkili Sosyal Sigorta makamlarına götürülmüş, şifahen de izah kılınmıştır. Bize değil, Sigortaya tevdi buyurduğunuz meblağların bekçiliği elbetteki bize düşecektir.

Genel Kurul ve Müdürler Kurulunda Baroların veya Barolar Birliğinin de temsilcisi bulunması yolundaki temenni, bu temenninin izharından çok evvel Yönetim Kurulunca düşünülmüş ve Bakanlığa gerekli müracaat ya-

pılmış, hiç olmazsa kanun çıkıncaya dek Hükümet temsilcisinin baromuzdan seçilmesi hususu telkin edilmiştir.

Yalnız, bizim oraya girmemizin bir adım daha ileri gidebileceği kuşkusunun Bakanlığın kendini bazı çevrelerin etkisi altında kalmak gibi bir durumda olması ile şimdilik duraklamış durumdadır. Yalnız, bu teşebbüsün bir semeresini elde ettik, Çalışma Meclisine çağrıldık ve çalışma Meclisine giderken Yönetim Kurulu uzun uzun düşündü. Bizim bir Genel Sosyal Güvenliği pekleştirmek gibi umumi bir vazifemiz, birde kendi sosyal güvenliğimize ait tutumumuz mevcut olmalıdır. Bu nedenle, arkadaşlarımdan iki yardımcı arkadaşım her iki konuya görevlendirildi, raporlarında hazırladılar. Raporlar da Yönetim Kurulundan geçirildi. Bu ufak denemeden izhar buyurulan temenninin gerçekleşmesinin yakın olabileceği gibi bir umut içinde olmamıza sebep teşkil etmektedir.

Kemal'in Sosyal Banka Kanunu fikri çok isabetli, gibi görünür. Yalnız arkadaşlar, bu, kurulacak olan şeyin niteliğine bağlıdır. Eger bugün yürürlükte olan mevzuata göre bir banka kurulacaksa bu şu demektir: Bu banka Bankalar Kanununa göre kurulur. Yani, Bankalar Kanunu umumi ahkâmı ihtiva eder, özel kanunlar sarahat bulunmayan yerlerde atıf yapan kanundur. Bugün bankalar kanunu sosyal sigortanın hükümete bağlılığının on misli daha büyük bağlılık getiren bir kanundur. Bu sebeple, muvaffak olunabilirse, Kemal'in teklifi cazip, amma bir para birikiminin bütçesinde büyük sıkıntısı olan bir bankaya Hükümetin nezareti altında tevdiî bugünkü durumumuzdan belkide daha vahim sonuçlar doğurabilir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU : Yeni bir kanunla sayın Hocam.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Tabii. Onu arzettim Kemal, yeni bir kanun. Fakat, bir tehlikeye atılmak için, o tehlikeden sıyrılmanın yüzde yüz emniyeti içinde hareket etmek şimdilik Kemal, daha basiretli olacak.

Yönetmenlik gecikti, üç yıl. Biz arkadaşlar, açıkca söyleyeyim, yönetmelige seçimimizden hemen sonra başladık. Metin elimizdeydi. Evvelâ ufak bir denemenin faydalı olabileceğini sandık. Nitekim bu işe başladığımız zaman o ana kadar mütehasıs Adalet Bakanlığının koskocaman arşivi bizde yoktu. Akliselimize göre birşeyler yapmaya çalıştık. Bugün Ada-

Adalet Bakanlığından daha isabetli kararlar verebilecek duruma gelinebilecek tecrübeyi elde ettiğimizi sanmaktayız. Fakat, bu gecikmenin kasten olduğunu açıkca ifade ediyorum. Bugünkü kanuna göre yönetmeliği yapmak bizim elimizde değildir. Biz taslak yapacağız, Bakanlık bunu, onaylamak değil, değiştirmek, çıkartmak, ilâveler yapmak gibi bütün imkânlarla sahiptir. Biz, kendi kendini idare iddiasındayken, yönetmeliğin yeni tahditler getirmesinden büyük kuşkulara düştük. Ancak, Adalet Bakanlığı ile sağlam bir anlayış zeminine yaklaştığımız bugünlerde bu teşebbüse geçmeyi uygun bulduk. Bugün Bakanlığın bu işde görevli olan elemanları bizimle bir-iki konu hariç, mutabakat halindedir. Benim tabımdaki ihtiyatkâr niteliğin belkide lüzumsuz mücadeleleri gecikme pahasına olsa da, karşılaştığını zannediyorum.

Yönetmelik yapılmadığı için Barolar Birliğinin ve barolarımızın hiçbir işde müşkülâtla karşılaşıldığını iddia etmek mümkün değildir. Arkadaşlar, bizleri çok tenkit ettiniz, ama kıvançla üzerinde durmak gerekir ki, birşeyi söylemediniz. Bizler Adalet Bakanlığı zamanında işler daha iyi gidiyordu, demediniz arkadaşlar. Hiç olmazsa biz size, hâkimlerin yaptığı şikâyeti yaptırmadık.

Ücret tarifesi konusu. Arkadaşlar, hakikaten bu bizler için çok güç oldu. Çok dağınık isteklerin bir arada toplanması o kadar güç ki, önce biz asgari tarifede ölçüyü yukarıdan tutarsak, iyi olur gibi bir zahaba kapıldık. Bazı barolar ve bazı genç arkadaşlarımızla bu ölçüden daha aşağıya dava almanın suç teşkil edeceği, bu ölçüde ise kıdemli arkadaşın büyük merkezdeki arkadaşın ayrıcalıklı bir durumda olduğunu ve aşağı tutulmasını bizden istediler. Kıdemli ve büyük şehir avukatı ise, yukarıdan tutulmasını istediler. O halde biz, sizleri temsil ediyorsak, ortalama bir ölçü kabul etmek durumunda kaldık.

Azami ölçüye gelince: Azami ölçü açısından da, Kemal'e ait değil bu maruzatım, bazı tenkitler oldu. Yalnız arkadaşlar, bu yola gitmememiz daha isabetli olacak. Biz azami açısından ölçsüzlük içerisinde değiliz. Kanunumuz Avukatlık ücretini yapılan işin karşılığı tedigine göre, biz bir tahdit içindeyiz, ama şükranla kaydedelim ki, bunun takdirini kanun bize bırakmış. Burada meslek açısından pedagojik bir durumda olursak,

bizden sonrakilere de iyi emsaller verebiliriz, ama kanunî bir tahdidi tanrik edici bir tutum, bilmem ki, isabetli olabilir mi?

Buna mukabil asgari ücret tarifesinde sınıflaşma konusuna da temas buyuruldu. Dikkat edildi mi, bilmiyorum; biz sadece iki sınıf kabul ettik. Çünkü Kanunumuz der ki, baroları sınıflara ayırmak Barolar Birliğinin görevidir. Biz maalesef sınıf kurmak gibi bir göreve kanunen memur edildik, ama bu görevimizi asgaride yaptık. Bu açıdan bir kanun değişikliği olmadıkça, sınıf farkı gibi acaip bir durum maalesef devam edecektir. Ta ki, kanun değiştirilmiş olsun. Arkadaşlarım bu sınıflaşmayı bizim yaptığımız gibi, isteyerek yaptığımız gibi bir inanç içinde bulunuyorlar, ama bu varit olmasa gerektir.

Stajiyerler konusunda fakültelerle temas etme yolundaki Kemal'in önerisine biz daha evvel başladık. Bir komisyon kurduk, iki fakülteden temsilci istedik. İki fakülte ikişer temsilci gönderdi. Barolar Birliği binasında buluştuk. Üzüntüyle açıklamak durumundayım, iki fakülteyi bağdaştıramadık. Çeşitli nedenler iki fakülte arasında büyük anlayış farklarını ortaya koydu. Komisyon başarısız kaldı, fakat biz ileride yapmayı düşündüğümüz bazı teşebbüslerin belgesi bulunsun diye bu başarısızlığın protokolunu da tanzim ve imza eyledik. Artık bundan sonra günah bizden gitti. Biz kendi başımıza yol aramak mecburiyetindeyiz. Düşünülmelidir ki, çok yakın gelecekte çok ciddi bir avukatlık imtihanı sistemi gelecektir ve bunu biz, kanun da öyle emrediyor, kendi başımıza yaparsak bizleri herhalde mazur görürler.

Barolar Birliğinde göreve memur eylediğiniz arkadaşlar bu görevden o kadar gurur duymaktadırlar ki, başta da, şu anda da ücreti düşünmedik. Düşünmemiz asla varit değildir. Bunda biz meslekî dayanışma ve devamlılıkta da bir ahlâkî mecburiyet karşısında kaldığımız inancındayız. Çünkü bu hükmü Baroların yaptığı kanun tasarısında görmedik, arkadaşlar. Yalnız bu değil, başka konularda dahi baroların teklifine aykırı çıkışlar yapıyoruz. Bizim ileride kendimizin yapacağı kanun tasarısı birinci nüshası hazırdır, baroların vaktiyle yaptığı öneri. Bu nedenle, ileride ne kişi olarak, ne kuruluş olarak bizi çelişmeli görmeyeceksiniz.

Ücret almamanın bölgelerin eşitlikle temsiline engel olduğu fikrini gerekçeleriyle izah etmek herhalde mümkün değil. Yönetim Kurulunun baro farkı gözetmesine dair bir tek emsal verilmesini hassaten rica edeceğim. Ben Ankara Barosu temsilcisiyim ve beni en az seven belkide kendi Baromdur. Bunu söylerken asla üzüntü içerisinde değilim. Çünkü bir Başkanın böyle olması lâzım geldiği inancını halâ yitirmedim.

Ali Dinç arkadaşım Hukuk Kongresinden ve diğer bazı konulardan bahsederek bizler hakkında çok güzel sözler söyledi. Bu sözlere bizler itiraf edeyim muhtacız arkadaşlar. İnsan hakikaten, açıkca söyleyeyim, seviyor. Bu sebeple, Ali Dinç arkadaşımıza teşekkürlerimi, bu tutumda olan bütün arkadaşlarıma teşekkürlerimi, uyarılı çalışmalara geçilmesi hakkındaki tenkitleri sunan arkadaşlarımı aynı derecede yapıcı kabul ediyorum.

İlhami Güven, daima heyecanlı, ama heyecanın altında büyük içtenlik yatan bir konuşmacıdır. Kendileri özellikle sınıflar ayrıcalığına, yani kıdemli kıdemsiz farkına temas buyurdular. Bu konu arkadaşlar, ayrırcı olmaktadır. O kadar ki, şu anda ben hangi tarafta olduğumu da açıklamayacağım. Böylesine bir değişiklik yapılması zamanı gelmiş midir? Ne şekilde olması lâzımdır? Bu mesuliyeti üstümüze almayacağız. Barolar Birliği Yönetim Kurulu hazırladığı, hattâ bitirdiği tasarıyı evvelâ bütün Barolara sunacak, sonra huzurunuzda getirecek ve bu işe birlikte karar vereceğiz.

Anayasanın 122 nci maddesinde, demokratik esaslara bağlılıktan da söz ettiğimi hatırlatmak isterim. Buna mukabil, kıdem, ayrıcalık olmaya-bilir de. Hepimizin ulaşabildiği bir şeye imtiyaz demek âdetten de değil. Hele, sizler benim yaşıma geldiğiniz zaman şu ayrıcalık diye kabul edilen yaşa dönüp baktığınız zaman, o kadar yakın geliyor ki... Herşeye rağmen, vesayet sisteminin kaldırılması konusundaki çabalarda bir azalma yoktur. Zemin yapılabildiği kadar hazırlandı. Sûkutumuzun kendine göre bir anlamı vardır. Bunun bir göze çarpan mesele olmaksızın da çıkarılabileceği inancı içindeyiz.

İlhami Güven raporu methettiler. Fakat bu raporun bütün avukatlarca niçin okunmaması gerektiği üzerinde durdular. Dedigimiz gibi, 300 nü-

ha basılabildi. 10 700 e yaklaşan mevcudumuz için bunun mali portesi bizi düşünceye sevketmiştir. Bunun dışında başkaca bir düşüncemiz yok. Bir dereceye kadar bülten bizi mazur gösterebilir.

Yapı kooperatifleri konusuna gelince: Arkadaşlar, sosyal Sigorta evvelâ yapı kredi fonundan avukatlara yardım etmek istemedi. Uzun bir mücadeleden sonra bunun kararını aldık, bütün bârolara bildirdik. Yalnız onların bir genel ilkesi var. Ferden yardım yapmıyoruz, kooperatifler kanalı ile bunu yapacağız dediler ve her teşekküle gönderilen tip statüyü bize de verdiler. Biz de hemen yaydık. Kooperatif dışı, tip statü dışı bir yardım sağlamaya bugün için muvaffak olamadık. Herkesle beraber olmaya razıyız. Santim ayrıcalık istemiyoruz gibi ilkelerimiz de bilindiği için bu yola gitmek zorunluluğu içerisinde kaldık. Bugün üç baromuzda bu statü yapılmış, kooperatif çalışmaya başlamış. En son kıvançla öğrendim, Bursa bunun hemen hemen tahakkuku, yani dördüncü olmak yolundadır.

Nabi İnal, belkide ev sahipliği nezaketiyle güzel sözler sarfetti. Fakat, kamu niteliğindeki kurumlarla birleşmede Kemal'e iltihak ederek, dikkatli olmamızı önerdi. Sosyal Sigortaların varlığından haksız iktisaplarda bulduğumuz hakkındaki tenkitlere yeteri kadar ve kuvvetle cevap vermediğimiz iddia edildiyse de, yapılabilen bundan ibarettir, ama daha çok şey de muhakkak ki yapılacak, Nabi kardeşi tatmin edecektir.

Biz bu konuyu derme çatma bildirilerle, beyanlarla değil, bu işin yetkililerle çözmeyi doğru ve haklı bulduk. Rapora kısmen alınan daha geniş avukatların sosyal güvenliği şeklindeki kitapçıkta yer alan bütün bilgileri hazırladık, bütün ilgililere, etkili kişilere, oy sahiplerine, hattâ bize karşı çıkanlara ismen gönderdik.

Bu raporun hazırlanması mukayeseli olmuş. Elden gelebildiği kadar gayretle hazırlanmıştır. Meslektaşlar arası yardımlaşma diye isimlendirebileceğimiz küll halindeki konuya da raporda temas edilmiştir. Hattâ bu hususta sizlerin genel kanaatini öğrenmek istediğimizi de söyledik. Sizin arzunuz hilafına meslektaşlararası dayanışmanın esaslarını bir statü ile emrivaki şeklinde karşınıza getirmeyi pek isabetli bulmadık. Orada şimdilik ölüm yardımından başlanmak üzere nasıl bir karar verilirse isabetli

olacağına dair rakkama dayanan hususlar vardır. Fakat hiçbir konuşmacı, Nabi hariç, bu noktaya dokunmadı. Bir aydınlığa o kadar muhtacız ki,...

Yeni binanın yapılması açısından Nabi, lehde konuştu. Dikkat et-tik aleyhte konuşan dahi, sakın ihtiyatsızlık etmeyiniz, der gibi oldu-lar. Bu fikrin, bu önerinin reddedilmediğini zannediyoruz. Bu zan içe-risinde görevimize devamımızı müsaadelerinize arz ediyorum efendim.

Bazı bölgelerdeki döviz şeklinde vekâlet ücreti alınması konusu Yönetim Kurulumuzca incelenmiş. Maliye Bakanlığı nezdinde gereken te-şebbüslere gidilmiş. Bugünkü kanun içerisinde de avukatların haklı ol-duğu tezi savunulmuş. Daha fazla döviz sağlamayı gerektiren yorumun ka-nuna uygun olmadığı anlatılmaya çalışılmıştır, ama biliyorsunuz, bazı konuları bazı bakanlıklardan kolayca elde ediyoruz, bazı bakanlıklardan pek güçlkle elde edebiliyoruz.

İskender Özturanlı beyefendi, siyasetin ne olduğundan bahseden bölüm hakkında teşekkür ettiler. Bizim sadece vazifemiz.

Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki sükutumuzun hareketsizlik halinde telâkki buyurulmamasını bilhassa rica edeceğim. 1971 değişikli-gi hakkında ilk defa ciddi etüdü yapan yegane kuruluş Türkiye Barolar Birliğidir. O zamanki değişikliğin yalnız bir maddesi lehinde idik, hepsine karşı çıktık. Bugün elimizde bir metin yok. Daha da daraltıl-mak istenen maddelerin, 1971 tadilindeki maddelerden ibaret olduğu, bir-iki ilâve hariç, bundan başka birşey yapılmadığı görülmektedir. Çoğa karşı çıkan bir kuruluşun; aza boyun eğdiğini nasıl söyleyebilir-siniz? Bursa toplantısını unutmayın. Sizin sözleriniz hep bizim kulağı-mızda. Bizi ihtiyatsızlık etmeyin, bu broşürde dahi ihtiyatsızlık sezi-yoruz, diye suçladınız. Bugün parti çekişmeleri azamiye yükselmiştir. Biz elimizde metin olmadan ne yaparsak yapalım, hepsi siyaset olur. Bi-zim susmamızı asla tembelliğimize vermeyiniz arkadaşlar, ama biz kamu niteliğinde bir meslek kuruluşu isek, belli ölçüler içerisinde kalmak mecburiyetindeyiz. Bununla beraber, hakşinas oldukları anlaşılakta. Adalet yalı açılışında başkanlık konuşmasının takdire değer olduğunu tasvip buyurdular.

Arkadaşlar, Başkanlık konuşması deyimini müsaade ederseniz kabul etmeyeceğim. Ve bunda da ne kadar isabetli olduğumu Orhan Arsal üstadımın kısmına gelince dokunacağım.

Benim hiçbir demecim, bildirim yoktur ki, Barolar Birliği Yönetim Kurulunun tasvibinden geçmemiş olsun. Kelimesi, virgülü üzerinde dahi arkadaşlarım tasarruf etmektedirler ve bu tasarrufun ne kadar isabetli olduğunu ben o kadar kaniim ki, ama Arsal'ın işaret ettiği zat ise işte kendi başına o hareketi yaptığı için bu duruma düşmüştür. Demek ki, benim metodum daha isabetlidir.

Danıştay ve benzeri Yüksek Mahkeme konularına ilgi göstermediğimiz yolundaki iddia pek de doğru değildir. İdarî mahkemeler kanunu tasarısı diye bir tasarıdan bilistifade bunun için ayrıca bir toplantı tertip ettik. Bu toplantıya izinde olmasına rağmen Danıştay Başkanı geldi. Konuşmalar insanın gözünü yaşartacak derecede yürekli ve bilinçli idi. Ve bunu bir kitapçık halinde sizlere takdim ettik. Bu kitap daha evvel de barolara gönderilmiştir. Herhangi bir arkadaş bundan habersiz olabilir, ama baro başkanları haberdâr olmalı idiler.

Arkasından kuruluşumuzun büyük problemlerini çözebilmek için bir yola gittik. Yol şu idi arkadaşlar: Aramızda bazı baro başkanları delegedir. Bazıları değildir. Halbuki bizim Yönetim Kurulumuzun idarî yönden en fazla ilişkide bulunduğu kişi baro başkanlarıdır. İşte, noksanlıklarımızı bize söylemeleri, bizim de dertlerimizi onlara ifade etmek için barolar başkanlarını Ankaraya davet ettik. İzmir Barosu Başkanı bu davete gelmemiş, temsilci göstermemiştir. Herhalde başka yerde işleri vardı.

Dernekler Kanunu üzerinde hassasiyet tamamiyle haklıdır. Yalnız arkadaşlar, bazı konuların bugünlerde o kadar kapalı kişiler arasında, o kadar garip taktiklerle çıkarıldığını görüyoruz ki arkadaşlar, ne kadar peşlerinden koşsak yetişmek mümkün değil. Hiç olmazsa biz sadece bu kanuna tabi olmadığımızı tescil edebilmek imkânını bulabildik. Bu da ayrı bir etüd mahsulüdür. Denildi ki, bu hususta resmî makamlardan mütalâa istenmiş... Böyle bir istegimiz olmamıştır. Biz kanunu kendi ba-

şımıza yorumlayacak durumdayız. Nitekim bu kanunun ilk denemesi dün burada yapılacaktı. Hükümet Komiserine durum izah edildi. Kendileri büyük bir anlayış gösterdiler, özür dilediler ve çekildiler. Bu sırada atıflar dolayısıyla bu çeşit kargaşalıklar sular duruluncaya kadar olabilecektir.

Bu yorum hakkındaki maruzatımızı rapor basıldıktan sonra tamamlandığı için, rapora koyamadık. Yakında takdim edeceğiz. Bütün baro başkanlarına sanıyorum ki, dernekler Kanunu dolayısıyla birlikte hareket etmekte faydalar büyük olacaktır. Elbetteki bizim mütalâalarımız kendilerini asla bağlamaz. Her baro kendi başına en doğru yolu seçebilecektir, ama biz malzemeleri sunmak gibi bir görevdeyiz.

Bu anlayışımızı kanunla kurulmuş meslek teşekkülleriyle, kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekkülleri arasındaki idare hukukunun getirdiği farka dayadık.

Basın Kanunu tasarısından söz edildiğini biz de biliyoruz. Bu tasarının metni görüldüğü zaman, Türkiye Barolar Birliğinin mütalâasının hazırlanması yarım saatlik bir meseledir. Nedeni şudur: Biz Basın Kanununun belli başlı bütün müesseseleri hakkında kanaatimizi açıkladık. Yazı İşleri Müdürlerinin sorumluluğu gibi, diktatörlük devirlerinden kalma sistemin bir gizli sansür olduğunu açıklamıştık, hatırlarınızdadır. Eger benim yazımı bir başka yazı işleri müdürü yayınlamakveya yayınlamamakta hâkim durumda olacak olursa, benim fikirlerimi yayma hürriyetim sansürleşmiştir. Benim fikrimden dolayı Yazı İşleri Müdürü mahkûm olursa, ancak suç işleyene ceza verilir kuralı ihlâl edilmiştir. Bunu sadece bir misâl olarak veriyorum. Basının bugünkü durumu, daha evvelki durumu ve fakat asıl tabi olması gereken kanuni statüsü hakkında Yönetim Kurulunuzun tamamıyla hazır bir mütalâası, bildirisi mevcuttur. Metnigörmeden ihtiyatsızlık etmeyeceğiz.

Arkadaşlar, şahsıma yönelmiş bir tarize değinmeden geçemeyeceğim için İskender beyefendiden özür dilerim. Dünyadan habersiz olduğumuzu, telefon ettikleri zaman program hakkında ademi malûmat beyan ettiğimizi söylediler. Sanırım ki, bu hatalarına benim bazı ahlâki kurallara

bağlılıktaki titizliğim sebebiyet vermiştir.

Konu şu: telefon ettikleri zaman ben konuyu biliyordum, kendilerine söylemedim. Şimdi açıklamakta zannediyorum, demin bahsettiğim ah-lâki kural artık tatbik sahasından çıktığı için, muhafazada sebep olmasa gerektir. Kendilerinin telefonlarından evvel Planlama beni aradı, hukuk reformunun esaslarını siz tesbit ediniz, biz metne geçireceğiz, dediler. Şunu ilâve ettiler, bazı yerlerden, resmî makamlardan istedik istedik almadık dediler ve şunu ilâve ettiler, "Bu aramızda kalacaktır Hoca." Fakat, aramızda kalamadı. Bir ziyaret dolayısıyla Bakanın odasına gittiğim zaman, benim verdiğim metnin Bakanın masası üzerinde durduğunu gördüm ve Bakan bana, "Bize daha evvel veremez miydin Hoca?" diye tarizde bulundu, ama bugünkü Bakandan biz şikâyetçi değiliz. Ben belki doğru hareket etmedim, kendilerine haber de vermem icabederdi.

İşte, İskender beyefendinin telefonu bugünlere rastlamıştır. Yalnız arkadaşlar, daima baştaki ölçüyü muhafaza etmektir gibi kâyguyu taşıyorum. Eger bizim bu teşebbüslerimiz yahut bizim teşebbüslerimiz demeyeyim, Planlamanın bu isteği bu şekilde karşılanmamış olsaydı, bugünlerde Resmî Gazetede yayınlanmış olan programda, Adalet Reformunu gerçekleştirilmede Türkiye Barolar Birliği vazifeli, kendiliğinden vazifeli kılınır mıydı? Türkiye Barolar Birliğine ilk defa Türkiye tarihinde programda ve uygulamada Barolar Birliği ismi geçmişse, bununacaba kendiliğinden geçmişliğini mesadüfen geçtiğini iddia edebilir misiniz?.

Bu itibarla, bir programda yer almak meslek kuruluşunun mesleğini bu kamuya maletmek yolundaki isteginin bir adım ilerisini sağlamış diyebilir miyiz? Bugün öğreniyorum ki, değerli meslektaşım, Resmî Gazeteyi dahi okumamışlar.

Bu tarizin beni çok üzdüğüne işaret etmeme yüksek müsaadelerini-zi istinam ediyorum. Hattâ kendi işinden ötürü vazifesini ihmal etti ithamını ben bütün hayatımda duymayacak bir kişi zannedirdim kendimi. Değilmişim. Benim ölçülerime göre bu bana hakarettir. Bunun bazı cümlelerle karşılanması mümkün, ama benim elimde bir tek imkân var, sadece kıymetli bir dostumu kaybetmekten üzgünüm. Bir imkânım daha var, çok

yıllanmış bir hukukçu olarak, sevgimi geriye alıyorum. Bu da çok şey değil.

Kemalettin Sönmez arkadaşım raporu tenkit ettiler, kararların fazla olduğunu söylediler. Kararlaresaslara uygundur. Denetçilerimizin raporundan sonra suizannı davet edici bir tutumumuz olduğunu ben bilmiyorum. Eger bunu açıklarlarsa, bize yazarlarsa gereği derhal yapılacaktır, amma bunu yapamazlarsa herhalde çok üzüleceklerdir.

Jübile konusuna temas edildi. Biz bu yıl ilk defa 40 yaşını meslekte dolduranlar için bir onur belgesi hazırladık. İlk uygulama İzmir'de İskender beyefendinin güzel teşebbüsüyle tertiplendi. Beni de çağırarak lütfunda bulundular. Ben de diğer arkadaşlarım gibi, bu onur belgesini üstadlarımıza sunmakla şeref duydum. Ve bütün barolarımızdan bunun gelenek haline gelmesini, günü, zamanında bize bildirirlerse belgelerin hazır olup her zaman gönderilebileceğini, emredilirse Başkanlığımızın da bu şereften istifadeye gayret edeceğini bildirdim. Bir iki talep almış bulunuyoruz. Bunlar manevi davranışlardır. Bugün 40 yaşını doldurmuş daha pekçok arkadaşımızın pekçok barolarda mevcut olduğunu sanıyorum. Acaba bu konuya biraz daha gayret sarfetmek isabetli olur mu?

Mehmet Ali Arıkan, 60 sayfalık sosyal Sigortaya ait izahata temas ettiler. Bunun biraz uzun olduğu, 60 sayfaya heder olduğundan söz ettiler. Arkadaşlar, Sosyal Sigortanın bugünkü hale gelebilmesi kolay olmadı. Belki bugün diyebilirsiniz ki ve denildi, binlerce memleket meselesi dururken buna bu kadar niçin önem verdiniz? Haklısınız arkadaşlar. Bizi seçtiğiniz zaman karşımızda bir tek problem vardı, sosyal güvenliniz. Ve biz bunun bugün dahi baş görev olduğu kanaatini muhafaza ediyoruz. Konu devlet avukatının ücreti vekâleti gibi kapandı bitti şeklinde değil, onda başarı sağladık ve bitti, amma bu konu bitmeyecek. Muhakkak ki, memleket çapında sigorta sistemine geçerken, yine bir karşalık olabilecektir. Konuyu adım adım izlemek gerekli. Sosyal güvenliği temin edilmemiş olan bir meslektaşımın ben ne isteyebilirim? Biz onlara birşey vermeliyiz ki, onlar bize itimat buyursun. Bu sebeple, bu

bu göreve bundan sonra değil 60, eğer 600 sayfa icabetse onu da takdim edeceğiz. (Alkışlar)

Hâkimlerin denetimine temas buyuruldu. Ve orada hâkimlerin bizi denetlediginden ve bu arada raporumuzda yargı denetimi baki kalmak şartı ile kendi kendimizi idare etmek istiyoruz sözümüze takıldıkları Arkadaşlar, bugün hâkimler bizi murakabe etmiyor. Bizim hâkimleri murakabe etmemiz önerisi de isabetli değildir. Bu dönemi yaşayanlar, yaşamayanlar var. Bir Yüksek Haysiyet Divanımız vardı, vaktiyle Yargıtay'da. Bir farkla hâkimler ekseriyetteydiler. Ve onlar bize karıştılar. Biz de onlara karışır gibi olduk. Başarısızlık tamdı. Bu itibarla karışmak değil, karışmazlık esas olmalıdır.

Bizim bu cümlemizde anlaşılmayan bir taraf mı var? Bizdiyoruz ki, yargı denetimi hariç biz kendi kendimizi idare ederiz. Yargı denetimini kabul etmek başkadır, hâkimin denetimini kabul etmek başkadır. Dünyanın hiçbir yerinde yargı denetimi ^{dışında} kalmış bir tasarruf yok iken, yargı denetimine dahi tabi değiliz, diyemeyiz. Biz kararımızı veririz, Bakanlık veya ilgili bizi elbette dava eder. Bu nedenle, bir anlaşmazlık, hiç zannetmediğim halde olabilmiş.

Suç işlediği iddia edilen avukatın yargılamaya tabi kılınmadan evvel Bakanlık izninin veya meslek kuruluşunun mütalâasının alınması... Cezai yargılamadan evvel meslek kuruluşunun izni olmazsa, avukat yargılanamaz yolunda bir emsale rastlıyamadık. Buna mukabil, Tababet ve Şuabatı Kanununda, yüksek Sağlık Şûrasının mütalâası alınmadan mahkûmiyet bahis mevzuu değil. Bundan esinlenerek, çünkü bugünkü mevzuat içinde bizler bir şey yapamazdık, Bakanlığa yazı ile müracaat ettik. Sözle de durumu arz ettik. Dedik ki, bugün bu izni bizim vermemiz imkânsız. Yine siz vereceksiniz. Hiç olmazsa bizden, Barolar Birliğinden istişari olarak mütalâa isteyiniz. Bu yol henüz netice vermedi, kapanmış da değil. Maksadımız şudur: bazı konularda izin sistemi mevcut, fakat bu izin mekanizmasını elinde tutan memur kişi suçluyu koruyoruz gibi, kişisel endişeyle aleyhe gitmekte. İzin sisteminin maksadı nedir, re'sen

olması icabeden Genel kural bir engel koyuyor; kamu davasının açılması-na engel. Yani, kanunilik kuralı yerini takdiri kurula terk ediyor. Niçin? Bunda daha büyük fayda olabileceği için. Çok cüz'i bir kusurdan dolayı bir avukatın teşhirinin tüm adalet mesleğine verebileceği zarar hesaplanacak, degmez denilecek... İşte bu büyük takdiri yapabilmek memurluk zihniyetiyle bağdaşmıyor. Ne de olsa, bir adım attık. Bunun anlamını izah etmeye bilhassa çalıştık. Elbetteki henüz bir netice almış değiliz.

Demir Ali Özakıncı Başkanlık raporunu kısa gördüler. Başkanın görevi kalem kalem kanunda tayin edilmiştir. Onun dışına çıkmasını dediler.

Arkadaşlar, ben görevimin dışına çıkmadığımı zannındayım. Fakat kanunun saydığı sarf evrakını imzalamak gibi konular içinde beni hapsederseniz, Demir Ali arkadaşım elbette fikirlerine uygun hareket ettiğimi kabul buyururlar, ama dünden beri beni ve Yönetim Kurulu arkadaşlarımı memleket meselelerine niye egilmedin diye o itham etmek zevkini sizden almak asla istemiyorum. Binaenaleyh, raporlarım aynı ölçüde devam edecektir.

Temas ettiğim konulardaki ilmî makale niteliğini pek iyi anlayamadım. Bir yanılmanın müsebbibi olmam herhalde üzerimde taşıdığım şu mahut sıfatımdan olsa gerektir. Ben bu mesleğin, itiraf ediyorum, mübaşirliğinden başlayan bir adamım. Kendimi uygulayıcı olmaktan başka bir halde de görmüyorum. Yalnız, Barolar Birliği ilk defa Türkiye'de kurulmadı. Mutluyuz ki, yabancı kaynaklara, emsale başvurmamak olanaklarımız vardır. Bugün Yönetim Kurulunuzun attığı bir tek adım yoktur ki, onun dışındaki örneği tesbit edilip dosyamıza girmemiş olsun. Buna rağmen hata etmiyor da değiliz. Ya fevrî hareket etmiş olsaydık? Eger bu ufak tefek araştırmaların bir ilim görüntüsü vermesi bir kusur ise, bu bir süre daha ilkelerimiz pekleşinceye kadar devam etmek zorundadır. (Alkışlar)

Bilhassa siyah beyaz benzetmesi gerçekten kabulü güç birşey. Niçin? Çünkü arkadaşlar siz beyaz da diyorsunuz, siyah da diyorsunuz... Biz ne yapalım? Bazı arkadaşlarımız bizi dışa dönük mevzuları ihmal ediyorsunuz diyor. Haydi bu kara olsun. Bazılarınız diyorsunuz ki, niçin içe dönükleri ihmal ettiniz? Bu da siyah olsun, ama nasıl bağdaştıracak-

sınız? Elimizden geldiği kadar hepinizi memnun etmeye çalışıyoruz. Kanun bize bir ilke getirmiş; ortak görüşleri tesbit etmek...

Stajiyer mevzuunun artması uzun uzun celseler boyu Yönetim Kurulunuzu işgal ediyor. Fakat, mevcut ve onlara tanınmış haklar karşısında Yönetim Kurulunuzun tahdit edici biryola gitmek olanağı da yok. Buna rağmen, bu konuda teşebbüse geçmeden evvel biryıl daha beklemek neticesine vardık. Sebebi şudur:

Evvelâ fakülteler kontenjanlarını azalttı. Bildiğim, Ankara Fakültesi bu sene 500 kişi aldı. İstanbul Fakültesi de aynı şekilde bir azaltmaya gitmiştir. Çok kısa zamanda çok ilmî, yine de ilmî, ama çok ciddî bir imtihan sistemi olacaktır. Fakat bu, asla mevcudun kazancını artırmak için hasis bir tedbir şeklinde olmayacaktır. (Alkışlar)

İmtihan sürpriz olmak denemesini geçirmeyecektir. Aday kendisinden ne isteneceğini, konuyu, sınırını daha evvelden açıkca bilecektir. Bunun esasları hakkında daha geniş bilgi veremiyorum. Çünkü, Yönetim Kurulunda düşünce değişiklikleri olabilir, çelişmeye düşmek istemiyorum. Yoksa, belkide haklı bir iş yapmamış olurum.

Hurşit Kangal arkadaşımız, çok güzel bir girişle politika yapmak, yapmamak konusuna temas buyurdular. Zaten özellikle kendileri bunu emretmişlerdi. Adeta bunu kaleme alırken bizler, Kangal'ın yüzünü karşımızda görür gibi olmuştuk.

Yalnız size bu Genel Kurulda da birnokta hakkında kesin kanaat veremeyeceğim; Bir sene gecikmeli olmamıza rağmen. Hizmet akti mi, vekâlet akti mi, konusunu henüz çözemedik. Evvelâ çatışan menfaatler hakkında en doğru yolu bulamadık. Üstelik bunun hakkında bizne dersek diyelim, karar verecekler bizlerden gayrisi. Bir yıl daha mehim rica ediyoruz.

Mungan arkadaşımız, mevcut kitapların sayfasını göstererek, 860 sayfa dediler. Az söylediler. Bir yıl içerisinde bizim gönderdiklerimizi hesaplarsanız, 600 ün üstünde sayfa. Bunlar daha evvel de belki gönderilebilirdi. Burada belkide biz kusurluyuz. Yalnız arkadaşlar, 10 200 arkadaşla her yayınıımızı gönderebilecek mali güce sahip değiliz. Bütçe-

miz hakkında tereddüt izhar ettiler, hattâ üzüldüler, ama bizim hesaplarımız daima meydanda. Onun için, herhalde bir prensip meselesidir kendilerini bu kadar heyecana getiren.

Hayati Ekşi, meslek teşekkülümüzün diğerlerinden farklı olduğunu, diğerleriyle temasta dikkatli olmamız lüzumunu ileri sürdüler. Elbetteki haklıdırlar.

Orhan Çalış arkadaşımız, güzel sözler söylemek lütfunda bulundular. Temas ettikleri konuların bir kısmı kolayca cevaplandırılabilir. Ağırcezada sanıkların bulunmaması halinde müdafinin alınmaması yolundaki uygulamanın uzun süre bir garabet arzettiği aşikârdır. Askerlik gibi, hastalık gibi açıkca meşru mazereti kabul edip, başka türde hareket eden ağırcezalarımız olduğu gibi, titizlikle bu kuralı doğru zannıyla uygulayanlarda var. Bunun sebebi, usul kanunumuzun yürürlüğe girmesinden itibaren yanlış bir yorumdur. Doğrudur. Sanık gelmezse avukat alınmaz, ama bizim usul kanunumuza göre, dava da görülmez. Dava görülmeyince avukatın girmeyeceği gayet tabiidir, ama hem davayı görün, hem avukatı almayın... İşte bu karaküsidir. Bu konuda bazı teşebbüslere geçildi, ısrarlı teşebbüslere. Halen Meclis Genel Kuruluna gelmiş olan tasarıda bu açık bir hükümle giderildi. Gelme de gireceğiz... Ve bu tasarinın çıkacağını çok kuvvetle söyleyebilirim. Belkide gün meselesi.

Küçük baroların zabıt konusu meselesi çok fazla mahallî. Eğer vermeyen mahkeme ise, notumuzu aldık, eğer hangi mahkeme olduğu bize bildirilecek olursa gerekli şikâyetlerde bulunmaya da âmadeyiz.

Münhal hâkimliklerden söz ettiler. Hele son yıllarda hâkim bulamaktan mahkemelerin kurulamamasının, bizleri bir tarafa bıraksınlar, uzun dag-tepe aşır gelen köylü vatandaşın boynunu büküp gittiği zaman duyduğumuz teessürü belki iş dolayısıyla biz onlara daha yakınız, bizler daha iyi duyuyoruz, ama uzaklaşınca şikâyetler insana ilkel gibi gözüküyor demek. Bu konuda geçici olmasını temenni ettiğimiz bir önerimizi Bakanlığa arz ettik. O da şu: geçici nedenlerle bir mahkemeyi kuramıyorsanız, oranın barosundan bir avukat isteyin... Bunun fantazi bir teklif olarak kabul edilmemesi lâzımdır. Çünkü, başta Fransa olmak

ve Fransa'nın Temyiz Mahkemesi de dahil olmak üzere bu sistem başarı ile uygulanmaktadır. Bu suretle göreve çağrılan avukat, hâkimliğin bütün hak ve vecibelerini ve sorumluluklarını üzerinde taşımaktadır. Hat-tâ elimize geçen son bir etüdde, bu gelenlerin daha rutine alışmadıkları için, daha iyi sonuçlar verdiğine dair o memlekette yayınlar mevcuttur, ama bizim bu önerimiz ne dereceye kadar alışkanlığı yırtabilecek?.. Elbette ki, ben de ümitli değilim, ama ısrarla devam edecek, olgunlaştığı günü görsek de olur, görmesek de...

Şimdi, söz Necla Fertan'ın ithamlarına geldi. Yahut ithamı geri alıyorum, tarizlerine geldi. Kavram karışıklığından ve yanlışlıktan bahsettiler. Başta da söyledim, ben hayatımda bazı konularda en azından üç defa fikir değiştirdim. Bugün şu sonuca vardım, ben hukuki konularda yanlış kelimesini kullanmıyorum arkadaşlar, cesaretim yok.

İnsanlık doktrini yok, hümanist doktrin veya diğer bir tabiri muhafaza edemedim, hümanist doktrin vardır, dediler. Ben hümanist doktrin biraz yadırganacak bir terim olabileceği endişesiyle bunu insanlık doktrini diye kullandım kitaplarımda. Barolar Birliği Yönetim Kurulu da bunu benimsedi. Bu olsa olsa benim kötü bir çevirici olduğumu tanıttılar.

Yalnız arkadaşlar, bir şeyin olduğu, olmadığı çok farklı yargı hükümlerine de sebep olabilir. Ben bu konuda arkadaşlarımla hakem olmasını çok isterdim. Meydan Laurusse'a bakınız, kolaylıkla bakabileceğimiz bir metin, insandaki temel niteliklerin geliştirilmesini amaç tutan zihin ve felsefi eğilimlerin tümü. Demek, var arkadaşlar.

Şimdi, Fertan ile daha fazla bir çekişmeye girerek hatalı birşey söylememek için müsaade buyurursanız ve bağışlarsanız, kendi alanımdan bildiğim yahut öyle sandığım bir konuyu örnek göstereyim.

Ben, Türk Ceza Hukuku adlı kitabımın 4 cildinin de başlığını Hümanist doktrin açısından Türk Ceza Hukuku diye isimlendirdim. Bu ciltlerin dip notlarının adedi 2 870'dir arkadaşlar. Bu itibarla, bu doktrin den bahsedebilmemin mazur görülmesini niyaz edeceğim. Fakat şunu söyleyeyim, ben bu doktrin maaalesef sahibi değilim. Bunun Türkiye'de ya-

yılmasını sağlamak için çaba gösteriyoruz.

Türkiye'mizin bir rönesans geçirmemiş olmasının boşluğunu doldurmazsak fikir gelişimini sağlayabileceğimizden ümitli değilim. Yahut, doldurulma ihtiyacı gelince yapılan çevirilerin yanlış yönleri sebep olduğu gibi bir kuşku içindeyiz. Ceza hukukumuzda vaktiyle klâsik mektep vardı. Uzun yaşadı. Tepkisi pozitivist mektep oldu. Pozitivist mektebin esas materyalist determinizmdir. Biz sadece bir tek determinizme inanıyoruz, o, insanlık determinizmidir. Bu itibarla, sözlerimizin başında bazı kurallarımızın bağdaşması imkânsızdır dediğim zaman, çok kararlı ve bilinçli idim. Ben pozitivist mektebin karşısındayım. Çünkü bu mektebin uygulamasına iki yerde tesadüf edildi; Nazi Almanyasında ve Sovyet Rusya'da. (Alkışlar)

Bir doktrinin esas uygulamaları meydana çıkar. Bu itibarla Türkiye'deki hümanist veya insanlık çabalarına sureti kat'iyedevam edeceğiz.

Hukukun üstünlüğünün berraklığa kavuşturulmamış olmasından şikâyet edildi. Hukuk ve kanun devletinin birbirinden çok farklı olduğu söylendi. Arkadaşlar, bu cümle Yönetim Kurulunuzun cümlesidir. Yönetim Kurulunuz Birinci Türk Hukuk Kongresine hukukun üstünlüğü hakkında bir teblig sundu. Bunu biz kendiligimizden de sunmadık. Hukukun ve hangi hukukun üstünlüğü açıklansın diye, burada maalesef yok, çok değerli arkadaşım Barlas'ın tenkitlerini hatırlayınız. Biz isterdik ki, bu tebligde yazdığınız şu bölümler beni tatmin etmiyor, densin. Görülüyor ki, bu teblig, hata etmiyorsa, okunmamış. Eğer okunsaydı o tebligdeki kanun ve hukuk devleti hakkındaki tefrikin Türkiye Barolar Birliğinin bir cümlesi olduğu hatırlanır. Bu itibarla bunun aleyhimize silâh olarak, afedersiniz silâh demem doğru değil, aleyhimize ortaya atılması doğru olmazdı.

Bir özelliği daha var Yönetim Kurulumuzun. Biz ne getirmek istediğimizi Türk hukukuna yazılarımızla Birlik olarak açıkladık. Bizim açıklanmamış, kafamızın gerisinde bir inancımız, fikrimiz yoktur. Kendimden bahsedeyim; ben o kadar çok şey yazdım ki, hiçbir şeyden kolay kolay dönmeyecek durumdayım. Hakkımdaki kanaatlerinizi, oylarınızı, bu kanaatlerimi muhafaza edeceğim gerekçesiyle kullanmanızı niyaz ediyorum.

Ekonomik kamu düzeni: Bu konuda bu dahi mevcut değil dendi. Böyle bir şey yoktur yerine, yok idi denilse daha isabetli olmaz mıydı? Kamu düzeninin üst kavram olduğu bilinen bir gerçek. Üst kavramı kabul edince, bunun karma kavram olduğu çıkar. O halde, acaba bu üst kavram içerisinde unsur kavramların ne olduğu açıklanamaz mıydı? Üst kavram bugün demokratik ülkelerde birgelişme kaydetmiştir. Takip edilirse bu gelişme görülebilir. Biz üst kavrama unsur kavramların yenilerinin eklenemeyeceği iddiasında, inancında değiliz. Nedeni? Bütün İkinci Dünya Harbinden sonra yapılan yeni anayasalarda, eski anayasalarda hiç yer almayan haklar yer aldı. Bunlara genellikle yazarlar, yeni haklar diyorlar. Günün birinde bunların da eskiyeceği inancı içindeyim, fakat bugün için isimleri böyle.

Yeni haklar kavramı ortaya çıkar çıkmaz, ekonomik kamu düzeni de ortaya çıktı. Şundan: Hak veripte bu hakkını kullanamayacak durumda bırakılan insanların bulunduğu ülkede demokrasi yoktur da, ondan. Şunu düşünün arkadaşlar, 1961 Anayasası yürürlüğe girdiği zaman mevcut olan ekonomik düzeni benimsemiş bir Anayasa mıydı? Bu anayasanın yürümesi için ekonomik düzende bir yenilemeye ihtiyaç yok mu idi? İşte biz ekonomik kamu düzeni derken, bu Anayasanın yürümediği, yürütülmediği açıkça belli olan bu dönemde bir teşhis koyduk. Türk Milletinin tabi olacağı bir ekonomik kamu düzeni olacaktır. Buna demokratik kavramını niçin ekledik? Şundan: Kurulacak ekonomik düzen bu Anayasaya bağlı kalacaktır. Bu Anayasa demokratik bir Anayasadır. (Alkışlar)

Hukuk devleti terimi hakkında açıklık getirmediğimiz söylendi. Bu konuda hukukun üstünlüğü broşürüne bakıldığında görülecektir ki, biz hukuk devletini dahi hukukun üstünlüğü içerisinde görüyoruz. Yani, biz kanunla yapılan haksızlıklarında mevcut olabileceğini, kanunları idare eden kanunların da bulacağımızı iddia ediyoruz. Bizim için üst değil, en üst kavram hukukun üstünlüğüdür. Gerçekten Ferman bir dereceye kadar haklı. Bakıyoruz, hukuk devleti Anayasamızda uygulanır uygulanmaz, fakat belirli halde Yüksek Mahkemelerimiz hukuki bazı teminatlar vesaire... Ama, bizim Anayasamızda ismi geçen sosyal hukuk devletini aynı berraklıkla görebiliyor muyuz? O halde, Anayasamızın sosyal hukuk devleti gö-

ründüşünde bir ibham hakikaten mevcut. Biz bu ibhamı gidermek için nasıl bir fikrî çalışma gerektiğini, biraz evvel bahsettiğim braşürümüzde yazmış bulunuyoruz.

Bu düşüncelerimizi biraz daha açıklamak fırsatını bize verdikleri için sayın Fertan'a Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyorum.

İlhan Ege, Hukuk Kongresi ve diğer konular hakkında bizleri kutladılar. Hukuk kongresi üzerinde genellikle bir tenkit görmedik. Yalnız tümünden başarılı olduğumuz kanaatinde değiliz. Hukuk Kongresi fikri evvelâ tıpkı bugün yaptığımız gibi, sizin bir evvelki toplantınızda eğiliminize sunuldu. Bizi teşvik ettiniz. Tam zamanında yapamadık, Elimizde olmayan bazı koşullar nedeniyle. Fakat bunu yapmış olarak da önüneze gelmek olanına sahip bulunuyoruz. Bu fikir bir özenti değildir. Olmadığını da kanıtladık. Bu tür çalışmaların en mükemmeli İsviçre'de yapılmakta ve 5 senede yapılmaktadır ve bugün İsviçre hukuku imrenilecek hale gelmişse, hukuk kongreleri sayesinde olmuştur. Biz bunun ilk denemesini yaptık ve pek de kötü bir sonuç almış değiliz. Devam etmek kararındayız.

Yeni Avukatlık Kanunu tasarısı hemen hemen bitmiş gibidir. Yalnız arkadaşlar, o haldeyiz ki, bir Avukatlık Kanunu tadili götüremeyeceğiz. Değişmeye muhtaç olmayan bir tek maddesinin mevcut olmadığını görmekteyiz. Şu üç senelik deneme ve biriken dertler o kadar arttı ki, kanunun neresini değiştireceğimizi artık göremez olduk. Tasarının son şekli yalnız Yönetim Kurulunun tasarrufunda olmayacaktır. Zamanında basılacak, bütün avukatlara gönderilecektir. Hattâ gerekirse küçük küçük müzakere gruplarından sonra sizleri belkide olağanüstü bir toplantıya çağırarak mecburiyeti hasıl olacaktır. 11 kişinin düşüncesini biz size mecburân mal edemeyiz. O anlayış içerisinde değiliz. (Alkışlar)

Fadıl Altop gerçekten beni de imrendiren nezaketiyle üç ayrı Başkanlık konusunda lehte beyanda bulundular. Yalnız, diğer kurumlarla birleşmek hususunda bendenizin iyi açıklamada bulunmadığım için, arkadaşlarımı hataya sevk edebilecek olduğuma işaret buyurdular. Gerçekten niyetimiz ne birleşmedir, ne üst teşekkürdür. Üçüncü defa bunu tekraren

arz ediyorum.

Sosyal güvenlik vergisi adındaki öneri üzerinde çok durulması gerektiğini bildirdiler. Şüpheli yok ki, bu pek yeni, ama bunu da biz bazı dış örneklerden aldık. Raporumuzda bu örnekler yazılıdır. Birçok memleketler bu konuyu safhali çözebilmişlerdir. Bir dönem olmuştur ki, yalnız ilgilinin pirimiyle idare edilmiştir. Hattâ bundan evvel de bir dönem vardır. Ancak, bazı iş yerleri, hattâ bazı iş yerlerinde ancak tehlikeye maruz bazı işçiler için kurulan işçi sigortası... İş daha buradan başlamıştır. Ondan sonra o teşebbüsün tümü, bundan sonra parça parça sınıflar, nihayet bütün millet şekline gidiyor. Bunu planda yapacağız diyorlar. Arkadaşlar, 37 milyona şimdiye kadar 3.5 milyonluk teminat sağlayabildik. Bu tempo ile bu mümkün değildir. Bir prensip kararı bu memlekete verilmedikçe, bütün Türk vatandaşına sosyal güvenlik sağlanmadıkça, öbür sosyal konuları çözemeyeceğiz.

Pirim esasının terki de kademeli oldu diğer memleketlerde. Evvelâ sadece işçi pirimi, sonra çalıştıranla ortaklaşma. Nihayet üçüncü sistem; çalışan, çalıştıran ve devlet. Nihayet bugün adedi az olsa dahi sadece devlet... İşte arkadaşlar, bizim geliştirmek amacını güttüğümüz ve eksik diye isimlendirdiğimiz sosyal güvenliğin hedeflerinden biri de bu olacaktır. Yalnız, bunu göremeyeceğimizi ben de biliyorum, ama bu mesele bayrak koşusu, elden ele verildiği zaman yine de maksada ulaşırız.

Bu arada Disiplin Kurulu toplantı adedinde bir hata işlemişiz. Toplantı adedi bir fazladır. Gözden kaçmış, özür diliyoruz. Fakat arkadaşlar, şunu açıkça söyleyeyim ki, bugün Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda şu günlerde bir iki dosya gittiye hariç, bir tek dosya kalmış değildir.

Zeki Şeremet, adalet işletmesi gereçlerinden, binadan vesair hususlardan bahisle, bu konunun kısmen de olsa kendi bölgelerinde halledildiğini bildirdiler. Elbetteki kendilerinin büyük çaba harcadıkları açıkça belli. O kadar belli ki, bizi bu işe koştular. Bu nedenle, bu gayretlerin her tarafa teşmil edilmesi hususunda da, hangi baromuz biz-

den ne istediye, Merkezde olduğumuzdan ötürü, elimizden geleni yaptık. Yapamadıkça, ya bize bildirilmemiştir, yahutta biz direnci, gücümüz yetmedi, yenemedik.

Hâkimlerden şikâyet konusunu arkadaşlar, münferit vak'alar halinde ortaya koymanın bir sonuç sağlayabileceğini sanmıyoruz. Bizim pek yakınımızda olan yeni Yüksek Hâkimler Kurulunun bir başka anlayışta olduğunu sanmaktayız. Kaldı ki, eski Hakimler Kurulundan aldığımız cevaplar ve sonuçlar bültenlerde tek tek yayınlandı. Yalnız, isim ve mekan zikretmememiz belki hatırlamayı güçleştirebilir. Bunda da bir nezaket olduğu için böyle yaptık.

Yeni Kurum ile güzel ilişkiler denemesini yapmak kararındayız. Onlar da içtenlikle bunu içlerinde duymuş olduklarını ifade ettiler. Bu deneme başarılmazsa düşünülecektir.

Melih Sezen arkadaşım sosyal güvenlik, ücret ve benzeri konularda bizi tebrik ettiler. Sağolsunlar. Hattâ bazı kavramların hiçolmazsa yerleşmesinde emegimiz geçtiğini kabul buyurdular. Hukukun üstünlüğü, insan hakları gibi... O halde, pek de tamamiyle anlaşılmamış olsa dahi bunların topluma maledilmesini haklı görüyorlar ki, bizi kutladılar. Ama deniliyor ki, insan eli yağda ve balda da olsa, mutlu olmayabilir. Çünkü esirdir. Arkadaşlar, bu bizleri çok aşan bir konu, ama bizim hukuki anlayışımız, biraz evvel açıkladığım gibi, mümkün olsa da şimdi herkesi yağ ve bal sağlayabilsek. Çünkü, demokratik hakların kullanılması için asgari insanlığın elde edilmesi birinci hedef olmalıdır. Biz henüz bu hedefe ulaşmadık.

Necati Özkaya, raporun uslûbuna temas buyurdular. Hocanın uslûbu dediler. Üzüldüm, ama benim uslûbumu bu kadar bilen yakın bir arkadaşımın mevcut olmasından da doğrusu ya, pek sevindim. Fakat kanaat hatalı. Kendi başıma dahi demeye vermediğimi söylediğime nazaran, kendi başına nasıl size rapor getirebilirim? Bir ufak misâl vereyim, Bag-Kur bir tehlike. Ben de Bag-Kur'u iyi anlayamadım. Biraz da bu konu intisasının dışında. Emin Ağabeyimizden rica ettim, bu bölümü baştan aşağı Emin Ağabeyimiz yazdı. Demek ki, Emin Ağabeyimin uslûbu da bana benzi-

yormuş. (Alkışlar)

Hatanın nedeni: Bursa toplantısında arkadaşlar, siz bize demediniz mi, bir sistematiikle geliniz, kargaşalığı önleyiniz... Ben bu sistematiği yaptım. Romen A-1, a, b, vesaire... Kitaplarımda da bunu yaptığım için, bu yanılmaya sebebiyet vermiş bulunuyorum. Taktim ettiğimiz rapor bütün Yönetim Kurulumuzdan geçmiş, kelimeler üzerinde dahi tasarruf edilmiştir. Kelimeler deyince yine Emin Ağabeyimiz aklımıza geldi, ama kendisi söylemedi, fakat raporunuzda, kanun avukatlık kisvesi dediği halde, cübbe kelimesini kullanmışınız dedi. Bunun etimolojik izahını, tarihsel izahını yaptı. Doğrusu ya, utandık. Ama bu cübbe o kadar çok alışılan bir kelime ki, bizim de ağızımızdan kaçtı.

Şimdi arkadaşlar, bunu ikrar ettikten sonra bir konuya daha temas edeceğim. Avukatlık kisvesi üzerinde kesin bir direktif vermediniz. Bize itimat ederek, izahlarımız açısından yeni bir cübbeyi sizlere takdim kılalım mı?.. ("Evet, evet" sesleri) Benim oylama yetkim yok. Arkadaşlar, kesin konuşun da, şu avukatlık Kanununun Yönetim Kuruluna verdiği şu görevi yapalım mı, yapmayalım mı?..

NECLA ERTEL (Fertan)- Gündemde yeri var.

ORHAN N. ARSAL- Sırası geldiği zaman beyanda bulunacağız.

BAŞKAN FARUK EREM (Devamla)- Peki efendim, çok teşekkür ederim. Görüyorsunuz ya, gündem hatası yapmak Başkanlara da bazen arız oluyor.

Yine Özkaya, saldırılar dolayısıyla İçişleri Bakanlığında kurulan Komisyonun ne yaptığının açıklanmadığından söz ettiler. Komisyondan bahis buyurdular. Bu İçişleri Bakanlığında kurulmuş bir komisyondur. Bu Komisyona Jandarma Genel Komutanlığı temsilcisi, İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Temsilcisi ve Yönetim Kurulunun emri üzerine ben de Başkanınız olarak iştirak ettim. Biz, bize intikal eden bütün saldırı olaylarını kocaman bir dosyada tekemmül etmiş bir şekilde muhafaza ediyoruz ve bu dosya ile gittik. Bazı esaslar tespit edildi. Yalnız bu, makama henüz iktiran etmediği ve Adalet Bakanlığının bizim lehimizde olan görüşü ile, İçişleri Bakanlığının görüşü arasında bazı farkların da halâ mevcut olması nedeniyle sizlere iyi ha-

berler getirmek imkânına sahip olamadık, ama sanıyorum ki, bu saldırı uygulaması mutlaka sona ve pek yakında erebilecek, saldırıları önle-
mekte müştereken uygulayacağımız öyle bir sistem ortaya çıkacaktır ki,
sizleri herhalde memnun edeceğiz. İşe başladık, şu andaki açıklamalarım
bir komisyon üyesi olmamın verdiği titizliktendir. Bunun için de mehil
istiyoruz.

Elâzığ'da cereyan eden olayı ilk defa burada duyduk. Gerek mes-
lektaşlarımızdan, gerek barolardan böyle bir konuda bize bir başvurma
olsunda unutulsun, bir tek misâl gösterilemez. Bültenlerimizle bu he-
sabımızı zaman zaman vermekteyiz. Bunların hiç olmazsa manevi açıdan
da bir sonuç sağladığını, bu çeşit konularda bazı idare mensupları ile
hattâ bazı hâkimlerimizin daha Birliğe kadar gelerek, siz yalnız avu-
katların değil, bizim de temsilcimiz olacaksınız gibi yakarıları ile
anlamaktayız. Bunun bazı mahkemelerde hissizlikle karşılanması bizi yo-
lumuzdan döndürmeyecektir.

Hazırlık tahkikatının gizliliğinden biz de çok şikâyetçiyiz, ama
ilgililer nezdinde gerekli teşebbüsleri yapmadığımız asla söylenemez.
Fakat, esası bu değil arkadaşlar. Son çıkacak usul kanunu birtakım fe-
rahlayıcı hükümler getirecek, ama son çıkan usul kanunu bir başka ih-
tiyaçla sevk edildi, Mecliste aldığı bir şekil vardır ki, vahametini
açıklamada kelime bulamam. Sözleriyle, yayınlarıyla belli kuruluşla-
rın düzeyinde olduğu anlaşılan kimselerin aksini ispat etmediği tak-
dirde öraya mensup sayılacağına dair kanuni bir karine getiriliyor.
Biz ise, tümünden bu usul kanunu ile avukatlık mesleğinin ilerlemeyeceği
kanaatındayız.

Fertan, daha büyük meseleler varken, çapraz sorgu ile meşkul ol-
manın lüzumsuz olduğundan söz ettiler. Biz, çapraz sorgunun bazı uygu-
lamaları önleyici maddî değerinde bir usul sistemi olduğuna inanıyoruz.
Eğer, ithama ilişkin ilk işlemden ben sanığın karakolda da yanında o-
lursam, duruşmada savunma makamını kesinlikle işgal edebilirim, it-
ham konusunda iddia makamı iddianın mutlak hâkimi olur. Bu diyalektik,
tanrı gibi sonuna kadar ağzını açmayan bir hâkimin önünde cereyan eder-

se, pekçok problem çözülmüş olabilecektik. Zaman zaman Barolar Birliği nin kendi işi dururken, savcılığın teminatı ile uğraşması tenkit edildi. Biz müdafaa makamı olmak iddiasındayken, savcılığı makamından indiremeyiz. Çapraz sorgu bir özenti değil arkadaşlar. Avrupa İnsan Hakları demecinde, çapraz sorgu olmazsa o memlekette demokrasi yürümez, denir, biz de altına imza atarsak, Türkiye Barolar Birliği çapraz sorgu ile niçin meşkul oluyor ithamı ile karşılaşmamamız icabedecektir.

Hayati Topallı içe dönük çalışmada noksanlık olmadığı, dışa dönükte eksiklikler görüldüğü bildirildi. Bu yine beyazla siyah meselesi

Hukuk Kongresi metodunun yanlışlığı hakkında kendisinden şahsen çok uyarıcı, ileride büyük değer taşıyacak olan bir mektubu aldığımı kendilerinin bunu beyan etmeleri sebebiyle teyidediyorum. Kongre ilk defa yapıldı. Hatalarımız, hattâ protokol hatalarımız çok olmuştur, ama bunlar not edildi. Aynı hatalar tekrarlanmayacak ve gerekli uyarılarınıza göre, zannedirim ki, ileride ilgililer daha güzel çalışmalar yapabileceklerdir.

Orhan Arsal üstâdımızın, bu toplantıların iki güne sığmayacağı yolundaki şikâyetlerine Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu katılıyoruz. Mümkünse üç gün yapalım. Hele harcıraha rağmen iki gün şikâyeti beni çok sarstı. Haklıdır bu şikâyet. Bunun üç güne mümkünse sayın Başkanım oylayabilecektir. Çünkü, şu konuşmamda dahi zamanı ayarlamak durumundayım. Sizlerde şikâyetçisiniz, ben de. Bahsedilen kavramlarda vaktiyle zamanım olsa, bunu uzun uzun anlatsaydım, belkide bu tenkitlere müstahak olmayacaktık.

Arsal Üstâdımızın Adalet Yılı hakkındaki yermeleri haklı olabilir belki. Uzun uzun Yargıtay Başkanvekilinin beyanlarının kanunlarımızın dışına çıktığına dair örnekler verdiler. Dikkat buyurulduysa, görülecektir ki, bültenimizde başta Başkanvekilinin sözlerinin tamamını koyduk, altına Başkanınızın konuşmasını. Bu, Yargıtay Başkanvekilinin kanaatine iştirak ettiğimiz için değil. Barolar Birliği kanaatiyle sayın Başkanvekilinin kanaati arasındaki farkı ortaya koymak için yapıldı. Yoksa çok kıymetli olan bu sayfalarımızı ona tahsis etmezdik.

Bu nedenle, Arsal Üstâdının bütün bu yermelerine katılıyor, şu Yönetim Kurulumuzun içini dökmek fırsatını verebildiği için de minnetlerimi arz ediyorum.

Yalnız kendileri, alınan tedbiri haklı veya isabetli görmediler. "Neden çantanızı alarak gitmediniz" dediler. Bu tereddütü geçirdim arkadaşlar. Yapmamanın daha iyi olduğunu zannettim. Çünkü, Cumhurbaşkanımız da orada idi. Bütün sorumlu kişiler oradaydı. Başkanvekili konuşurken sesleri duymanızı çok isterdim. Benim terketme jestim nedir? Bir şeye karşılık. Karşımda kimse yoktu ki... (Alkışlar)

Düşündüm, terketmektense kalıp Birliğimizin fikirlerini söylemek daha isabetli olacaktı ve bu yolu seçtim. O esnada elde mevcut metne, sadık kalamadım. İşte o günlerde İskender beyefendinin işaret buyurduğu Adalet Yılı'nın açılışındaki şeyler ortaya atıldı. O günlerde yargı denetiminin, yargının yürütmeyi denetiminin asgariye indirilmesi meseleleri hemen oldu olacak gibiydi. Gerileme ondan sonra olmuştur ve orada söylediğim şu iki cümle tekrara değer: Tarih, bağımsız adaletten daha doğru düşünebileceğine inanan siyasi insanları kaybetmiştir, ama tarih daima bağımsız adaleti tutanları haklı çıkarmıştır. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Benim en son söylediğim söz budur. Beni alkışladınız. Arkadaşlar, ben, işte 11 tane şahidim, Meclis binasının kapısına kadar alkışla uğurlandım. Bunu bir iftihar vesilesiyle asla söylemiyorum, ama gerçekler budur. Ben kime pretosto çekilir, kimin benim yanımda olmasını sağlayabilirim, bu pratik çaba içindeyim. Büyük şeyler kuruyorsunuz arkadaşlar. Bir adımın yanlış atılmaması gerekir, fakat öyle anlar oluyor ki, arkadaşlar psikologların dediği gibi, psikolojik an, bir insan o anda kimseye sormadan nasıl en doğru yolu bulabilir? Bu o kadar kolay olmuyor. Beni Başkan seçmenizden evvel de böyle bir şeyle hayatımda hiç karşılaşmadım, ama hata etmemek çabam bir dereceye kadar beni olgunluğa götürmüşse ne mutlu bana.

Akalin kardeşimin ilk defa bu kez mutedul konuşmasına hayranım. Hattâ bütün meslektaşlarımla benim gibi aynı duyguları duyduğu yolunda-

ki sanım, Şu kişisel konuşmayı, cümleyi sarfetmeme sebep oldu. Yalnız ilmî makale yolundaki terimi onlar da kullansınlar, fakat rica ediyorum bundan sonra bunu hiç kullanmayın. Ben bu iddiada değilim ki...

Bazı konulara sayfalarca yer verilmesinden yakındılar. Bunu ilmî bir araŐtırmanın ihtiyacı zannettiler. Şu 28 sayfanın neden yabancı memleketlerde kanun nasıl hazırlanır, buna ne lüzum vardı, dediler.

Arkadaşlar, dikkat buyuruldu ise, orada bahis mevzu olan Cumhurbaşkanı ile, Adalet Bakanımız, Başbakanımız dahil, yapılan birmüracaatın kopyası bahis mevzuudur. Onlara dedik ki, artık yabancı dilden aldığımız kanunların yeterli olmamaĒa baŐladığı gün kadar açıktır. Fakat gün gelecek siz bunu bizlerden üç gün içinde yapın diyeceksiniz. Bu imkânsızdır. O halde dünyanın ün salmış halâ yürürlükte kalan yabancı kanunları nasıl yapılmıştır, dedik. Alman Usul, Ticaret, İtalyan Ceza, Fransız Ceza, İsvicre Medeniye ve Borçlar Hukukunun ne şekilde yapıldığını, ilmî bir şekilde değil arkadaşlar, şöyle yaptılar, böyle yaptılar, oraya gittiler, buraya gittiler diye sadece maddî yönlerini gösteren geniş bir etüd hazırladık. Ve maksadımız işte kanun böyle yapılır, dedik ve üstelik te dahada ileri gittik, ana kanunları yapma kanunu diye bir kanun tasarısını kendilerine tevdi ettik. Biz, bu işe bırakın şimdiden başlayalım, mutlaka biter, ama hiçbir zaman siz baŐlamazsanız hiçbir zaman bitmeyecektir. Bu itibarla bu bir ilmî makale değildir sayın Akalın. Sırf onları tahrik etmek, ama doğru yola sevk edebilmek için bir ihtiyacın ifadesidir.

Emin BaltaoĒlu arkadaŐıma o kadar çok teşekkür ettim ki, bir ke-re daha teşekkür etmeme müsaadelerinizi arz ediyorum. Kendilerinin ana konularda mütalâalarına daima baŐvurduk ve daima bize tecrübelerinden, ilminden çok kıymetli telkinler gelebildi.

Hilmi Özarpat arkadaşımız Emekli Sandığı ve diĒer Sosyal Sigorta konularındaki çalışmalarımız ve benzeri hususlarda uyarıcı bilgiler verdiler. Zaten Hilmi bey âdeta bizim saĒ kolumuz gibidir. Sosyal güvenlik konularındaki ihtisasından bizi hiçbir zaman mahrum bırakmadılar.

Taktim edilen Türk Avukatlık Hukukunun gelişmesine ilişkin birinci

kitap hakkında tenkitleri olmadı. Yalnız arkasından gelecek ikinci kitabın muhtevası hakkında temenniler izhar ettiler. Elbetteki bunlar çok faydalı olabilecektir. Biz henüz ikinci kitabın muhtevası hakkında kesin bir karara varmadığımız için bu uyarılar tam zamanında yapılmıştır.

Kubilây Atabey bazı prensip kararlarınavardığımızdan bahsettiler. Pirim ve yaş artımı açısından bunlardan birine taraftar olabileceğimiz gibi bir görüntü arzettiğimizden şikâyet ettiler.

'Arkadaşlar, meseleler Zelenka Raporu açısından ele alınmamalıdır. Zelenka Raporunun içtenlikle hazırlanmış bir rapor olmadığı yolundaki Emin beyin kanaatine ben de içten katılıyorum. Emir kokan kitaptır. Mesele şu: bugün Sosyal Sigortalar malî müzayaka içindeyse müsebbibi kimdir? Herhalde avukatlar değil, o tarihlerde yoktur. Sorumluluk topu Hükümetle Sosyal Sigortalar arasında gidip gelir. Biz bu durumdan şikâyetçiyiz, müsebbib değiliz. Meselâ Türk-İş gibi kendi binamızı inşa etmek için düşük faizli milyonlar da almadık. (Alkışlar) Hepimizin imreneceği binalarda oturmuyoruz. Zararlı işleyen oteller de inşa etmedik, vesaire... Onun için, biz ancak şikâyetçi olabiliriz. Şikâyetin Hükümete yönelmiş yönlerinin mazeretini hazırlayan rapor Zelenka Raporudur. Fakat, bu raporun sevindirici bir tek yeri vardır, yahut mevcut olmayan bir yeri. O raporda birkelime ile dahi avukatlardan bahsedilmiyor. Halbuki Zelenka Raporu zamanında biz Sosyal Sigortaya girmiştik.

Filhakika pirim oranı ve yaş konusu gerçekten Hükümetin, bunlar yapılmazsa batarız mazeretidir. Biz ise, herşeyi yapalım, göreceksiniz batmayacağız... Bizim tezimiz de budur. Bu tezlerden hangisinin galip çıkacağı bugün belli değildir.

Arkadaşlar, konuşmalar sırasında emeklilikten sonra çalışma veya çalışmama konusuna temas buyuruldu. Bu soru ile Birlik çok karşılaşmıştır. Meselenin henüz kesinlikle çözüldüğünü söyleyecek durumda değilim. Çünkü, ilk haklar 1.5 sene sonra, yani 5 yılı doldurduktan sonra ortaya çıkabilecektir ki, çok kısa bir zamanımız kaldı.

Sosyal Sigortanın, çalışamazsınız iddiasında son sözü söylediği inancı içinde değiliz. Biz söyledik, çalışacağız. Bunun bir dava mevzuu olması muhtemeldir, ama zaten evvelce de oldu. Hatırlıyorsunuz, son değişiklikten evvelki Avukatlık Kanununda bu konu müphemdi. Biz Bakanlıktan sorduk, aldığımız cevap üzerine, Bakanlığı ve Sigortayı dava ettik, Danıştayda. İddialarda bulunduk, onlar da mukabil iddialarda bulundular. Fakat biz bu arada Avukatlık Kanunu tadilini Meclisten geçirmek fırsatını bulduk. Yalnız, açtığımız davanın murafası ondan sonra geldi. Taraflar teşkil edildi, Barolar Birliğini temsile Yönetim Kurulu beni memur etti. Ben sayın Başkandan, davanın konusu kalmadığını, hakları aldığımızı söyledim. Bu iddiamız kabul edilmezse, esasa gireceğimi de ekledim.

Sigorta temsilcisine soruldu. Benim haklı olduğumu söyledi. Bakanlık temsilcisi de haklıdır, konu kalmadı dedi. Kanun sözcüsü de böyle dedi. Başkan, mesele yok Faruk bey, karar verelim mi hemen, deyince, lütfedersiniz, dedim. Karar verildi. Konu kalmamıştır. Biz emekli olsak da çalışacağız, ama bütün bunları elbette huzurunuzda kesinlikle ifade edebilecek durumda değilim. Önümüzde bir didişme safhası olsa gerektir.

Arkadaşlar, kıymetli vakitlerinizi çok çok aldım. Şimdi benim için meslekî açıdan çok önemli bir ricada bulunacağım muhterem Başkanımızdan.

Başlangıçta iki rapor değil bir rapor veriyorduk. Sonra kanunun emri ve sizin emriniz üzerine Başkanlık raporu ile Yönetim Kurulu raporu diye iki rapor yaptık. Fakat ben, iki açıdan da sorumlu durumdayım. Çünkü, Yönetim Kurulunda üyesi bulunuyorum. Konuları taksim ederken şöyle bir ölçü seçtim: Birliğimizin genel yönetimi ile ilgili konuları Başkanlık raporuna aldım. Geri kalanları Yönetim Kurulunun muvafakatı ile öbür raporda bıraktık. Bu itibarla, evvelce iki rapor birlikte tasviplerinize sunuluyordu. Ben bundan sonra da bir anane, gelenek olsun diye bir ricada bulunacağım. Başkanlık Raporu ayrı, Yönetim Kurulu raporu ayrı oya konsun.

Neden Kurulunuz bir defa bir Başkanı seçti diye dört sene ona tahammül etsin?.. Neden zaman zaman Genel Kurulun eğilimlerinde, itimadında değişiklik olabileceği ihtimali ortaya konulmasın?.. Bütün hayat boyunca karşılaştığı imkânlara aldırmayan bir vakar içinde olmayı çok değerli bir vasıf sayan Başkanınız, neden sizlere oya olan saygısını ifade fırsatından mahrum kılınsın?.. Telkinlerin, uyarıların, acı tenkitlerin hepsine şahsen minnettarım. Meslek hayatınızın sonsuz mutluluklar içerisinde geçmesini diliyorum.

Bazı arkadaşlarımla ilişkim fakülte sıralarından başlamıştır. Sizlerin mutsuzluğu, başarısızlığı beni baş sorumlu kılar. Bu itibarla şu hissi rabıtam tarafsız Başkan olabilmemi engelledi. Tarafsız Başkan bu açıdan olamadım.

Saygılarım, sevgilerim, en iyi dileklerim daima sizinle beraber olacaktır. Sağolun. (Sürekli alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, tenkitler hakkında sayın Birlik Başkanı, gerek Başkan olarak, gerekse Yönetim Kurulu adına gerekli açıklamaları ve cevapları vermişlerdir.

Şimdi, gündemin 6 ncı maddesine göre Birlik Yönetim Kurulunun ibrasını oylarınıza sunacağım.

Gündemin 5 nci maddesinde de, Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulu raporu diye iki ayrı kısım bulunduğuna göre, ibrayı iki bölümde oylayacağız.

NECLA ERTEL (FERTAN)- Burada bir usulsüzlük olur.

BAŞKAN- Müsaade buyurun tamamlayalım efendim.

Birincisi, Başkanlık raporunun tasviplerinize sunulması, ikincisi Yönetim Kurulu raporunun tasviplerinize sunulması ve ibralarıdır.

Birinci hususu oylarınıza sunuyoruz efendim...

NECLA ERTEL (FERTAN)- Burada bir usul hatası var, sunamazsınız...

BAŞKAN- Efendim, gündemin dışına çıkamayız. Bu konuda usul hatası da yoktur.

NECLA ERTEL (FERTAN)- Gündemi okuyun lütfen...

BAŞKAN- Efendim, Divan müzakere etmiştir. Buna karar vermiştir.

Bir usulsüzlük olup olmadığını oylarınıza sunuyorum efendim... Bir usulsüzlük olduğunu kabul edenler...

ORHAN N. ARSAL - Evvelâ usul hakkında söz verin.

BAŞKAN- Usulsüzlük olduğu kabul edilirse, usul hakkında söz veriniz efendim. (Gürültüler)

ORHAN N. ARSAL- Olmaz öyle şey. Bu berveçhi peşin isyan. Noktayı nazarlar arzedsilsin, ondan sonra...

BAŞKAN- Efendim, şimdi gündemin 5 nci maddesinde Başkanlık Raporu ile, Birlik Yönetim Kurulunun çalışma raporu diye iki ayrı rapordan bahsedilmiş ve Kanununun 123 ncü maddesine göre de, Başkanın ayrı bir rapor sunacağı yazılı.

Gündemin 6 ncı maddesinde ise, "1972 çalışmalarından Birlik Yönetim Kurulunun ibrası" denilmiş.

Şimdi, Divan olarak ayrı ayrı oya sunmayı istemiştik. Bu arada usulsüzlük olduğu yönünde Necla hanım söz istediler. Divan olarak Necla hanıma söz veriyoruz. Buyurun.

REFİK BELGİL- Necla hanım söz hakkını bana verdiler efendim.

BAŞKAN- Buyurun.

MUSTAFA AKALIN- Ben de usul hakkında söz istiyorum. Necla hanım ne söyleyecekse kendisi gelsin söylesin. Söz hakkını başkasına veremez.

BAŞKAN- Müsaade buyurun efendim.

REFİK BELGİL- Degerli arkadaşlarım, bugüne kadar konuşmak için bir vekil tayin etmedim. Necla hanım vekilim degildir. Asaleten konuşuyorum, onu arzetmek isterim.

Efendim, sayın Birlik Başkanımız Faruk Erem beyin ne kanunda, ne gündemde herhangi bir yeri olmayan bir orijinal teklifine şahit olduk. Teklif, kanunun kendilerine ayrı bir rapor hazırlamaları külfetini tahmil etmesi sebebiyle, kendi raporununun ayrıca oylanması yolundadır. Bunu şu bakımlardan terviç etmek mümkün degil:

Evvelâ 1136 sayılı Kanununun Birliğin Organlarına ilişkin maddesinde, Genel Kurulun görevleri kısmında, 4 ncü bendte, Birliğin hesaplarını incelemek, bütçesini onaylamak, Birlik Yönetim Kurulunu geçmiş yılın

çalışmalarından dolayı ibrası hakkında karar vermek...

Başkanın görevleri maddesinde ise, Birliğin çalışmaları hakkında her yıl Birlik Genel Kuruluna yazılı bir rapor vermek...

Gelelim Yönetim Kuruluna: 9 ncu bend, yine Başkanın tahmil edilen göreve paralel bir bendtir ve aynen şöyle: "Birliğin genel durumu ile, geçmiş yıl işlemleri ve çalışmaları hakkında Birlik Genel Kuruluna rapor vermek ve geçmiş yıl çalışma ve hesaplarından dolayı ibra istemek." İbra istemeyi münhasıran Birlik Yönetim Kurulu bakımından kanun sevk etmiş bulunmaktadır, Başkan bakımından değil.

Birde bunun şu bakımdan önemine işaret etmek isterim: Birlik Başkanı ibra alacak, Yönetim Kurulu almayacak veya tersi Birlik Başkanı ibra almayacak, Yönetim Kurulu ibra alacak... Bunu tatbikatta kabul etmek mümkün mü arkadaşlar?.. Sorumluluk, kanunun tümü itibariyle düşünülürse, tektir ve Başkan dahil Yönetim Kuruluna şâmil ve saridir. Bunu tefrik etmek mümkün değildir.

Maruzatım bundan ibarettir, arkadaşlar.

BAŞKAN- Lehde konuşmak isteyen var mı?.. Buyurun.

HURŞİT KANGAL- Sayın arkadaşlarım, şimdi bir konu ile karşı karşıyayız. Konu hakikaten orijinal. Şöyle ki:

5 nci maddede, Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun çalışma raporu, gelir ve giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması var. Okundu. Uzun boylu müzakere edildi, tenkitler yapıldı. Sayın Başkan şahsı adına ve temsil ettiği Yönetim Kurulu adına gerekli cevapları verdi.

Şimdi, normal olarak bir taleple karşılaşmasaydık, Yönetim Kurulunun ibrai oya sunulacaktı. Fakat sayın Başkan, özel bir talepte bulundu. Dedi ki, ben ayrıca bir rapor sunma mevkiindeyim. Kanun bana bu görevi vermiştir. Sunduğum rapor üzerindeki eleştiriler beni o noktaya getirdi ki, Genel Kurulun temayülünü öğrenmek istiyorum. Zannediyorum sayın Başkanımızın, özür dilerim, sözlerini tekrarlamak mevkiinde değilim, ama anladığım bu. Kendisini nasıl bir kanun anlayışı ile ve kanunun üstünde bir hukuk anlayışı ile bu isteginden mahrum bırakabilirler...

Buna hakkımız var mı arkadaşlar? Kanunun şu maddesi böyle demiş, bu maddesi böyle demişin üzerinde bir hukuk anlayışı, bir vicdan muhasebesi var. Sayın Başkan diyor ki, ben bir rapor sundum. Rapor üzerinde yapılan eleştiriler beni o noktaya getirdi ki, ben bu raporun Yönetim Kurulu raporundan ayrı olarak oylarınıza ne derece mazhar olduğunu öğrenmek istiyorum. Bunu oylarımızla biz belirtirsek bunda ne mahzur var arkadaşlar?.. Hangi kanunun hangi maddesine muhaliftir. Ben bunu anlamakta, çok özür dilerim Refik bey üstâdımdan, tabî benden daha tecrübelidirler, ama müşkülât içinde kaldım. Ben beklerdim ki, hiç bu münakaşa olmadan sayın Divan hemen konuyu bu açıdan ele alarak, bu hususu, yani gündemde bir değişikliği gerektiren hususu, sayın Başkanın teklifini oylarımıza sunsun ve desin ki, Başkan ayrıca ibra istiyor. Yani, ibra istiyor değilse, raporunun ne derece tasvibe mazhar olduğunu veya olmadığını öğrenmek istiyor. Bu hususu oylarınıza arz ediyorum, gündeme böylece bir madde haliyle ilâve edilmiş oluyor. Bu toplantıda kanunun açıkca menetmediği hususlar gündeme alınabileceğine göre, bu teklifi oya koyup bu işi halletmeliydi. Ben kıymetli zamanlarınızın uzamaması bakımından bu noktanın oya konmasını teklif ediyorum. Yani, oya konmasını istediğim hususu özetlersem şudur: Sayın Başkanımız Prof. Faruk Erem'in kendi raporunun ayrıca oya konulmasının mümkün olup olmadığını. Yani bu teklif evvelâ oya konulsun. Eger müsbet karşılırsa, ayrıca bu hususta oya kullanmamız mümkünse, ki ben mümkün olduğu kanaatindeyim, ayrı ayrı oya konsun.

Bunun, sayın Refik beyin bahsettiği mahzuru yok arkadaşlar bence. Biri ibra edilir, öbürü ibra edilmezse... Bir an için böyle bir durum doğduğu takdirde, hukuki açıdan buna da bulunacak birçok çareler herhalde mevcuttur.

Saygılar sunarım.

BİR DELEGE- Başkanın itimat oyu istemesi tabîi hakkıdır.

BİR DELEGE- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim, usul hakkında iki konuşma oldu. Başka usul hakkında söz veremiyoruz.

Efendim, şimdi durum aydınlanmıştır. 5 nci maddede, Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulu çalışma raporu diye iki ayrı rapor sunulmuş olduğuna göre, bu iki rapor...

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, bir yasal emri hatırlatmak isterim.

BAŞKAN- Müsaade edin beyefendi. İzah edelim, müsaade buyurun.

Başkanlık raporu ile Birlik Yönetim Kurulunun 1972 çalışma raporu diye iki ayrı rapor sunulduğuna göre, bu iki raporun ayrı ayrı oylarınıza sunulup sunulmayacağı hususunu oya koyacağız. Ayrı ayrı oya sunulmasını kabul edenler... ("Anlaşılmadı" sesleri)

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Başkanlık Raporu ile Birlik Yönetim Kurulu 1972 çalışma raporlarının ayrı ayrı oya sunulmasını kabul edenler... Etmeyenler... Ekseriyetle kabul edilmiştir efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- 6 ncı maddeye göre, Başkanlık raporunu tasviplerinize sunuyoruz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Usul hakkında söz istiyorum...

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmiştir.

BİR DELEGE- Gündem değişikliği yapmak şart değil.

BAŞKAN- Gündem değişikliği yapmıyoruz efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, söz istiyorum...

BAŞKAN- Birlik Yönetim Kurulunun çalışmalarını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, Divanın tutumu hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Birlik Yönetim Kurulunun ibrasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, Divanın tutumu hakkında söz istiyorum. Usul hakkında...

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, gelmiş olan telgraflar vardır, bilgilerinize sunuyoruz.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Bir emrivaki yapamazsınız sayın Başkan. Usul hakkında söz istiyorum.

FARUK EREM- KEMAL otur yerine. İster itimat edersiniz, ister etmezsiniz. İşte o kadar...

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Ben söz istiyorum.

BAŞKAN- Efendim, rica ederim müdahale etmeyelim. (Gürültüler)

Sayın Başbakanın telgrafını okuyorum efendim:

" Türkiye Barolar Birliğinin VI. Genel Kurul toplantısına ait nazik davetinize teşekkür ederim. Memleketimizde hukuk devletinin başarı ile uygulanmasında ve yargı görevinin yerine getirilmesinde Barolarımız üyelerinin sarfetmekte oldukları bilinçli katkıları takdirle karşılıyorum.

VI. Genel Kurul toplantınızın başarılı geçmesi dileğiyle, zatiâlinize ve Birliğiniz sayın üyelerine tebriklerimi ve saygılarımı sunarım.

Ferit MELEN

Başbakan" (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İsmet İnönü'nün telgrafını okuyorum:

"Genel Kurul toplantınıza nazik davetinizi aldım. Gelebilmeyi çok arzu ederdim. Genel Kurulunuza başarılar diler ve her zaman olduğu gibi, memleketimiz için faydalı konuşmalar yapılmasını dilerim.

Saygılar sunarım.

İsmet İNÖNÜ" (Alkışlar)

" Hatay'ımıza onur veren çalışmalarınızda başarılar diler, derin saygılarımı sunarım.

Hasan ÖKTEN

CHP İl Başkanı" (Alkışlar)

" Mazeretimden dolayı toplantısına katılamadığım Genel Kurula başarılar diler, saygılarımı sunarım.

Av. Aydın Kazancı

İstanbulDelegesi" (Alkışlar)

BAŒKAN- Muhterem arkadaşlar, saat 12.30 a gelmiştir. MUSAADE ederseniz saat 14.00 e kadar yemek tatili verelim.

Saat 14.00 de toplanmak üzere toplantıya ara veriyorum.

KAPANMA SAATI: 12.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.00

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, toplantıyı açıyorum.

Gündemin 7 nci maddesine gelmiş bulunuyoruz. 7 nci maddeyi okuyorum:

" 1973 yılı Bütçe ve Kadrosu ile Bütçe Yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü."

Bu hususta Yönetim Kurulu adına Sayman Rahmi Mağat'a söz veriyorum. Buyurun.

SAYMAN RAHMI MAĞAT- Sayın Başkanım, sayın delegeler, 1973 yılı Bütçe tasarısını Yönetim Kurulu olarak sizlere aşağıda sunuyoruz. Bu bütçenin birinci kısmı gelirlere ayrılmış bulunuyor. 1973 yılı içinde 1 300 800 lira baro kesenekleri tahmin edilmiştir. Bu, geçen yılki gerçek tahsilâtı ele almak ve artışı da gözönünde bulundurmak suretiyle yapılmıştır.

Yayın gelirleri olarak bazı bilhassa son sunduğumuz meslekle ilgili yayınınımızın da satılması gözönünde tutularak 10 bin lira birödenek konmuştur.

Ruhsatnamelerden alınan 100 er lira için 150 bin lira tahmin edilmiştir.

Devlet bütçesinden yardım için, daha evvel sayın Başkanımız size arzetmişti, 1 lira bir ödenek konmuştur.

Bağışlar olarak keza 1 lira ve diğer gelirlerimiz için de 10 bin lira tahmin edilmiştir.

Banka faizleri olarak 40 bin lira, ki toplam olarak 1 500 802 lira etmektedir. Geçen çalışma döneminden kasada 9 283,25 kuruş, bankalarda 405 624,80 kuruş, gider avansı olarak, ki Genel Kurul ve basılan meslek kitabı için matbaaya verilen avanslar 10 arbin liradan 20 bin lira. Barolar kesenek borçları, bu 1971 ve 1972 den kalan aidat borçlarını ifade etmektedir, 162 912,25 kuruş. Diğer alacaklarımız 40 727,50 kuruş ve bu arada bizim Sosyal Sigorta ve personelin vergi borçları

için düşülecek miktar 9 808,04 kuruş. Geneltoplam 2 139 541,76 kuruş gelirler tahmini toplamı oluyor.

Giderler olarak 1973 yılında, Genel Kurul için 25 bin lira ödenek ayrılmıştır.

Başkanlık, Başkanlık Divanı üyeleri, Başkanlık Divanı üyelerinin dışındaki üyelerin huzur hakları, disiplin ve denetleme Kurulu üyelerinin huzur hakları karşılığı 1'er lira iz bedeli konmuştur.

Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerinin yol, ikâmet ve diğer zaruri masraflarını karşılamak üzere geçen yılki gerçek masraflar dikkate alınarak 160 bin lira konmuştur.

Birlikce geçici görev verilenlerin ikâmet ve yolculuk giderleri 10 bin lira, ki bu Yönetim Kurulunun dışında görev alan meslektaşlarımızın zaruri masrafları için konmuştur.

Bu yıl sınav yapılmayacağı göz önünde bulundurulmakla beraber bütçeye 1 lira iz bedeli konmuştur.

Temsil giderleri için 4 bin, tören ve ağırlama giderleri için 10 bin ve dış ilişkiler giderleri için de 50 bin lira ödenek ayrılmıştır.

Gelecek sene yapılması düşünülen ve ön hazırlıkları tamamlanan konferans ve seminerler için 50 bin lira ve birde Cumhuriyetin 50 nci Yılı için özel olarak yapılması düşünülen törenlerin dışında baskı, konferans, kitap yayını gibi sırf Cumhuriyetin 50 nci yılına rastlayacak faaliyetlerimizi karşılamak üzere 75 bin lira ödenek ayrılmıştır. Bunun dışındaki giderleri karşılamak üzere de tahmin etmediklerimizi 20 bin lira, ki toplam olarak 404 005 lira ödenek ayrılmıştır.

Personel giderleri olarak 305 400 lira, ikramiyeler için 50 bin, fazla çalışma giderleri için 50 bin ve giyim için de 10 bin lira ödenek ayrılmıştır.

Ayrıca personelin sosyal sigorta primleri için 35 bin ve personelin yollukları için, meselâ Genel Kurula gelmek veya diğer seyahatleri yapmak üzere 5 bin lira, ki toplam olarak 455 400 lira ödenek ayrılmıştır.

Bakım ve onarım giderleri için 40 bin, büro araç ve gereçleri,

kırtasiye ve basılı kâğıtlar için 40 bin, PTT giderleri için 50 bin, aydınlatma, ısıtma, su ve havagazı giderleri için 30 bin, demirbaş giderleri için 15 bin, gazete, dergi ve kitaplar için 15 bin, yayın giderleri, ki bülten büyük bir kısmını tutuyor, 150 bin, yargılama ve icra giderleri 5 bin, diğer giderler tahmini olarak 30 375 lira bir ödenek ayrılmıştır.

Yatırım giderlerine 835 bin lira ayrılmıştır. Bunun 780 bin lirası bina için ödenmesi zorunlu olan meblağı ifade etmektedir. Yazı, hesap ve başkaca büro makinaları almak üzere 20 bin, mobilya ve döşeme giderleri için 20 bin ve diğer yatırım giderleri için, ki bunlar ufak rakamları ifade etmektedir, 15 bin lira ayrılmış bulunmaktadır.

Resim, harc ve kesenekleri 37 bin lira tutmaktadır. Bunun 3 bin lirası belediye resim ve harclarına, bin lirası noter harc ve masraflarına, bin lirası damga vergisine, 12 bin lirası yeni alınan binanın bina vergisine, 10 bin lirası sivil savunma fonuna ve 10 bin lirası uluslararası Barolar Birliği keseneğine aittir. Meslekî yardımlar içinde 30 bin liralık meslekle ilgili sosyal yardımlar ayrılmıştır.

Toplam olarak 2 136 405 lira. Bu duruma göre, eğer bütçe tahminimizin gelirler kısmını gerçekleştirebilir ve hepsini tahsil edebilirsek 3 136, 76 kuruş gelecek seneye devretmek imkânı bulunacaktır.

Bu bütçenin uygulanmasına dair birde yönetmeligimiz var. Size sunduğumuz matbu belgenin en sonuncusu. Bu 6 maddeyi ifade ediyor. Birinci maddesi, Türkiye Barolar Birliğinin 1973 yılı bütçesi 1.1.1973 gününden başlar, 31.12.1973 gününde son bulur. Bu döneme ait gelirler ve giderler 2 139 541,76 kuruş olarak öngörülmüştür, deniliyor.

İkinci maddesinde, bu dönemde baroların ödeyeceği Birlik keseneği İkinci Genel Kurul kararı uyarınca barolara kayıtlı avukat başına ayda 10 lira üzerinden hesaplanmıştır.

Üçüncü madde, bütçe ile kabul edilen ödeneklerin yetmemesi halinde bölümler ve maddeler arasında aktarma yapmaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Dördüncü madde ise, gelirin tahsil fişi veya banka dekontu kar-

şılığı tahsili. Giderlerin harcama belgelerine dayandırılması gereklidir. Kasa işlemleri aylıksız tahsil ve ödeme fişlerine dayandırılır. Bütçe için de harcama Başkan ve Sayman üyenin oluru ile yapılır.

Beşinci madde, Yönetim Kurulu genel kadro aylıklarının toplamını geçiştirmemek kaydıyla kadroları ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerine ekleme yapmaya yetkilidir.

Altınca madde, bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, Yönetim Kurulu bütçenin gelir gider kısımlarını ve yönetmeliği sunmuştur.

Şimdi, bütçenin gelirleriyle ilgili kısmı oylarınıza sunmadan önce bu hususta söz isteyen arkadaşlara söz vereceğim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Giderler konusunda bazı önergelerimiz var. İkisini birlikte ele almak acaba muvafık olur mu? O takdirde belki gelirlerde de değişiklik olabilir.

BAŞKAN- Olur efendim.

Şimdi, giderlerle ilgili hususta iki tane önerge vardır. Bunları bilgilerinize sunalım. İkisi de sayın Kemal Sarıbrahimoğlu'na aittir.

Bir tanesi, meslekî yardım başlıklı bölüme ikinci bir madde ilâvesiyle, stajiyerlere yardım maddesi açılıp, bu maddeye 350 bin lira ödenek konmasını saygıyla arz ve teklif ederim, deniyor. Yani ikinci bir madde açılmak suretiyle 350 bin lira ödenek konulması isteniyor.

İkinci önerge, Barolar Birliği Başkanlığı, Başkan Yardımcılığı, Genel Sekreterliği ve Saymanlığı görevleri için gerekli ücretle, diğer yönetim kurulu üyeleri ile: Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerinin katıldıkları toplantılar için huzur haklarının Genel Kurulca tayinini şifahen arzettiğim sebeplerle arz ve teklif ederim, denilmekte.

İkinci önerge mevcut, giderlerle ilgili olarak. Bunlardan bir tanesi Barolar Birliği Başkanı, yardımcısı ve Genel Sekreteriyle, Sayman için bütçeye Genel Kurulun tayin edeceği bir ücretin konulması...

Gerçi burada 1'er lira ücret konulmuş. Bu/herhalde Kemal bey az buluyorlar, başka birilâve ücretin konulmasını öneriyorlar.

Bu önerenin lehinde konuşmak isteyen var mı?..

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Önergemi izah için söz istiyorum.

BAŞKAN- Bir dakika efendim.

Efendim, aynı konu ile ilgili bir önerge daha geldi. Fadıl Altop, İskender Özturanlı, Orhan Arsal, Yaşar Önel, Merih Sezen, Burhan Karaçelik, Sait Şahenk, Vedat Burçuoğlu, Mustafa Giray, Hilmi Özarpaz, İlhami Güven, DemiraliÖzakınca, Necla Fertan, Refik Belgil imzalarını taşıyor. Bu önergede de, stajiyerler için 300 bin liralık yardım konulması öneriliyor. Şimdi bir 350 bin liralık, birde 300 bin liralık yardım olmak üzere iki önergemiz vardır. İkisi de aynı mahiyettedir, yalnız miktarları değişiktir.

İki önerenin de lehinde konuşmak isteyen var mı?.. Buyurun.

A. TEKİN YURTMAN- Efendim, stajiyerlere yardım yapılması teklifi kanaatimizce çok olumlu. Stajiyerlerin durumunu bizzat Birlik Başkanı buradaki tenkitlere cevap verirken ifade ettiler. Bu talebin pek haklı olduğunu da belirttiler. Geçen yıl da böyle birödenek bütçede ayrılmıştı zaten.

Şahsen hepimizin yanında stajiyer arkadaşlarımız var. Bendeniz iki misâl vermek isterim. Benim yanında halen stajını bitirmiş olduğu halde ruhsatnamesini dahi alamama durumunda olan, maddî olanığı olmaması sebebiyle, bir arkadaşım var. 800 lira ruhsatname harcını vermemektedir. Bu da, sadece ruhsatnamesini dahi alma olanığına sahip olmayan stajiyerlerin icabında biryazıhane açma, iş kurabilme olanığına sahip olabilmeleri için sayın Sariibrahimoglu'nun ve diğer taktir sahiplerinin teklifini candan destekliyorum. Bu yönde sözlerin de olumlu karar vermenizi arz ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, aksine söz isteyen var mı?.. Yok.

Yönetim Kurulunun bir fikri var mı?.. Buyurun.

SAYMAN RAHMİ MAĞAT- Sayın Başkanım, değerli delege arkadaşlarım, biz Yönetim Kurulu olarak konuyu iki açıdan ele aldık. Biri kanunî hü-

küm. Digeri gerçek durum.

Kanuni hüküm, hepinizin bildiği üzere, Avukatlık Kanununun 23 ncü maddesi baroların stajiyerlere yardım yapabileceği hükmünü getirmiştir. Bu bakımdan, aslında kanunun Barolar Birliğine yüklediği bir yük, bir görev yoktur. Ancak, geçen sene baroların yapacakları yardıma bir katkıda bulunmak ve fonun kurulması esaslarını sağlamak üzere maddî olanaklarımız da elverdiği için bir kereye mahsus olmak üzere 300 bin lira bir ödenek ayrılmıştı, Yüksek Heyetinizin kararı ile ve bu ödenek de barolara, tesbit edilen objektif ölçülere göre gönderilmiştir.

Bu sene artık bu adım atılmıştır, barolar bunu kendileri içinde kanunun öngördüğü şekilde yapacakları dikkate alınarak, kanuni açıdan ele alınmış. Aslında stajiyerlere yardım yapılması gerektiği görüşünde olmamıza rağmen, Birlik olarak görevimizin dışında bulunduğu gerekçeyle...

İkincisi de, malî olanaklarımız açısından buna imkân da bulunmaması nedeniyle bütçeye koyamadık ve koymadık.

Dikkat buyurulacak olursa, gelen teklifler aslında şöyle olması lâzım gelir, bütçe tekniği bakımından. Bütçenin giderler faslına bir malî yük yüklerken, bütçe denk olduğuna göre, gelirlerde ya bir artışı önermek veya giderlerden bir kısıntı yapıp o arada artırılan parayı buraya aktarmak lâzım gelir.

Şimdi biz size, biraz evvel tasvip buyurduğunuz bir bilânço verdik ve bu bilânçodaki hesaplarla, bizim sunduğumuz 1973 bütçe tasarısını karşılaştıracak olursanız, hepsi aşağı yukarı reel rakamlara, yani bir yıl evvel yapılan masraflara değinmektedir. Bina için 780 bin lira ödemek zorunluğumuz vardır. Bunun için de ipotek koyduk bina üzerine, bu yıl içinde ödemek zorundayız. Binaenaleyh, 300 bin lirayı nereden tasarruf edeceğiz ve ne şekilde bunun için bir fasıl açacağız? Buna da imkân yok. Bu şartlar içinde bu teklifin reddedilmesi gerektiği görüşünü takdirlerinize arz ederim.

Teşekkür ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Başkan, bir teklifim olacak.

BAŞKAN- Buyurun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Muhterem arkadaşlarım, Barolar Birliği Saymanının bir noktada fikrine katılmamak mümkün değil. Bunun maddî olanağını vesaireyi de göstermek gerekir. Onun için ben istirham ediyorum. Kabul edelim, bu son derece insanî ve lüzumlu ve daha evvel atılmış bulunduğu içingeri alınması mümkün olmayan, caiz olmayan bir adım.

Ben teklif ediyorum, üç kişilik bir komite teşkil edilsin. Gerekli olanakları veya formülü hazırlasınlar ve tatbiki kabil bir teklif halinde oya sunulup kabul buyurulsun. Ben bunu teklif ediyorum efendim.

ORHAN N. ARSAL- Yüzde 15 kısıntı kâfidir.

BAŞKAN- Yönetim Kurulunun bu teklife karşı bir beyanı var mı?..

SAYMAN RAHMİ MAĞAT- Sayın Başkanım, sayın meslektaşlarım, biraz evvel arzederken bir nokta da, dikkatimden kaçmış olduğu için şimdi ilâve edeceğim. Bizim bu 300 bin lira hakikaten aslında sembolik bir rakamdı ve stajiyerler için yeterli bir yardımı da ifade etmiyordu. Gerçekçi olalım. Sizler tabîî kendi barolarınız açısından durumu düşünüyorsunuz. Biz Birlik olarak bütün baroların dileklerinin ve isteklerinin toplandığı bir görevli kurul olarak çok acı tenkitlere maruz kaldık. Hattâ ben tekrardan içtinap ederim yakışmayacak şekilde, bu gönderdiğiniz parayı biz ne yapalım, şeklinde idi. Çünkü düşünün, stajiyer adediyle bu rakamı hesapladığınız zaman, bizim baroya 300 lira geldi, 500 lira geldi, biz ne yapalım, kime verelim, 20 tane, 30 tane stajiyer var, dendi.

Şimdi bu, gönül ister ki, kanuni bir yükümlülük olmamasına rağmen olanaklarımız elverişli olsun biz de katılalım. Ama sayın Sariibrahimoglu'da ifade ederken, kendileri de tetkik buyurmamışlar. Tetkik edip bir yerden alın, getirin... Biz yetkili organ olarak diyoruz ki, bu sene kısıtlı bir durumdayız. Bakın geçen seneki imkânlarımızı arz edeyim, geçen sene bina alınmamıştı ve yine Yüksek Heyetiniz hatırlayacaktır, bendeniz Bursa'da o zaman görevli olmadığım halde, bu 300 bin li-

ra tahsisat konduğu takdirde bütçedeki imkânların çok zor olacağını söyledik. Nitekim, bina alırken bu sıkıntıyı çektik arkadaşlar. Hakikaten, Birliğin her yönden güçlenmesini isterken, malî bakımdan personel ücretini ödeyemeyen, bastırdığı bültenin parasını veremeyen bir naktî sıkıntıda içerisinde düşmesini herhalde Yüksek Kurulunuz tasvip buyurmayacaktır.

Biz bütçemizin gelirlerini gerçekçi olarak düzenledik. Bunun artışına sayın Sarıbrahimoğlu, birlik binası hakkındaki konuşmalarında aidat artışı mı, ona da karşılız buyurdular. Biz zaten öyle bir teklifle gelmedik. O halde, gerçekçi masraflarımız var, bunu da sunduk sizlere. Bu şartlar içinde imkân yok, ama siz dersiniz ki, şu şu hizmetleri yapmayın, bu paraları ayırın buraya verin. Takdir Yüksek Kurulunuza aittir, tabii.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Efendim, zannederim durum aydınlanmıştı. Bir hususu oylarınıza sunalım.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Müsaade ederseniz bir çelişkiyi buradan ifade edeyim.

BAŞKAN- Müsaade buyurun efendim.

Şimdi teklif edilen şudur; stajiyerlere yardım için 5 nci bölüme bir madde ilâve edilsin mi, edilmesin mi?.. Bunu oylarınıza sunacağız.

Stajiyerlere yardım konusunda bütçenin giderler kısmının 5 nci bölümüne ikinci bir madde ilâve edilmesini kabul edenler...19. Kabul etmeyenler... 19 oya karşı 38 oyla bu istek reddedilmiştir.

Bu nedenle miktar üzerinde konuşmaya lüzum yok.

Şimdi, Kemal beyin ikinci önergesi var. Yine giderler kısmı ile ilgili. Birlik Başkanı, Başkanvekilleri, Sekreter ve Saymana bütçede gösterilmiş olan 1 er liralık giderler yerine, belirli daha fazla bir ücret konulması hususu..

Bu teklifin lehinde söz isteyen?.. Yok. Aleyhinde söz isteyen?.. Buyurun.

MUSTAFA AKALIN- İstemeyenlere zorla veriyoruz...

VEDAT BURCUOĞLU- Arkadaşlar, bu teklif sanırım ki, üç Genel Kurul toplantısında da konuşuldu, tartışıldı ve olumlu bir sonuca bağlandı.

Şimdi, Bursa Genel Kurul toplantısında sevgili meslektaşım Fadıl Altop'un bir sözü aklımda. Bu sözle kısa konuşmama başlamak istiyorum.

İyi hatırlıyorsam Fadıl bey demişti ki, bazı hizmetler de müsaade buyurunuz şeref mevkii olsun, demişti.

Şimdi arkadaşlarım, İzmir'deki Genel Kurul toplantısında aziz ve rahmetli Hikmet Tuncay bu teklifi getirmişti. Adana'daki Genel Kurul toplantısında Orhan Barlas arkadaşımız bu teklifi getirmişti, reddedilmişti.

Şimdi Mustafa Akalın arkadaşımız da der ki, istemiyorlar ücretler.

Genel Yönetim Kurulumuz ve Başkanı bu hususta hakikaten çok dikkatli ve hassas olarak durmaktadırlar. Ücrete talip olmadıklarını, bu işin şerefine kendilerine yettiklerini musirren ve devamlı söylemektedirler. Müsaade buyurursanız, ben de kurulduğundan bu yana denetçiyim, herhangi bir ücret istemek aklımızdan geçmiyor.

Bu itibarla, bu kurul bir ücrete talip olmadığına ve bundan evvelki bütün Genel Kurullarda bu talip olunmayan ücret faslı bütçede yer almadığına göre, bu teklifin reddi talebinde konuşuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Yönetim Kurulu bu hususta konuşmak ister mi?.. Buyurun.

SAYMAN RAHİMİ MAĞAT- Sayın Başkanım, sayın delegeler, biz bugüne kadar görüşümüzü açık ve net olarak Yüksek Kurulunuza arz ettik ve tavsiyelerinize mazhar olduk. Aynı gerekçelerle bu önergenin reddini arz ve talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Efendim, müsaade ederseniz teklif sahibi olarak izah sadedinde söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun Kemal bey.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Saygı değer arkadaşlarım, sayın Başkan ve Yönetim Kurulu üyelerinin gösterdikleri feragâta ben de gerçekten minnettarım, teşekkürlerimi arz ederim huzurunuzda.

Fakat mesele saygıdeğer Yönetim Kurulu üyeleri ve Başkanların feragâti, onları teşekkürumuz meselesi değil. Meseleyi çok daha değişik açıdan ele almakta zaruret var ve bunda da bizim nükûl etmemiz mümkün değil. Çünkü, sayın Hocamızın burada ifade ettiği ve hepimizin gönülden katıldığımız bir husus var; hukukun üstünlüğü. Yani değil böyle beynelmilel hukukun prensip mevzularındaki hükümlerinin, kararlarının, anlayışının üstünlüğü, bir kanun hükmünün, amir hükmünün yerine getirilmesi bahis konusu. Biz kanuna bağlı mıyız, bunu yerine getirecek miyiz, getirmeyecek miyiz? Bir kere mesele bu.

Şimdi okuyorum masaade buyurursanız, çok özür dilerim, vaktinizi alıyorum."Madde 112. Görevlerin ücretli oluşu. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Başkan Yardımcılığı, Genel Sekreterliği ve Saymanlığı görevleri ücretlidir. Birlik Yönetim Kurulunun Başkanlık Divanında görev almamış olan üyeleriyle, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerine katıldıkları toplantılar için huzur hakkı ödenir. Ücretlerle huzur haklarının miktarları ve ödeme şekilleri Birlik Genel Kurulunca belli edilir."

BAŞKAN- Kemal bey bunlar malûm.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU (Devamla)- Müsaade buyurun, artık bu takdirde bana ait olsun sayın Reis.

Ve arkadaşlar bu Birlik için 78 nci maddede baro başkanlığı barolar için, başkanlık divanı, yönetim ve denetleme ve disiplin kurulları üyelikleriyle, baro menfaatlerini gözetme, temsil ve savunma hususunda avukatlara verilen işler ücretsiz görülür, der. Yani açık açık bize Genel Kurul olarak bu ücretleri tayin görevi verilmiştir.

Bir nokta denecektir, 1'er lira tayin ettik. Bir noktada biz görevimizi şekli manada yaptık, ama bu, bu görevin yapıldığı anlamında kabul edilemez kanaatındayım, görüşündeyim. Biz haddi lâıyk, makul bir

ücret tayin ederiz. Saygıdeğer arkadaşlarım bunu almazlar, ama alan da olabilir ve bu ücretler tayin edilince uzak bölgelerden bu göreve talip olan da çıkabilir. Mesele prensip meselesi. Yoksa arkadaşlarım gerçekten feragât sahibi, hepiniz öyle, ama şu görevi vermiştir. İllâ da siz 1'er lira tayin eyledik, bu 1'er lira haddi lâyıktır buyurursanız. Buna da hürmet etmemek elimizde degildir. Ancak, şu açık hükümden ihlâl edilmiş olabilir.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Yönetim Kurulu bu beyan karşısında söz istiyor mu?..Yok. Efendim, önergeyi şu şekilde oylarınıza sunacağım. Barolar Birliği Başkanlığı, Başkan Yardımcılığı, Genel Sekreterliği ve Saymanlığı görevleri için bütçede gösterilen 1'er liradan fazla olarak birücret konulmasını uygun balanlar işaret buyursunlar... Uygun bulmayanlar... Oy birliğiyle reddedilmiştir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Hayır hayır, ben uygun buluyorum.

BAŞKAN- Kemal bey önce elinizi kaldırmadınız.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Teklif benim sayın Başkan, müsaade buyurunda kendi teklifime olumlu oy vermiş olayım...

BAŞKAN- Oy birliğiyle reddedilmiştir efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Teklif benim sayın Başkan...

BAŞKAN- Kemal bey, oylamaya sunuyoruz efinizi kaldırmıyorsunuz... Fikrinizden dönmüş olabilirsiniz efendim. İllâ tartışma açmak istemiyoruz. (Alkışlar)

Efendim, aynı mahiyette üç önerge var, okuyoruz.

"Ölüm yardımları için de gelir ve gider tesbiti ile fasıl açılmasını öneririz.

Davut Selçuki Behçet Çomakoglu, Burhan Karaçelik"

"1973 yılı bütçe giderlerine Sigortanın temin edeceği yardım tarihine kadar vukubulacak ölümler için vefat eden avukatın ailelerine ödenmek üzere 100 bin lira ödenek konmasını arz ve teklif ederiz.

İsmet Çalık Zeki Özker M. Ali Arıkan"

" Ölüm yardımı kabul edildiği takdirde Türkiye Barolar Birliği aidatının beş lira artırılmasını öneririz.

Davut Selçuki Behçet Çomakoglu Burhan Karaçelik"

BAŞKAN- Bu üç önerenin esası bütçenin giderler faslına ölüm yardımı ile ilgili bir madde konulup konulmaması.

Bu konunun lehinde konuşmak isteyen var mı?.. Buyurun.

MUSTAFA AKALIN- Sayın Başkanım, bu önergeler gerçekten yerine getirilmesi lâzım gelen hususlar.

Yalnız ben, müsaadenizle küçük bir değişiklik yapmak suretiyle bu önergelerin oya sunulmasını isteyeceğim. Her ölen arkadaşta değil. İçimizde avukatlık yaparken gerçekten zengin olmuş, malî vaziyeti yerinde, geriye bıraktığı aile efradından zarurete düşmeyecek olanlar var. Bunlara hakikaten yardımda bulunmak, 10 bin lira veya 15 bin lira gibi biryardımda bulunmak hani kürk üzerine kürk giydirme gibi bir durum arzeder. Ancak, bazılarıda var ki, şimdi Adıyaman delegeşi arkadaşımızdan da öğrenmiş bulunuyorum, dün de hepimiz muttali oldunuz, bir arkadaşımız vefat ettiler Adıyaman'da. Misâl olarak arz ediyorum, malî vaziyeti iyi olmayan bir arkadaş. Bugibi malî vaziyeti iyi olmayan bir arkadaşın vefatı halinde gerçekten avukatlar camiası olarak bizleri ona ani bir yardım eli uzatmamız gayet insani ve bizim teşekküle yakışır bir hal olur.

Bundan evvelki Genel Kurul toplantılarında bu bahis mevzu olmuştu ve hattâ barolara bu yanlış intikal etmiş bulunuyordu. Bu arada biz Afyon'da iki arkadaşımızı kaybetmiştik. Bunlara yardım edilmesi hususunda kendileri müracaatta bulundular. Yerinde olarak Barolar Birliği buna, bizdende mütalâa sormak suretiyle yardım etmedi. Çünkü, her iki arkadaşın da, birisinin çoluk çocuğu yoktu, vaziyeti iyi idi, zengindi. Birinin de zaten bir tek evlâdı vardı, milyonerdi.

Ben derim ki, yardım edilmesi lehindeyim, yardım edilmelidir, ama Baro İdare Heyetine sorulmalı, gizlici sorulmalı Birlik Yönetim Kurulu tarafından, bu arkadaşın durumu, mali vaziyeti nasıldır, yardıma ihtiyacı var mıdır geri kalan aile efradının diye sorulup, belki hissi

olanlar bulunur, amma ekseriya bu dogru bir hal olur. Bunun mali durumu iyidir denilenlere yardım edilmeyebilir, ama gerçekten ihtiyacı olan, mali vaziyeti zayıf olanlara yardım edilmelidir, bu şartla.

Benim maruzatım budur. Yalnız, deminde konuştuğumuz gibi, bunun gelirini nereden bulacağız sualine, istersek bu fasla biz, şimdi Yüksek Heyetinizin kabul edeceği bir öneriyle, aidatlarımıza 2.5 lira bir zam yapmak suretiyle bunu kabul ederiz, bu 2.5 liralar birayrı fonda birikir ve vefat eden arkadaşlara Birlik Yönetim Kurulunun tenzih edeceği 10-15 bin ne ise, vefat eden arkadaşın kalanlarının zaruri ihtiyacı olarak, mali vaziyeti kötü olanlara verilsin. Bunu bu şekilde kabul etmenizi istirham edeceğim. Çünkü, hepimizin ne vakit öleceği belli değil. Hakikaten mali vaziyeti kötü olanların zarurete düşmemesini isterim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Aleyhinde konuşmak isteyen?.. Buyurun.

İLHAMİ GÜVEN- Sayın arkadaşlar, bu gider konusunda verilen biraz evvelkitakririyle, şimdi müzakere ettiğimiz takrir bütçe tekniğine aykırı. Bütçe biliyorsunuz gelir-gider muvazenesidir. Şimdi bunun için öncelikle bir gelir sağlamalıyız ki, gelir kaynağı göstermeliyiz ki, ondan sonrada bunu gider olarak bir madde halinde bütçeye koyalım. Geliri olmayan bir şeyin giderinin şurada müzakere edilmesi mümkün değildir kanısındayım.

Çok güzel bir teklif. Yardımlaşma sandığı olmayan barolarımız için hakikaten gerekli bir teklif, ama bu izin verirseniz önümüzdeki seneler Yönetim Kurulunca dikkate alınmak suretiyle üzerinde durulsun, temenni mahiyetinde addedilsin. Yoksa bu şimdiden bütçeye konacak bir şey değildir. Çünkü, gelirimiz mahduttur. Demin Bütçe sözcüsü arkadaşımızın da buyurduğu gibi, hakikaten Yönetim Kurulu çok yüküdür bu sene. Büyük bir borç ödeme durumundadır bina ile ilgili olarak, ama önümüzdeki sene için hakikaten şayanı tavsiyedir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Yönetim Kurulu söz istiyor mu efendim?.. Buyurun.

ZEKİ ÖZKER- Önergemizde gelirle ilgili bir husus var. Biz bütçeye gelir olarak, ölümüzüne her üyeden birer lira toplanmasını teklif ettik.

BAŞKAN- Zeki bey o şekilde teklifler var, ona bilahare geleceğiz.

SAYMAN RAHİMİ MAĞAT- Sayın Başkanım, sayın delege arkadaşlarım, biz, çok yerinde olarak parmak basılan bu konuya Yönetim Kurulu olarak eğildik. Hattâ bunun için acaba bir vakıf mı kuralım, bir yardımlaşma sandığı mı kuralım diye ön çalışmalar yaptık ve bu çalışmalarımızı sonuçlandıramadığımız için size ayrıca arz edemedik. Fakat çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bunun yanında birde yardımlaşma sandıklarının kanun değişikliği suretiyle varlıklarının devamı ve bu alanda çalışmalar var. Bu da Yüksek Heyetinizin malûmudur.

Bunun dışında biz bütçe tekniği bakımından bir durumla karşı karşıyayız. Şu anda Yüksek Heyetiniz aidatların 15 liraya çıkarılmasına karar verse dahi, yine Yüksek Heyetinizin malûmu olduğu üzere, Barolar genel kurullarını Aralık ayında yapmıştır ve bu parayı ona göre hesaplamışlardır. Ancak, gelecek Aralık ayında aidat artımı yapmak suretiyle öbür seneye sari bir tasarrufta bulunabilir.

İkinci görüşümüz de, bu konunun, yani bizim kamu görevimizde- layısıyla sırf kendimize mahsus bütçemizden bir para ayırmak suretiyle bir yardım yapma ve tahsisat ayırma yerine, ayrı bir fonda ve bir ayrı sandık kurma suretiyle bütçeden ayırıp bunu yürütmeyi ve bunu gerçekleştirmeyi düşünüyoruz, ki bizim kamu görevimizde meslekî hizmetimizin ifası için topladığımız paraları yardıma tahsis etmek gibi bir durumla karşı karşıya kalmayalım diye, ama bunu Yüksek Heyetinizin bir tavsiyesi olarak, bir temennisi olarak biz Barolara arz edip, baroların genel kurullarında bu konunun olgunlaştırılıp baro keseneklerinin artırılması suretiyle gelecek sene bütçelerindeki artışla bunun sağlanması ve bu arada bizim bitireceğimiz çalışmaları bütün barolara ve sizlere arz edeceğiz. Bunların ışığı altında konunun halledilmesi gerekir görüşündeyiz. Yoksa şu andaki önerilerle 2.5 lira, 5 lira artırılsın

şeklinde bir yolla bunun halledilebileceği görüşünde değiliz. Bu sebeple bunun esasında kabulüyle beraber, şekli bakımından temenni olarak ele alınmasını ve barolara tavsiye edilmesi şeklinde ve bizim çalışmalarımıza devam etmemiz şeklinde kabul buyurulmasını arz ve teklif ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Efendim, Yönetim Kurulunun izahatını dinledik. Şimdi önergeyi oylarınıza sunmak gerekiyor. Önergeyi iki şekilde oya sunmamız gerekiyor. Önerge

BURHAN KARAÇELİK- Sayın Başkan, Rahmi beyin bir teklifi var. Bu teklif bizim önergemize aykırı olduğundan biz de o teklife katılıyoruz. O teklif aykırı teklif olduğu için, önce o teklifi oya arz edin efendim. Temenni teklifi olarak...

BAŞKAN- Peki efendim.

Şimdi, Yönetim Kurulunun ölüm yardımı ile ilgili temenni niteliğindeki teklifini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. O vakit diğer teklifleri oya sunmuyorum efendim.

Efendim, şimdi bütçe ile ilgili başka önergeler olmadığına göre, 1973 yılı bütçesinin gelirler kısmını dört bölüm halinde ve toplam olarak 2 139 541,76 kuruş olarak oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1973 yılı bütçesinin gider kısmını 5 bölüm halinde ve toplam olarak 2 139 541,76 kuruş olarak oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Ben kabul etmiyorum efendim.

BAŞKAN- 1 karşı oyla kabul edilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği 1973 yılı bütçe yönetmeliği 6 madde halinde okunmuştur, sizlere de sunulmuştur. Topluca oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Efendim, şimdi gündemin 8 nci maddesine geçiyoruz.

" Yönetim Kurulunda Av. Hikmet Tuncay'ın vefatıyla açılan üyelige seçim yapılıp yapılmayacağı hakkında ilke kararı alınması, Genel

Kurul seçim yapılmasına karar verdiği takdirde Av. Hikmet Tuncay'ın vefatıyla boşalan Yönetim Kurulu Üyelğine seçim yapılması ve seçilecek üyenin görev süresinin tespiti."

Şimdi, bu maddede evvelemerde öncelikle bir seçim yapılması gerekip gerekmediği hususunda bir karara varmak lâzım. Eğer seçim yapılmasına karar verilirse, o takdirde seçilecek üyenin süresinin tayini meselesi var. Bu konuda söz isteyenler?.. Buyurun İlhami bey.

İLHAMİ GÜVEN- Sayın arkadaşlar, sayın Yönetim Kurulu burada bir hassasiyet göstermiştir. Naçiz kanımca burada seçim yapılıp yapılmaması konusunda ilke kararı alınmasına lüzum ve zaruret yoktur. 92 nci madde gayet sarıhtır. İzin verirseniz o maddeyi bir kere daha gözden geçirelim.

"Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere en çok oy almış olan yedek üye ile doldurulur." Gayet açık.

Şimdi, sayın Hikmet Tuncay arkadaşımızın vefatından sonra Yönetim Kurulumuz yedek üyeyi davet etmiştir. Yedek üye de bugüne kadar vazife başındadır. Şimdi, ilk Genel Kurul toplantısında seçim yapılmasına dair açık hüküm bulunduğu göre, bugün mutlaka biz bu müteveffa değerli kardeşimizin yerine bir aslî üye seçimi yapmak zorundayız. Gayet açıktır. Bunun için ilke kararı almaya lüzum yoktur. Ben derhal seçime geçilmesi lehindeyim.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

RAHMİ MAĞAT- Süresi ne olacak?

İLHAMİ GÜVEN (Devamla)- Efendim, süresi sayın Hikmet Tuncay'ın yerine seçiliyor. Onun süresi bitinceye kadar devam edecektir. Bunu da arz ederim efendim.

BAŞKAN- Sayın Fadıl Altop.

FADIL ALTOP- Sayın İlhami Güven kardeşimizin fikirlerine aynen iştirak ediyor, bu sebeple zamanınızı almak istemiyorum.

BAŞKAN- Sayın Cahit Altan.

CAHİT ALTAN- Muhterem arkadaşlarım, Yönetim Kurulundan sayın

Hikmet Tuncay vefat etmiş, yerine yedeklerden birüye asıl üyelige getirilmiştir. Bu halde kanunumuzun 119 ncu maddesinin atıf yaptığı 92 nci maddeye göre, bir seçim yapılacaktır. Bunda hiç tereddüt yok.

Ancak, yapılacak seçim yedek üyelik için mi, asıl üyelik için mi? Bunda bir tereddüt var. Şöyle ki:

Yedek üye olan, birinci yedek üye olan arkadaşımız vefat eden arkadaşımızın yerine getirilmiştir. Biz dersek ki, asıl üyelik için seçim yapacağız... İki şık var; yedek üyelikten asıl üyelige gelen arkadaşımıza diyeceğiz ki, yedek üyelige geri dön. Bu birinci şık.

İkinci şık, sen ayrılacaksın yerin bir asıl üye seçilecek. Yedekteki üyelik boş kalacak.

Şimdi arkadaşlar, bir defa seçim dönemi bitmemiş yedekten asıla geçen arkadaşın kanuni hakkını yiyoruz. Bu bir.

İkincisi, asıla geçmiş, artık asıl üyedir o. Ve vefat eden asıl üyenin yerine geçtiğine nazaran onun dönemini tamamlayacaktır o üye.

Arkadaşlarım, maddeyi yine hep beraber okuyalım. Yanlış anlaşılmasın."Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri..." oradan atlıyorum, "... ençok oy almış olan yedek üye ile doldurulur." der. Şartı nedir? İlk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere. Yerine bir üye seçilmek üzere değil, yeni bir üye seçilmek üzere. Eğer, kanun vazıllı asıl üyenin yerine bir üye seçilmek şartını koymuş olsaydı, o zaman seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yerine, şimdi şartını koyardı, ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilir, derdi. Şart yerine değil, yeni bir üye seçilmesidir. Münhal olan, açık olan üyelik hangisidir? Yedek üyeliktir arkadaşlar. Asıl üyelik değildir. Yedekten asıla geçmiştir. Artık yedek üye asıl üye olmuştur.

Muhterem arkadaşlar, bir asıl üyelik, bir yedek üyelik mi seçeceksiniz?.. Bir tek üye seçeceksiniz. O da yedek üye seçimi olacaktır. Asıl üye seçerseniz birçok manzurlar doğacaktır. Benim kanaatim bu. Lafzından da, ruhundan da kanunvazıllı bunu kastetmiştir, derim arkadaşlar.

BAŞKAN- Sayın Davut Selçuki.

DAVUT SELÇUKİ- Değerli arkadaşlarım, ben tamamen aksi bir fikri savunmak için huzuruza çıktım.

Gerçi arkadaşlarımızın içerisinde kanunun çok sarih olduğu ve münakaşa edilmeyecek derecede açık bulunduğu, hattâ Yönetim Kurulunun bunu Genel Kurula getirmiş olmasını hatalı bulan arkadaşlarımızın bulunmuş olmasına rağmen, ben aksi bir düşüncede olduğumu baştan ifade etmek isterim.

Efendim, fikrim şu: Biraz evvel çok değerli Başkanımızın da ifade ettikleri gibi, Kanunumuzun tutulur yeri yok. Her noktasından âdetâ mum yanıyor. Neresini tutsak elimizde kalıyor. Bu boşlukları Genel Kurulun düşüncesi ve irşatlarıyla ancak doldurmamız mümkün olacaktır.

Alacağımız kararlarda istikbale muzaf meseleleri de halledecek tedbirleri koymak zorundayız.

Şimdi, ortada münakaşa edilen husus iki kısımda mütalâa edilmektedir. Bunlardan bir tanesi, seçim yapılsın mı? İkincisi de, seçim yapılırsa, ne kadar süre için bu seçim kabul edilsin?

Evvelâ seçim yapılsın mı meselesi. Kanunun ilk Genel Kuruldaki tabiri seçimin yapılmasını amir hale getirmektedir. Ancak, bu ilk Genel Kurul tabirini seçim dönemi genel kurulu olarak mı anlamak lâzım, yoksa ilk genel kurul olarak mı anlamak lâzım? Aksi halde, yedek üyenin görev almış olmasının hiçbir anlamı kalmaz. Ve şayet seçim yapıldıktan sonra bunun iki hususunun münakaşa edilmesi lâzım geliyor. Bir tanesi, yeri boşalan kişinin müddetini mi dolduracaktır? Yoksa dört yıl için mi seçilmiş olacaktır? Yeri boşalan kişinin müddetini dolduracak ise, bunun nereden çıkartıldığını sormak isterim. Kanunda yalnız Baro Başkanları ile ilgili olan hükümden gayri bir hüküm yok.

Binaenaleyh, sadece yeri boşalmış olan kişinin müddetini dolduracak şeklindeki veya doldurması lâzım gelir şeklindeki bir fikrin kanunda ne lafzî, ne de anlam olarak bir yeri bulunmamaktadır. Şu hale göre, dört yıl için seçmek mecburiyeti hasıl olacaktır.

İLHAMİ JÜVEN- Hayır hayır...

DAVUT SELÇUKİ (Devamla)- İlhami bey, siz konuşurken biz dinledik, müsaade edin.

BAŞKAN- Lütfen karşılıklı konuşmayalım ve konuşmacıyı dinleyelim efendim.

DAVUT SELÇUKİ (Devamla)- Yeri boşalan üyenin müddetini doldurmuş şeklinde bir tadil kanunda mevcut değil. Biraz evvel de arzettiğim gibi, sadece baro başkanları için özel bir madde konmuş, yahut bir maddede tasrih edilmiş. Tasrih edilmiş bulunduğu, yani baro başkanı için tasrih edilmiş bulunduğu ve üyelikler için böyle bir madde tasrih edilmemiş olduğuna göre, bunun dört yıl için seçilmesi lâzım gelir. Dört yıl için seçildiği takdirde de, üyelerin her yıl seçim yapmak mecburiyeti hasıl olacaktır.

Bu bakımdan, ilk genel kurul şeklindeki kanunun tabirini ilk seçim dönemi Genel Kurulu şeklinde anlamının hem işlerin daha düzgün gitmesi, hem seçimlerin her yıl yapılmaması bakımından faydalı olduğu görüşündeyim.

Bu bakımdan, hem seçim yapılmaması ve şayet seçim yapılırsa bunun da dört yıl için yapılmasının lâzım geldiği fikrinisavunurum.

BAŞKAN- Sayın Tekin Yurtman.

TEKİN YURTMAN- Efendim, İlhami beyefendi kanuni mesnedini açıkladılar. Hattâ bir ilke kararı alınmasına gerek olmadığını kanuni mesnedine göre belirttiler. Buna katılıyorum.

Benden önce konuşan arkadaşım bir seçim genel kurulundan bahsetti. Kanunumuzda seçim genel kurulu diye bir madde yok. Olağan Genel Kurul ve olağanüstü genel kurul toplantısında da bu seçim yapılabilir, kanısındayım.

Süre meselesine gelince: Bu diğer kurulların kanunlarından ve umumi hükümlerde mündemiçtir zaten, süresini tamamlayacağına göre geri kalan süreyi tamamlayacaktır. Bu bakımdan vefat eden arkadaşımın dört yılını tamamladığı genel kurulda yeniden zaten seçim yapılacaktır.

Arzeder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Sayın Özkaya.

NECATİ ÖZKAYA- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Sayın Cemalettin Güçdemir.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR- Sayın Başkan, aziz arkadaşlarım, basit olmakla beraber bu konuda söz almak ihtiyacını şu sebeplerle hissettim:

Her şeyden önce benim sınıf arkadaşım ve aziz meslek kardeşim olan merhum Hikmet Tuncay'ın ruhunu tesis etmek istedim. Onun için, onun ruhu ve sizin varlığının huzurunda ayakta konuşmak zaruretini hissettim.

İkinci konuya gelince: Arkadaşlarım, basit olmakla beraber en çabuk yoldan en kesin sonuca varmak 15 senelik kıdeminize, adınıza ve şanınıza elbette lââyık bir yol olacaktır.

Evvelâ temellerden bahsedeyim iki-üç cümle ile. Bir, sarahat olan yerde delâhmet aranmaz.

İki, kanun kendi bünyesinde çelişkiye düşmez.

Üç, yasa abesle ve haşivle, tekrarlarla iştilal etmez.

Bu sebeplerden ötürü, izniniz olursa hafızanızdaki bilgiyi kısaca hatırlatmak için müsaadenizle iltica ediyorum.

"Madde 119.- Birlik Yönetim Kurulu üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Şu kadar ki, üyelerin yarısı her iki yılda bir yenilenir. İlk ikinci yıl sonunda ayrılacak üyeler ad çekmek ile belli olur. 90 nci maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 nci fıkraları ve 92 nci madde hükmü Birlik Yönetim Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır."

Muhterem İlhami bey kardeşimin demin arz ettikleri 92 nci maddeye gelince:

" Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere en çok oy almış olan yedek üye ile doldurulur."

Binaenaleyh, ilk genel kurulda bir seçim yapmak zaruretindeyiz. Birazevvel konuşan sayın arkadaşım derler ki, yedek üye geldi, asılın yerine oturdu. Asılın sıfat ve mesuliyetlerini kullandı. Bittabi asıl oldu, der. Binaenaleyh, seçilecek birüyeye mahal yok veya seçilerek

onun yerine tekrar gelemezler...

Öyle olmamak gerekir arkadaşlar. O ilk Genel Kurul toplantısına kadar o görevin zaten izahı adında mündemiç olan yedek ile yürütülmesidir. Bir safhaya kadar vekil asıldır, ama hep vekil asıla intikâl etmiş değildir. Bu bir.

İkincisi, dikkat buyurursanız metinde, seçim dönemi bitmeden önce ayrılan yönetim kurulu üyesinin yeri, ilk Genel Kurul toplantısında yeni bir üye seçilmek üzere... Demek ki, o üyenin yerine yeni bir üye seçilinceye kadardır onun görevi. Onun yerine yeni seçim yapılacaktır. Üyesinin yerine... Kelimenin mutlak manası bu.

Gelelim süre meselesine: Sevgili arkadaşlarım, demin arzettim, yasanın muhtevasında, kanunun bünyesinde çelişki olmaz, abes olmaz, haşiv ve tekrar da olmaz. Demin arzettiğim maddede, Birlik Yönetim Kurulu üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Şu kadar ki, evvelki hükmü burada sınırılıyor, tahdit ediyor, üyelerin yarısı her iki yılda biryenilenir... Bu 119 ncu madde. Demin okuduğum 92 nci madde idi. Malûmu devletiniz, son gelen maddeler evvelki maddelerin manasını tavih eder, tahdit eder. Son gelen bu 92 nci maddeyi takibeden 119 ncu maddede, iki senede biryenilenir hükmü olduğuna göre, dört yıllık süre bu iki senede bir yenilenme süresini de ilk defada zaten iki arkadaşın sıra ile ayrılması ile temin edilmiş, ondan sonra bu devam edecektir.

Şimdi biz yeni seçeceğimiz arkadaşlara dört senelik bir süre tanırsak, önümüzdeki sene 5 kişi değişecektir. İki sene sonra kim değişecek Dört kişi değişecek. O zaman bu arkadaş dört senelik süremi tamamlarım diye kalacak. O zaman nizamı âmmeyi sağlayan 119 ncu maddeyi nasıl tatbik edeceksiniz? Buna imkân yok.

O halde, pek aziz arkadaşlarım, sayın meslektaşlarım, merhum Hikmet beyin yerine bir arkadaşımızı seçeceğiz. Ancak, 119 ncu maddede ki umumi nizamı temin ve kanunun lâfzına da, özüne de sadakat babında onu merhum Hikmet beyin bağlı olduğu süre ile mukayyet olmak üzere görevlendireceğiz. En derin saygılarımı arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Mustafa Akalın.

MUSTAFA AKALIN- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, hakikaten biz hukukçular sinegin yağını çıkarırcasına maddelerden öyle manalar çıkarıyoruz ki...

Davut Selçuki izah ediyor mantıkî. Cemalettin bey durumu izah ediyor mantıkî. Müsaadeîzle ben burada Cemalettin Güçdemir'e katılmadığımı ifade etmek istiyorum, Çok güzel izah etmiş olmasına rağmen. Şöyle ki:

Vakıa madde ilk okuyuşta hakikaten gayet net. 92 nci madde, diyor ki, seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri ilk Genel Kurul toplantısında yeni birüye seçilmek üzere en çok oy alan yedek üye ile doldurulur...Tamam, bitti... Binaenaleyh, ilk Genel Kurul toplantısı da budur. Bir üye vefat etmiştir, öyleyse onun yerine şimdi seçim yapılması lâzım ve yine sayın Güçdemir'in dediği gibi, bu da ölen arkadaşın müddetiyle mukayyet olması lâzım gibi, böyle anlıyoruz. Halbuki, iyi dikkat edelim, ne hakkımız var, genel kurul, aksine başka sarahat yok, kanun vazıl, kanun vazıl... Kanun vazıl da yaparken bunu herhalde sonradan ne çıkacağını düşünmüyordu. Düşünmemişiz işte zamanında. Bu maddeleri korken biz bulunuyorduk hasbelkader. Şu maddeyi lütfen iyi düşünelim. Birlik Yönetim Kurulu üyeleri dört yıl için seçilir... Şu halde, dört yıl için seçmek mecburiyetindeyiz. Böyle bunu tahdit edip, bir yıl, yahut da iki yıl filanın olan müddetini dolduracak kadar müddetle seni seçtik diyemeyiz. Şu halde bunun çıkar yolu, Selçuki beyin çok güzel izah ettiği üzere, burada ya bunu şu dönemi seçim dönemi olarak almak mecburiyetindeyiz, ki normal gitsin, arada seçim yapılmasın. Aksi halde 119 ncu maddenin birinci fıkrasındaki dört yıl için seçiliri ihlâl etmiş oluruz. Bu itibarla ben, Davut Selçuki beyin fikrine katılıyorum. Bu dönemde seçim yapılmaması, bundan sonraki seçimlerin böyle mütemadiyen arada seçim yapılması gibi müşküllerden bizi kurtarın. Benim anladığım bu. Değiştiremeyiz. Birlik Yönetim Kurulu üyeleri dört yıl için seçilir hükmü kesindir. Dört yıl için seçileceğine göre de, şimdi birisini

seçip, sen, onun müddeti bir sene kaldı, bir sene sonra yeniden kura tabi ol... Çünkü burada, kura ile seçilir der.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR- O ilk defada.

BAŞKAN- Lütfen dinleyelim efendim.

MUSTAFA AKALIN (Devamla)- Binaensleyh, ben burada bugün için seger seçim yapılacaksa dört yıl olarak seçim yapılması lâzım geldiği fikrini savunuyorum. Aksi halde seçim dönemini, 90 ncı maddedeki gibi...

İLHAMİ GÜVEN- Ara seçimi unuttun.

BAŞKAN- Lütfen.

MUSTAFA AKALIN (Devamla)- Ara seçimi de olmaz. Bu arkadaşın, seçilen arkadaşın ikinci bir durumu var. Vakıa arkadaş izah etti. Asıl üyelige geçmiş. Ondan sonra, dön arkadaş yedek üyelige... Bu da olmaz. Yedek üyelikte kalacak mı? Yoksa, yedek üye degilsin sen, çünkü asıl oldun mu denecek?

Bu itibarla, istirnam ediyorum, bunu Davut Selçuki beyin anladığı manada, seçim döneminde yapılması gerektiği, 90 ncı maddenin böyle anlaşılması lâzım geldiğini arz ediyorum.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN- Hayati bey.

HAYATİ EKŞİ- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Başka söz isteyen?.. Yok.

Efendim, şimdi müsaade ederseniz meseleyi oylarınıza sunacağım.

Hikmet Tuncay'dan boşalan Yönetim Kurulu üyeliği için seçim yapılıp yapılmaması hususunu oylarınıza sunuyorum. Seçim yapılmasını isteyenler lütfen işaret buyursunlar... Yapılmasını istemeyenler... Ekseriyetle seçim yapılmasına karar verilmiştir.

Şimdi, yapılacak seçimde seçilecek üyenin süresi meselesi var. Bununla ilgili bir önerge var. Bolu delegelerinden Orhan Çalış, Doğan ile arkadaşlarımız vermişlerdir. Okuyorum:

" Merhum Hikmet Tuncay'ın yerine seçim yapılmasını, seçim döneminin de Merhum Hikmet Tuncay'ın kanuni süresi sonuna kadar devam etmeküzere mukayyet olmasını arz ve teklif ederiz."

Şimdi, yapılacak seçimde seçilecek üyenin süresinin Hikmet Tuncay'ın kanuni süresinin sonuna kadar devamı hususunu kabul edenler... Etmeyenler... Bir aykırı oya karşı kabul edilmiştir.

CAHİT ALTAN- Yedek üye mi seçilecek, asıl üye mi?

BAŞKAN- Asıl üye seçilecek.

Şimdi arkadaşlar seçime geçeceğiz. Yalnız, müsaade ederseniz bir hususu hatırlatayım. Bildiri yayınlanması gerekir. Bu bildirinin hazırlanması zaman alıyor. Yetişi mesi lâzım; TRT ye yeti şecek, basına yeti şecek. Bu nedenle, uygun görürseniz bu arada birkomisyon kuralım. Komisyon da seçim sırasında bildiri yi hazırlasınlar.

CAHİT ALTAN- Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN- Buyurun.

CAHİT ALTAN- Muhterem arkadaşlar, bir yedek üyelik açılmış durumda... (Gürültüler, "gündemde yok" sesleri)

BAŞKAN- Tavazzuh etti artık. Yedek üyelikle ilgili gündemde herhangi bir madde yoktur. Asıl üye seçiyoruz. Seçilecek asıl üye Hikmet Tuncay'ın kanuni süresinin sonuna kadar asıl üyelikte kalacaktır. Yedek üye var efendim.

Efendim, bildiri hazırlamak üzere bir komisyon kurulması hususunu oylarınıza sunacağım.

BİR DELEGE- Efendim, Dernekler Kanununda bu konu ile ilgili sarahat var. Prensip olarak kanuna tabi değiliz, fakat kanunun son maddelerinden bir tanesinde, meslekî teşekküller bildiri yayınlama hususunda bu kanuna tabidir, diyor. Bizde bir meslek teşekkülü olduğumuza göre, bildiri yayınlama hususunda kanuna tabiiz.

TEKİN YURTMAN- Söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

TEKİN YURTMAN- Efendim, bir hususu hatırlatmak isterim. Burada bir sıkıyönetim bölgesi içerisinde toplanmış bulunmaktayız. Hatay-Adana Sıkıyönetim Kumandanlığının bir bildirisi vardır. Bugibi kuruluşlar, biz de dahil, tasrih etmiyor kamu kuruluşları falan diye, bildiri yayınlayamamaları hakkında biryasak mevcuttur. Bunu dikkatinize arz ederim.

Bir bildiri yayınlanacaksa, burada bir karar verilir, bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verelim, bunu gittikleri mahalde, Ankara'da bir sakınca yoksa, böylebir yasak yoksa, orada yayınlayabilirler. Bunu Genel Kurulun bir temenni kararı olarak Yönetim Kuruluna verelim, onlar yayınlasınlar.

Saygı ile arz ederim.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Sayın Yönetim Kurulunu ve Başkanı bu işe memur edelim, bizim adımıza münasip yerde yayınlasınlar.

BAŞKAN- Efendim, Kemal beyin de bir teklifi var. Genel Kurul toplantısı sonu yayınlanacak bildiri için Yönetim Kuruluna ve sayın Başkanına yetki verilerek, kanuni hususları da tetkik ettikten sonra, gerekli bildiriye hazırlayıp yayınlamak üzere, ki imkân varsa, Yönetim Kuruluna yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi seçime geçiyoruz. Yalnız seçim için bir tasnif komisyonu kurulması gerekiyor. Tasnif komisyonu üç kişi veya beş kişiden müteşekkil olabilir. Tasnif Komisyonunun 5 kişi olmasını kabul edenler... Etmeyenler... 3 kişi olmasını kabul edenler... Etmeyenler... 3 kişi olması kabul edilmiştir.

Tasnif Komisyonu için ad çekiyorum... Kemal Kaya, Ali Dinç, Kemalettin Sönmez arkadaşlarımız tasnif komisyonuna seçilmişlerdir.

Efendim, elimizde iki teklif var. Başka adaylığını koymak isteyen arkadaşımız varsa, lütfen ismini bildirsınler...

Teklifleri okuyorum: " Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu asıl üyeliğine Afyon temsilcisi Mustafa Akalın'ı teklif ediyoruz.

Talat Barış Rifat Akşit Himmet Erdoğan Zeki Özker
Demirali Özakıncı Fikri Simav Zeki Şeremet İlhan Ege

Şemsettin Tuğ Orhan Çalış Dogan İleri

MUSTAFA AKALIN- Sayın Başkan, ben istinkaf ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Peki efendim.

("Cemâlettin Güçdemir'i teklif ediyoruz sesleri)

CEMALETTİN GÜÇDEMİR- Efendim, benim için yapılan teklife şükranlarımı arz ederim. Bendeniz de lehinde oy kullanacağım Ziya Bilge arkadaşımızı daha elyâk görerek istinkaf ediyorum. Arz ederim. (Alkışlar)

("Emin Baltaoğlu'nu teklif ediyoruz" sesleri)

BAŞKAN-Peki efendim.

Bir diğer teklif var, onu okutuyorum:

Türkiye Barolar Birliği Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeliğine Adana delegesi Avukat Ziya Bilge'yi teklif ediyoruz.

Mustafa Akalın Hüseyin Cahit Oğuz Tekin Yurtman

Talat Barış M. Ali Arıkan İlhami Güven Rifat Akşit

Hilmi Özarpat Hanefi Sağocak Rasih Arısoy

Salahattin Aydın Said Şahenk Ömer Gözübüyük Mahmut Eroğlu

İdris Albayrak Himmet Erdoğan Reşit İpek İsmet Çalık

Ali Dinç Kemal Sarıbrahimoğlu Hüseyin Avni Aslan Ali Bal

Sabahattin Bilge Abdulkerim Şerefhan İlhan Ege

Muvaffak Gürsoy Şinasi Tandogan Cemalettin Güçdemir

Hayati Ekşi Fikri Simav Şemsettin Tuğ Naci Kandazoğlu

M. Orhan Yıldız Bahattin Özbek Ali Söylemezoglu

Kemalettin Sönmez Sait Çeşnigil

BAŞKAN- Başka aday var mı efendim?... ("Adayları görelim" sesleri)

(Adaylar kendilerini tanıttılar)

ZİYA BİLGE- Muhterem arkadaşlarım, bendenizi Yönetim Kurulu üyeliğine aday gösterdiğiniz için çok teşekkür ederim, minnettarım, hürmetlerimle. (Alkışlar)

EMİN BALTAOĞLU- Sayın arkadaşlarım, ben şahsen Baro Yönetim

Kurulu üyeligine adaylığımı koymuş değilim. Bazı arkadaşlar teveccüh göstermişler, teklif etmişler, fakat ben aday değilim.

Saygı ile arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlar, şimdi oy pusulaları dağıtılacak.

Yalnız, Denetleme Kurulu için de üç asıl, üç yedek üye seçilecek. İki sandık koyalım, uygun görürseniz Denetleme Kurulu üyeliklerinin neçimini de yapalım efendim.

İLHAMİ GÜVEN- Efendim, Denetleme Kurulu raporunu okuduk. Bi-naenaleyh, ben ipka edilmesini teklif ediyorum.

BAŞKAN- İpka diye birşey yok, seçim zorunluğu var efendim.

Denetleme Kurulu için aday olmak isteyenler veya aday gösterenler... ("Vedat Burcuoğlu, Fehmi Özçelik, Vasıf Üstün, Hilmi Özarpat" sesleri) Üç asıl, üç yedek olması gerekiyor.

İki sandık koyacağız, birine Yönetim Kuruluna seçilecek bir asıl üye için oy kullanılacak, diğesine de Denetleme Kurulu için oy atılacaktır.

Oy pusulalarını dağıtıyoruz efendim. (Oy pusulaları dağıtıldı)

Seçime başlıyoruz efendim.

(Od okumak suretiyle oylar toplandı)

BAŞKAN- Oyunu kullanmayan var mı efendim?.. Yok. Oy verme işlemi bitmiştir, tasnif heyeti lütfen oyların tasnifini yapsınlar.

Efendim, tasnif kurulu tasnif işlemini yaparken biz gündemin diğer maddelerine devam edelim.

Gündemin 10 ncu maddesine gelmiş bulunuyoruz. Madde şöyle:

" Birlik keseneklerinin hesabında hangi tarihte baroda kayıtlı avukat adedinin esas alınması gerektiğinin yeniden tespitini isteyen Çanakkale Barosunun teklifi."

Yönetim Kurulu bu hususta bir izahat verecek mi efendim?.. Buyurun Rahmi bey.

YONETİM KURULU ADINA RAHMİ MAJAT- Sayın Başkanım, değerli delege arkadaşlarım;

Biz biliyorsunuz bugüne kadarki uygulamamızda yıl sonu itibariyle baroya kayıtlı avukat adedi üzerinden kesenek tahakkuk ettirmekte ve barolara göndermek suretiyle bunun tahsili şeklinde bir uygulama yapmaktaydık.

Şimdi, Çanakkale Barosunun önerisi, bu şekilde yapılan tahakkuk ve tahsilat esnasında barodan ayrılanlar var. Binaenaleyh, biz ismen bunları tahakkuk ettiriyoruz, borçlandırıyoruz ve birliğe ödemek zorunda kalıyoruz. Halbuki, tahsil imkânından mahrum kalıyoruz, diyorlar. Bu sebeple, bu ayrılanların yerine bir kısıntı yapmak şeklini düşünüyorlar veya öneriyorlar.

Halbuki, Yüksek Heyetin malûmu olduğu üzere, biz sene başındaki mukayyet avukat adedini esas alıp bu tahakkuku yaptıktan sonra, ayrılanlar olduğu gibi, o dönem esnasında baroya kayıt olanlar da oluyor. Fakat bu kaydolanlar için, bize ek ödenek gönderin diye bir talepte bulunmuyoruz Birlik olarak. O ertesi seneye aktarılıyor. Böylece barolarda bir denge oluyor.

İkinciside, bütçe esaslarına göre, biraz evvel kabul buyurduğunuz sistem muvacehesinde, bizim belli ölçülere göre bir tasarı hazırlayıp sizlere sunmamız gerekiyor. Değişken bir bütçe ile geldiğimiz takdirde, o barodan üç kişi ayrıldı, bu baroya üç kişi girdi, oradan beş kişi çıktı şeklinde bir uygulama tamamen sistemi değiştirecektir.

Bu sebeple eski uygulamaya devam edilmesini ve önerinin reddi gerektiği görüşümüzü takdirlerinize arz ederiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Bu konuda söz isteyen var mı?.. Buyurun.

CAHİT ALTAN- Efendim, teklifi huzurunuzda getiren Baro delegesi olarak konuşuyorum.

İkinci Genel Kurul toplantısında Birlik keseneginin borcunun hesabında 31 Aralık esas alınarak kayıtlı avukat adedine göre bir yıllık kesenek hesabı hesaplanıyor ve barolar buna göre borçlandırılıyor.

Malûm, o biryıl içinde vefat eden arkadaşlarımız var, meslekten çıkarılan arkadaşlarımız var, çıkan arkadaşlarımız var, başka barolara nakledilen arkadaşlarımız var. Bu halde, tabiri caizse, Barolar Birliğinin tahsildârı durumunda olan barolar üye avukat arkadaşlardan tahsil etmedikleri Barolar Birliği kesenegini Birliğe göndermek mecburiyetinde kalıyorlar.

Arkadaşım dediler ki, biryıl içinde baroya yeniden kaydolan arkadaşlar da var. Bizderiz ki, neden ters yollara yönelelim. Borcumuz ne ise onun borçlusu olalım. Niye borçlu olan baro esas kesenek borcunu ödemeyecek de, borçlu olmayan bir baro başka baroya naklini yapan bir avukat arkadaşın kesenek borcunu tahsil etmeden ödeyip barolar Birliğine gönderecek?.. Birliğin bütçe hesabında da bir sakınca olamaz arkadaşlar. Birlik barolarda kayıtlı, Birliğe bağlı 10 200 yahut 12 bin üyesi varsa, yine 12 bin üyesi olacak, aidatlar yine bunun neticesi hesap edilmiş olacak. Ancak, Baroların külfeti hakiki külfet, baroların borçları hakiki borç olacak. Neden hakiki borçludan tahsil etmeyeceğiz de, bunu borcu olmayan barolardan tahsili yoluna gideceğiz? Bu barolar için, bilhassa küçük barolar için büyük bir sakınca teşkil ediyor arkadaşlar. Bütçesi 10 binin altında barolar var. 20 kişilik barolarımız var arkadaşlar. 500- 600 lirabu barolar için hakikaten bir açık verme durumunda oluyor. Niye bu küçük baroları bu duruma sokalım. Bizim teklifimiz bu yöndedir arkadaşlar.

BAŞKAN- Emin bey.

EMİN BALTAOĞLU- Sayın delege arkadaşlarım, baroların Barolar Birliğine katkıda bulunmaları bir zorunluluktur. Bunun ne şekilde belirtileceği yine Yüksek Heyetinizin vereceği karara bağlı.

Yalnız, bazı konuşmacı arkadaşlarım bir kelime kullanıyorlar, beni çoküzüyor bu kelime. Yanlış bir kelime. Özür dilerim, sayın Barolar Birliği Başkanımız da bu kelimeyi herhalde bir sürçülisan olarak kullandılar; küçük baro ve büyük baro. Türkiye'de küçük baro ve büyük baro yoktur, barolar vardır. Her baro müstakil bir barodur, ayrı bir şahsiyeti hükmiyedir. Ancak, üyesi az olan veya üyesi çok olan

baro vardır. Bunu bilhassa huzurunuzda İstanbul barosunun bir üyesi, bir müntesibi olmak sıfatıyla açıklamak isterim. Büyük baro yoktur arkadaşlar. (Alkışlar)

Her baronun ayrı bir şahsiyeti olduğuna göre, Barolar Birliğinde bunların da katılmaları için gerekli sistemler kabul edilmiş bulunmaktadır.

Barolar Birliğine ödenecek katılma payının ne suretle kararlaştırılması Barolar Birliği Genel Kuruluna bırakılmış bir haktır. İzmir'de yapılan toplantıda bu şekil etraflıca münakaşa edildi. En âdil bir sistem olmak üzere baroların üyeleri sayısı nisbetinde Barolar Birliğine katılma payı vermeleri kararlaştırıldı.

Binaenaleyh, Barolar Birliğine verilecek para avukat falan, falan, falan şahsın parası değildir. Falan baronun, falan baronun, falan baronun Barolar Birliğine ödeyeceği paranın miktarının tayininden ibarettir. Bu bakımdandır ki, bir baroda üye sayısı azalmış veya çoğalmış, bu ancak bütçe yılı hesabında nazara alınır. Muhasebe sisteminde aidatın ödenmesi ve aidatın tahsili belirli şartlara göre tahakkuk ettirilir. Her baro kendi borcunu yılbaşında bilmek zorundadır. Barolar Birliği de her barodan ne kadar aidat alacağını yıl başında bilmesi, bütçesini buna göre ayarlaması gerekir. Bu sebeptendir ki, yıl sonunda her baronun mevcudu her ne ise ona göre tayin edilen bedel üzerinden barolar Barolar Birliğine borçlanır, teker teker avukatlar borçlanmaz.

Çanakkale Barosundaki arkadaşımızın bu husustaki açıklaması bu noktalara inmemelerinden ileri geliyor

CAHİT ALTAN-Biz de aynı anlamda karşılıyoruz beyefendi.

EMİN BALTAOĞLU (Devamla)- Şunu arz etmek isterim, müsaade buyurun. Ben fikrimi arz edeyim, siz sonra tekrar konuşursunuz.

Baroların üye adetleri sene içinde azalabilir veya çoğalabilir. Bu sene azaldıysa bir dahaki sene çoğalacaktır. Bu çoğalmalar zaten sistematik olarak her sene devam etmektedir. O bakımdandır ki, İzmirde kabul edilmiş olan ana prensip, yıl başındaki baroların mevcudu nisbetinde baroların Barolar Birliğine ödenek borçlanmaları gerekir.

Ve muhasebe sistemi de bunu amirdir. Başka türlü hareket edilmesine imkân yoktur. Eski kararın aynen devam etmesi hususundaki kararımızı saygı ile dilemekteyim.

BAŞKAN- Orhan bey, buyurun.

ORHAN TULUMEN- Muhterem meslektaşlarım, biraz evvel arkadaşlarımın da beyan ettikleri üzere, her baronun bir bütçesi sene sonu toplantısında görüşülüp karara bağlanmaktadır ve yine kanun hükmüne göre Aralık ayının sonuna kadar her baro levhasını tanzim etmek mecburiyetindedir. Binaenaleyh, muhasebe teknigine göre, işin ^{olsun} pratikliği bakımından olsun baro levhalarında kayıtlı olan kişiler üzerinden de aidatların tayini, tesbiti ve Birlik keseneklerinin ona göre gönderilmesi iktiza eder.

Vakıa Çanakale Barosu delegesi arkadaşımız eksilmelerden bahsediyor, nakillerden bahsediyor, amma ben Barolar Birliğinin kongre zabıtlarını tetkik ettiğim zaman gördüm ki, hepimizde bir artış var; 5, 6, 7, 8, maşallah sene sene artıyoruz. Binaenaleyh, bu artmalardan dolayı birşey de ödediğimiz yok Barolar Birliğine. Hakikaten Çanakale Barosunun bu sene bir-iki eksigi olduysa bu bir talihsizliktir. Temenni ederiz ki, gelecek sene yeni gelecek stajiyer arkadaşlar hepsi oraya gelsinler. Aidatlar da artsın, onlar da zenginlesinler ve eksilme şöyle dursun, Barolar Birliğine biraz da fazla para yerine eksik para göndermiş duruma düşsünler. Bu bakımdan teklifin reddini talep ederim.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN- Yönetim Kurulunun bir diyeceği var mı efendim?.. Buyurun.

YÖNETİM KURULU ADINA RAHMİ MAĞAT- Sayın Başkanım, değerli delegeler arkadaşlarım, sayın Emin Baltaoğlu'nun açıkladığı hususlara katılarak biz bir kanunî durumu da bilgilerinize arz etmek istiyoruz. 117 nci maddemiz aynen, Genel Kurulun görevlerini sayarken, baroların Birliğe ödeyecekleri keseneğin miktarını tespit etmek, diyor. Yani avu-

katların ödeyeceği değil, baroların keseneği. Bunun için çeşitli alternatifler üzerinde durulmuştur. Objektif bir ölçü nasıl olsun, diye. Barolara kayıtlı avukat adedi çarpımı üzerinden, 10 lira esas alın-
sın prensibi İzmir toplantısında kabul edildi.

Binaenaleyh, biz Barolar Birliği olarak avukat arkadaşlarımızı değil, baroları muhatap alıyoruz. Hiç şüphesiz ki, herhangi bir ayırım yapmaksızın. Bu bakımdan, birde bütçe yılımız var. O da, yüksek heyetinizin malûmu olduğu üzere, 31.12 tarihi itibarıyla yapıyoruz bilânçomuzu, bütçemizi. Bu sebeple, bundan evvelki Genel Kurullarda kabul edilen ve uygulanan sistem uyarınca, 31.12 tarihiyle barolara kayıtlı avukatlar esas alınmak suretiyle baro keseneklerinin tesbiti şeklindeki uygulamaya devam edilmesinin kabulünü ve teklifin reddini arz ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Efendim, durum aydınlanmıştır. Oylarınıza arzedeceğiz. Çanakkale Barosunun, Birlik keseneklerinin yeniden tespiti hususundaki teklifini kabul edenler... Etmeyenler... 1 e karşı ekseriyetle reddedilmiştir.

Gündemin 11 nci maddesine geçiyoruz:

" Avukatlık ücreti borçlarını ödemeksizin devamlı avukat değiştirenlerin bu kötü ve avukat aleyhindeki tutumlarının önlenmesi için Meslek Kurallarına bir madde eklenmesi hakkında Çanakkale Barosu teklifi."

Efendim, müsaade ederseniz evvelâ teklifi okuyalım:

" Bir kısım müvekkillerin avukatlara ücret borçlarını ödemeksizin devamlı vekil değiştirdikleri müşahade edilmektedir. Bu tutum bilhassa büyük illerde daha da çok sayıda tekerrür etmektedir. Bu ahlâk dışı ve avukat aleyhindeki tutumun önlenmesi için protesto yiyen bir tacirin kredisinin kesilmesi benzeri olarak, baroların bu tutumda bulunanları muayyen zamanlarda, meselâ üç ayda bir, birliste halinde ilân etmeleri, bu şekilde ismi ilân edilen kişilerin başka avukat tarafından, ancak evvelki avukatına ücret borcunu ödediğini

ispat etmesi şartı ile vekâletinin alınabileceği, bu borç ödenmediği müddetçe avukatların böylebir şahsın vekâletini almamaları, ret mecburiyetinde oldukları kurallara eklenmesini istediğimiz teklifimizdir."

BAŞKAN- Bu mevzuda söz isteyenler?.. Buyurun.

İLHAMİ GÜVEN- Sayın arkadaşlar, peşinen arz edeyim Çanakkale Barosunun bu teklifi çok yerinde.

Gönül isterdi ki, Çanakkale Barosu bu teklifine, yalnız ücreti vekâlet ödenmesi konusunu getirmesin huzura, aynı zamanda da Borçlar Kanununun azil hükümlerinin değiştirilmesi için Barolar Birliğinin teşebbüse geçmesini teklif etmesini beklerdim ve bendeniz huzurda teklif ediyorum bunu, bir temenni olarak rica ediyorum. Azil müessesesi biliyorsunuz 788 sayılı/^{mülga}Memurin kanununda tahtı muhakemeye alınan memurları, müstahdemlerin azledilmesiyle sonuçlanan en ağır bir müeyyidedir. Basit bir terim değildir, basit bir kelime değildir. Şaibeli bir kimseye, bir kamu görevlisine son tasarruf olarak kullanılan usuldür bu.

Şimdi, birde bakarsınız ki, gördüğüm lüzum üzerine, noterden bir azilname gelir, azlettim... Haysiyetşiken bir şeydir bu. Yani, evvel-emirde bu azil müessesesini.. ortadan kaldırmak veya bir 'gerekçeye bağlamak zorundayız. Hakkı yoktur müvekkilin pırıl pırıl çalışan bir avukatı azletmeye, sebep göstermeksizin.

Binaenaleyh, bu konuda Yüksek Kurulunuzun hassasiyet göstereceği inancı içerisinde şu teklifin bir ilke olarak kabulünü bendeniz de uygun buluyor, saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Ömer bey.

ÖMER GÖZÜBÜYÜK- Divan Başkanının mümtaz şahsında hepinize saygılar sunarım.

Şimdi, teklifin bendeniz aleyhinde bulunmakla beraber, lüzumu olmadığını arz etmek istiyorum.

Daha önce Genel Kurulumuzca kabul edilen meslek kuralları, ki

alalâcele kabul edilmiştir, alalâcele de meriyete konmuştur, bunu daha önceki toplantıda da arzettim. Dünyada hiçbir emsali yoktur bu kadar kısa süre içerisinde kuralların tespit edilip meriyete konduğu. Meselâ, mehoz Bern Kuralları 9 yıl sonra meriyete konmuştur. Bizde bültende neşir tarihinden itibaren, ki bülten henüz birçok arkadaşlarımızın eline geçmemekteydi o tarihte, meriyete konulmuştur. Fakat bunun 39 ncu kural olarak ifadesini bulan bir meslek kuralından bahsetmek istiyorum.

Aslında bu lüzumsuz bir kuraldı. Çünkü, Avukatlık Kanununun 172 ve 168 nci maddeleri bu kuralın kabulüne dahi lüzum bırakmamaktaydı. 39 ncu meslek kuralımız, ikinci bir avukatın görevlendirilmesi halinde birinci avukata yazılı bilgi verilmesi kuralı kabul edilmiştir.

Bu belki yumuşak bulunur. Hakikaten de öyle. Çünkü, avukatlık Kanununun 172 nci maddesi, yazılı muvafakat, bilgi değil, yazılı muvafakat şartını koymuştur. Binaenaleyh, ikinci bir arkadaş bu şekilde meslekhaysiyet ve onuruna dokunan davranışlar karşısında muvafakat istediği zaman, aynı şerefi korumak mecburiyetinde olan diğer arkadaş elbette muvafakat vermeyecektir, hiçolmazsa sebep açıklayacaktır.

Ücretsiz dava takibi ise 168 nci madde ile yasaklanmıştır. Tabii istisnası malûm.

O halde, böyle bir kural koymaya lüzum yoktur. Esasen vardır. Bunun aksine davranış disiplin kovuşturmasını gerektirir. Onun için teklifin bu gerekçe ile reddini istirham ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Emin bey, buyurun.

EMİN BALTAOĞLU- Sayın üstâdlarım, tekrar tekrar söz aldığım için dolayı özür dilerim. Bu konu İstanbul Barosunda evvelce büyük bir dert olmuş ve uzun münakaşalar neticesi bazı kararlar alınmıştı. Size geçmiş olan bu hadiseyi nakletmek isterim ve o sebeple söz almış bulunuyorum.

İstanbul Barosunun 5.1.1964 tarihli Genel Kurulunda, avukatların müstahak oldukları vekâlet ücretini ödememekte temerrüd eden müvekkillerin borçlarını ödeyinceye kadar baroda tutulacak borçlular lis-

tesine yazılmaları ve bunların davalarının başka avukatlar tarafından takip edilmemesi hususu kararlaştırılmış ve bu hususta bir yönetmelik yapılarak yürürlüğe konulmuştu. Bu yönetmelik yürürlüğe konulmuş olmakla beraber İstanbul Barosunda bu yönetmelik bugüne kadar kat'iyen uygulanamamıştır.

Bu iş yönetmelikle, kararla halledilecek bir mesele değildir. Bu iş evvelâ biz avukatların şahıslarına tereddüp eden bir meseledir. Biz avukatlar müvekkillerin başka avukatla olan işlerinde borçlarını ödemedene bize geldiklerinde onun davasını almamak meslekî mecburiyetindeyiz. Vicdanî mecburiyetimiz, bizim olgunluğumuz, bizim vazifelerimiz bunu gerektirir. Evvelâ biz bunu kendi vicdanlarımızda, kendi usullerimizde tatbik etmekle mükellefiz. Biz, müvekkiller değil, evvelâ kendimizi olgunlaştıracacağız. Biz bu seviyeye gelirsek müvekkiller bizlere uymaya mecbur olacaklardır. Fakat biz, başka bir arkadaşın müvekkilini elinden almaya çalışır, onun işlerini biz yapmaya kalkarsak bunu hiçbir kanun, hiçbir yönetmelik, hiçbir Genel Kurul kararı önleyemez.

Bu bakımdandır ki, Çanakkale'deki arkadaşlarıma hassasiyetlerine katılıyorum. Hakikaten bu büyük bir derttir bizim için, fakat bu böyle emirle, talimatla olacak mesele değildir. Kendi kendimize, kendi mecburiyetlerimizi yerine getirmek suretiyle ancak bu kararlaştırılır. Bunun için ayrı bir karara lüzum bulunmadığı kanısındayım.

Dekrar söz aldığımız için yeniden hepinizden özür diler, saygılarımı sunarım.(Alkışlar)

BAŞKAN- Cahit Altan bey.

CAHİT ALTAN- Muhterem arkadaşlar, teklifimiz yanlış anlaşıldı. Bir davada ikinci bir avukatın tutulması mevzubahis değil bizim teklifimizde. Bir başka davada, davası bitmiş, takip edilmiş vekil tarafından, ücreti vekâleti hak etmiş, amabir kısmını almış, ama hiç almamış. Ödenmemiş vekilin ücreti tam olarak. Başka bir dava mevzubahis. O hallerden bahsederiz. Yoksa, arkadaşlarımızın bir davada ikinci bir vekilin tutulması, ikinci bir vekilin tutulması halinde ben de bili-

yorum kurallarda madde olduğunu. İkinci bir vekilin tutulması halinde, ikinci bir vekile müracaat edildiğinde evvelki vekile muhakkak ki, rızasını alacak, yazılı muvafakatini alacak. Bu var kurallarda. O da vermeyecek, borcu vardır, diye. O zaman anlayacak.

İstanbul'da düşünün, öyle kişiler var ki, bir yılda 5-10 tane davası var. Bir avukata gelirbir davasını gördürür ücretini ödemez. Oradan geçer başka bir avukata... Ne bilirsiniz ki, bundan evvelki bir davasında Ahmet beye borcu vardı, avukat Mehmet beye borcu vardı, ama bu kişiler baroda bir levhada ilân edilirse, Ahmet beye borcu vardır, borçlu kişidir, vekile borçlu olduğu ilân edilirse ve bizler de o ilân tahtasında Ahmet'e, Mehmet'e borcu olanları görürsek, bize müracaatı halinde şu avukataborcunu öde, ödediğine dair belge getir, ondan sonra vekâletini alırız, diyebiliriz arkadaşlar.

Bizim teklifimiz budur, yanlış anlaşılmasın. Saygılarımla.

BAŞKAN- Efendim, Çanakkale Barosunun meslek kurallarına bir madde eklenmesi yolundaki teklifini oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... 1 e karşı ekseriyetle reddedilmiştir.

Gündemin 12 nci maddesine geçiyoruz:

" Yerli ve Yabancı Kongrelere gönderilecek delegelerin seçilmesi veya Yönetim Kuruluna yetki verilmesi."

Bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

13 ncü maddeye geldik efendim:

" 1136 sayılı Kanununun 39 ve 117/10. maddelerine göre Yönetim Kurulunun avukatların resmî kılıkları ile ilgili önerisi."

Bu konuda birde önerge var, okuyoruz:

" Raporda belirtilen esaslar içinde yeni resmî kılığımızın hazırlanması gerek bunun uygulamazamanı, gerekse en iyi koşullarla yaptırılması bakımından Yönetim Kuruluna yetki verilmesini Genel Kurulun takdirine sunarız.

Salih Sipahier Behçet Çomakoglu İlhan Ege

Necdet Güven Davut Selçuki Burhan Karaçelik

Vedat Burcuoglu

BAŞKAN- Bu konuda lehinde konuşmak isteyen var mı?... Yok.

Aleyhte konuşmak isteyen?... Buyurun İlhami bey.

İLHAMİ GÜVEN- Efendim, ben de huzurunuzu çok işgal ettim. Emin Baltaoglu üstâdım bir yol açtı, evvelâ özür dilerim.

Efendim, birçok sorunlarımız var, iki gündür bunun münakaşasını yapıyoruz. Bu sorunlarımızı halledelim, sonra kılık kıyafete gelsin iş.

Yönetim Kuruluna da bu işi bırakmak doğru değil. Yiğе burada müzakere edilmelidir. Meselâ, duyduğuma göre, evvelce bir kıyafet tespit edilmiş, sırmalı filan. Düşününüz ki, bir keşfe gidiyorsunuz, o sırmayı nerede giyeceksiniz, nasıl taşıyacaksınız. O sırmalı kılık ne hale gelecek, nasıl sizi rencide edecek...

Binaenaleyh, ben kılık kıyafet işinin atıye bırakılmasını, evvelâ öncelikle çözüm bekleyen sorunlara eğilinmesini istirham ediyorum, takririn reddini rica ediyorum.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun.

İLHAN MERTSOY- Efendim, bu kılık meselesi hakikaten enteresan bir mevzu. Bundan evvelki devrelerde de kurulunuzu işgal eden meselelerden birisi oldu. Lehte, aleyhte pekçok fikirler var, fakat ben kısaca şunu arz etmek isterim ki, kılık ve kıyafetin cemiyetimizdeki yerini takdir etmeyen bir tek üyemizin olmadığı kanaatındayım ve zan- neğiyorum ki, İlhami arkadaşımız da aleyhte konuşmuş olmasına rağmen kılığın değişmemesi lehinde değil, zamanının yerinde olmadığı kanaatındalar. Öyle anlıyorum ki, ittifakla bu kılığın değişmesinde zaruret var.

Hepimiz cemiyet içinde yaşayan insanlar olarak, çokpejmurde kıyafetle gittiğimiz zaman gördüğümüz itibarla, biraz daha iyi bir kıyafetle çıktığımız zamandaki gördüğümüz itibar arasındaki farkı takdirlerinize bırakırım. Hocanın meşhur lâfı ile sözlerime son vereceğim.

Bu iş biraz kürk hikâyesi beyler.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Burhan Karaçelik.

BURHAN KARAÇELİK- Sayın arkadaşlar, Adana Kongresi Genel Kurul toplantısında kılık konusu huzurunuzda getirildi. Gördük ki, hemen her arkadaşın tespit edilecek kılık konusunda özel bir zevki, özel bir görüşü var. Binaenaleyh, ben derim ki, eğer biz kılığın tespitini yine Genel Kurulunuza bırakır isek, bu işin içinden çıkamayız. Her arkadaş haliyle haklı bir görüş, kendine göre, zevkine göre bir görüş ileri sürecektir ve bu iş yılan hikâyesi gibi uzayacaktır. Şu sırtımızda taşıdığımız kılığı biz seçmedik. Seçilmiş, tespit edilmiş kılığı pekâla bugüne kadar nasıl taşıdıysak, 11 kişinin daha salim bir şekilde tespit edeceği kılığı taşımamızda da hiçbir mahzur yoktur. Ben takririn kabulünü rica ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Fadıl Altop.

FADIL ALTOP- Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım, sanıyorum bir çelişki içine giriyoruz. Stajiyerlere 300 bin liralık bir teklif reddedildi. Ölen meslektaşlarımıza yardım reddedildi. Sonra, 3 milyona balığ olan bir kıyafet değişikliği...

Tanesi 250 lira. 10 bin avukata 250 lirayı çarpın, fazla hesabım yok, yanılmıyorsam 2.5 milyon liralık bir külfettir. Bu sebeple, ben evvelemirde Yüksek Heyetinizin bundan önce aldığı o kararlar istikametinde külfet yüklememek prensibiyle hareket etmesini istirham ederim.

Kaldı ki, adalet reformu derken, adalet binalarının perişan halini hep göz önünde tutuyoruz. Hukuk kongresine gelen şarktaki hâkim ve savcılar dediler ki, cebimizden para verip odun almazsak icrai adalet ettiğimiz yerde çalışma imkânımız yok. Biz oraya sırmalı, içi mor, dışı yeşil renkli cübbe ile çıkacağız... Arkadaşlar, biraz vodvil olur. Ben istirham ediyorum, benden evvel konuşan İlhami arkadaşımın dediği gibi, çok halledilecek meselelerimiz var. Biz avukatlık mesleğini vekâr içinde temsil ettikçe, üstümüzde hangi kisve olursa olsun, bi-

zim vekârımızdan o kisve de gurur duyar. Alacağı renklerden veya sırmalardan değil. Bu cübbeye, bu kisveye devam etmeyi arz ve teklif ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun Behçet bey.

BEHÇET ÇOMAKOĞLU- Sayın Başkan, muhterem delege arkadaşlarım, avukatlık kisvesinin bu kadar büyük birproblem olarak burada sunulmasına biz şaştık doğrusu.

Devrimizde çocuklarımıza 15 günde bir elbise değiştirip modayı takip ederken, meslegimizin itibarını temsil eden ve artık bugün hakikaten kisve diyebilmemiz biraz mümkün olmayan bu kıyafette halâ, İstanbul'da 250 liraya diktiriyorlarmış, biz 100 liraya diktiriyoruz, bu büyük birprobleme, avukatların hiçbir derdinin hallolmasına imkân yoktur.

Barolar stajiyerlerden 800 lira, 1 000 lira giriş keseneği alırken, hiç stajiyerleri düşünmüyorlar da, onların ilk defa gireceği zaman yaptıracağı bir cübbeyi, bir kisveyi mi düşünmeye başladılar ki, Fadıl Altop arkadaşım, artık herşeyi kapadı, bütün yükü sanki bu cübbede buldu. Biz bu kisvenin, şimdi arkadaşlarımızın pekçoğunda eski, işte lâlettâyin olarak giyiyorlar, bunun mutlaka değişmesini ve bir şekilde bağlanmasını, zaten kanun icabıdır da, Yüksek Heyetinizden istiyoruz. Kabul sizlerindir. Hepinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Buyurun Cemalettin bey.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR- Aziz arkadaşlarım, ben de bu konuda iki-üç cümle arz etmek istedim.

Gerçi artık emekliye doğru alan bir arkadaşınız olmam itibariyle bu konudaki iştiyakımı tarif edişim belki başka türlü tefsir edilir. Fakat, bence lüzum olan bazı noktalar var, arz edeyim.

Arkadaşlar, herşeyden evvel kabul etmek lâzımdır ki, medenî bir camia kisvesiyle kıymetlendirilir. Tarihten beri süre gelen bir zaruret bu. Meselâ, Türk ordusu esvapsız da büyük bir mücadele yaptı, İstiklâl Savaşı kazandı, amma milletin imkânları olduğu vakit, bütün bunlar yalın ayak savaş kazandılar diye askerimizi, subayımızı peri-

şan kılıkta bırakmadılar. Tarikten bu yana hâkimler, avukatlar, bütün hukuk tevzi edenler kendilerine göre yaptıkları hizmetin ciddiyetiyle, vekarı ile, azametiyle telif edilecek kıyafetler taşımışlardır. Bugün Roma'ya gittiyseniz, Papa'nın veya Vekilinin çok muhteşem esvaplar içerisinde bulunduğunu müşahade edersiniz. Muhteşem adalet sarayları yapılmıştır. Önünden geçerken vasıtaların korna çalarak hizmet ettiği binalardır bunlar. Bu itibarla, adaletin ciddiyetine lââyık, adaletin açısına lââyık, hakkın adına lââyık bir kıyafet taşınması zaruridir.

Sonra bu, her arkadaşın kendi arzusuna göre, parasını verip alacağı birşeydir. Biraz evvel arkadaşımın temas buyurduğu gibi, moda-ya göre esvap değiştirilir, bir yenilik olur terkedilir, dar olur veya bol olur terkedilir de, o günlük kıyafet, o sokaktaki kıyafet her sene 800, 900, 1 000 kdsur lira ile mütemadiyen temin edilirse, on senede veya onbeş senede bir verilecek birpara ile bu kisve neden değiştirilmez?

Bu itibarla, cevheri çamurda bıraksak dahi kıymetinden birşey kaybetmez, ama o cevheri, o pırlantayı bir altının üzerine oturtursak elbette yerini bulur.

Bu itibarla, adımıza lââyık, tarihi tekamüle lââyık, içtimai zaruretlere cevap verecek bir kılıgımız olmalıdır arkadaşlar ve bu konuda yetkiyi de, uzun tetkikler yapmak, mukayeseler yapmak, tercihler yapmak, baroların fikrini almak kaydı ile Yönetim Kuruluna tevcih edersek zannederim isabetli olur.

Saygılar arzederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, müsaade ederseniz önergeyi oylarınıza sunuyorum.

Raporda belirtilen esaslar içinde yeni resmî kılıgımızın hazırlanması, gerek bunun uygulama zamanı, gerekse en iyi koşullarla yaptırılması bakımından Yönetim Kuruluna yetki verilmesini kabul edenler... Etmeyenler... ("Anlaşılmadı" sesleri)

Tekrar oylarınıza sunuyorum efendim.

Raporda belirtilen esaslar içinde yeni resmî kılıgımızın ha-

zırlanması, gerek bunun uygulama zamanı, gerekse en iyi koşullarla yaptırılması bakımından Yönetim Kuruluna yetki verilmesini kabul edenler işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... 14 oya karşı ekseriyetle kabul edilmiş, Yönetim Kuruluna bu konuda yetki verilmiştir. (Alkışlar)

Gündemin 14 ncü maddesine gelmiş bulunuyoruz.

" Gelecek olagan Genel Kurul toplantı yeri ve zamanının tespiti."

Bu konuda üç tanede önerge var, bunları evvelâ okuyacağım.

" 1974 yılında yapılacak Genel Kurultoplantısı süresinin en az üç gün olarak tayin buyurulmasını öneririm.

Sırası geldiğinde önerinin nazara alınmasını talep ederiz.

Necla Ertel Refik Belgil Fadıl Altop Yaşar Önal
Melih Sezen Orhan Arsal"

BAŞKAN- İkinci önergeyi oyuyorum:

" VII. Genel Kurul toplantısının yeni kurulmuş bulunan Muş Barosunun misafiri olarak Muş'da yapılmasında büyük mutluluk duyacağımızı arzeder, bu yolda karar verilmesini muhterem Genel Kurultan ıstirham ederim.

Saygılarımla.

Muş Barosu Başkanı

Av. M. Sait Çeşnigil" (Alkışlar)

BAŞKAN- Üçüncü önerge de şudur:

" Türkiye Barolar Birliğinin gelecek olagan Genel Kurul toplantısının:

1- Mevsim dolayısıyla ulaşım güçlüklerinin de göz önünde tutularak Birlik Merkezinin bulunduğu Ankara'da yapılmasını,

2- Konularımızın daha geniş şekilde tartışılmasını temin gayesi ile gelecek Genel Kurul toplantısının: 10 Ocak 1974 Perşembe, 11 Ocak 1974 Cuma ve 12 Ocak 1974 Cumartesi günleri, üç günolarak yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Vasıf Üstün

Burhan Karaçelik"

BAŞKAN- Bu duruma göre, birinci ve üçüncü önerge aynı niteliktedir.

İkinci Önerge Muş'da yapılmasını önermektedir.

Bununla ilgili olarak Yönetim Kurulu Başkanı söz istiyorlar, buyurun.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanımız, aziz meslektaşlarım, toplantı yeri hakkında Yönetim Kurulunun bir önerisi yok ise de, toplantı süresinin üç gün olması hususunun kabulünü bilhassa önemle istirham ederiz efendim.

BAŞKAN- Efendim, şimdi aslolan toplantının Birlik Merkezi olan Ankara'da yapılması olduğuna göre, başkaca da yerde yapılması için herhangi bir teklif bulunmadığı cihetle, Muş Barosu'nun teklifi hakkında lehte aleyhte konuşmak isteyen var mı?..

MEHMET ALİ ARIKAN- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

MEHMET ALİ ARIKAN- Munterem arkadaşlarım, gelecek toplantı için yer intihap etmeden önce toplantının tarihi üzerinde durmak mecburiyeti vardır. Çünkü, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 19 ncu maddesinde kesin bir hüküm vardır. Daha önce seçilmiş bulunan Birlik Başkanı sayın hocamızla, Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarımız dört senemüddet için seçilmiş bulunmaktadır. Yanılmıyorsam Ağustos ayında dört sene doluyor. O zaman ne olacak? Olağanüstü toplantıya mı gidilecek, bir olağanüstü toplantı marifetiyle mi seçimi yenileyeceğiz? Yoksa, olağan toplantıyı bekleyecek miyiz? Evvelâ bu hususun halledilmesi lâzım gelir kanısındayım.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

BAŞKAN FARUK EREM- Mehmet Ali Arıkan arkadaşımın Barolar Birliği Başkanlığı süresi hakkında ileri sürdüğü düşünce bizi yakından ilgilendirir. Kanunun gösterdiği sürenin yerine getirilmesinde mutlak zaruret vardır, arz ederim.

BAŞKAN- Efendim, şimdi evvelâ yeri için oylama yapıyoruz. Gündemde, yer ve zamanının tespiti denmiş. Zamanı için bir tek önerge

var. 10, 11, 12 Ocak 1974 deniyor.

Şimdi, her iki önergeyi birleştirmek suretiyle, 10, 11, 12 Ocak 1974...

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN- Buyurun.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Muhterem arkadaşlarım, sayın Hocamızın da teyidettiğine göre, 8 Agustosta toplantı yapılması gerekiyor. Onun için bunun oya konması mümkün değil, kanun gereği. Yani zamanın oya değil, yerin oya konması kanun gereğince yerine getirilmesi gereklidir.

Hürmetlerimle arz ederim.

BAŞKAN- Efendim, şimdi iki teklif var. Bunu sözlü teklif olarak kabul ediyoruz. 8 Agustosta Genel Kurulun toplanmasını. Bir de, 10 Ocak 1974 te toplanması yolunda iki teklif var. Evvelâ bu teklifleri oylarınıza sunacağım.

8 Agustus 1973 te Genel Kurulun toplanmasını kabul edenler... ("Olagan toplantı mı?" sesleri) Olaganüstü toplantı oluyor tabii. Ayrıca normal senelik toplantı yapılacak. Senelik toplantı mecburidir. Başkanın süresi yönünden olaganüstü toplantı, ki bunu esas itibariyle Yönetim Kurulu kendisi görüşür, isterse fevkalâde toplantıya çağırır. Takdir kendilerininindir.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Takdir olur mu? Kanun gereği...

BAŞKAN- Kanun gereğini Yönetim Kurulu takdir etmez ki Kemal bey.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- O halde bunu niçin oyluyorsunuz?

BAŞKAN- Sizin teklifiniz olduğu için Kemal bey.

KEMAL SARIİBRAHİMOĞLU- Benim teklifim değil, kanunungereği.

BAŞKAN- Kanuni gerek için oylamaya lüzum yok.

O halde 10, 11, 12 Ocak 1974 de yapılmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yerini tayin edeceğiz şimdi. Muş'da yapılmasını kabul edenler... Etmeyenler... 3 oya karşı ekseriyetle reddedilmiştir.

Ankara'da yapılmasını kabul edenler... Etmeyenler... Gelecek

Genel Kurul toplantısı 10 Ocak, 11 Ocak, 12 Ocak 1974 tarihinde Ankara'da yapılması ekseriyetle kabul edilmiştir.

Efendim, gündemin dilekler maddesine gelmiş bulunuyoruz.

Bu arada bir önerge var, okuyorum efendim:

" Dilekler maddesindeki konuşmaların da, zamanın yetersizliği sebebiyle, 10 dakika olarak sınırlandırılmasını arz ve teklif ederim.

Hilmi Özarpat Ömer Gözübüyük Zeki Gönenç Hüseyin Cahit Oğuz Mustafa Akalın"

BAŞKAN- Önergenin aleyhinde konuşmak isteyen var mı?.. Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. 10 dakika olarak konuşmaların sınırlandırılmasını kabul edenler... Etmeyenler... 1 e karşı ekseriyetle kabul edilmiştir.

Şimdi söz isteyen arkadaşlara sıra ile söz vereceğim. İlk söz sayın Necla Fertan'da, buyurun.

NECLA ERTEL (FERTAN)- Barolar Birliğinin önümüzdeki dönem çalışmalarında nazara alınmasını rica ettiğimiz dileklerimizi arz etmek istiyorum.

Birinci olarak, savunmanın teminatını ve avukatın meslek masu- niyetinin ele alınmasını ve herşeyden evvel bunun birteminata bağlan- masını, bunun için yapılması lâzım gelen çalışmaların bütün çalışmala- rın önüne alınarak bir an evvel temin edilmesi dileğimizdir.

Savunma, birçok mahkemelerde çok dar manada anlaşılmakta ve dar manada tatbik edilmektedir. Birçok mahkemelere ve bazı mercilere göre, sanığa, söz alan avukatın hazırladığı metni veya irticalen yaptığı konuşmayı onun sözünü kesmeden dinlemek gibi yanlış bir şekilde tefsir edilmekte ve verilen söz hakkını tam olarak kullanan bir avukat için savunma hakkını tam olarak kullanmıştır neticesine varılmaktadır. Benim burada kastettiğim savunma hakkı, takdir buyurursunuz, bu değildir. Savunma hakkı, yani tüm savunmahakkını kastediyorum. Müvekkillerimizle temasımızdan, mahkemede talep ettiklerimizden ve bir savunmada neler varsa bütün bunların hepsinden... Bugün bu hak büyük yaralar almıştır. Bu yaralar için şimdiye kadar Barolar Birliğine vaki müracaatlarımızda

tutulmuş olan yöntemden vazgeçilmesini, müracaatlarımızın, bizim adımıza ilgili mercilere duyurulup, cevabının bize verilmesini değil, yani bu bir nevi kendilerine postacılık külfeti yüklemiş oluyor, talep ettiklerimizin bir dava olarak taraflarından kabul edilmesini ve bunun bir hal şekline bağlanmasını dileriz.

Bunun için neler yapmak lâzım geldiğini elbette bizden daha iyi takdir edecektir görevli makamda bulunanlar. Acizane bu hususta yapılması lâzım gelenler hakkındaki fikirlerimizi de müsaadenizle belirtmek isteriz.

Her ne kadar hukukun üstünlüğü adlı broşürde, çok iyi tetkik ettiğim o broşürde hukuk devleti tanımı yapılmışsa da, bu hukuk devleti tanımı eksiktir. Savunma hakkı hukuk devleti tanımı ile çok yakından ilgilidir. Bu tanım yeniden ve esaslı şekilde yapılmalı. Yapılmakla kalmamalı, bu her yere yayılmalıdır. Herkes, hukuk devleti denildiği zaman bunun ne demek olduğunu bilmelidir. Kendilerinin, yani bugün yönetimde bulunanların pek haklı olarak işaret ettikleri gibi, devletin, hukukun gücü devletin gücüdür. Savunmanın tam olarak söz konusu olmadığı bir yerde, hukukun gücünden söz edilemeyeceğine göre, Bir avukat müdafaa yaparken, yarın benim başıma ne gelecek diye düşündüğü zaman, orada savunma hakkı söz konusu olamayacağına göre, bir avukat en basit sözünden dolayı, birçok misâl verebilirim size, en son misâl Ankara Barosundandır, sadece "kaypak" kelimesini kullandığı için altı ay mahkûm olmuştur arkadaşım, kimsenin de haberi yoktur henüz, bu kadar masum sözlerden dolayı eğer bir avukat tevkif ediliyorsa, mahkûm oluyorsa, o ülkede savunma hakkı kâğıt üzerinde kalmıştır. Yine biz, bu sene bu mesele ön plâna alınsın ve bu mesele mutlaka ve de kesin ve de bulunduğumuz çağdaki Türkiye'ye yaraşır bir şekilde ve de hukukun en kuvvetli rüknu olan Barolar Birliği tarafından bir hal şekline bağlansın.

Bir sürü kanunlar çıkmıştır, bir sürü kanunlar değişmiştir, bütün bu çıkan ve değişen kanunlar aslında savunmahakkını kısıtlamakta, çok zaman ortadan kaldırmaktadır. 353 sayılı Kanunda yapılan değişik-

le Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun tatbikatına ilişkin müdahalelerle bugün tarafsızlığından şüpheye düştüğüm bir hâkimi veya hâkimler heyetini reddetmek elimden alınmış olduğuna göre, benim savunma hakkımdan söz edilemez. Ben beğenmediğim, daha baştan taraf tuttuğuna inandığım bir hâkimi veya hâkimler heyetini hem reddedemeyeceğim, hemde savunma yapmış olacağım... Olmaz böyle savunma hakkı. Bununla mutlaka mücadele etmek gerekir.

Ben müdafaamı yaptığım gün ve saatte bir mahkeme benim müdafaamı yazılı olarak verdiğim bir zamanda, daha o müdafaayı okumaya imkân bulmadan kararı tefhim edecek ve bunun da adı savunma hakkı olacak... Olmaz böyle birşey. Çok zaman ağırceza mahkemelerinde hepimizin başına gelmiştir. Savunma hakkını yazılı olarak verirsiniz, bir dakika sonra da karar tefhim edilir ve de sonra savunma hakkından söz edilir. Bütün bunlar sakim usullerdir, bütün bunlar yurdumda savunma hakkının zedelenmiş olduğunu gösterir. Çok daha ağır ve çok daha huzurunuzu işgal edecek ve belki sizleri rahatsız edecek misalsâllere girmiyorum, sadece günlük hayattan misâller vermeye çalışıyorum.

Yargı erkinin bir rüknüdür Barolar Birliği. Yargı erki yasama erkine elbette yol gösterecektir. Yasama erki keyfemayaşa istediği kanunu çıkaramaz. Ona yol göstermek bizim görevimizdir. Nasıl yaparsınız bu görevi? Dileğim, bunu Barolar Birliğinin yapmasıdır, o bakımdan söylüyorum. Biz çıkan kanunlarda, tabii bunlar için mazur görünüz, onlar benden daha iyi takdir edeceklerdir, dileğimin bir kısmı, bir şekli olarak sunmak istedim. Çıkan kanunların hukuk prensiplerine neden ve ne derece aykırı olduğu Barolar Birliği tarafından hiç kuşkusuz açıkça açıklanır, ortaya konur. Çıkacak kanunlar için Başbakanlıktan veya vekâletten zamanında kendilerine örnekler verilmesi temin edilir ve çıkmadan evvel ikaz görevi, çıktıktan sonra tekid görevi yapılır. Bir daireden birbirine mütenakıs bir dünya içtihat çıkmaktadır. Bütün bu içtihatlar arasındaki farklar yinede ortaya konmalı, bunun için icabederse kanımca bir mecmua çıkarılmalı, bir yayın orga-

nına sahip olmalı, her ne yapılmalı ise yapılmalı, az buçuk içtihat keşmekeşliğinden kurtarılmalıdır.

Bir tek noktayı daha söyleyeceğim, çünkü vaktim bitmiştir, bugün halen tutuklu kaç avukat vardır? Bunu Barolar Birliği tespit etmelidir, temenni ederim. Bunlar niçin tutukludurlar, kendilerine nasıl bir yardım yapılabilir ve bir baroya sahipken, bir Barolar Birliğine sahip olmanın özlemini duymuş o kişi, Barolar Birliğine sahip olduğu halde sahipsiz kalmanın acısından kurtarılmalıdır. Çoluğu çocuğu aç mıdır, tok mudur, meslektaşımız ne durumdadır? Bütün bunlar araştırılmalıdır ve bütün bunlar yapılırken, her zaman riayet ettikleri o tedbire riayet ederek yapabilirlerse ne alâ, ama yapamazlarsa dileğimiz odur ki, bunlar bizim meslekî ve hayati konularımızdır. Bunlar için icabederse o tedbirlerinden de biraz fedakârlık göstererek bu meseleye halletmelidirler.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İlhan Mertsoy.

İLHAN MERTSOY- Muhterem Divan, muhterem heyet, muhterem delegelerim, dün raporlar faslında konuşma imkânı bulamadığım için kısaca maruzatıma başlamadan evvel Denizli'li kardeşlerinizin selâm ve hürmetlerini iletmeyi bir vazife telâkki ederim.

Rapor hakkındaki dün yapılan konuşmalarda çok kıymetli arkadaşlarımız rapor üzerindeki tenkitleriyle birlikte, dileklerini de dile getirdiler. Bu itibarla bendeniz dilekler mevzuunda konuşulmasını arzu ettiğim birçok konuyu, kıymetli arkadaşlarım ele aldılar. O itibarla benim konuşacağım mevzu çok muhtasar bir hale geldi. Ben de bu maruzatımı gayet muhtasar olarak arz ederek huzurunuzdan ayrılmak niyetindeyim.

Evveleminde kıymetli hocama birtakım tenkitler yöneltmiştir. Kendileri cevaplarını vermişlerdir, ama müsaade buyurursa biraz da kendisini methedelim. Buna belki ihtiyacı yok, ama, fakat bir Genel Kurul olarak kendisinin faydalı, müsmir ve fedakârane, vefakârca yaptığı çalışmalarını da bir Genel Kurul olarak ne derece takdir edersek

zannederim ki kendilerinde sevgi o niabette fazla olacaktır. Bizim Barolar Birliğimize büyük bir şahsiyet kazandırmış olması ve bira-vukatın Türkiye'de mevcut olabileceğini ve nasıl Berlin'de hâkimler var deniyorsa, Türkiye'de de avukatlar var dedirtebilecek bir seviye-yeye getirilmesinde büyük katkısı bulunan çok kıymetli Hocamı huzuru-nuzda alenen teşekkür etmeyi ve tebrik etmeyi kaçınılmaz vazife telâkki ederim. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, bir bina meselesi dünden beri konuşuldu, karara bağlandı. Filhakika, isteniyor ki, bir bina yapılsın. Ben bina mevzuuna şöyle bir dilekle katılmak arzusundayım. Hesabettim. Bir avukat arkadaşımız 500 lira bir fedakârlıkta bulunursa, 10 bin avukat arkadaşımızdan 5 milyon lira bir sene içinde tedarik edilebilir. Bunu hepimiz bir hibe olarak, bir temettü olarak verebiliriz. Niçin kaçıyoruz? Bunun şöyle de bir hesabı var: Hepimiz Ankara'ya gidiyoruz; duruşmamız falan var. Bilhassa taşradan gelen arkadaşlar için bu bina büyük bir zarurettir. Bir otele gidiyoruz. Ankara'da yatılabilecek bir otelin geceliği 150 liradır. İki gün kaldınız mı 300 lira vereceksiniz. Bunun daha fazlası olabilir, 500 liradan aşağı gelmez. Normal olarak ben senede 10 ilâ 20 defa murafaaya geliyorum. 10 ilâ 20 defa murafaaya geldiğim zaman da en az 5 bin lira harcıyorum. Halbuki, böyle bir binamız olduğu takdirde, gayet uygun birfiyatla burada kalma imkânımız olacaktır. Binaenaleyh, senede 5 bin lira sarfederken, ben niçin 500 lira fedakârlıkta bulunmayayım?.. Bu her arkadaş için bahis mevzuudur. Eger barolar olarak bir kampanya açar da, her arkadaştan asgari, fakir arkadaşlarımız olabilir ve yahut da veremeyecek durumda olan arkadaşlarımız olabilir, ama bunun on mislini de verecek arkadaşlarımız olabilir. Bu itibarla, bütün baro idare kurullarımız bir kampanya açar ve biz de iştirak edersek, şuna inanın ki, bir senede biz bu bina parasını tedarik ederiz. 5 milyon lira büyük bir para degildir bizim Birliğimiz içinde. Onun için, benim bir dileğim olarak arz ediyorum, organize etsin İdare Heyeti. Her baroya icabederse bir arkadaş temsilci olarak göndersin,

bir komisyon kurulsun ve her baro takatı nisbetinde bu katkıya katıl-
sın ve inanın bir sene içerisinde biz bunu toplarız ve işin de böyle
bir riyazi tarafı meydana. Herhalde böyle bir binaya kavuştuğumuz za-
manda, ordu evlerinde misâl olduğu vesile, 10-15 liraya kalmamız im-
kân dahilinde olacaktır. Bir yemeğe de 100-150 lira vermekten kurtu-
lacğız.

Bunun dışında kendi vekarımızadaha uygun bir bina içerisinde
kalmanın huzuru içinde de kalacağız arkadaşlar. Büyük davalara bü-
yük fedakârlıklar icabeder arkadaşlar. Biz mademki bu işe giriştik,
biz işte geldik, işte gidiyoruz, nihayet şurada birkaç sene sonra
ya sağ kalırız, ya kalmayız veyahutta meslekten ayrılırız, ama bizden
sonra gelecek nesil bizim çektiğimiz bu sıkıntıyı çekmesin ve Anka-
ra'da böyle bir binaya kavuşsun arkadaşlar.

Bir nokta üzerinde geniş münakaşa yapıldı; dışa dönük, içe dö-
nük mevzuu üzerinde. Artık buna ben daha derin girmeyeceğim. Yalnız
biz dışa dönük olduğumuz nisbette biraz daha siyasete yaklaşırız.
Allah korusun, siyasetin içine de girmeyelim. Şurada iki günden beri
izliyorum, bütün mümtaz arkadaşlarım istisnasız olarak siyasete gir-
mediler. Herhangi bir şekilde bir siyasi polemik içine daşulmedi.
Bununla ne kadar iftihar etsek yerimizdir. O itibarla, dışa dönük
olursa, elbetteki bütün meselelere karşı Barolar Birliğimizin fikri
olacaktır, söyleyeceğiz, hür düşüncelerimizi haykıracağız, amma bu
hür düşünceler, sayın Hocamızın da izah ettiği gibi, bazen beyaz,
bazen siyah olur. Siyahı mı kabul edeceğiz, beyazı mı kabuledeceğiz?
Ki o noktaya gelindiği anda siyasetin içine girmiş oluruz, falanca
partinin fikri, filanca partinin fikri olur. O itibarla dışa dönük-
lüğümüzde fevkalâde titiz olunmasını ve daha çok içe dönük olarak
kendi meselelerimizi hallettiğimiz nisbette kuvvetimizin artacağını
bir dilek olarak bildirmek durumundayım.

Bilhassa üzerinde durmak istediğim bir diğer husus hukuki te-
minat meselesi beyler. Bu hakikaten mühim bir mevzudur. Hepimiz için
mevzubahistir, hepimizin başından birtakım ağır hadiseler geçmiştir.

Bu hususta bir misâl vermek isterim. Bir doktor arkadaşımızın tevki-
fi münasebetiyle bir kazaya gitmek durumuhasıl oldu. Bize mübaşir ta-
rafından şöyle bir haber ulaştırıldı: "Gelmeyin, avukat olarak sizi
de tevkif ederiz." dediler. Nasıl tevkif ederler bizi, dedik. Bir
tektip yaparız, iki tane adam buluruz, yalancı şahit tertip ediyor
deriz ve tevkif ettiririz, dediler. Hakikaten üzerimizde bu nevi
şeyler daima döner ve bu hukuki teminat meselesini garanti altına al-
malıyız ve hâkimlerimizin karşısında biz de aynı şekilde beyefendi
olabilmeliyiz.

Ben size sorarım arkadaşlarım, hepimizin birtakım yanlış taraf-
ları vardır. Bizhâkimlere beyefendi deriz, sayın reis beyefendi deriz,
ama hangi hâkimden, sayın avukat bey sözünü duyduğunuzu ben bilmi-
yorum, ama ben 25 senelik meslek hayatımda rastlamadım arkadaşlar.
Bu birazda teminatsızlıktan ileri geliyor. Biz de şahsiyetimizi ge-
rek hâkimler karşısında, gerekse savcılar karşısında miktarı kâfi
koruyamıyoruz, ama bunda teminatsızlıktan ileri geliyor. Hakikaten
teminat meselesi bu derece mühimdir. Bu konuyu da dilek olarak arze-
diyorum.

Bunun dışında adliye ile olan meselelerimiz var. Çünkü mesele-
lerimizi tamamen adliyenin dışında mütalâa etmemize imkân ve ihtimal
yoktur. Çünkü, adliye ile tamamen Birliğimizi ayırarak ayrı mütalâa
etmemize imkân yoktur.

BAŞKAN- Vaktiniz doldu efendim.

İLHAN MERTSOY (Devamla)- Bitiriyorum efendim.

Bu bakımdan, adliyenin birçok dertlerininide dile getirmeyi arzu
ederdim, ama buna imkân kalmadı.

Hepinizi hürmetle selâmlarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Selâhattin Aydın.

SELÂHATTİN AYDIN- Sayın Başkan, çok muhterem arkadaşlarım, kıy-
metli dinleyiciler, evvelemerde memleketimizin en güzel beldelerinden
birisi olan Antakya'da bizi bir araya getirmek suretiyle iki günden
beri en büyük tevazu içinde ağırlayan, misafirperverliğin en güzel

örneğini veren Hatay Barosuna Maraş Delegatesi olarak en derin saygılarımı arz ediyorum.

Zamanın geçmiş olmasını hesaba katmak suretiyle bir iki noktaya temas edeceğim.

Yapılan hütün konuşmalar kendimizle ilgili görüldü. Onun için, müsaade ederseniz hepimizin ıstırabını teşkil eden Genel Başkanımızın bir konuşmasında ifade ettiği üzere, hâkim-savcı-avukat münasebetlerinin en verimli şekilde yürütülmesini icabettiren, fakat aslında üzerinde durulmayan bir-iki noktaya temas edeceğim.

Muhterem arkadaşlar, bir memlekette savcı suç üstü ödeneği yoktur diye sokaklarda şoförlerle pazarlığa girecek kadar küçülürse, ben adalet işlerine, sureti kat'iyede size hizmet etmeyeceğim diyecek kadar lâübâli şoförlerle şoförlerle karşılaşır, eğer bir memlekette hâkim daktilosu bozulduğu için bankalardan daktilo dilenme yoluna düşmüş ise, eğer bir memlekette hâkim veya savcı yazılacak karar için torba kanunu dolayısıyla zabıt kâtabi temin edemiyoruz, Bakanlık muvafakat vermiyor, kadro kifayetsizliği, mevcut kâtiplerin de rahatsızlığı dolayısıyla bu kararı yazamıyorum diyorsa, eğer bir memlekette adliyenin temizliğiyle alakâlı mübaşir kadrolarını almak bir mesele halindeyse, eğer bir memlekette münavebeyle hâkim, savcı ve kâtipler bir odada oturabiliyorlarsa, eğer bir memlekette içeri girdiği zaman eshabımesalihten bir vatandaş, karşısındaki adamın savcı mıdır, hâkim midir, kim olduğunu tefrik edemeyecek kadar pejmürde bir kıyafetle, kıyafet demeyeceğim de eşya ile karşılaşılıyorsa, oturacak sandalyesi, üstünde yazı yazacak bir masası yoksa, bu takdirdê bunun zararları yalnız adaletin vatandaşa telkin etmekle mükellef olduğu itimat ve teveccühün sarsılması ile kaılmaz, meslek hayatımızın yürütülmesi bakımından da hem maddî, hem manevî bakımdan zararlar görürüz.

Ben onun için derim ki, bir memlekette hâkimlere ve savcılara hücum etmeden evvel, neyi verdik de, neyi istiyoruz? Bu prensibin esaslı olarak halledilmesi lâzım. İsteyebilmek için evvelâ vermek lâzım.

Kanunumuzun bir hükmünü hatırlatmak istiyorum. Bir kimsenin iyi

niyet iddiasında bulunabilmesi için evvelâ kendine düşen ihtimami esir-gememiş olması icabeder. Biz bu memlekette evvelemerde bir adlî reforma gitmeden evvel hâkimliğin İngiliz hâkimleri gibi haysiyetli ve şerefli bir meslek olduğu inancını yayabilmek istiyorsak, evvelâ bunu istemeden evvel hâkimlerin mevkilerine, hâkimlerin çalışma hayatlarına, hâkimlerin kararı süratli ve adil bir şekilde verebilmesine müntehi bütün idarî ted-birleri almaya mecburuz. Bir savcı veya bir hâkimin sokak başlarında otobüs bulamadığı için, malî durumunun da elvermemesi hasebiyle, geç-ebilecek bir teknik ziraat müdürünün arabasını beklediğini gördüğümüz za-man, hakikaten bunlara üzölmek, ıstırap çekmemek mümkün değildir. O halde, adliyenin haysiyetini kurtarmak, maddî bakımdan bütün imkânların sağlanmasına bağlıdır. Ondan sonra hâkimlerin seçilmesinde, avukatların intihabında, benim şahsi kanaatıma göre, her hukuk faköltesini bitiren adamın iki yıllık staj devresini ikmal etmesiyle hâkim ve savcı olması prensibini kaldırmalı, birçok bakımlardan elemelere tabi tutulmalı ve fakat seçilecek olan vatandaşın hükmünden ve kararından vatandaş tepe-den tırnaga kadar itimat göstermeli. Bu işleri sağlamadıktan sonra hâ-kimlerden veya savcılardan şu veya bu şekilde tek taraflı fedakârlık ve feragat istemek biraz zor olur kanaatindeyim.

Bu meseleye böylece temas ettikten sonra, zaman kazandırmış olmak için, bu meselenin arkadaşlarımız tarafından biraz daha tahliline ve deşelenmesine fırsat vermek bakımından sözlerime son veriyor, en derin hürmetlerimi arz ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Cemalettin Güçdemir.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, vakit geçiyor. İki günden beri kesif bir mesai halindeyiz. Türkiye Barolar Birliğinin bu çalışmaları zaman zaman gönöl kırıcı bir kıvılcım çıkmış olmasına rağmen, tam bir gönöl birliği, bir ruh birliği, bir mücadele azmi içinde geçiyor. Bunu Türk hukuku ve meslegimiz için, Türk Milleti-nin hukuki müstakbeli için büyük teminat kabul ediyorum.

Manzaramız, içinde bulduğumuz için, belki bütün azameti, bütün tarihi kıymetiyle tarafımızdan müşahade edilmez, ama eminim ki, herbiri-

nizin büyük bir gönül huzuru ile katıldığı bu davanın tarihi muhakkaktır ki, Türk hukuk tarihinde altın harflerle yazılacaktır. Bunun şerefi, mesuliyet ve ısrıtacı sizindi, şerefi de sizlerin olacak aziz arkadaşlarım.

Sevgili kardeşlerim, değinilen bir konu idi. Bendeniz dilekler faslında temennimi arz etmek istedim. Kanunla kurulmuş meslekî bir örgütüz. Ancak, kamu niteliğindeki kurumlarla bir güç birliği mevzubahis olduğu zaman, muhterem arkadaşlarımız işaret ettikleri gibi, bendeniz de endişemi söyleyeceğim. Bir temenni için yalvarış, bir yakarış damlası elbette sabır kadehinizi taşırmayacaktır. Bir damla olarak kabul edin veya bir temenni olarak kabul edin. Şöyle derim bendeniz:

Siyasi bir görüntüye düşülmeksizin, ideolojik bir maksadın güdüldüğü vehmi yaratılmaksızın, yanlış bir anlama ve yoruma asla fırsat verilmeksizin güç birliğine gidilmesinde isabet vardır. Tasrih ediyorum, siyasi bir görüntüye düşülmeksizin, ideolojik bir maksadın güdüldüğü vehmi yaratılmaksızın, yanlış bir anlama ve yoruma asla fırsat verilmeksizin güç birliğine gidilebilir. Bu bir.

İkincisi sayın arkadaşlarım, ücret meselesi. Bir asgari ücret var, bir de üç mislinden fazla olamaz kaydı var. Yalnız avukatlık hayatım 19 ncu senesine basıyor. Bugüne kadar Türkiye'nin muhtelif yerlerinde ve mahkemelerinde dava takip ettim. 5 senede, 10 senede neticesini istihsal ettiğim davada bile hâkimler asgari ücretten uzaklaşmamıştır. Bu itibarla, sagolsunlar, asgari ücrette daim olurlar.

O halde, asgari ücret ve üç misli hali varken, günün iktisadi şartlarını da nazarı itibare alarak, sayın Sarıbrahimoğlu'nun temas buyurdıkları hususları tekrar etmeyeyim, onlar da göz önünde tutularak, biraz insaf ile, biraz iktisadi şartlarla, biraz irfan ile, biraz iz'an ile mütenasip bir yükseltmeye doğru götürelim şu tarifeyi artık. Gerçi tatbik etmiyoruz. Gerçi özel sözleşmelerle yasanın verdiği haktan istifade ederek bu asgari ücret zaruretinde el açmak, mendil açmak zaruretine düşmüyoruz, amma zaman geliyor ki, yalnız mahkemenin takdir edeceği bir ücretle yetinilmek gerekiyor. 8 sene takip edilen bir davada bir ağırce-

za mahkemesi size bin lira ücret takdir ediyor. Günün şartlarına sırtımızı dönmenin, gözümüzü kapamanın lüzumu yok arkadaşlar. Biraz da realiteye itibar edelim.

Sonra, gruplar meselesi var. Arkadaşlarım, bu birinci grup, ikinci grup, yani bölgesel ücret kanaatimce adaletsiz birşey. Orada yaşayan arkadaş mahrum bölgededir, çocuğunu veya eşini tedavi için bir vilâyet aşırı hastaneye gitmek mecburiyetindedir. Her sene bir iki sene seyahate gitmek zaruretindedir. Yani, imkânı az, hayatı daha mütevazî olan bir yerde yaşadığı için mi emeği daha az takdir ediyoruz. O da orada suç işleyen Ali'yi, o da orada şununla itham edilen Veli'yi müdafaa ediyor, İstanbul'daki arkadaş da aynı şeyi yapıyor, Muş'taki de aynı şeyi yapıyor. Üstelik İstanbul'daki arkadaş, Antakya'daki arkadaş, Gaziantep'teki arkadaş yetişmiş, tecrübeli, işi sâhunetle yürüten bir hâkimin huzurunda bu davasını yürütüyor, Muş'taki arkadaş, adalete yardımcı olmak vazifesini bütün kemâliyle yaptığı halde, ona birşeyler vermek, hattâ öğretmek mevkiinde kalıyor, tenvir etmek mevkiinde kalıyor. Emeği binnetice aynı konuda daha çok oluyor. Bu itibarla bu bölgesel ücret de ortadan kalkmalı.

BAŞKAN- Vaktiniz doldu efendim.

CEMALETTİN GÜÇDEMİR (Devamla)- Başüstüne.

Arkadaşlarım, ben bir-iki konuya daha temas edecektim, vaktim bitti. Yalnız gönlümden şu geliyor, arzedeyim. Bizi misafir eden şu aziz beldeniz ıstırapları var, ona dikkatinizi çekerim. 820 kilometrelik bir cenûp sınırı var. Bu cenûp sınırında 500 metre mesafeli bir mayınlama şeridi var, pasaportsuz seyahat etmek isteyen veya koşan koyununun peşinde mayının içine düşen bir adamın cenazesi dahi oradan çıkartılamaz. Orada cenazesini kurtlar, kuşlar yer. 1918 sayılı Bir Yasa var. Buraya gelen bir turist dükkânda açıkca satılan eşyayı alır, götürürken yolda çevrilir, ağır hapse atılır. Bilir misiniz ki, iki orta okul talebesi 5 kilo sigarayı beraberinde götürdükleri için toplu kaçakçılıktan 5'er sene ağır hapse mahkum edilmiştir. 1918 sayılı Yasa Cenûp hududunda yaşayan milyonlarca vatandaşı ıstıraba sevketmektedir. Bize nimet gösteren

bu bölgenin bu vesileyle dertlerini, ıstıraplarını da vasitanızla Yönetim Kurulunun dikkatine arz ediyorum.

Sagolun arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Denizli Delegatesi Behçet Çomakoğlu'nun bir önerisi var, okuyorum:

Kongre Başkanlığına

Dilekler faslında halen 20 ye yakın konuşmacı var. 10 ar dakikadan 200 dakika eder. Salon geceye hazırlanacağına göre, konuşmaların 5 er dakikaya hasredilmesi önerilir.

Behçet Çomakoğlu

BAŞKAN- Önerenin lehinde ve aleyhinde söz isteyen?.. Yok. Konuşmaların 5 er dakika ile sınırlandırılması hususunu tasviplerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Davut Selçuki...

DAVUT SELÇUKİ- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Sayın Behçet Çomakoğlu.

BEHÇET ÇOMAKOĞLU- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Sayın Hikmet Turgut Söğütlü.

HİKMET TURGUT SOĞÜTLÜ- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Sayın Burhan Karaçelik.

BURHAN KARAÇELİK- Bir tek dileğim olacak, o da şu: gündemin, gelecek toplantıda gündemin tespiti hususunda sayın Yönetim Kurulundan bir ricam var. Dertlerimiz çok. Burada Yönetim Kurulu çalışma raporunun tenkidi, tenkit hudutları içerisinde kaldığı için birçok meselelerde hukukçu olarak görüşlerimizi ileri süremiyoruz. Umuma açık bir toplantıdır. Biz hukukçuyuz. Hukuki müesseselerin kurulmasında, gelişmesinde biz söz sahibiyiz. Binaenaleyh, gündemi tanzim ederlerken serbest konuşmalar adı altında bir madde eklesinler ve rahatca görüşlerimizi serdetmek imkânı versinler.

BAŞKAN- Sayın İskender Özturanlı.

İSKENDER ÖZTURANLI- Sevgili arkadaşlarım, Yönetim Kurulunun saygı değer üyelerinden ve onların sevgili Başkanından iki dileğim olacak.

Birincisi, bize bir rapor sundular. Ve şifâhen de raporlarını tekrar ettiler kısaca. Bu tekraralarda ve raporda bizi kıyasıya eleştiriniz dediler ve biz de buna istinatla kıyasıya değil, fakat normal bir eleştiri yaptık.

Ancak, bu eleştirilerimize tahammül edemediler. Bundan böyle eleştiriye tahammül etmelerini rica edeceğim dilek olarak ve bizim eleştirimizi hakaret telâkki ettiler. Bizim eleştirilerimizde hiçbir kasıt ve hiçbir ön düşünce yoktu ve esasen de olamazdı.

Efendim, biz birbirimize kalplerimizin bütün kanatlarını ve kapılarını açmak mecburiyetindeyiz. Biz birbirimize tolerans ile yaklaşmak mecburiyetindeyiz. Çünkü tolerans tabiatın ilk kanunudur ve Gothe 18 nci yüzyılda "Felsefe Sözcüğü" adlı eserinin bir yerinde, hepimiz yanılmalarla yogrulmuşuz, birbirimizin hatalarını karşılıklı olarak hoş görmek mecburiyetindeyiz, der. Tabiatın ve insanlığın bu kanununa önce bizlerin riayet etmesi lâzım geldiği kanısındayım. Aksi takdirde yarın karşısına çıktığımız hâkimlerden tolerans bekleyemeyiz.

Ve şunu dileyeceğim: raporlarında ve konuşmalarında bütün tenkitlere hazırız, açıkız, dedikten sonra, konuşmalara verilen cevaplarda bunun kapalı tutulması tarzında bur anlayış içine düşmesinler ve konuşmalarının sonunda da, Yönetim Kurulu adına konuşmalarının sonunda da, acı uyarılar sebebiyle sizlere minnettarız demesinler. Çelişme oluyor arkadaşlarım.

BAŞKAN- İskender bey, müsaade ederseniz dileklerle ilgili konuşalım.

İSKENDER ÖZTURANLI (Devamla)- Efendim, ikinci dileğim şu olacaktır: Bugün gazeteleri okuyunuz, Barolar Birliğinden gereği gibi gazeteler bahsetmemektedir ve şu kanıdayım bendeniz. Bir örgüt basınla, halkla ve toplumla ilişkiler kuramazsa, o örgüt varolma niteliğini yitirir. Basına yaklaşmasını bilmek, basına ulaşmak, halka ulaşmak gereğini kendilerinden bundan sonra daha dikkatle, daha olumlu bir şekilde ve aynı zamanda bütün çalışmalarını bu yönde yönetmek, bu yöne yönetmek suretiyle, zaten kabiliyetlidirler, arkadaşlarım bunu yapabilirler, ama bu konu

o kadar önemlidir ki benim için, bizim sesimizi o şekilde duyurmalı ki Türkiye'ye arkadaşlarım, bir Barolar Birliği toplantısı yapıldığı zaman, baroların düşüncesi nedir, baroların fikri nedir, barolar toplum için neler yapmışlardır, bunları biz burada dile getiriyoruz, birbirimizle konuşuyoruz, görüşüyoruz, ama Türk Ulusu bundan haberdâr olmazsa biz burada istediğimiz kadar konuşalım, bu olduğumuz yerde durmadır.

Arkadaşlarımdan ve sayın Yönetim Kurulu üyelerinden bendeniz bunları diliyorum efendim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, iki dilek var, bunları okuyoruz:

" Cumhuriyetin 50 nci Kuruluş Yıldönümüne yetiştirilmek üzere "Hukuk Açısından Atatürk ve Atatürkçülük" mevzuunda bir eser ortaya konması için yönetim Kuruluna görev verilmesinin karara bağlanmasını arz ve teklif ediyorum

Kemal Kaya"

BAŞKAN- Dilek olarak Yönetim Kuruluna sunulacaktır.

Diğer dileği okuyorum:

" Şifâhen arzettiğim sebepler nazara alınarak:

1- Sosyal Sigortalar imkânlarının; iktisadi esaslara uygun ve israfını önleyen bir statü içinde, "Sosyal Bank" adı altında bir banka kurularak işletilmesi için gerekli yasal çalışma ve teşebbüslerin yapılması,

2- Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürler Kurulu ve Genel Kurulunda avukatların temsili olanaklarının hazırlanması için gerekli teşebbüslerin ve iktiza ederse yasal imkânların hazırlanması, zımında Genel Kurulca Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna görev verilmesini arz ve istirham ederim.

Saygı ile.

Kemal Sarıbrahimoğlu."

BAŞKAN- Bu hususu da dilek olarak Yönetim Kuruluna sunuyoruz.

Şimdi söz sırası Melih Sezen'de. Buyurun.

MELİH SEZEN- Sayın arkadaşlar, dün eleştirilerde bulunduk. Eleş-

tirilerin soyut kalmasından yana değiliz. Yani, Barolar Birliği şunları yapsın, bunlar yapılmamıştır, demek bence bir yerde soyut bir noktada kalmak demektir. Onun için, bugün temenni faslında aklımıza gelebilen çalışma yöntemleri hakkında bazı şeyleri söylemek için söz almış bulunuyorum.

Bir yönden dönemimizde Anayasanın değişimiyle ilgili çalışmalar içerisinde Barolar Birliğimizin geçen seneki davranışının devam edeceği sözünü de duymuş olmaktan dolayı çok kıvançlıyız. Ancak, şunu hemen kabul etmek lâzım gelir ki, Barolar Birliği Yönetim Kurulu bütün bunları yapmak için maddî imkânlarla sahip midir? Hemen şunu söyleyelim ki, bütün bu araştırmaları yapmak, önerilerde bulunmak, kanun tasarıklarını hazırlamak ve zamanında iletmek bir kuruldan istenecek birşey değildir, bunu biliyoruz. Şunu önermek isteriz, toplumun sosyoekonomik olaylarının verilerine sahip olabilmek için bizim yeteneğimizin dışında bazı bilgilere sahip olmamız lâzım gelir. Bunların da yöntemleri vardır. Planlama daireleri, istatistik daireleriyle sık sık temas kurulmak suretiyle gereken toplumsal ve ekonomik bilgilere sahip olmak mümkündür. Bunun dışında, dün de değindığımız gibi, ve Necla Ertel arkadaşımızın önemle üzerinde durduğu ve bizim de önemle ele almış olduğumuz savunmanın bağımsızlığı ve dokunulmazlığı meselesinde eğer bir aksama oluyorsa, bunun Barolar Birliğinin Yönetim Kurulu tarafından Türkiye çapında ele alınması gayet tabii maddî imkânsızlık içinde olabilir. Bunun için Barolar Birliğinin elinde bir imkân vardır. Türkiye'nin baroları vardır. Türkiye'nin barolarında avukatlar vardır. Bu olaylar vaki olduğu zaman, Barolar Birliğinin talebi içerisinde derhal gereken üç kişilik, beş kişilik komisyonlar süratle olayı yerinde tahkik, Barolar Birliği adına gerekli raporu hazırlamak ve Barolar Birliğine süratle intikal ettirmek imkânına sahiptirler. Sanırım ki, bu çalışmaların da böyle olması lâzım gelir.

Sorgu meselesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine imka koymuş bir memleket olarak, eğer aksayan olaylar varsa, ki olduğu hususundaki kanımızı dün söylemiştik, bunun biran evvel insan hakları sözleşmesine

uygun ve Anayasamızın İnsan Hakları ile, kişi özgürlüğüyle paralel bir noktaya gelebilmesi için gerekli müdahaleleri hukuk açısından etken bir şekilde yapabilmek için, bütün arkadaşların Barolar Birliğinin vereceği talimata uygun olarak çalışacaklarına inanıyorum. Herhangi bir arkadaştan, barodan bu talep edildiği zaman, savunma hakkı ile ilgili olduğu için, doğrudan doğruya hukukun gereği olduğu için, hukukun teminatı olduğu için arkadaşlarbuna koşarak iştirak edeceklerdir. Barolar Birliği burada yalnız degildir. Bunu söylemek isterim.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, Bursa Delegatesi Turgut Bulut'un dileği var, tuta-
nağa geçmiştir, Yönetim Kuruluna sunulacaktır.

Sayın Süreyya Öner.

SÜREYYA ÖNER- Vazgeçtim.

BAŞKAN- Reşit İpek.

REŞİT İPEK- Türkiye'nin en seçkin evlâtları ve meslektaşlarım karşısında konuşmak fırsatını bulduğum için kendimi mutlu addediyorum.

Bu toplantıya vesile teşkil eden Hatay Barosu'na ve Hatay'lılara peşinen şükranlarımı arz ederim.

Arkadaşlar, zaman çok geçmiştir. Kıymetli vakitlerinizi almaya-
cağım. Benim sadece birkaç temennim olacak.

Sosyal Sigortalara tabi olan arkadaşların ödemiş oldukları pi-
rimler meslekî giderler arasında kabul edilmiyor. Meslektaşlarla vergi
daiireleri arasında bazı çekişmeler, sataşmalar oluyor. Benim ricam, v.
Gelir vergisi Kanununun 68 nci maddesine, Sosyal Sigortaya girmek mec-
buriyetinde olan arkadaşların ödedikleri pirimlerin meslekî giderler
olarak sayılması için, 68 nci maddenin sonuna bir fıkra eklenmesini
istirham ediyorum.

Ayrıca, benden evvel söz alan arkadaşlar, asgari avukatlık ücret
tarifesinde memleket iki gruba ayrılmıştır. Bu da hakkaniyet ve eşitlik
kaidelerine aykırıdır. Bunun da ileride hazırlanacak asgari ücret tari-
fesinde nazara alınmasını İdare Kurulundan istirham ediyorum.

Ayrıca, Avukatlık Kanununun 165nci maddesinde, toplu olarak ve-

kâlet verenler ile, sulh ile sonuçlanan davalarda iki tarafın müştereken sorumlu olacağına dair bir kaide mevcut. Bu bazı suistimallere yol açıyor. Sulh ile beraber davadan feragât edilmesi halinde dahi iki tarafın müştereken sorumlu olması hususunda 165 nci maddeye bir fıkra eklenmesi dileğinde bulunuyoruz.

Avukatlığın bir âmme hizmeti niteliğine yükseltilmesi ve Türkiye Barolar Birliğinin bir kamu müessesesi olarak Anayasa'da ve tatbikatta yer almış olması hususunda mesaisi geçen ve bizi bu duruma ulaştıran Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulunun sayın Başkanı ve ondan evvel mesaileri geçen arkadaşlarımı hürmet ve şükranla yadederek, hepimizi sevgi ile selâmlarım.

BAŞKAN- İdris Almayrak... Yok.

Sayın Hurşit Kangal.

HURŞİT KANGAL- Sayın Başkanlarım, seçkin arkadaşlarım, bu saatte söz almak pek tabiî büyük bir talihsizlik. Eğer Balıkesir Barosu beni bir konuda görevlendirmemiş olsaydı, ben söz almazdım. Hele, dilek olarak ileri süreceğim bir husus şahsî çıkarımla ilgili olsaydı yine bu saatte söz almaktan gerçekten utanırdım, ama bir vazifeyi ifa zımında söz aldığım için, vaktinizi israf etmiş de olsam, beni mazur görmenizi rica ederim.

Geçen Bursa'daki toplantıda üzerinde durduğum vekâlet akti ve hizmet akti konusunda sayın Hocamız bir sene mehil almışlardı. Daha doğrusu bu konunun işlenmekte olduğunu ve oldukça sakıncalı bir konu olduğunu beyan etmişlerdi. Bu sene rapor tenkitinde yine üzerinde durduğum zaman, dilekler faslında konuya tekrar dönmek hakkımı mahfuz tutmuş idim. Sayın Hocamın yine konuya, tetkik edilmek kaydıyla değindiler ve konunun çok sakıncalı bir yönünü gayet samimi olarak ifade ettiler ve dediler ki, bu bir grup arkadaşımızın şu şekilde işine gelmekte, hizmet akti şeklinde telâkki edilmesi faaliyetlerimizin, işine gelmekte, bir kısım arkadaşlarımızın da vekâlet akti şeklinde telâkki edilmesi işine gelmektedir, dediler. Bence, konunun en sakıncalı yönü de işte bu. Çünkü yarın bu yüzden birtakım mahrumiyetler olacaksa, ki böyle kaldığı sürece

olacaga benzemektedir, işte o zaman beklediğimiz birlik ve beraberlik bozulmuş olabilir ve korkarım konunun üzerine çok samimi bir şekilde eğilmiş olan Yönetim Kurulu ve sayın Başkanımız, haksız olarak bir grup arkadaşımızın tesiri altında kaldığı ithamına maruz kalabilir. Benim kalbimde böyle bir şüphe asla varit değildir, amma olabilir. Çünkü, konu muhtemelen büyük bir kitlenin, büyük bir meslektaş grubunun mağduriyetiyle sonuçlanacak istikamette gelişmektedir. Bugün...

BAŞKAN- 1 dakikanız kaldı efendim.

HURŞİT KANGAL (Devamla)- O halde konuyu şöylece özetleyeyim efendim, bir dakikam kalmış. Bir vazifeyi ifa zımında olduğumu söyledim. Bu öbür seneye talik edilmeden arada bir komisyon kurulmak suretiyle ve çatışan çıkarları temsil eden arkadaşlarında bulunacağı bir komisyon, içinde bulunacağı bir komisyon teşkil etmek suretiyle bu konu süratle ele alınmalı ve mutlaka bir çözüm yolu bulunmalıdır.

İkinci nokta, dergi hususundaki dileklerim, daha doğrusu tenkit faslındaki beyanlarım, sayın Hocamızca cevaplandırılmadı. Zannediyorum konu ele alınacaktır. Yani içtihatlar dergisini kastediyorum.

Sözlerimi bitirirken, Hatay Barosuna gösterdiği misafirperverlikten dolayı ve yeni kurulan bir baro olmasına rağmen Muş Barosuna da yaptığı nazik davetten dolayı teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım.

Hepinizi saygı ile selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- İsmail Mungan.

İSMAİL MUNGAN- Sayın Başkan, kıymetli meslektaşlarım, bugün şu anda idrak ettiğimiz kongrenin son dakikalarını yaşamaktayız. Tenkit fasılları bitmiştir. Yalnız ben bir temenni için huzuruza çıktım. O temennim de şudur:

Benim hukukçu olmamda büyük feyz ve yardımları bulunan sayın Hocamdan, Genel Başkanımızdan dileklerim olacaktır. Hocamıza hakikaten saygımız sonsuzdur. Bunu böyle bilsinler, ama ben kendisine saygılı olduğum kadar, hukuk idrakine, insanlık şahsiyetine de saygım ve bağlılığım vardır. Ben buraya bir baronun delegesi olarak gelmiş bulunuyorum. Evveleminde arayacağım hukuki tatbikatın olmasıdır. Bunu göremez-

sem elletteki üzüleceğim ve tenkitlerimi yapacağım.

Bendeniz sayın Hocadan, gelecek kongreye sarıh hesapla gelmesini istiyorum. Sayın Hocamın başka giderler namı altında, 258 numaralı kapalı bir hesapla gelmemesini temenni ediyorum. 117 nci maddenin 4 ncü fıkrası sarıhtir. Genel Kurul hesapları denetler, inceler, diyor. Bu yapılmadı. Gelecek devre için istirham ediyorum, kendileri nezıhtir, kendileri tenezzül etmez, bunu huzurunuzda söylemeyi vicdani bir borç biliyorum, amma bir hukuk kurulu içinde böyle kapalı olduğu kadar demeye lüzum yok.

Delegelik görevimi yapamadığım için aldığım 500 lirayı iade edeceğimi huzurunuzda beyan ederim. Hatay Barosuna tebriklerimi ve teşekkürlerimi de sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Kemalettin Sözmaz... Yok.

Hilmi Özarpat.

HİLMİ ÖZARPAT- Sayın arkadaşlarım, bendeniz huzurunuzda avukatlık teminatı ile ilgili tek bir kanun boşluğunu dile getirmekle iktifa edeceğim.

Biliyorsunuz, yeni Avukatlık Kanunu, avukatlara karşı işlenen suçları, görev sırasında avukatlara karşı işlenen suçları hâkimlere karşı işlenmiş sayıyor. Yine avukatın görevini yaparken, veya görevine müteallik olmak üzere işlediği suçlardan dolayı hakkındaki soruşturma ve kovuşturmayı özel hükümlere tabi tutmuş bulunuyor. Sebebi de, olur olmaz olaylardan dolayı avukatı sanık sandalyesine oturtmamak, kendisine bir teminat tanımaktır.

Aynı teminatlar hâkim, savcı, Danıştay mensupları için şahsî suçlardan dolayı da tanınmış ve özel bazı hükümlerle tanzim edilmiş olduğu halde, avukatlar hakkında şahsî suçlarından dolayı böyle bir düzenlemeye avukatlık Kanununda tesadüf edemiyoruz. Bunun neticesi olarak da, basit bir trafik suçundan dolayı dahi, hattâ trafik raporu lehine bile olsa bir avukatın polis karakolunda ifadesinin alındığını, suç üstü savcısı tarafından da deliller toplanmadan mahkemeye sevk edilip sanık sandalyesine oturtulduğunu görmekteyiz. Bunlar hem avukatlık vakar ve haysiyet-

tiyle bağdaşmaz ve hemde adaletinitibarını sarsıcı hareketlerdir.

Bendeniz avukatların şahsî suçlarından dolayı haklarında takibat yapılmasın, onlara imtiyaz tanınsın demek istemiyorum, fakat birhâkim, bir savcı, bir Danıştay raportörü şahsi bir suç işlerse ne gibi teminatlara sahipse, avukatın da aynı teminatlara sahip olması lüzumunu mütafaa ediyorum. ve bunun çıkarılacak Avukatlık Kanunu tadilâtında mutlak surette göz önünde tutulmasını sayın Barolar Birliği Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinden istirhamediyorum. Bunun tatbikatta bazı mahzurları müşahade etmiş ve hattâ acısını çekmiş, bu yüzden de bir savcıyı adalet Bakanlığına şikâyet etmiş bir arkadaşınız olarak bu konu üzerinde durmuş bulunuyorum.

Hepinizi sonsuz saygı ile selâmlarım.

BAŞKAN- Efendim, söz sırası Demirali Özakıncı'da. Kendisi dileklerini yazılı olarak Başkanlığa sunmuşlardır, okuyoruz:

1- Adalet Bakanlığı nezdinde teşebbüs yapılarak bir Hukuk Şûrası kurulmasınıningereginin Yönetim Kurulumuzca ele alınmalıdır.

2- Meslekten ayrılan bur avukatın ünvanını kullanma hakkının devamının sağlanması-hiçolmazsa meslekte belli süre kalmış olanlar için-

3- 1.1.1970 tarihinden sonra Sosyal Sigortalara girmekte olan Avukatların bir devre sonra sigortaya başlatılmasının önlenmesi,

4- Mesleğin zaruret ve faydası (TRT, Tv. v.s) vasıtalarla propaganda edilmeli.

5- Afyon Barosunun, Hatay Barosunun misafirperverliğine en derin ve candan teşekkürlerimi iletirim.

Saygılarımla.

Afyon Delegatesi

Demirali Özakıncı"

BAŞKAN- Yönetim Kuruluna tevdi edilmiştir.

Erdurum delegelerinin dilekleri var. Tutanaga geçmiştir, Yönetim Kuruluna iletilecektir.

Sayın Mustafa Akalın.

MUSTAFA AKALIN- Muhterem Başkan, sayın arkadaşlarım, bu dilekler mevzuunda söz sırası geldiği zaman, not ettiğim hususları daha önce konuşan arkadaşlarım dile getirmiş oluyorlar, dolayısıyla bizlerin söyleyeceği pek birşeykalmıyor.

Yalnız ben geçen sene 18 madde halinde dileklerimi söylemiş ve önerge halinde vermiştim. Fakat bu seneki raporda bakıyorum, bu dileklerim yerine getirilmemiş. Gerçi buradaki konuşmalar teypte alınıyor, fakat herhalde konuşmalarımız eksik geçiyor, onun için yerine getirilmemiş olabilir. Bir dahaki toplantılarda stenolar tutularak bu konuşmalarımız tam olarak zapta geçerse herhalde dileklerimiz de yerine getirilir.

Birde hâkimlerle olan durumlarımız var, hangi mevzuda avukatın dosyayı tetkik edeceği malûm olduğu halde, bazı hâkimlerimiz dosyayı tetkik ettirmiyorlar. Kendilerine kanunun açık hükümlerini söylediğimiz halde tetkik etmek inkânına bulamıyoruz dosyaları. Bu husus üzerinde de Yönetim Kurulunca durulmasını istirham ediyorum.

Vakit geçtiği için hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Yönetim Kurulunca verilmiş bir önerge var, okutuyorum.

" Yönetim Kurulu üyesi Hakmet Tuncay'ın vefatından dolayı taziyetlerimizin merhumun ailesine iletilmesini arz ve rica ederiz.

Başkan

Faruk EREM ve Yönetim Kurulu Üyeleri."

BAŞKAN- Divanca gereği yerine getirilecektir efendim.

Tasnif heyetinin tutanağı gelmiştir, okutuyorum.

" T.B.B. VI. Genel Kurul Tasnif Heyeti Tutanağıdır

Ad çekme suretiyle seçilen tasnif heyetine Av. Ali Dinç'in Başkanlığında Mersin Delegatesi Kemalettin Sönmez ve Kars delegatesi Kemal Kaya olduğu halde Denetleme Kurulu oy sandığı açıldı, iştirak adedinin 96 olduğu görülüp, zarflardan birisi Yönetim Kuruluna ait olduğu, birinin de boş olarak çıktığı görülmekte, 94 adet muteber oy neticesi yapılan tasnifte:

Vedat Burcuoğlu'nun 81 (seksenbir), Vasıf Üstün'ün 79 (yetmiş

dokuz), Fehmi Özçelik'in 74 (yetmişdört) ve Yağar Ünal 16 (onaltı), Kemal Sarıbranlıoğlu, Hilmi Özarpat, İsmail Mungan'ın ikişer muteber oy aldığı anlaşıldı.

Yönetim Kurulu sandığı açıldı. 97 (doksanyedi) zarfın çıktığı, 23 tanesinin boş olduğu, yetmişdört muteber oy bulunduğu, bunlardan 71 (yetmişbir) adedinin Ziye Bilge, (2) oyun Emin Baltaoğlu, 1 (bir) oyun Salahattin Allıoğlu tarafından alındığı anlaşılacakla iş bu zarf hep birlikte imza altına alınıp oy pusulaları ile birlikte Diyarbakır Başkanlığına teslim için Sandık Başkanı Ali Dinç'e teslim edildi. 6 Ocak 1973 HATAY

Sandık Başkanı

Üye

Üye

Ali DİNÇ

Kemal Kaya

Kemalettin Sönmez"

(Alkışlar)

BAŞKAN- Muhterem arkadaşlarım, gündemin son maddesine gelmiş bulunuyoruz. " Birlik Başkanının kapanış konuşması."

Buyurun sayın Başkan.

BAŞKAN FARUK EREM- Sayın Başkanım, aziz delege arkadaşlarım;

Bizleri bu tarihi ilde ağırlamak lütfunda bulunan Hatay Barosu Başkanına ve onun çok değerli arkadaşlarına teşekkürlerimizi Yönetim Kurulu adına ve müsaade ederseniz sizler adına da arz etmek isterim.

Yılda bir çok tatlı günler geçirebiliyoruz. Bunların fikrî bir tartışma içinde oluşması mutluluğumuzu daha da arttırmaktadır. En yakın sevgilerimiz daima onlarla beraber olacaktır, sağ olsunlar.

Dileklere gelince: Bunların büyük bir kısmında muhterem arkadaşlarımızla beraberim. Bunlar arasında daha evvel Yönetim Kurulumuzda çalışma konusu olmuş bulunanlar hakkında çok kısa olmak kaydıyla bazı açıklamalarda bulunmak üzere müsaadelerinizi rica ediyorum. Vaktinizi daha fazla almamak ve sizleri daha fazla yormamak gayreti içinde olacağım.

Daha evvelki konuşmada Cumhuriyetin 50 nci yılı hazırlıkları hakkında bir komisyon kurmuş olduğumuzu arz etmiştim. Bu Komisyonun Başkanı sayın Ferruh Dereli'dir. Bu kutlamanın ağırlığı İstanbul ve

Ankara'da olacağından, ancak buralarda sesimizi daha iyi duyurabiliriz. Çalışmalarımız, Atatürk'ün hukuk inkilâbının dünyaya duyurulması şeklindedir. Bu toplantı milletlerarası bir toplantı şeklinde de kabul edilebilir. Bu konuda yabancı bazı ilim adamlarıyla, bütün baro başkanlarını İstanbul'a davet etmek için bir hazırlık içerisindeyiz.

Bunun dışında avukatlık mesleği hakkında, devletin kanunsuz dönemlerini de kapsamak üzere ilk günlerinden zamanımıza kadar bibliyografyasını kısa özetlerle tespit etmek istiyoruz. Ankara ve İstanbul'da, eski yazıları da bilen arkadaşlarımızın yardımıyla, katılımıyla iki komisyon çalışmalarına başlamıştır. Bu komisyonların kanatları bu ay içinde Yönetim Kurulumuzda tartışılacaktır.

Bunun hakkında olgunlaşmış bir tasarıyı şu anda sizlere sunabilecek durumda değiliz. Ancak, Cumhuriyetin 50 nci yılı/bize yakışır şekilde kutlamak için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bir arkadaşımız, sosyo-ekonomik konularda bir komisyon kurulması fikri üzerinde durdular. Deminki konuşmada yine unuttuğum olacakım. Ekonomik kamu düzeni üzerindeki ileri fikirlerimizi olgunlaştırıp sizlere sunabilmek üzere memleketimizin tanınmış aydın fikirli ekonomik bilim adamlarıyla bu konuda ün yapmış meslektaşlarımızın katılacağı bir toplantıyı bugünlerde başarabilmek umidi içindeyiz. Böylece Yönetim Kurulumuzun bu konudaki çalışmalarının neticesini önümüzdeki genel kurulda sizlere sunabileceğimizi zannediyorum.

Savunma konusunda kurulumuzun çalışmaları yakında örnekleriyle takdirlerinize sunulacaktır.

İnsan hakları konusunda bir çalışmamız mevcuttur. Türk avukatlarının İnsan Hakları Komisyonuna ve Adalet Divanına kadar gidebilmeleri, davaları oraya kadar götürebilmeleri gerekli hale gelebilecektir. Kendi davalarını oraya götürmemeye olanaksızlığı ne Avrupa'da, ne de dünyanın diğer memleketlerinde yoktur. Bu nedenle, Türk avukatlarının milletlerarası mahkemelerde savunuculuk hakkını elde edebilmesi kadar tabii bir şey olamaz.

Muş Barosunun çok nazik davetinin karşılanma imkânının bulunamamasından biz de üzgünüz. Ama bu nazik davet hiç unutulmayacaktır. Mutlaka bunun gereğini, bu sene karşılayamadığımız bu taleplerini belki de sizlere yakında biz getireceğiz.

Bazı arkadaşlarımızın tenkitlerine uygun cevaplar verememiş olabilirim. Bunun kusuru kısmen şu mikrofonda, kısmen de not alırken atlamış veya anlayamamış olmandadır. Bunun dışında herhalde benden kasıtlı bir durum beklemezler.

Genel Kurulumuzun tutanaklarının geç gönderildiğini söylediler. Geçen sene Genel Kurulumuzun aldığı kararlar ve tutanak 15 gün içinde arkadaşlarımıza postalandı. 15 gün herhalde uzun bir süre sayılmaz.

Stenografların konuşmaları doğru kaydedip etmemeleri üzerinde titizlikle duracağız. Kendileri Türkiye Büyük Millet Meclisinin stenograflarıdır. Ayrıca teyple ikinci bir kontrol yapılmaktadır. Burada aldığım notları da nazarı itibare alarak ben de bizzat asla uygunluğu kontrol etmeye çalışacağım.

Genel Kurulumuzun bu güngeçtikçe değeri artan toplantılarının daha da değer kazanacağını müjdelemek durumundayız.

Arkadaşlar, herhalde biz birşeyler yapıyoruz. Ve dünyanın bütün ülkelerinde avukatlık mesleği bu çabalarla kurulmaktadır, gelişmektedir. Ben her geçen gün mesleğimizin nasıl ilerlemeler kaydettiğine şahit olmaktayım.

Konuşmalardan bazıları üzerinde tehevüre kapıldığımı arzedebilecek durumdayım. Bununla beraber bu kusurum herhalde bağışlanacaktır.

Özellikle İskender arkadaşımın sevgimi geri aldığını söylemiştim. Sevgimi iadeten kabul buyurmalarını takdirlerine arz ederim.

(Şiddetli alkışlar ve "Bravo" sesleri)

Bu güzel toplantının bu kadar büyük anlayışla geçmesi, benim meslek hayatımda Barolar Birliği Başkanlığım süresince hayatımın en tatlı hatırası olacaktır. Zaten hayatımda bundan büyük hiç bir mev-

kii kabul etmediğim için, beni ancak buradan inerken görebileceksiniz.

Saygılarımla. (Ayakta sürekli ve şiddetli alkışlar, "Bravo" sesleri)

BAKAN- Genel Kurulumuzun çalışmaları bu suretle sona ermiş bulunmaktadır.

Toplantıyı kapatıyorum.

KAPANMA SAATİ: 18.10

Genel Kurul Başkanı
Av. Nabi İNAL
(Hatay)

Genel Kurul Başkan Vekili
Av. Mahver ÜZTOP
(Mersin)

Üye
Av. Cemalettin GÜÇDEMİR
(Gaziantep)

Üye
Av. Mahmut EROĞLU
(Adana)